

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#YEREL
HALKININ
HAMLESİ

Mevlana
Kalkınma Ajansı

TR52 DÜZEY-2 BÖLGESİ BÖLGE PLANI

2024-2028

2024

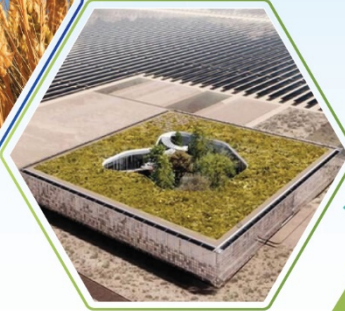

VERİMLİLİK
KATMA DEĞER

KIRSALDA
YAŞAMIN
CANLANDIRILMASI

YEŞİL
BÜYÜME

2028

2024-2028 KONYA KARAMAN BÖLGE PLANI EKLERİ İLE BİR BÜTÜNDÜR.

EKLER:

EK-1- PROGRAM VE PROJE ÖNERİLERİ

EK-2- MEVCUT DURUM ANALİZİ

© 2022, MEVKA Tüm hakları saklıdır. Bu eserin tamamı ya da bir bölümü, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kullanılmadan önce hak sahibinden 52. Maddeye uygun yazılı izin alınmadıkça, hiçbir şekilde ve yöntemle işlenmek, çoğaltılmak, çoğaltılmış nüshaları yayılmak, satılmak, kiralanmak, ödünç verilmek, temsil edilmek, sunulmak, telli/telsiz ya da başka teknik, sayısal ve/veya elektronik yöntemlerle iletilmek suretiyle kullanılamaz.

Hazırlanmış olan çalışmanın tüm hakları Mevlana Kalkınma Ajansı'na aittir. Çalışmadan kaynak gösterilmek suretiyle alıntı yapılabilir.

Aralık , 2022

İÇİNDEKİLER

TANIM VE AÇIKLAMALAR.....	7
GİRİŞ	10
PLANLAMA YAKLAŞIMI.....	11
YÖNETİCİ ÖZETİ	12
BÖLGEYE GENEL BAKIŞ	16
STRATEJİK ÖNCELİK 1. İŞLETMELERDE VERİMLİLİK, KATMA DEĞER VE KALİTENİN ARTIRILMASI.....	24
HEDEF 1.1. Üretim Yapısı ve Dış Ticaret Geliştirilecektir.....	38
HEDEF 1.2. İşletmelerde Katma Değer Artırılacaktır	39
HEDEF 1.3. Girişimcilik Ekosistemi Geliştirilecektir	42
HEDEF 1.4. Beşeri Sermaye Güçlendirilecektir.....	44
HEDEF 1.5. Yatırım Ortamının İyileştirilmesine Yönelik Altyapılar Geliştirilecektir.....	46
STRATEJİK ÖNCELİK 2. GELİŞMİŞLİK FARKLARININ AZALTILMASI VE KIRSALDA YAŞAMIN CANLANDIRILMASI	48
HEDEF 2.1. Tarımdan Elde Edilen Gelirin Artırılması Sağlanacaktır.....	69
HEDEF 2.2. Göç Yönetimi ve Kırdan Kente Göçü Önlemeye Yönelik Çalışmalar Desteklenecektir..	72
HEDEF 2.3. Turizmin Geliştirilmesi Sağlanacaktır.....	74
HEDEF 2.4. Çok Merkezli Mekânsal Gelişim ve Yakınsama İlçelerinde Yaşamın Canlandırılması Sağlanacaktır	76
STRATEJİK ÖNCELİK 3. SÜRDÜRÜLEBİLİR YEŞİL BÜYÜMENİN SAĞLANMASI.....	78
HEDEF 3.1. Tarımda Sürdürülebilirliği Sağlamak Amacıyla Mevcut Su Kaynakları Korunacaktır	86
HEDEF 3.2. Toprak Kalite Kaybı Erozyon, Obruk Oluşumu ve Çölleşme Gibi Doğa Olaylarına Karşı Önlem Alınacaktır	87
HEDEF 3.3. İklim Değişikliğinin Etkileri Azaltılacak ve Avrupa Yeşil Mutabakatı Politika Alanlarına Uyum Çalışmaları Yapılacaktır	89
MEKANSAL YAPI VE ÇOK MERKEZLİ GELİŞİM.....	92
BÖLGELER ARASI İLİŞKİLER.....	117
BÖLGE PLANI VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARI.....	119
İZLEME DEĞERLENDİRME VE KOORDİNASYON	120
PERFORMANS GÖSTERGELERİ	121
ÖNCELİKLER VE FİNANSAL KAYNAKLAR.....	123

ŞEKİL DİZİNİ

Şekil 1 Süreç Planı.....	11
Şekil 2 TR, TR52 Bölgesi, Konya ve Karaman Yaşlı Bağımlılık Oranları (%)	17
Şekil 3 Ana Sektörlerde İstihdam Oranları (%)	17
Şekil 4 Türkiye ve Konya Karaman Bölgesi İstihdam Oranları (%)	18
Şekil 5 Konya Karaman Bölgesi İthalat ve İhracat Rakamları.....	25
Şekil 6 Teknoloji Düzeyine Göre Türkiye ve TR52 Bölgesi 2021 Yılı İhracat ve İthalat Oranı (%)	25
Şekil 7 Teknoloji Düzeyine Göre Konya ve Karaman İllerinin 2021 yılı İhracat ve İthalatı	26
Şekil 8 Bölgemizin İllerinde İhracat Üzerinde Eşdeğer Katkıya Sahip Ana Sektör Sayısı	26
Şekil 9 Bölge İllerinin İhracat Üzerinde Eşdeğer Öneme Sahip Ülke Sayısı 2011-2020	27
Şekil 10 İstatistiki Bölgelere Göre 2021 Yılı İstihdam Oranları (%)	34
Şekil 11 Yıllar İtibariyle Ülkede ve Bölgede İşsizlik Oranı (%)	34
Şekil 12 Konya Karaman Bölgesi ve Türkiye’de Eğitim Durumlarına Göre 15+ İstihdam (%)	35
Şekil 13 İstatistiki Bölgelerde Cinsiyetlere Göre 2021 Yılı İstihdam Oranları (%)	36
Şekil 14 Konya Karaman ve Türkiye’de Eğitim Durumlarına Göre 15+ Yaş Kadın İstihdamı (%)	37
Şekil 15 Yıllara Göre Tarım Alanları Değişimi (da)	49
Şekil 16 İlçelerde Bitkisel Üretim Miktarı Dekardan Elde Edilen Ürün Miktarı (Verim), (ton/dekar)	51
Şekil 17 Bölgedeki Göçlerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı	57
Şekil 18 İlçeler Bazında Yaş Bağımlılık Oranları (%)	59
Şekil 19 İlköğretim Düzeyinde Net Okullaşma Oranları (%)	64
Şekil 20 Konya Karaman Bölgesi’nde Kız ve Erkek Çocukları Net Okullaşma Oranları	64
Şekil 21 Ortaöğretim Düzeyinde Net Okullaşma Oranları (%).....	64
Şekil 22 Ortaöğretim Düzeyinde Kız Çocuklarının Net Okullaşma Oranları (%)	65
Şekil 23 Türkiye Geneli En Fazla Ziyaret Edilen Müze ve Ören Yeri Sayıları, 2021	66
Şekil 24 Turizm ve Belediye Belgeli Konaklama Tesislerinde Ortalama Kalış Süresi	67
Şekil 25 Bölgenin Tarım Alanları ve Kullanılabilir Su Kaynakları Bakımından Ülke İçindeki Payı.....	79
Şekil 26 Konya Karaman Bölgesi İlçelerinde SEGE ve Kademelenme İlişkisi (Mekânsal Tipoloji).....	93
Şekil 27 Konya Karaman Bölgesi İlçelerinde SEGE ve Kademelenme İlişkisinde 1. Bölge İlçelerinin hizmet sağlama oranları ve SEGE ilişkisi (Alt Bölge Merkezleri).....	95

HARİTA DİZİNİ

Harita 1 İl Nüfusları.....	16
Harita 2 Bölgelere Göre Kişi Başına Katma Değer Endeksi, 2020 (Türkiye: 100).....	19
Harita 3 Tahıl Üretiminin İllerde Yığılması	20
Harita 4 Konya Karaman Bölgesi'nin Rekabetçi Sektörleri	21
Harita 5 Ulaşım ve Lojistik Ana Planında Konya Karaman Bölgesi Karayolları	22
Harita 6 Ulaştırma ve Lojistik Ana Planında Hedef Yıllara İlişkin Demiryolu Projeleri.....	22
Harita 7 Ulaştırma ve Lojistik Ana Planı Konya Karaman Bölgesi Kararları	23
Harita 8 Konya Karaman Bölgesi'nin Rekabetçi ve Stratejik Sektörleri	29
Harita 9 Girişim Sayılarının 15-64 Yaş Grubu Nüfusa Göre Oransal Dağılımı	30
Harita 10 İllerin İmalat Sektörü Girişim Sayılarının Toplam Girişim İçindeki Payı	31
Harita 11 İllere Göre Mesleki Bilimsel ve Teknik Girişimlerin Toplam Girişim İçindeki Payı	31
Harita 12 AR-GE İnsan Gücünün Toplam İstihdam İçindeki Payı.....	32
Harita 13 AR-GE Harcamalarının GSYH İçindeki Payı.....	33
Harita 14 Kadın İstihdam Oranı (%).....	36
Harita 15 İllere Göre Bitkisel Üretim Miktarı ve Bitkisel Üretim Değeri.....	50
Harita 16 Konya Karaman Bölgesi Kuraklık Analizi	52
Harita 17 Meyve Sebze ve Tahıl Üretimlerinin İlçelerde Yığılması	52
Harita 18 İlçelerde Buğday, Mısır Üretimi ve Verim.....	53
Harita 19 İlçelerde Şekerpancarı Üretimi ve Verim.....	54
Harita 20 İlçelerde Elma, Kiraz Üretimi ve Verim	55
Harita 21 İlçelerin Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvan Sayısı ve Süt Üretim	56
Harita 22 İlçe Nüfusları	57
Harita 23 İlçelerde Yaşlanma Eğilimi	58
Harita 24 Gini Katsayısı (Eşdeğer Hanehalkı Kullanılabilir Fert Gelirine Göre).....	59
Harita 25 İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Skorları	60
Harita 26 Konya Karaman Bölgesi İlçelerinin Bütünleşik Erişilebilirlik Düzeyleri	63
Harita 27 Alternatif Turizm Fırsatları.....	68
Harita 28 Ortalama Yıllık Yağış Miktarı Değişimi 2051-2060 Senaryosu	79
Harita 29 Konya Karaman Bölgesi Kuraklık Analizi.....	80
Harita 30 Konya Karaman Bölgesi Yıllık Yeraltı Su Çekimlerinin Yıllık Yeraltı Su Beslenmesine Oranı ..	81

Harita 31 Karapınar Bölgesi Obruk Haritası.....	82
Harita 32 Türkiye Çölleşme Hassasiyet Haritası	83
Harita 33 İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Seviyeleri ve Kentsel Kademeleri	92
Harita 34 Konya Karaman Bölgesi Alt Bölgeleri.....	96
Harita 35 Akşehir Alt Bölgesi	97
Harita 36 Akşehir Alt Bölgesi İlçelerine İlişkin Tespit ve Öneriler.....	99
Harita 37 Beyşehir-Seydişehir Alt Bölgesi.....	100
Harita 38 Beyşehir-Seydişehir Alt Bölgesi İlçelerine İlişkin Tespit ve Öneriler-1.....	102
Harita 39 Beyşehir Seydişehir Alt Bölgesi İlçelerine İlişkin Tespit ve Öneriler-2	103
Harita 40 Ereğli Alt Bölgesi	104
Harita 41 Ereğli Alt Bölgesi İlçelerine İlişkin Tespit ve Öneriler.....	106
Harita 42 Ermenek Alt Bölgesi.....	107
Harita 43 Ermenek Alt Bölgesi İlçelerine İlişkin Tespit ve Öneriler	109
Harita 44 Bölgesel Gelişme Ana Odakları Hinterlandında Kalan İlçeler	110
Harita 45 Bölgesel Gelişme Ana Odakları Hinterlandında Kalan İlçelere İlişkin Tespit ve Öneriler-1 .	111
Harita 46 Bölgesel Gelişme Ana Odakları Hinterlandında Kalan İlçelere İlişkin Tespit ve Öneriler-2 .	112
Harita 47 Bölge Planının Tipolojiler ve Alt Bölgeler İle İlgili Kararları.....	113
Harita 48 Konya Karaman Bölge Planı Kararlarının Mekansal İlişkisi	116

ALT BÖLGE: İşsizliğin yoğun olduğu, göç veren ilçelere coğrafi olarak daha yakın, bunlara hizmet verme potansiyeli görece daha yüksek ve yakın çevresiyle sıkı fonksiyonel ilişkiler kuran ilçe merkezleri ile kendisinin etkisi altında kalan diğer ilçe merkezlerini kapsamaktadır. Alt bölgeler mal, hizmet, ev ile iş arasındaki yolculuk hareketleri bakımından birbirleri ile daha yoğun ilişki kuran ilçeleri kapsamaktadır. Alt bölgeler yönetsel sınırları, idari sınırlarla çakışmayan, yani fonksiyonel ilişkiler açısından o sınırları aşabilen mekânsal oluşumlardır.

ARAZİ TOPLULAŞTIRMA: Arazilerin doğal ve yapay etkilerle bozulmasını ve parçalanmasını önlemek, parçalanmış arazilerde ise; doğal özellikleri, kullanım bütünlüğü ve mülkiyet hakları gözetilerek birden fazla arazi parçasının birleştirilip ekonomik, ekolojik ve toplumsal yönden daha işlevsel yeni parsellerin oluşturulması ve bu parsellerin arazi özellikleri ve alanı değerlendirilerek kullanım şekillerinin belirlenmesi, köy ve arazi gelişim hizmetlerinin sağlanmasıdır.

BEŞERİ SERMAYE: Bireylerin bilgi, yetenek ve tecrübelerinin bileşiminden oluşan ve ekonomik değer yaratmak için kullanılabilecek stok değeridir.

BÖLGESEL GAYRİSAFİ KATMA DEĞER (GSKD): Bir bölgede yerleşik olan üretici birimlerin belli bir dönemde, ekonomik faaliyetleri sonucu yaratmış oldukları tüm mal ve hizmetlerin değerleri toplamından bu mal ve hizmetlerin üretiminde kullanılan girdiler toplamının düşülmesi sonucu elde edilen değerdir.

BÖLGESEL GAYRİSAFİ YURT İÇİ HÂSILA (GSYH): Bölgesel gayrisafi katma değere vergilerin eklenmesi ve sübvansiyonların çıkarılmasıyla bulunan değerdir.

DESTİNASYON: Varış noktasıdır. Kentten büyük, önemli turistik çekiciliklere, çekim merkezlerine çeşitli etkinliklere, bölge içinde kurulmuş iyi bir ulaşım ağına, gelişim potansiyeline ve turistik tesislerin gelişimi için yeterli coğrafi alana sahip bir bölgedir.

ENDÜSTRİYEL KAYNAK DEĞİŞİMİ/ORTAK KULLANIM UYGULAMALARI: Endüstri ile doğal yaşam ve ekolojik sistemler arasındaki analojiye dayanan ve işletmelerin birbirleri ile hem ekonomik açıdan hem de birbirlerinin ürün ve atıklarını (madde ve enerji) kullanmaları açısından ilişki içinde olan tüm endüstriyel prosesler ağını simgelemektedir.

EŞDEĞER SEKTÖR SAYISI: Bu yöntemle ihracat üzerinde küçük etkisi olan sektörler dışarıda tutularak toplam ihracat üzerinde eşdeğer katkıya sahip ana sektörlerin sayısı hesaplanmaktadır.

$$ESS_t = 1 / \sum_{k=1}^n \frac{X_{k,t}^2}{X_{toplaml,t}} \quad X_{k,t} = k \text{ sektörünün } t \text{ yılındaki ihracatı} \quad X_{toplaml,t} = t \text{ yılındaki toplam ihracat}$$

EŞDEĞER ÜLKE SAYISI: Bir ülkenin veya bir bölgenin ihracat yaptığı ülke sayısında önemli artışlar yaşanabilir. Ancak yeni eklenen pazarlara yapılan ihracat miktarı kritik bir öneme sahip olmayabilir. Bu nedenle bölgenin ihracat üzerinde temel öneme sahip ülkeler özellikle incelenmelidir. Bunu tespit edebilmek için ise toplam ihracatımız içinde büyük öneme sahip ülke sayısını gösteren eşdeğer ülke sayısına bakılmalıdır.

$$EÜS_t = 1 / \sum_{j=1}^n \frac{X_{j,t}^2}{X_{toplaml,t}} \quad X_{j,t} = j \text{ sektörünün } t \text{ yılındaki ihracatı} \quad X_{toplaml,t} = t \text{ yılındaki toplam ihracat}$$

FONKSİYONEL BÖLGE: Fonksiyonel bölge, coğrafi mekânın sosyal ve ekonomik ilişkiler temelinde tanımlanmasıdır. Bu kapsamda, bir fonksiyonel bölgede yer alan mekânsal birimler bölge dışındaki birimlere göre birbirleri ile daha çok ilişkilidir

GİNİ GELİR DAĞILIMI: Gini katsayısı, kişisel gelir dağılımını ölçmek için, yaygın olarak kullanılan bir dağılım ölçüsüdür. Bu oran büyüdükçe, dağılımdaki eşitsizlik artıyor demektir. Gini ölçüsü “0 ile 1” arasında değişir. Bir toplumda, gelir adaletli olarak paylaşılmışsa, gini katsayısı “0”a eşit, toplumdaki gelirleri yalnız bir kişi almışsa, gini katsayısı “1” e eşit olmaktadır.

GİNİ HIRSCHMAN ENDEKSİ: Gini Hirschman değerlerindeki artışlar ürün yoğunlaşmasını, azalışlar ise ürün çeşitlenmesini göstermektedir. Gini Hirschman endeksinin alabileceği maksimum değer 100’dür ve bu değer 100 çıkması o ekonominin sadece tek bir sektöre veya ürüne bağımlı olduğunu göstermektedir.

HASSAS TARIM: Kaynakların ve dışarıdan uygulanan girdilerin kullanımını araziye özgü olarak en küçük homojen bölgeler halinde işletilmesi, girdilerin buna göre optimize edilerek işletilmesine Hassas Tarım denilmektedir¹.

İSTİHDAM: İşbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dahil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İŞ GÜCÜ: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İŞ GÜCÜNE KATILMA ORANI: İş gücünün kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus içindeki oranıdır.

İŞSİZ: Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiçbir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dahildirler. Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İŞSİZLİK ORANI: İşsiz nüfusun işgücü içindeki oranıdır.

KİŞİ BAŞINA GAYRİSAFİ YURT İÇİ HÂSILA: Cari fiyatlarla bölgesel gayrisafi yurt içi hâsılanın yıl ortası bölge nüfus tahminine bölünmesi ile bulunan değerdir.

P80/P20 ORANI: En yüksek gelire sahip yüzde 20’lik grubun gelirinin, en düşük gelire sahip yüzde 20’lik grubun gelirine oranı şeklinde hesaplanmakta ve oran küçüldükçe gelir eşitsizliği azalmaktadır.

PARTİKÜLER MADDE (PM10): Partikül madde terimi, havada bulunan katı partikülleri ifade eder. Bu partiküllerin tek tip bir kimyasal bileşimi yoktur. Katı partiküller insan faaliyetleri sonucu ve doğal kaynaklardan, doğrudan atmosfere karışırlar. Atmosferde diğer kirleticiler ile reaksiyona girerek PM’yi oluştururlar ve atmosfere verilirler. PM10 için gösterilebilecek en büyük doğal kaynak yollardan kalkan tozlardır. Partiküler maddenin esas kaynakları fabrikalar, enerji tesisleri, yakma tesisleri, inşaat faaliyetleri, yangınlar ve rüzgârdır. Partiküllerin boyutu aerodinamik çapları 10 µm’den küçük olanlar PM10 olarak tanımlanmaktadır. Bu partiküller solunum sisteminde depolanabilirler. Astım gibi solunum rahatsızlıklarını kötüleştirebilir, erken ölümü de içeren çeşitli ciddi sağlık etkilerine sebep olurlar.

¹ www.tgae.gov.tr, Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü web sitesi, Erişim tarihi: 22.04.2013

TEMİZ ÜRETİM: Ham madde ve enerjiyi daha az kullanmayı, yeniden kullanım ve geri dönüşümü artırmayı, daha az atık oluşturmayı ve tehlikeli atık miktarını azaltmayı amaçlayan çevreye duyarlı bir atık yönetim yaklaşımıdır.

UZAKTAN ALGILAMA SİSTEMLERİ: Gerçek bir fiziksel temasta bulunmadan dünya yüzeyi hakkında bilgi toplama teknolojisine verilen addır.

VERİMLİLİK: Üretim sürecine sokulan çeşitli faktörlerle (girdiler) bu sürecin sonunda elde edilen ürünler (çıktılar) arasındaki ilişkiyi ifade eder.

VOLLRATH ANALİZİ: İhracat performansını dikkate alarak, bir bölgedeki bir malın/sektörün ihracatının bölgenin toplam ihracatı içindeki göreceli payının ülkede o malın/sektörün ihracat açısından göreceli payına oranını gösteren analizdir. $B > 1$ ise, o mal/sector için bir karşılaştırmalı üstünlük mevcut demektir. Balassa'nın RCA teorisini ortaya atmasından sonra, Vollrath (1991), RCA için ithalatı da dikkate alan bir başka alternatif yöntem geliştirmiştir. Bu yöntemde; RCA, Göreceli İhracat Üstünlüğü (Relative Export Advantage- REXA) (Balassa indeksine eşittir) ile Göreceli İthalat Üstünlüğü (Relative Import Advantage- RIMA) arasındaki fark şeklinde hesaplanmaktadır.

YAŞ BAĞIMLILIK ORANI: Bir ülkede çalışan "15-64" yaş grubundaki her 100 kişinin, bakmakla yükümlü olduğu çalışmayan "0-14" yaş grubu ile "65+" yaş grubundaki kişi sayısıdır. Bu oran çocuklar için ve yaşlılar için ayrı ayrı olarak da hesaplanmaktadır. **Çocuk bağımlılık oranı:** "15-64" yaş grubundaki her 100 kişi için "0-14" yaş grubundaki kişi sayısıdır. **Yaşlı bağımlılık oranı:** "15-64" yaş grubundaki her 100 kişi için "65 ve daha yukarı" yaş grubundaki kişi sayısıdır.

YOKSULLUK: Gıda, temiz içme suyu, barınma, sağlık ve eğitim gibi temel insan ihtiyaçların dahi karşılanamaması durumudur.

YIĞINLAŞMA(YOĞUNLAŞMA) ORANI (LQ: Location Quotient): Bir sektörün belli bir bölgedeki yığılmasını ulusal referansla ölçmeye yararmaktadır. Bir sektörün LQ değerinin 1'den büyük çıkması sektörün o ilde yığılaştığını göstermektedir. Yani yığılaşma oranının 1'den büyük olması; ilin bu sektörde Türkiye ortalamasından daha iyi olduğu, 1'den küçük olması ise Türkiye ortalamasının altında kaldığı anlamına gelmektedir. Yığılaşma oranı aşağıda belirtilen formül ile hesaplanmaktadır.

$$LQ_i = (a_i/a_t) / (A_i/A_t)$$

- a_i =a ilinin i sektöründeki üretimi
- a_t =a ilinin toplam üretimi
- A_i =Türkiye'nin i sektöründeki üretimi
- A_t = Türkiye'nin toplam üretimi

Ülkelerin ulusal kalkınmasında, yerel ve bölgesel kalkınma politikalarının önemi giderek artmış ve kalkınmayı merkezden yöneten geleneksel yaklaşımın yerine kalkınmayı yerelden yöneten yaklaşımlar ön plana çıkmıştır. Böylece yerel dinamiklerin etkisi gözetilerek, yerel bilgi ve hedeflerden beslenerek yerel aktörlerin katılımı ile belirlenen bölgesel kalkınma politikalarının ulusal kalkınmaya daha fazla katkı sağlayacağı yaklaşımı benimsenmiştir.

Bu yaklaşımdan hareketle planların, 07.06.2022 tarih ve 2022/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi ve Bölge Planlarının merkezi düzeyde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının yerel düzeyde ise Bakanlığın yönlendirmeleri çerçevesinde Kalkınma Ajansları koordinasyonunda kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarından tüm paydaşlarla iş birliği içerisinde hazırlanması, bildirilmiştir. Söz konusu Genelge kapsamında; bölgesel kalkınmayla ilgili ulusal düzeyde temel strateji ve öncelikleri belirleyen Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi(BGUS) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü (KAGM) tarafından, bölgelerin sosyo-ekonomik gelişme eğilimlerini, yerleşimlerin gelişme potansiyelini, sektörel hedefleri, faaliyetleri ve alt yapıların dağılımını belirleyen Bölge Planları ise BGUS kararları ile eşgüdümlü olarak yine KAGM yönlendirmeleri ile Kalkınma Ajansları tarafından 26 düzey 2 bölgesinde katılımcı bir yaklaşımla hazırlanmıştır.

Bölge planı, bölgesel kalkınmayı hızlandırmak için kullanılan bir araç olup kalkınmayı sağlarken sınırlı olan bölge kaynaklarının gelecek nesillere daha sağlıklı bir şekilde bırakılması yani kaynakların sürdürülebilirliğinin sağlanması için optimum düzeyde ve etkin kullanıma önem veren ve kaynakların, kalkınma amaçlarına ne şekilde hizmet edeceğini belirleyen, stratejik bir yaklaşımla bölgeyi yönlendiren bir plandır.

Bu çerçevede Konya Karaman Bölge Planı (KKBP), bölgede ortak kalkınma bilincini yükselterek, kaynakların, bölgenin dinamizmini ortaya çıkaracak ve bölgeye daha yüksek katma değeri sağlayacak alanlara yönlendirilmesini hedeflemiştir. Bunu gerçekleştirmek için bölgenin mevcut durumunu dikkate almış ve bölgenin önündeki fırsatların değerlendirilmesini amaçlamıştır.

Bölgesel kalkınmanın sağlanması için her bölgeye uygulanacak politikalar farklılık göstermekte olup bu politikalar bölgelerin farklılık gösteren sorunları ya da kendine özgü dinamikleri göz önüne alınarak belirlenmelidir. Bölgelerin kendine has özelliklerini yerelden tespit eden yaklaşımla daha doğru odaklara ve ortak hedeflere yönelme sağlanmaktadır. Bu felsefeden hareketle Konya Karaman Bölge Planı katılımcılık faaliyetlerine önem vermiş ve il ve ilçe ölçeğinde yerel aktörlerin katkılarıyla hazırlanmıştır.

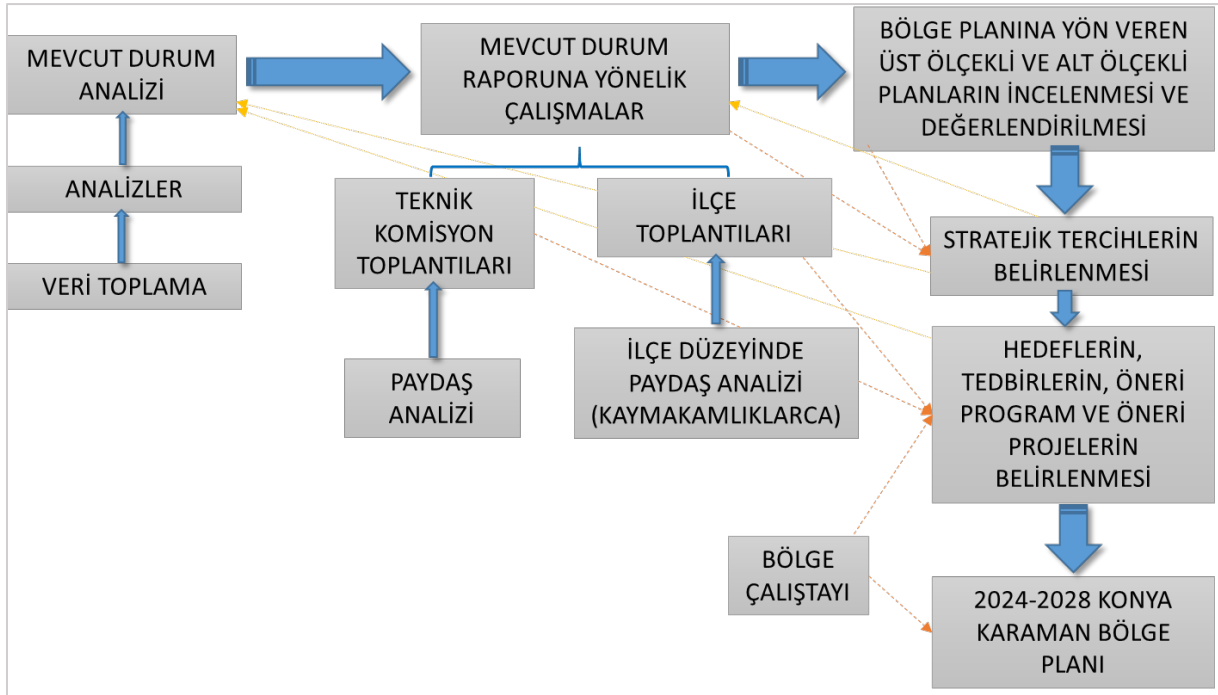
Konya Karaman 2024-2028 Bölge Planı'nın hazırlanması sürecinin Mevlana Kalkınma Ajansınca yürütülen her aşamasına katkı sağlayan;

- Süreç boyunca desteklerini esirgemeyen **“Yönetim Kurulu Üyelerine”**,
- Plan kararlarının oluşturulmasına katkı sağlayan **“Teknik Komite Toplantıları Katılımcılarına”**,
- İlçe kararlarının oluşturulmasında etkin rol alan **“İlçe Toplantıları Katılımcılarına”**,
- Düzenlenen organizasyonlara katılan, görüş bildiren, mülakatlara katılan, **“Kamu Kurum ve Kuruluşlarına, Belediyelere, Sivil Toplum Kuruluşlarına, Özel Sektör Temsilcilerine, Akademisyenlere”** ve **“Bölgedeki Tüm Paydaşlara”**,
- Yönlendirme çalışmalarını yürüten **“Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğüne”**

teşekkür ederiz.

Kalkınma ajanslarının temel işlevlerinden biri olan yerel aktörler arasındaki iş birliğini ve koordinasyonu sağlamak, bölge planı sürecinde nitelikli katılımı etkin kılmak için temel araç olacaktır. Bölge planında özellikle odaklanmalar sağlanmaya çalışılmış, mekânsal analizlere yeterince ağırlık verilmiş ve bölgeye özgü bir plan hazırlanmıştır. Çalışmalar öncelikle planlama sürecinin hangi aşamalarda gerçekleşeceğine ilişkin süreç planlaması ile başlamıştır.

Şekil 1 Süreç Planı

Süreç planına ilişkin takvim planlaması yapılırken; mevcut durumun tespiti ile hedef ve tedbirlerin belirlenme süreçleri birbirine paralel ve sürekli geri beslemelerle birbirini tamamlayan aşamalar şeklinde kurgulanmıştır.

Konya-Karaman Bölge Planının yerel aktörlerce sahiplenilmesi ve böylece uygulanabilirliğinin artırılması adına katılımcılık plan hazırlık sürecinin temel ilkesi olarak belirlenmiştir. Daha etkili bir katılımcılık için; bölge planının farklı aşamalarına göre farklı katılımcılık düzeyleri belirlenmiş, katılımcılık tamamen gönüllülük esasıyla gerçekleştirilmiş, katılımcıların yeterli ve doğru şekilde bilgilendirilmeleri yapılmış, paydaşlara fikirlerini rahatlıkla belirtebilecekleri ortamlar sağlanmış ve çalışmalar sonucunda ortaya koydukları fikirleri daha geniş kitlelerle paylaşma fırsatları sunulmuş karar alma süreçlerine gerçekten dâhil olduklarının güvencesi verilmiştir.

Süreç planında da görüldüğü gibi; öncelikle, katılımcılık yönetiminin doğru ve planlı yapılabilmesi için temel araç olan paydaş analizi yapılmıştır. Paydaş analizi yapılırken; paydaşlar, kamu kurum ve kuruluşları, özel sektör, sivil toplum kuruluşları (odalar, dernekler, vakıflar, birlikler, kooperatifler), üniversiteler ve teknik uzmanlar şeklinde sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırmaya göre; daha önceki plan döneminde yapılan çalışmalara katılanlar da göz önünde bulundurularak, paydaşların bölge planı üzerine etkileri ve bölge planı için taşıdıkları önemlerine, kapasitelerine ve birikimlerine göre analiz edilerek plan hazırlık sürecine dâhil edilmeleri sağlanmıştır.

Türkiye’de yer alan 26 düzey 2 bölgesinden biri olan TR52 Bölgesi; Konya ve Karaman illerini kapsamaktadır. 7 Haziran 2022 tarih ve 31859 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 2022/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesinden alınan yetki ile Kalkınma Ajansları tarafından katılımcı bir yaklaşımla 2024-2028 yılları arasını kapsar şekilde hazırlanan bölge planlarından TR52 Bölgesi için **“Konya Karaman Bölge Planı”** Mevlana Kalkınma Ajansı tarafından yerel yöneticilerin, aktörlerin ve paydaşların katkılarıyla hazırlanmıştır.

Bölge planları; kalkınmayı hızlandırmak, sınırlı olan kaynakların hangi alanlara yöneleceğini belirlemek, gelişmişlik farklarının azaltılmasına katkı sağlamak ve ulusal düzeyde üretilen politika ve plan kararlarının bölgesel kararlarla desteklenmesi gibi önemli birtakım amaçlara hizmet etmekte olup yönlendirici nitelikteki planlardır.

Bölgelerin kendine özgü yerel dinamikleri, kalkınmanın o bölge için ne anlama geldiğini ve dolayısıyla ne tür politikalar tasarlanması gerektiğini belirlemektedir. Her bölgenin ihtiyaç ve potansiyelleri farklı olup her bölge için üretilecek kalkınma politikalarının da farklılık arz etmesi beklenmektedir. Dolayısıyla standart bir kalkınma reçetesi bulunmamaktadır. Konya Karaman Bölge Planı da kendi ihtiyaç ve potansiyelleri doğrultusunda kendi içsel dinamiklerini harekete geçirerek gelişimini hızlandırmayı hedeflemiştir. Bölgedeki farklı kurum ve kuruluşlardan paydaşların da katkılarıyla; **“YÜKSEK VE DENGELİ REFAH SEVİYESİNE ERİŞMİŞ, ULUSLARARASI EKONOMİLERLE BÜTÜNLEŞMİŞ, SEVGİ VE HOŞGÖRÜ TEMELİNDE İNSANLARIN ÇALIŞMAK, ÜRETMEK VE YAŞAMAK İÇİN TERCİH ETTİKLERİ BİR BÖLGE”** olmayı kendine vizyon olarak belirlemiştir.

Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi’ndeki temel amaçlara da hizmet edecek şekilde belirlediği vizyona erişmek için Konya Karaman Bölge Planı 3 stratejik öncelik belirlemiştir. Bunlar;

STRATEJİK ÖNCELİKLER

- 1 İŞLETMELERDE VERİMLİLİK, KATMA DEĞER VE KALİTENİN ARTIRILMASI**
- 2 GELİŞMİŞLİK FARKLARININ AZALTILMASI VE KIRSALDA YAŞAMIN CANLANDIRILMASI**
- 3 SÜRDÜRÜLEBİLİR YEŞİL BÜYÜMENİN SAĞLANMASI**

Stratejik Öncelikler, Bölge Planı’nın vizyonunu hayata geçirebilmek için gerekli ve sektörel ayırım gözetmeksizin tüm sektörleri yatayda kesen müdahale alanlarını aynı zamanda Bölge Planı’nda mekânı ilgilendiren kararlarının mekânla olan ilişkisini içermektedir. Konya Karaman Bölge Planı her bir stratejik öncelik altında o önceliği hayata geçirmeye yönelik hedeflerini ortaya koymuştur. Hedeflerin ne şekilde uygulamaya geçirileceği ise her bir hedef altında alınan tedbirler, program ve projeler ile açıklanmıştır.

Bölgesel gelişme açısından küresel düzeyde yaşanan değer ve anlayış değişimini esas alan 2024-2028 Konya Karaman Bölge Planı **“İşletmelerde Verimlilik, Katma Değer ve Kalitenin Artırılması”** stratejik önceliğini benimsemiştir. Bu stratejik öncelik ile Bölgenin Rekabetçi ve Stratejik sektörleri başta olmak üzere özel sektör işletmeleri ve bölgedeki kamu, üniversite, sivil toplum kuruluşu gibi tüm kuruluşların ve insan kaynaklarının daha yüksek katma değerli, ülkenin dış ticaret açığını kapatmasına yardımcı

ürünler üretebilecek ve pazarlayabilecek bir yapıya kavuşabilmeleri için öncelikli hedefleri tanımlayarak bu hedefleri hayata geçirmek için gerekli tedbirleri ortaya koymuştur.

Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi ortaya koyduğu tipolojilerle **Konya'yı "Rekabetçi İl"** olarak belirlemiş ve rekabetçi illeri; sanayi ve hizmetler bakımından ülke GSYH'sine katkısı yüksek, AR-GE ve yenilik faaliyetleri yoğun, ihracat hacmi yüksek, eğitilmiş iş gücüne sahip, girişimciliğin canlı olduğu iller şeklinde tanımlamıştır. **Karaman'ı ise "Rekabet Nüvesi İl"** olarak belirlenmiş ve belli sektörlerde orta ölçekte üretim yoğunluğu olan, ekonomisi çoğunlukla tek sektöre bağlı iller şeklinde tanımlamıştır.

Bu kapsamda Konya Karaman Bölge Planı illerin bir üst tipolojiye yükselmelerine katkı sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri almıştır. Karaman'ı rekabet nüvesi iller tipolojisinden "potansiyel rekabetçi iller" seviyesine taşıyabilmek için ülke GSYH'sine katkısını artırmak, ihracatta çeşitliliği artırmak, girişimcilik kültürünü geliştirmek ve eğitilmiş işgücünü artırmak için gerekli tedbirleri almıştır.

Diğer yandan 37 ilçeyi bünyesinde barındıran Konya Karaman Bölgesi bölge içi gelişmişlik farklarının yoğun olarak yaşandığı bir bölgedir. Yaklaşık 50.000 km²'lik yüzölçümüyle birçok Avrupa ülkesinden büyük alana yayılan bölgenin önemli bir kısmını kırsal alanlar oluşturmakta ve bölge nüfusunun %28'i bu kırsal alanlarda yaşamaktadır. Bu kırsal alanlar bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması açısından yerel kalkınma dinamiklerini bünyesinde barındırır da bu fırsatlar değerlendirilememektedir. Aksine bölgenin kırsalı özellikle ücretsiz aile emeğine dayanan, ciddi oranlarda gizli işsiz barındıran ve etkisini giderek hissettiren kuraklık tehdidine bağlı olarak önemli ölçüde verim sorunlarının yaşandığı bir tarımsal yapı sergilemektedir. Sulama konusunda her ne kadar büyük bütçelere dayalı kamusal yatırımlar yapılsa da bu harcamaların su sorununa kökten bir çözüm getirmesi muhtemel değildir. Kuraklık tehdidinin hızla artacağı tahmin edilmekte olup bu durum özellikle kırsalda ekonomik sorunları artıracaktır. Bu sebeple bölge kırsalında ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi gerekmektedir. Ekonomik faaliyetlerin yanı sıra kırsal alan olarak tanımlanan yerleşimlerde eğitim, sağlık, ulaşım, internete erişim, mobil iletişime erişim gibi temel kamu hizmetlerinde erişimin ve hizmet kapasitesinin artırılması ayrıca sosyal donatı alanlarına yönelik eksikliklerin giderilmesi sosyal etkinliklerin artırılması gibi tedbirlerin hayata geçirilmemesi durumunda mevcutta ülke genelinin bir problemi olan genç nüfusun kırsal alanlardan kentsel alanlara göçünün azaltılması sağlanamayacaktır.

Bu gerçekleri dikkate alan bölge planı "**Bölge İçi Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Stratejik Önceliği**" ile eğitim/sağlık gibi temel kamu hizmetlerinde etkinliği artırmaya, tarımda yaşanması kaçınılmaz istihdam kayıplarını en aza indirmeye ve gelir elde etmek için kırsalda ekonomik faaliyetleri çeşitlendirmeye, geleceğini tarımda aramayan nüfusu tarım dışı iş kollarında istihdam etmeye, tarıma devam edecek nüfus için ise suyu en tasarruflu kullanan üretim teknikleri ile katma değeri yüksek ürünlere yönleltmeye öncelik verecektir.

Dünya genelinde sınırlı olan kaynakları; gelecek nesillerin kaynaklarını tüketmeden kullanmak, sürdürülebilir bir kalkınmanın gereğidir. Ancak sürdürülebilir kalkınmayı tehdit eden iklim değişikliği küresel bir gündem haline gelmiş ve etkilerinin; su kıtlığı, kuraklık, sel, aşırı doğa olayları şeklinde görüleceği belirtilmektedir. Bu etkilere bağlı olarak ekonomik, sosyal ve kültürel birçok sorunun da baş göstereceği önemle vurgulanmaktadır. Bu gerçekler ışığında; Konya Karaman Bölge Planı "**Sürdürülebilir Yeşil Büyümenin Sağlanması**" stratejik önceliğini ele almıştır.

İklim değişikliğinin etkilerinin kuraklık olarak görüleceği Konya Karaman Bölgesi'nde yer altı ve yer üstü su kaynaklarının ve yağış miktarlarının daha da azalacağı, azalan su kaynaklarının etkisiyle topraktaki organik madde miktarının giderek azalacağı, çölleşme ve erozyon ile toprak yapısının bozulacağı, azalan yer altı sularının etkisiyle obrukların daha da artacağı gibi birbirini tetikleyen pek çok sorunu

beraberinde getireceği bilinmektedir. Nitekim söz konusu etkiler bölgemizde görülmekte olup Karapınar ilçesi başta olmak üzere Cihanbeyli, Kulu, Altınekin gibi birçok mevkide toprak kalitesi ve verimliliği azalmıştır. Su kökenli bu sorunlar gerek ekonomik gerekse sosyal yönden bölge için ciddi tehdit oluşturduğu için Konya Karaman Bölge Planı kuraklık sorununu odağına almıştır.

İklim değişikliği gerçeği tüm dünya tarafından kabul edilmiş ve birçok uluslararası sözleşmeler hazırlanıp uygulamaya koyulmuştur. Avrupa Yeşil Mutabakatı da 2019 yılının sonunda Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan, Avrupa'nın net sera gazı emisyonunun 2030 yılına kadar %50-55 oranında azaltılması 2050 yılına kadar karbon nötr bir kıta olması amacı taşıyan Avrupa Yeşil Mutabakatı köklü bir değişimi amaçlamaktadır. İklim duyarlılığı olmayan veya karbon emisyonu yüksek olan ülkelerden ithalat yapılması durumunda karbon vergisi olarak dünya genelinde iklime duyarlı bir üretim metodunun benimsenmesini amaçlamakta benimsenmeyenlerden ise vergilerle iklime yönelik çalışmaların finanse edilmesini öngörmektedir. Bu kapsamda bölgenin ekonomik olarak zarara uğramaması adına planda hedef ve tedbirler ele alınmıştır.

Bir taraftan doğal kaynaklar ciddi bir tehdit altında iken diğer taraftan gelişen teknoloji karşısında enerjiye olan ihtiyaç da her geçen gün artmaktadır. Kritik öneme sahip enerji konusunda dışa bağımlı olan ülkemiz yerli ve milli enerji üretimi konusunda gerekli çalışmaları yapmak zorundadır. Bölgemiz güneş enerjisi kurulu gücü bakımından Türkiye'de ilk sırada yer almakta olup Konya Karaman Bölge Planı ülkemizin yerli ve milli enerji üretimine katkı sağlayacak şekilde enerji üretimi konusunda gerekli kararları almıştır.

Bölge içindeki yerleşim yerlerine farklı müdahale biçimlerini içeren çok merkezli ve dengeli bir mekânsal örgütlenmeyi öneren Konya Karaman Bölge Planı belirlediği tüm stratejik öncelikleri mümkün olduğu ölçüde mekâna yansıtmış ve 2028 yılı Konya Karaman Bölge Planı mekânsal gelişim şemasını oluşturmuştur.

Bölge Planı bölgedeki paydaşlarla katılımcılık ilkeleri doğrultusunda Mevlana Kalkınma Ajansı koordinatörlüğünde hazırlanmış olup bölgede yaşayan, çalışan, üreten insanları ve bölgede faaliyet gösteren tüm kurum ve kuruluşları ortak bir gelecek tasavvuru etrafında buluşturan bir plan olacaktır. Dolayısıyla planda ortaya konan tüm öncelik, hedef ve tedbirlerin hayata geçirilmesinde bölgedeki bütün paydaşlar rol alacaktır. Bölgede faaliyet gösteren tüm kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idareler başta olmak üzere tüm aktörlerin bölgesel gelişmeyi ilgilendiren faaliyetlerinde Konya Karaman Bölge Planı'nın temel alınması esas olmalıdır.

VİZYON

YÜKSEK VE DENGELİ REFAH SEVİYESİNE ERİŞMİŞ, ULUSLARARASI EKONOMİLERLE BÜTÜNLEŞMİŞ, SEVGİ VE HOŞGÖRÜ TEMELİNDE İNSANLARIN ÇALIŞMAK, ÜRETMEK VE YAŞAMAK İÇİN TERCİH ETTİKLERİ BİR BÖLGE OLMAK

STRATEJİK ÖNCELİKLER

İŞLETMELERDE VERİMLİLİK, KATMA DEĞER VE KALİTENİN ARTIRILMASI

HEDEF 1.1. Üretim Yapısı ve Dış Ticaret Geliştirilecektir

- TEDBİR 1.1.1. Bölgenin Ara Malı Üretiminde Yerli Katkı Oranının Yükseltilmesi Desteklenecektir
- TEDBİR 1.1.2. Firmaların İhracat Yetenekleri Artırılacaktır
- TEDBİR 1.1.3. Bölgede Orta ve İleri Teknolojili Sektörlerin Geliştirilmesine Katkı Sağlanacaktır

HEDEF 1.2. İşletmelerde Katma Değer Artırılacaktır

- TEDBİR 1.2.1. İşletmelerde Verimlilik Artırılacaktır
- TEDBİR 1.2.2. Bölgedeki Tüm İşletmelerde, Kurum ve Kuruluşlarda Yenilikçi İş Çözümleri ve Ar-Ge Faaliyetleri Desteklenecektir
- TEDBİR 1.2.3. Bölgesel Gelişme Ana Odaklarında Yenilikçilik Kapasitesi Geliştirilecektir
- TEDBİR 1.2.4. Fikri ve Sınai Mülkiyet Haklarını Koruma Amaçlı Tedbirler Alınacaktır
- TEDBİR 1.2.5. Kurumsallaşma ve Dijital Dönüşüm Süreçleri Desteklenecektir

HEDEF 1.3. Girişimcilik Ekosistemi Geliştirilecektir

- TEDBİR 1.3.1. Girişimcilik Altyapısı ve Girişimci Adaylarının Bilgi ve Beceri Düzeyleri Artırılacaktır
- TEDBİR 1.3.2. Teknoloji Odaklı Girişimler Artırılacaktır
- TEDBİR 1.3.3. Girişimlerin Ticarileştirilmesine Katkı Sağlanacaktır
- TEDBİR 1.3.4. Kamu- Üniversite- Sanayi İş Birliği Artırılacak ve Mesleki ve Teknik Eğitim Desteklenecektir

HEDEF 1.4. Beşeri Sermaye Güçlendirilecektir

- TEDBİR 1.4.1. Kadın İstihdamı Artırılacaktır
- TEDBİR 1.4.2. Üretken İstihdamı Sağlamak İçin "İnsana Yakışır İş" Ortamı Sağlanacak ve İnsan Kaynaklarının Bilgi ve Beceri Düzeyleri Artırılacaktır

HEDEF 1.5. Yatırım Ortamının İyileştirilmesine Yönelik Altyapılar Geliştirilecektir

- TEDBİR 1.5.1. Üretim ve Pazarlama Süreçlerini Etkileyecek Yatırımlar Tamamlanacaktır
- TEDBİR 1.5.2. Bölgeye Yatırımcı Çekmeye Yönelik Çalışmalar Yapılacaktır
- TEDBİR 1.5.3. Ulaşım Altyapısı Güçlendirilecektir
- TEDBİR 1.5.4. Siber Güvenlik Tedbirleri Alınacaktır

GELİŞMİŞLİK FARKLARININ AZALTILMASI VE KIRSALDA YAŞAMIN CANLANDIRILMASI

HEDEF 2.1. Tarımdan Elde Edilen Gelirin Artırılması Sağlanacaktır

- TEDBİR 2.1.1. Tarımsal Ürünlerin Katma Değerinin Artırılması Sağlanacaktır
- TEDBİR 2.1.2. Tarımda Maliyetin Azalmasına Yönelik Faaliyetler Desteklenecektir
- TEDBİR 2.1.3. Tarımda Faaliyet Çeşitliliği Sağlanacaktır

HEDEF 2.2. Göç Yönetimi ve Kırdan Kente Göçü Önlemeye Yönelik Çalışmalar Desteklenecektir

- TEDBİR 2.2.1. Eğitimde Bölge içi Fırsat Eşitliği Sağlanacak, Kırsalda Eğitim Alt Yapısı Güçlendirilecektir
- TEDBİR 2.2.2. İstihdamın Artırılması Sağlanacaktır
- TEDBİR 2.2.3. İlçelerde Yaşlılara Yönelik Faaliyetler Artırılacak ve Yaşlı Dostu Kent ve Toplum Yapısı Oluşturulacaktır
- TEDBİR 2.2.4. İlçelerde Sağlığa Erişim ve Sağlık Altyapısı Güçlendirilecektir
- TEDBİR 2.2.5. Sosyal Yapının Güçlendirilmesi ve Risklerin Azaltılması Sağlanacaktır

HEDEF 2.3. Turizmin Geliştirilmesi Sağlanacaktır

- TEDBİR 2.3.1. İlçelerde Alternatif Gelir Kaynağı Oluşturmak İçin Turizmin Geliştirilmesi Sağlanacaktır
- TEDBİR 2.3.2. Bölgesel Gelişme Ana Odaklarında Turizme Yönelik Tanıtım ve Tanıtım Öncesi Çalışmalar Yürütülecektir

HEDEF 2.4. Çok Merkezli Mekânsal Gelişim ve Yakınsama İlçelerinde Yaşamın Canlandırılması Sağlanacaktır

- TEDBİR 2.4.1. Alt bölgeler ve Bölgesel Gelişme Ana Odakları Hinterlandında Kalan İlçeler Farklı Müdahale Yöntemleriyle Geliştirilecektir
- TEDBİR 2.4.2. Yakınsama İlçelerinde Yaşam Kalitesi Artırılacaktır
- TEDBİR 2.4.3. Yakınsama İlçeleri İçin Kırsal Kalkınma Modeli Geliştirilecektir

SÜRDÜRÜLEBİLİR YEŞİL BÜYÜMENİN SAĞLANMASI

HEDEF 3.1. Tarımda Sürdürülebilirliği Sağlamak Amacıyla Mevcut Su Kaynakları Korunacaktır

- TEDBİR 3.1.1. Su Kullanımında Tasarruf ve Verimlilik Uygulamaları Yaygınlaştırılacaktır
- TEDBİR 3.1.2. Bölgenin Ekolojik Yapısına Uygun Tarımsal Üretim Desteklenecektir

HEDEF 3.2. Toprak Kalite Kaybı Erozyon, Obruk Oluşumu ve Çölleşme Gibi Doğa Olaylarına Karşı Önlem Alınacaktır

- TEDBİR 3.2.1. Toprak Kalite Kaybının Önüne Geçilecektir
- TEDBİR 3.2.2. Ereğli Alt bölgesinde ve Bölgesel Gelişme Ana Odakları Hinterlandında Kalan Altınemin, Cihanbeyli ve Kulu İlçelerinde Erozyon ve Çölleşmeye Bağlı Toprak Kaybı Önlenecektir
- TEDBİR 3.2.3. Ereğli Alt bölgesi Başta Olmak Üzere Obruk Oluşumlarının Azaltmaya Yönelik Çalışmalar Yapılacaktır

HEDEF 3.3. İklim Değişikliğinin Etkileri Azaltılacak ve Avrupa Yeşil Mutabakatı Politika Alanlarına Uyum Çalışmaları Yapılacaktır

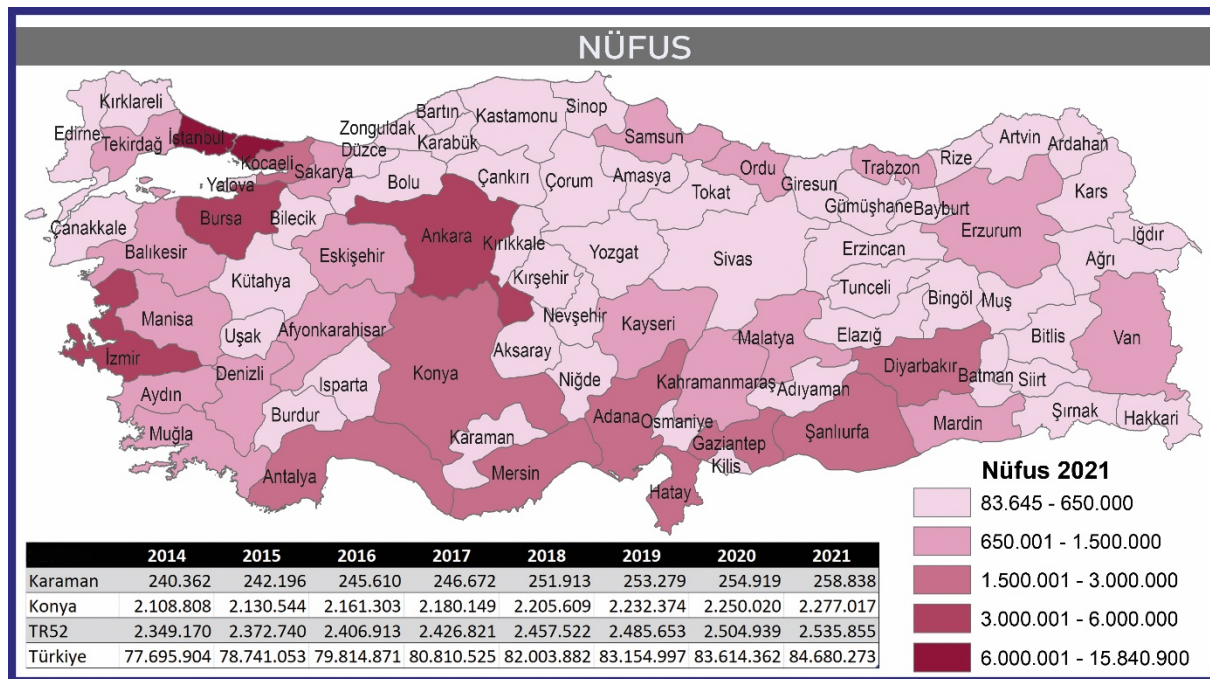
- TEDBİR 3.3.1. Karapınar ve Ayrancı Enerji İhtisas Endüstri Bölgeleri Başta Olmak Üzere Bölgede Güneş Enerjisi Santralleri İle Diğer Yenilenebilir Enerji Kaynaklarından Elektrik Üretimi Artırılacaktır
- TEDBİR 3.3.2. Enerji Verimliliği Sağlanacaktır
- TEDBİR 3.3.3. Akıllı Şehir Uygulamaları Geliştirilerek Bölgede Kaynakların Etkin, Verimli ve Sürdürülebilir Kullanımı Sağlanacaktır
- TEDBİR 3.3.4. Kirliliği Önlemeye Yönelik Çalışmalar Yapılacaktır
- TEDBİR 3.3.5. Döngüsel Ekonomiye Yönelik Uygulamalar Desteklenecektir
- TEDBİR 3.3.6. Avrupa Yeşil Mutabakatı Politika Alanlarına Uyum ve Temiz Üretim Süreçleri Desteklenecektir

BÖLGEYE GENEL BAKIŞ

Konya Karaman Bölgesi'nin gelişmişlik düzeyinin artırılması, ulusal ve küresel düzeyde rekabet edebilirliğinin artırılması, sürdürülebilirliğinin sağlanması yani kısacası kalkınmasının sağlanmasına için alınacak kararların doğru ve amacına ulaşır nitelikte olması gerekir. Bunun için öncelikle mevcutta bölgenin; uluslararası ve ulusal düzeydeki yerinin belirlenmesi, diğer düzey 2 bölgelerine göre ayırt edici ve belirgin özelliklerinin doğru anlaşılması ve bölgenin karşılaştırmalı rekabet avantajının en iyi şekilde harekete geçirilmesi gerekmektedir.

Yaklaşık 50.000 km²'lik yüzölçümü ile Lüksemburg, İsviçre, Belçika ve Hollanda gibi Avrupa'daki birçok "ülke" yüzölçümünden büyük olan Konya Karaman Bölgesi, yaklaşık 2,5 milyon nüfusu ile Türkiye nüfusunun %3'üne sahiptir. Konya, nüfus büyüklüğü bakımından, sırasıyla; İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa ve Antalya illerinden sonra 6.sırada yer almaktadır. **Bölge nüfusu artış eğilimindedir.**

Harita 1 İl Nüfusları

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları, 2021 verileri kullanılarak hazırlanmıştır.

Bölgenin net göç hızı pozitif yönde artmış ve son 10 yılın en yüksek rakamına ulaşmıştır. Karaman Konya'ya kıyasla oransal olarak daha fazla göç almıştır. Bölge genel olarak ya göç veren bir yapı sergilemekte ya da çok az düzeyde göç almaktadır. Fakat 2021 yılında hem Konya hem de Bölge son 7 yıldaki en yüksek net göç oranını yakalamıştır.

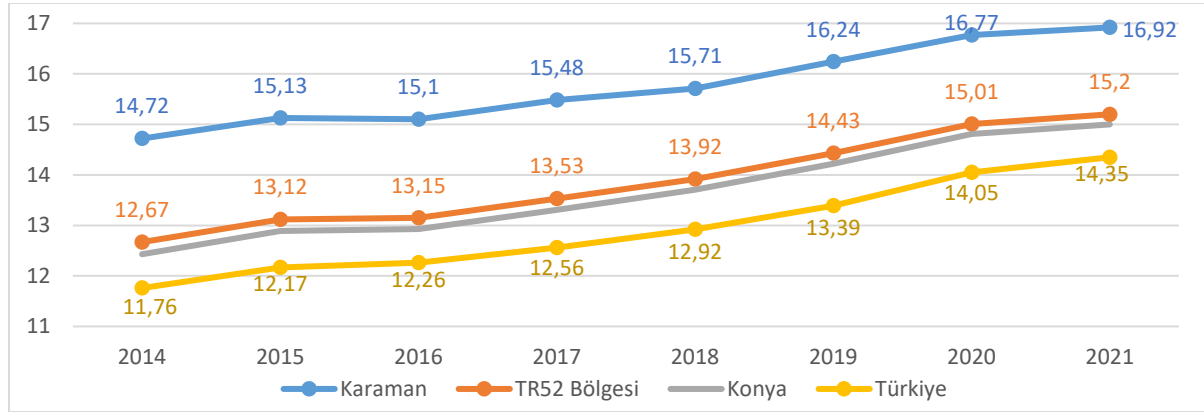
Konya 2021 yılında sırasıyla Ankara, İstanbul ve Antalya'ya en çok göç verirken; en çok göçü ise sırasıyla Ankara, İstanbul ve Antalya'dan almaktadır. Karaman ise en çok sırasıyla Konya, Mersin ve İstanbul'a göç verirken; en çok göçü ise Konya, Mersin ve Antalya'dan almıştır. Göç konusunda eğitim, iş gücü hareketliliği gibi konular belirleyici olmaktadır. Özellikle Konya'da artan üniversite sayısı ve gıda tarım alanında uzmanlaşmış bir üniversiteye sahip olması bölgenin cazibesini artırmaktadır. Verilen göç konusunda ise eğitim ve gençlerin istihdam arayışlarının etkili olduğu düşünülmektedir. Nitekim göç eğilimleri 15-29 yaş grubunda yoğunlaşmakta ve en fazla 20-24 yaş grubunda gerçekleşmektedir.

Türkiye'deki yaşlı nüfus (65 yaş ve üzeri) toplam nüfusun %9,74'üne karşılık gelirken Konya Karaman

Bölgesinde nüfusun %10,15'ini 65 yaş ve üzeri nüfus oluşturmaktadır. Gerek Türkiye’de gerekse bölgede yaşlı bağımlılık oranları artmaktadır.

Giderek yaşlanacağı öngörülen bölgede sosyal politika planlamalarında özellikle sağlık ve sosyal hizmet alt yapısı çalışmalarında mevcut riskin dikkate alınması gereklidir.

Şekil 2 TR, TR52 Bölgesi, Konya ve Karaman Yaşlı Bağımlılık Oranları (%)

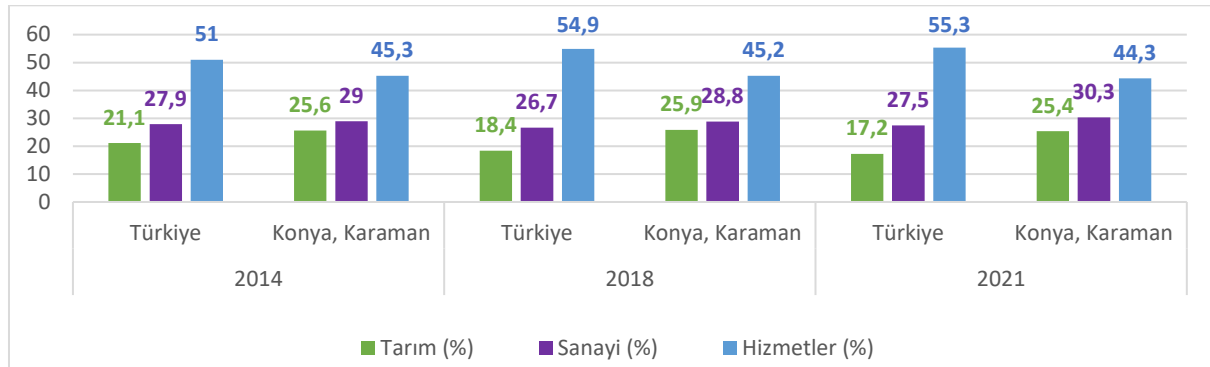

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları, 2021

Bölgedeki yaşlı bağımlılık oranı ülke ortalamasının üzerinde seyretmektedir. Bölgede Yaşlı bağımlılık oranları artarken çocuk bağımlılık oranları da giderek düşmektedir. Çocuk bağımlılık oranlarında Konya, Bölge ortalamasını yukarıya çekerken; Karaman ise hem ülke hem de Bölge ortalamasının altında kalmaktadır.

Ekonomik büyüme, bir başka ifadeyle milli gelir artışı, daha fazla insana istihdam sağladığı ölçüde anlam kazanmaktadır. İşsizliğin arttığı bir ülkede sadece üretim ve gelir kaybı ile değil, aynı zamanda sosyal problemler, sosyal dışlanma ve yoksullukla da karşı karşıya kalınmaktadır.

Şekil 3 Ana Sektörlerde İstihdam Oranları (%)

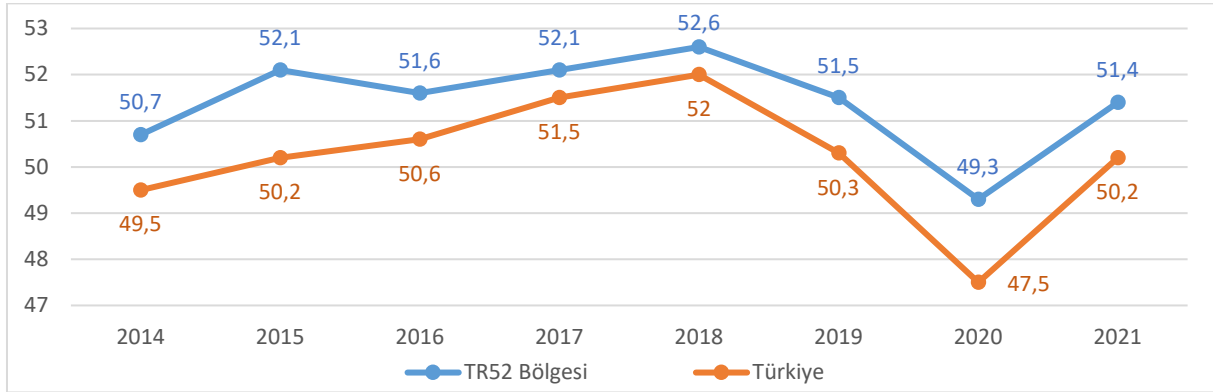

Kaynak: TÜİK, 2021, (NACE Rev. 2, 15 yaş ve üzeri)

Ülke genelinde olduğu gibi Konya Karaman Bölgesi’nde de hizmetler sektöründe istihdam oranlarının daha fazla olduğu görülmektedir. Tarım sektöründe gerçekleşen istihdam yıllar içinde ülke genelinde azalsa da bölgede aynı seviyesini korumaktadır. Sanayi sektöründeki istihdamın ise arttığı görülmektedir.

Konya Karaman Bölgesi, 26 bölge arasında en yüksek istihdam oranına sahip 12. bölge olup ülke ortalamasına yakın bir değere sahiptir. TR21 (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli) Bölgesi %59 ile ilk sırada, TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt) Bölgesi ise en düşük istihdam oranıyla son sırada yer almaktadır. Bölgemizde erkek istihdam oranları yüksek olsa da kadın istihdam oranının düşük olması daha yüksek istihdam oranlarının yakalanmasına engel oluşturmaktadır.

Şekil 4 Türkiye ve Konya Karaman Bölgesi İstihdam Oranları (%)

Kaynak: TÜİK, 2021

Bölge istihdam oranları 2014 yılından bu yana ülke ortalamasının üzerinde seyretmektedir. 2018 yılına kadar süren artış eğilimi 2018 yılı itibariyle hem ülke genelinde hem de bölgede bir azalma sürecine girmiştir. Ülkenin ekonomik durumundan kaynaklanan azalış eğilimi 2020 yılında pandeminin de devreye girmesiyle devam etmiştir.

Konya Karaman Bölgesi'nde kadının iş gücüne katılım oranı ve kadın istihdam oranı düşüktür. Ülke değerlerinin altında kalmaktadır. Kadınların iş gücüne katılım oranının düşüklüğü toplumsal nedenlerin yanı sıra kurumsal bakım hizmetlerine erişim güçlüğünden de kaynaklanmaktadır. Bu çerçevede hem kadınların iş gücüne katılım oranının artırılması, hem de erken çocukluk dönemi eğitiminin yaygınlaştırılması sonuçlarını doğurması bakımından bu konunun hassasiyetle ele alınması gerekliliği söz konusudur. Diğer yandan kadınların iş gücüne katılım oranlarının artırılması için bakım sektörüne yapılacak yatırımlar yeni istihdam alanları doğuracağı gibi, kadınlar için de istihdam alanlarının genişlemesini sağlayacaktır.

Bölgenin işsizlik oranları ülke ortalamasının altındadır. 2019 yılında işsizlik oranları hem ülkede hem de bölgede artmıştır. İş gücü piyasasında bir yandan işsizler iş ararken, diğer yandan firmalar nitelikli eleman bulma sıkıntısı çekmektedir. Bölgedeki iş gücünün sahip olduğu bilgi ve beceri düzeyi, piyasanın taleplerini karşılamakta yetersiz kalarak iş gücü piyasasında yapısal işsizlik sorununa yol açmaktadır.

Konya Karaman Bölgesi'nde eğitim durumlarına göre işsizlik oranlarına bakıldığında, 2021 yılı verilerine göre en yüksek işsizlik oranı okuma yazma bilmeyen grup ile yükseköğretim mezunlarında görülmekteyken, lise ve altı eğitimliler işsizlik oranının azaldığı ve işsizlik rakamının en düşük olduğu gruptur. Eğitim düzeyi arttıkça işsizlik riskinin azalması beklenirken lise altı eğitimlilerde eğitim seviyesi düşük olmasına rağmen işsizlik oranının da düşük olması; bölgemizin lise ve dengi meslek okulu ve yükseköğretim mezunlarına yönelik iş yaratma kapasitesinin yeterli olmadığını göstermektedir. Bu durum, Konya Karaman Bölgesi'ndeki işletmelerin yeterince kurumsallaşamamasından kaynaklanmaktadır.² Bölgedeki işletmelerin, rekabetin arttığı pazarlarda, varlıklarını sürdürebilmeleri, pazarın isteklerini ve beklentilerini karşılayabilme yetenekleri, işletmelerinin kurumsallaşma düzeyi ile yakından alakalıdır.

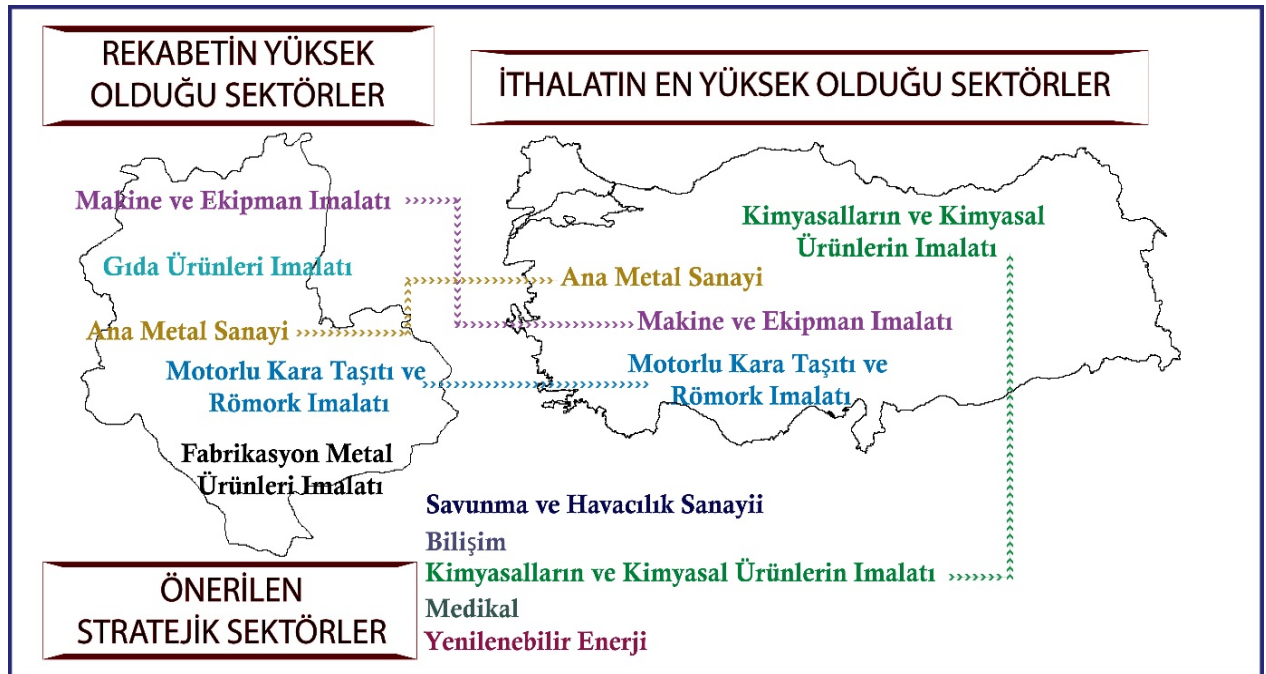
Konya Karaman Bölgesi'nde iş gücünün eğitim düzeyi düşüktür. Bölgede 15 yaş üstü istihdam edilen kişilerin %57,31'i gibi önemli bir kısmı lise altı eğitim düzeyindedir. Diğer taraftan istihdam edilenlerin yalnızca %21,40'ı üniversite mezunudur. Bu durum işgücü piyasasında gerçekleşen istihdamın da bu

² İşgücü – İstihdam Teknik Komitesi, 2013

Hadim ilçelerinde kuraklık oranlarının arttığı görülmektedir. 2021 yılında tam kurak özellik gösteren bölgenin en kurak ilçesi Ayrancı'dır. Kırk yıllık kuraklık endeksleri değerlendirildiğinde kurak ya da tam kurak yıl sayısı en fazla olan ilçeler; Karapınar, Ereğli, Çumra, Cihanbeyli, Ayrancı, Konya Merkez ve Karaman Merkez'dir.

Diğer yandan kendi yerel dinamikleri ve KOBİ temelli esnek üretim yapısıyla, Konya Karaman Bölgesinin ihracatının neredeyse tamamına yakını imalat sanayi tarafından gerçekleştirilmektedir. Bölgenin ülke ihracatından aldığı pay 2011 yılında %1,04 iken bu oran 2020 yılında %1,5'e yükselmiştir. Hem Konya hem de Karaman illeriyle bölge dış ticaret fazlası veren bir bölgedir. Yıllar itibariyle ihracat rakamları da artmaktadır. Bölge, ihracatının önemli bir kısmını Yakın ve Orta Doğu Asya Ülkelerine ve AB üyesi ülkelere yapmaktadır. Gerek ihracat yapılan ülke sayısı gerekse toplam ihracat içinde büyük öneme sahip ülke sayısı bölge genelinde yıllar itibariyle artmaktadır. Hâlihazırda yoğun ihracat yapılan ülkelerin ithalat taleplerindeki olası daralmaları göz önüne alarak ihracat yapılacak ülke sayısını artırırken yeni girdiğimiz pazarlardaki ihracat miktarı da artırılmalı ve bunun için gerekli sektörel önlemler alınmalıdır.

Harita 4 Konya Karaman Bölgesi'nin Rekabetçi Sektörleri

Yapılan analizlere göre bölgenin mevcutta rekabetçi olduğu sektörler; **makine ve ekipman imalatı, gıda ürünleri imalatı, ana metal sanayi, motorlu kara taşıtı ve römork imalatı ve fabrikasyon metal ürünleri imalatı(makine ve teçhizat hariç), savunma ve havacılık⁴** sektörleridir. Rekabetçi sektörlerin yanı sıra bölgede rekabetçi olma potansiyeli olan ve ulusal ekonomiye de katkı sağlayacağı düşünülen sektörler; **bilişim, medikal, yenilenebilir enerji, raylı sistemler ve kimya sektörü** stratejik sektörler olarak önerilmiştir.⁵

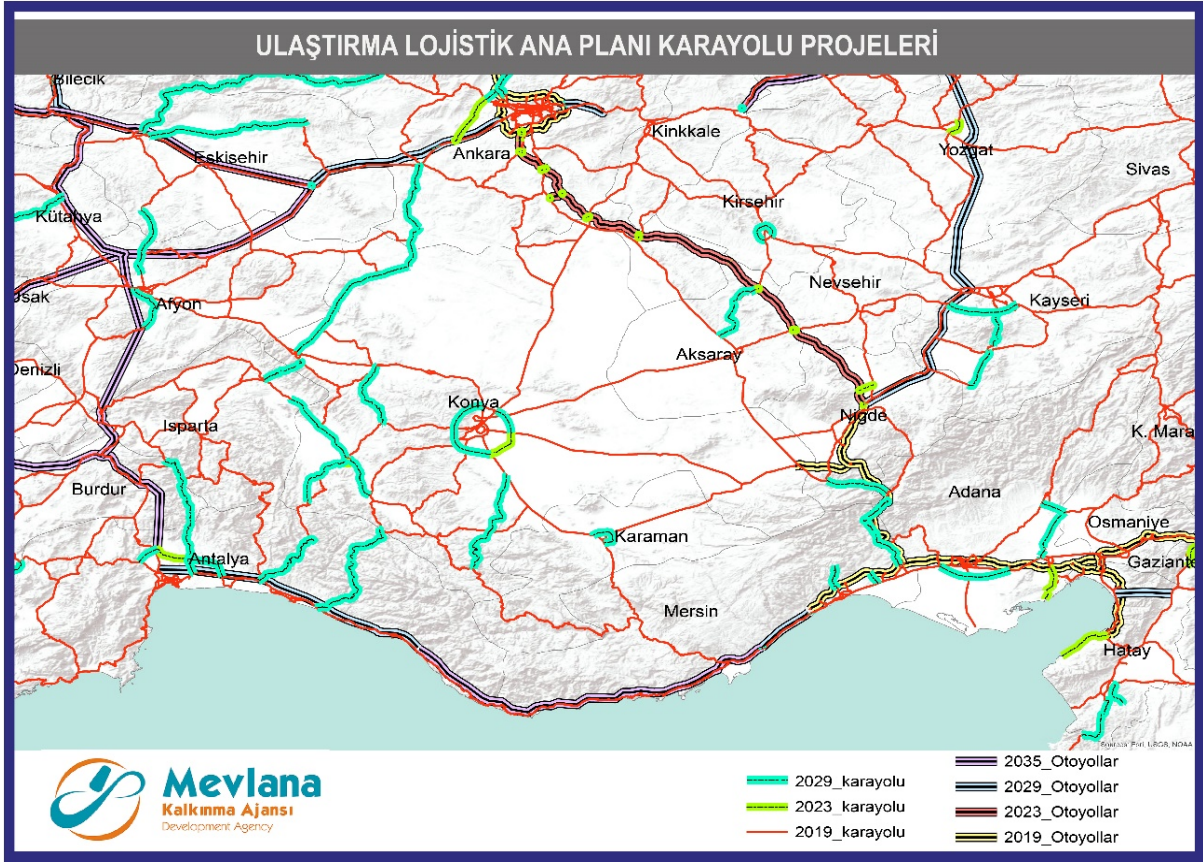
Ulaşım, erişim ve altyapıları gelişmiş olan bölgeler rekabet gücü yüksek bölgeler olup erişilebilirlik düzeyleri de yüksektir. Bu da gerek ulusal gerekse uluslararası firmaların bu bölgelerde yatırım yapmalarında bir tercih nedeni olabilmektedir. Ayrıca erişilebilirlik düzeyi güçlü bölgelerin daha geniş

⁴ Savunma ve havacılık sektörü bölgenin rekabetçi sektörleri arasındadır. Ancak yapılan analiz Nace 2'li kodlara göre yapıldığından analizde alt sektörler görünmemekte ve fabrikasyon metal ürünleri imalatı içinde yer almaktadır.

⁵ Rekabetçi ve stratejik sektörlerin belirlenmesine ilişkin analizler detaylı şekilde "EK-2-Mevcut Durum Analizi"nde yer almaktadır.

bir işgücüne, hammaddeye ve pazara erişim imkânı da güçlü olacaktır. Sahip olduğu tüm ulaşım modlarını entegre şekilde kullanabilen bölgeler uluslararası pazarlara daha hızlı ve görece düşük maliyetle ulaşabilmekte ve yüksek dış ticaret performansı sergileyebilmektedirler.

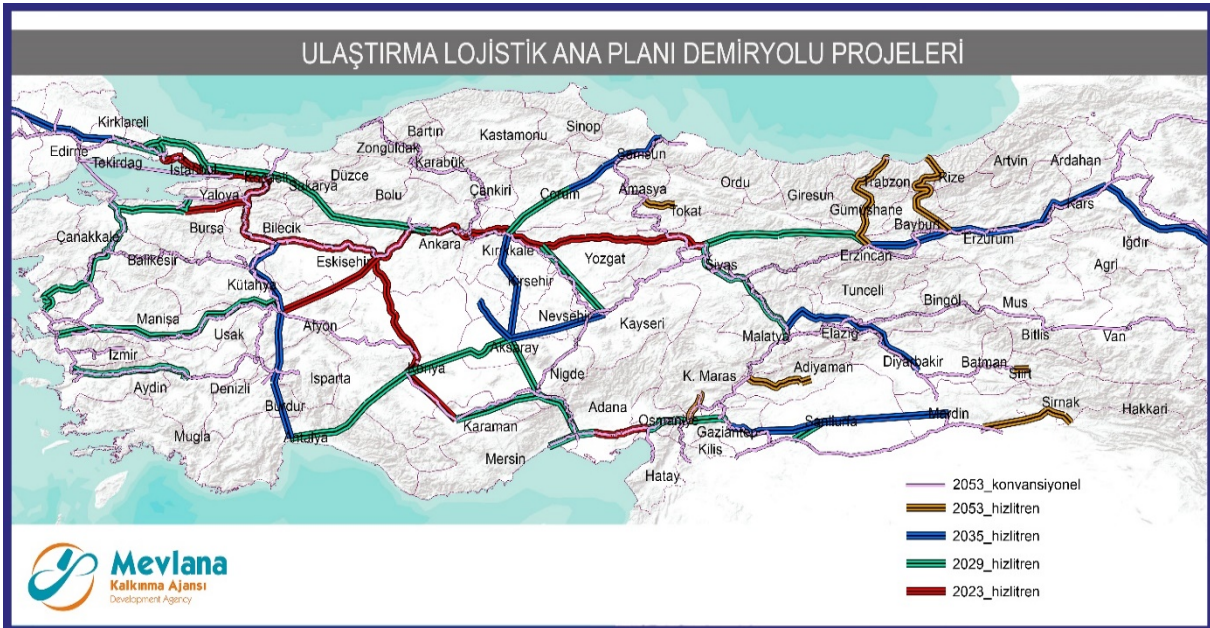
Harita 5 Ulaşım ve Lojistik Ana Planında Konya Karaman Bölgesi Karayolları

Kaynak: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, 2053 Ulaştırma Lojistik Ana Planı verileri kullanılarak hazırlanmıştır.

Ulaştırma Lojistik Ana Planına göre Konya Karaman Bölgesinde yeni bir karayolu planlaması bulunmamakta olup çevre yolu, bağlantı yolları ve mevcut yollar üzerinde çalışmalar bulunmaktadır.

Harita 6 Ulaştırma ve Lojistik Ana Planında Hedef Yıllara İlişkin Demiryolu Projeleri

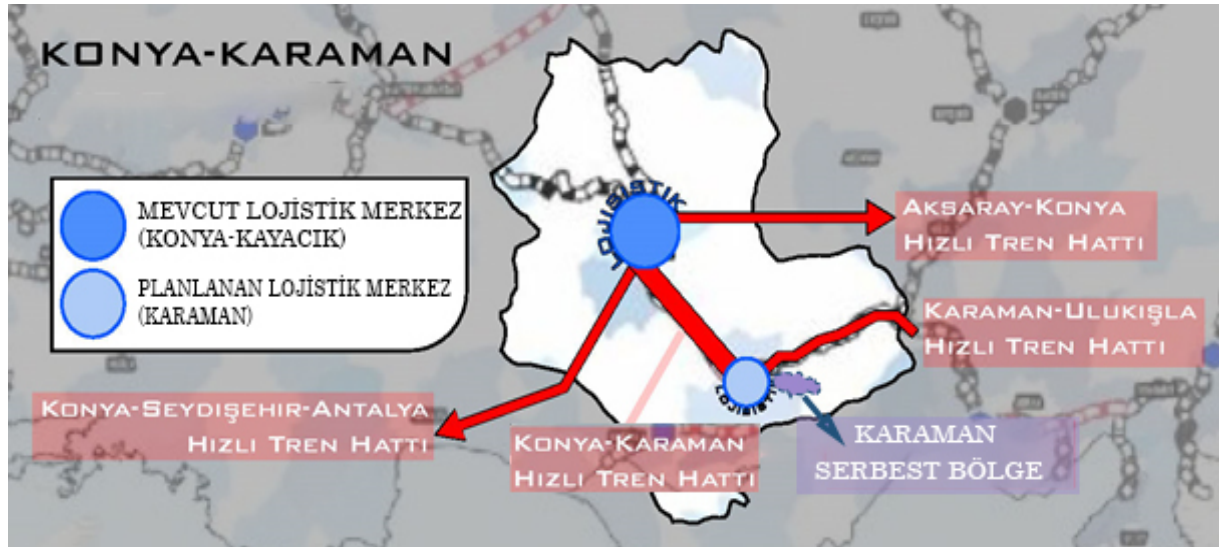

Kaynak: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, 2053 Ulaştırma Lojistik Ana Planı verileri kullanılarak hazırlanmıştır.

Konya Karaman Bölgesi için önemli iki hızlı tren projesi bulunmaktadır. Bunlardan biri Konya-Mersin hattı diğeri ise Antalya-Konya-Aksaray-Kayseri hızlı tren hattı olup bu hat, hem yük hem de yolcu taşımacılığı yapılacak şekilde; çift hatlı, elektrikli ve sinyalli olarak planlanmıştır. Söz konusu hattın bir turizm destinasyonu olduğu bilinmekte olup destinasyon içindeki erişim düzeyinin artırılması turizm sektörüne katkı sağlayacaktır. Projenin Antalya-Konya-Aksaray kısmı 2029 yılında Aksaray-Kayseri arası ise 2035 yılında tamamlanacaktır.

Demiryolu ve karayolu güzergâhlarının kesişim noktasında bulunan, aynı zamanda havayolu kombine taşımacılığının da mümkün olacağı toplam 1 milyon m²'lik alan üzerinde kurulan Konya Kayacık Lojistik Merkezi'nin yapımı 2021 yılında tamamlanarak faaliyete başlamıştır. Ulaştırma ve Lojistik Ana Planı'nda Karaman Lojistik Merkez projesinin 2029 yılında tamamlanacağı öngörülmüştür.

Harita 7 Ulaştırma ve Lojistik Ana Planı Konya Karaman Bölgesi Kararları

Kaynak: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, 2053 Ulaştırma Lojistik Ana Planı verileri kullanılarak hazırlanmıştır.

Mevcutta 13 adet lojistik merkez bulunmaktadır. İşletmeye açılmış bu lojistik merkezlere ilave olarak 13 adet lojistik merkezin daha planlama ve yapım süreçlerine başlanmıştır. Mevcut lojistik merkezlerinden Kayacık Konya Lojistik Merkezi ve planlanan lojistik merkezlerinden Karaman Lojistik Merkezi olmak üzere ülke genelinde 26 adet olan lojistik merkezin 2'sinin bölgede bulunması bölgenin lojistik altyapısının gelişimine katkı sağlayacak önemli bir yatırımdır.

Lojistik merkezin yanı sıra Karaman'da serbest bölge kurulması kararı bölgenin dış ticaret potansiyelini artıracaktır.

STRATEJİK ÖNCELİK 1. İŞLETMELERDE VERİMLİLİK, KATMA DEĞER VE KALİTENİN ARTIRILMASI

Ulusal rekabet gücünün artması için rekabetçi bölgeler oluşması gerekmekte olup bölge rekabetçiliğini artırabilmek için nitelikli insan sermayesi ile birlikte uygun fiyat ve kalitede mal ve hizmet üretip sürdürülebilir kârlılık içinde faaliyet gösteren işletmeler vazgeçilmez unsurlardır. Bu nedenle, işletmeler rekabet güçlerini sürdürebilmek için mevcut pazarlarındaki payını artırmaya çalışırken pazar çeşitlendirmesi ve ürün çeşitlendirmesi yapmayı da ihmal etmemelidirler. İşletmelerin rekabet güçlerini artırabilmeleri için katma değer ve verimlilik artışını sağlamaları gerekmektedir. Bu noktada pazar çeşitlendirmesi açısından farklı ülkelere yüksek katma değerli ihracat, kurumsallaşma, girişimlerin sürdürülebilmesiyle birlikte kaliteli insan kaynağı gibi faktörler önemli rol oynamaktadır. Öte yandan, teknolojik yenilikler ve dijitalleşme süreçlerine uyum sağlayamayan firmaların yaşamlarının uzun vadeli olmayacağı da açıktır.

Bölgesel gelişme açısından küresel düzeyde yaşanan değer ve anlayış değişimini esas alan 2024-2028 Konya Karaman Bölge Planı “İşletmelerde Verimlilik, Katma Değer ve Kalitenin Artırılması” stratejik önceliğini benimsemiştir. Bu stratejik öncelik ile Bölgenin Rekabetçi ve Stratejik sektörleri başta olmak üzere özel sektör işletmeleri ve bölgedeki kamu, üniversite, sivil toplum kuruluşu gibi tüm kuruluşların ve insan kaynaklarının daha yüksek katma değerli, ülkenin dış ticaret açığını kapatmasına yardımcı ürünler üretebilecek ve pazarlayabilecek bir yapıya kavuşabilmeleri için öncelikli hedefleri tanımlayarak bu hedefleri hayata geçirmek için gerekli tedbirleri ortaya koymuştur.

Türkiye’nin ihracat yapısının ithalata bağımlı olduğu, verilerin incelenmesiyle de açıkça görülmektedir. Özellikle ara malına yönelik ithalata bağımlılığın azaltılması, yüksek katma değerli ihracatın payını yükseltme ve orta ileri ve ileri teknoloji ürünlerin ihracattaki payını artırma konusunda Konya Karaman Bölge Planı bazı tedbirler ortaya koymuştur.

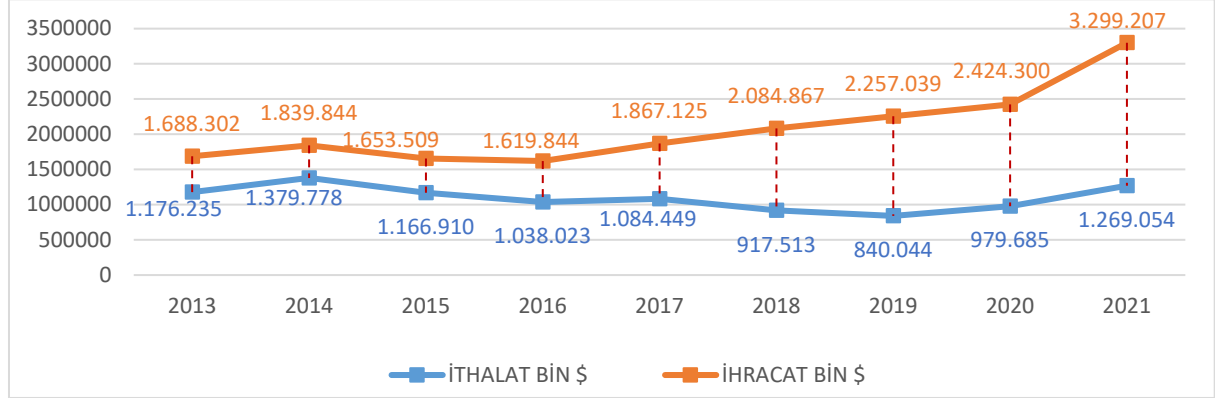
Bu kapsamda Konya Karaman Bölge Planı bu stratejik önceliği hayata geçirmek amacıyla 5 farklı hedef belirlenmiştir. Bunlar; Dış Ticaret Ortamının İyileştirilmesi, İşletmelerde Katma Değerin Artırılması, Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi, Beşeri Sermayenin Güçlendirilmesi, İşletmeleri Etkileyecek Altyapının İyileştirilmesidir.

EĞİLİMLER

DIŞ TİCARET

Konya Karaman Bölgesi dış ticaret fazlası veren bir bölgedir. Konya Karaman bölgesinin ihracat ve ithalat rakamlarına bakıldığında, 2013 yılından bu yana ihracat yaklaşık 2 kat artış gösterirken ithalat artış oranının çok düşük olması dış ticaret fazlasının da artmasını sağlamıştır.

Şekil 5 Konya Karaman Bölgesi İthalat ve İhracat Rakamları

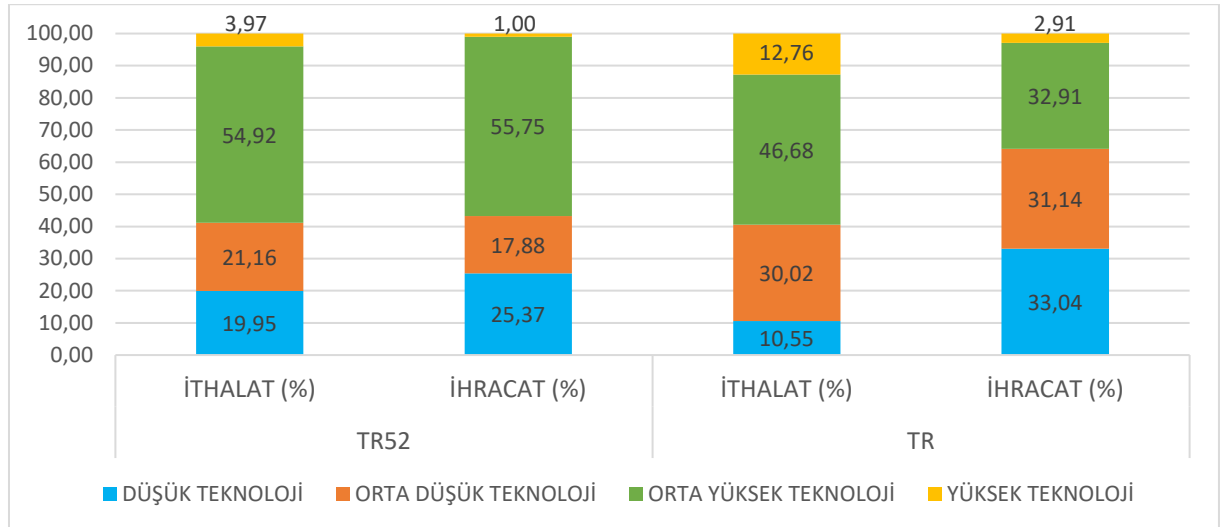

Kaynak: TÜİK, 2021

Cari açığın büyük bir kısmını oluşturan dış ticaret açığı ithalatın ihracattan fazla olmasından kaynaklanmaktadır. Ülkemizde her ne kadar ihracat artmakta olsa da, ülke olarak cari açık vermekteyiz. Bunun nedeni ise ihracat artarken ithalatın daha büyük bir oranda artış göstermesidir. Üretmek için önce ithal mallara başvurulmaktadır. Bu da dışa bağımlılığı ve cari açığı artırmaktadır. Sonuç olarak ihracatı artırmak ülke ekonomisine katkı sağlarken ithalatın azaltılmasına yönelik çalışmalar yapılması gerekmektedir. Böylece dışa bağımlılığın azaltılması sağlanacaktır.

Yüksek teknoloji ürünlerde hem bölge hem de ülke genelinde dış ticaret açığı vermekteyiz. Teknoloji düzeyi açısından bakıldığında bölgeden 2021 yılında yapılan ihracatın %1 gibi çok düşük bir oranın yüksek teknoloji düzeyinde olduğu görülmektedir. Ülke genelinde ise bu oran %2,91'dir. Dolayısıyla yüksek teknoloji düzeyinde üretimimizin artırılması gerekmektedir.

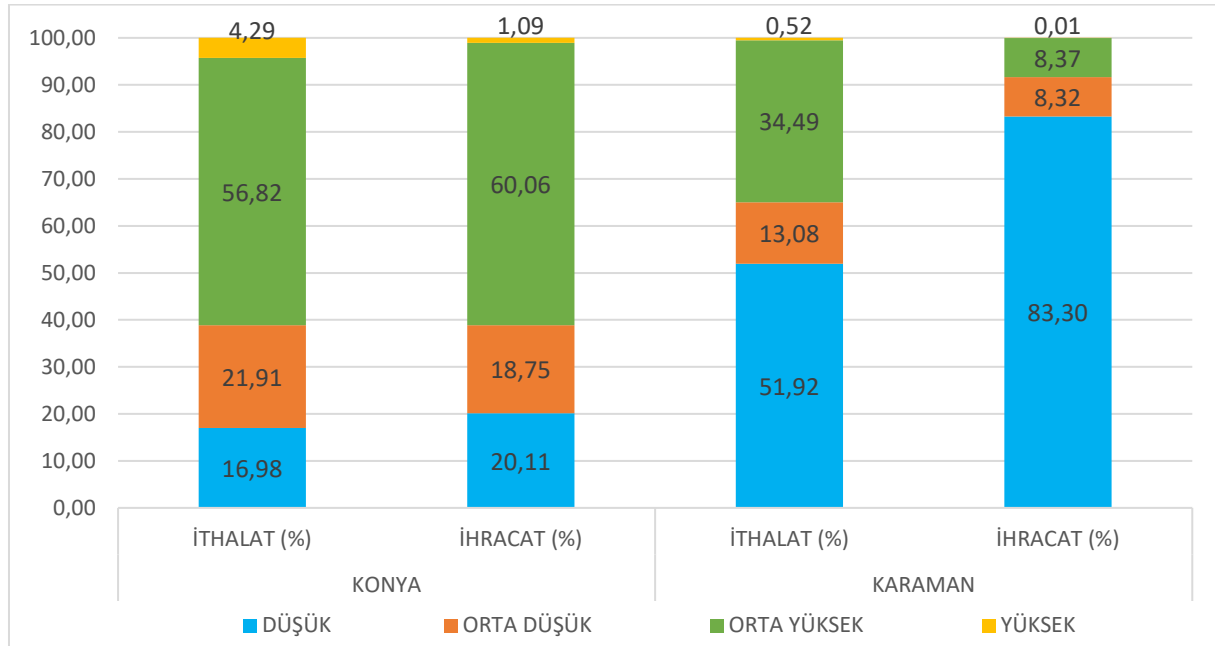
Şekil 6 Teknoloji Düzeyine Göre Türkiye ve TR52 Bölgesi 2021 Yılı İhracat ve İthalat Oranı (%)

Kaynak: TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri, 2021

Bölgeden yapılan ihracatın %55,75 gibi önemli bir kısmı orta yüksek teknoloji düzeyindedir. İhracata paralel şekilde ithalatın da önemli bir kısmı yine orta yüksek teknolojide yoğunlaşmaktadır.

Şekil 7 Teknoloji Düzeyine Göre Konya ve Karaman İllerinin 2021 yılı İhracat ve İthalatı

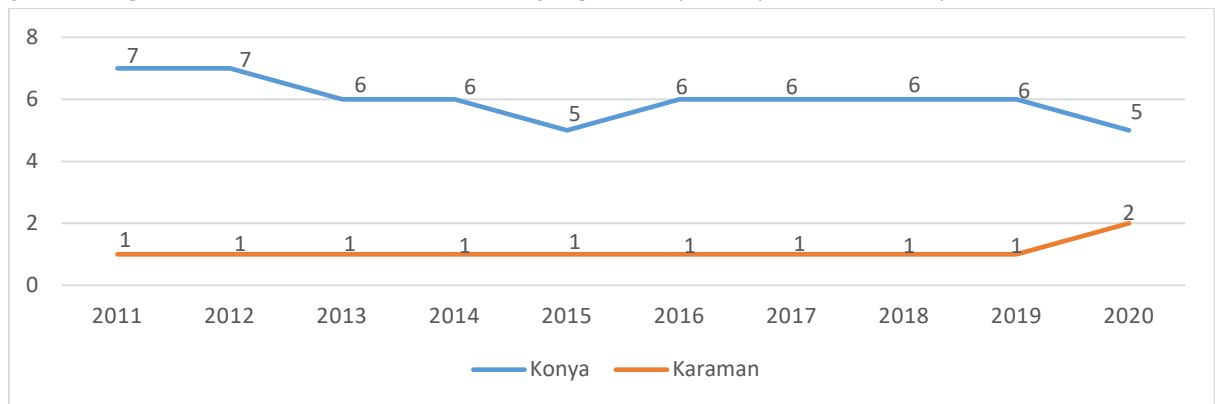
Kaynak: TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri, 2021

Bölgenin orta düşük, orta yüksek ve yüksek teknoloji düzeyindeki ihracatının büyük bir kısmı Konya ilinde gerçekleşmektedir. Karaman'da ise dış ticaret ağırlıklı olarak düşük teknolojili ürünlerde yoğunlaşmakta olup imalat sanayi ihracatının %79,80'ini tek başına gıda sektörü gerçekleştirmektedir.

İHRACATTA KIRILGANLIK

Bölgenin ihracatındaki kırılın yapının azaltılması için sektörel çeşitlenmeye gidilmesi önemli bir stratejidir. Bölgenin 2011 -2020 yılları arasında ihracat yapısındaki sektörel çeşitlenme piyasa yoğunlaşmasını ölçen *Herfindahl-Hirschman endeksi* ile hesaplanan eşdeğer sektör sayısı ile bulunabilmektedir. Bu yöntem, ihracat üzerinde küçük etkisi olan sektörleri dışarıda tutarak toplam ihracat üzerinde eşdeğer katkıya sahip ana sektörlerin sayısını vermektedir.⁶

Şekil 8 Bölgemizin İllerinde İhracat Üzerinde Eşdeğer Katkıya Sahip Ana Sektör Sayısı

Kaynak: TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri kullanılarak hesaplanmıştır.

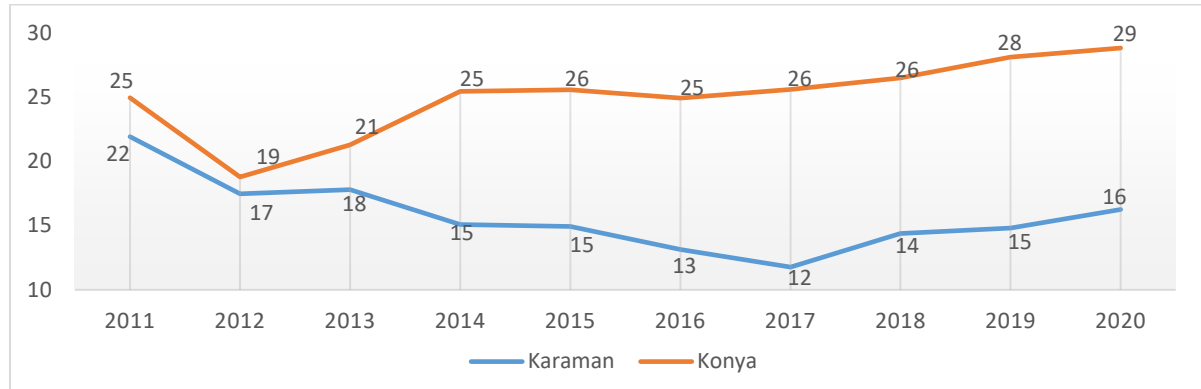
⁶ Türkiye'nin İhracat Performansı 2: Sektörel Bazda Çeşitlilik, Rekabetçilik ve Adaptasyon, TEPAV, 2011

Bölgede eşdeğer sektör sayısı 5'tir. Bu durum bölgede belirli lokomotif sektörlerde yığılma olduğuna ve sektörel çeşitlenmenin yeterince sağlanamadığına işaret etmektedir. İhracatta sektörel çeşitlenmenin yeterince sağlanamaması, bu sektörlerde yaşanacak herhangi bir darboğaz durumunda ilin ekonomik performansının ciddi şekilde etkilenebileceğine işaret etmekte ve ihracatta kırılganlığın fazla olduğunu göstermektedir.

Konya'da son 10 yılda eşdeğer sektör sayısı 7'den 5'e düşmüştür. Bu sektörler; makine ve teçhizat, gıda ürünleri ve içecek, motorlu kara taşıtı ve römorklar, metal eşya sanayi, plastik ve kauçuk ürünleri imalatı sektörleri olup toplam ihracatın %82,11'i bu beş sektörde gerçekleştirilmektedir. Karaman'da ise tek sektöre (gıda ürünleri ve içecek) bağımlılık oldukça yüksek olup 2020 yılında tarım ve hayvancılık sektörü de eklenmiş ve eşdeğer sektör sayısı 2'ye yükselmiştir. Toplam ihracatın %84,28'i bu iki sektörde gerçekleştirilmekte olup gıda ürünleri ve içecek sektörü tek başına %77,73'lük kısmını gerçekleştirmektedir.

Bölge ihracatındaki kırılgan yapının azaltılması için ihracat yapılan ülke sayısının artırılması ve ülkelere yapılan ihracat miktarlarında dengeli dağılımın yakalanması önemli bir stratejidir. Konya Karaman Bölgesi ihracatının önemli bir kısmını Yakın ve Orta Doğu Asya Ülkelerine ve AB üyesi ülkelere yapmaktadır. Gerek ihracat yapılan ülke sayısı gerekse toplam ihracat içinde büyük öneme sahip ülke sayısı bölge genelinde yıllar itibarıyla artsa da bu artış yeterli düzeyde değildir.

Şekil 9 Bölge İllerinin İhracat Üzerinde Eşdeğer Öneme Sahip Ülke Sayısı 2011-2020

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri

Bölge ihracatında eşdeğer öneme sahip ülke sayısı 29 olmuştur. Konya'nın ihracat yaptığı ülkeler incelendiğinde 2020 yılında bölgeden birçok ülkeye ihracat yapılmıştır ancak önemli husus şudur: İlk 29 ülkeye (bölgenin ihracatında kritik öneme sahip ülke sayısı) yapılan ihracatın toplam ihracattaki payı %73'tür. Geri kalan %27'lik pay 145 ülkeye ve oldukça küçük miktarlarda yapılmaktadır. Karaman'ın 2011 yılında, ihracat yaptığı ülkelerden 22'si eşdeğer öneme sahipken, 2020 yılında eşdeğer öneme sahip ülke sayısı azalarak 16'ya düşmüştür.

İhracat pazarlarının yeterince çeşitlendirilememesi ve ihracatın bu pazarlara dengeli şekilde yapılamaması yani ihracatta belirli ülkelere yönelik yığılmaların olması, bu ülkelerde yaşanacak herhangi bir darboğaz durumunda bölge illerinin ekonomik performansının ciddi şekilde etkilenebileceğine işaret etmekte ve ihracatta kırılganlığın fazla olduğunu göstermektedir.

İMALAT SANAYİNDE SEKTÖREL REKABET

Konya Karaman Bölgesinde, son yıllarda yerel dinamikler ve KOBİ temelli esnek üretimle imalat sanayi odaklı ulusal ve küresel rekabet edebilirlik yükselmiş ve böylece belirli sektörlerde uzmanlaşma sağlanmıştır. Bölgedeki imalat sanayinde hangi sektörlerin karşılaştırmalı rekabet avantajına ve hangi sektörlerin stratejik öneme sahip olduğu aşağıdaki yöntemlere göre belirlenmiştir:

- Bölgedeki Sektörel Yoğunlaşma ve Yığınlaşma (LQ)
- Sektörlerin Teknoloji Düzeyi
- Sektörlerin İhracat Performansı (Vollrath Analizi)
- Sektörlerin Kümelenme Potansiyelleri (Üç Yıldız Analizi)

Tablo 1 Analiz Sonuçlarına Göre Bölgenin Rekabetçi Sektörleri

3 YILDIZ ANALİZİ						Vollrath Analizi (RCA)	Sektörün Teknoloji Düzeyi	LQ analizi
Sıra	Sektör İsmi	2009	2012	2018	2020			
1	Makine ve Ekipman İmalatı	Potansiyel	Olgun	Olgun	Olgun	1,21	Orta İleri	3,02
2	Gıda Ürünleri İmalatı	Olgun	Olgun	Olgun	Olgun	-0,58	Düşük	2,22
3	Ana Metal Sanayi	Yok	Potansiyel	Olgun	Olgun	-0,57	Orta Düşük	1,76
4	Motorlu Kara Taşıtı ve Römork İmalatı	Potansiyel	Aday	Olgun	Olgun	1,00	Orta İleri	1,69
5	Fabrikasyon Metal Ürünleri İmalatı	Potansiyel	Olgun	Olgun	Potansiyel	0,32	Orta Düşük	1,41

Kaynak: TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri/SGK İstatistik Yıllıkları üzerinden MEVKA hesaplamaları ve Uzman Görüşleri 2022

Bölgenin rekabetçi sektörlerinde illerin durumuna bakıldığında; Karaman'da gıda sektörünün ana sektör olduğu görülmekte olup bununla birlikte makine ve ekipman imalatı sektöründe de bir hareketlilik söz konusudur. Konya ilinin ise bölgenin rekabetçi sektörlerinin tamamında öne çıktığı görülmektedir.

Analiz NACE faaliyet sınıflamasının 2'li kodları kullanılarak yapılmıştır. Dolayısıyla bu analiz ana faaliyet kollarının altında yer alan sektörleri de içermekle birlikte alt faaliyet kolları ayrıca vurgulanmamıştır. Örneğin bölgemizin rekabetçi olduğu sektörlerden biri 4'lü kodlarda yer alan "silah ve mühimmat imalatı" olup 2'li kodlardan fabrikasyon metal ürünleri imalatının alt kolları arasında yer almaktadır.

Savunma sanayi hem bölgemiz hem de ülkemiz stratejik bir sektör olup silah ve mühimmat imalatı sadece bir bileşenidir. Yani bununla birlikte farklı NACE alt kolları içinde savunma sanayine hizmet eden çok sayıda bileşen bulunmaktadır. Dolayısıyla NACE sınıflamasında içinde bir ana faaliyet kolu olarak yer almayan **Savunma ve Havacılık sektörü bölgemiz için stratejik sektör olarak önerilmiştir.**⁷

Benzer durum medikal sektörü için de söz konusudur. NACE 2'li kodlarında bir sektör olarak tanımlanmamış olup farklı NACE alt kolları içinde medikal sektörüne hizmet eden çok sayıda bileşen bulunmaktadır. Bu sebeple yapılan analiz kapsamında değerlendirilmesi mümkün olmamıştır. **Medikal sektörü de bölge için stratejik sektör olarak önerilmiştir.**

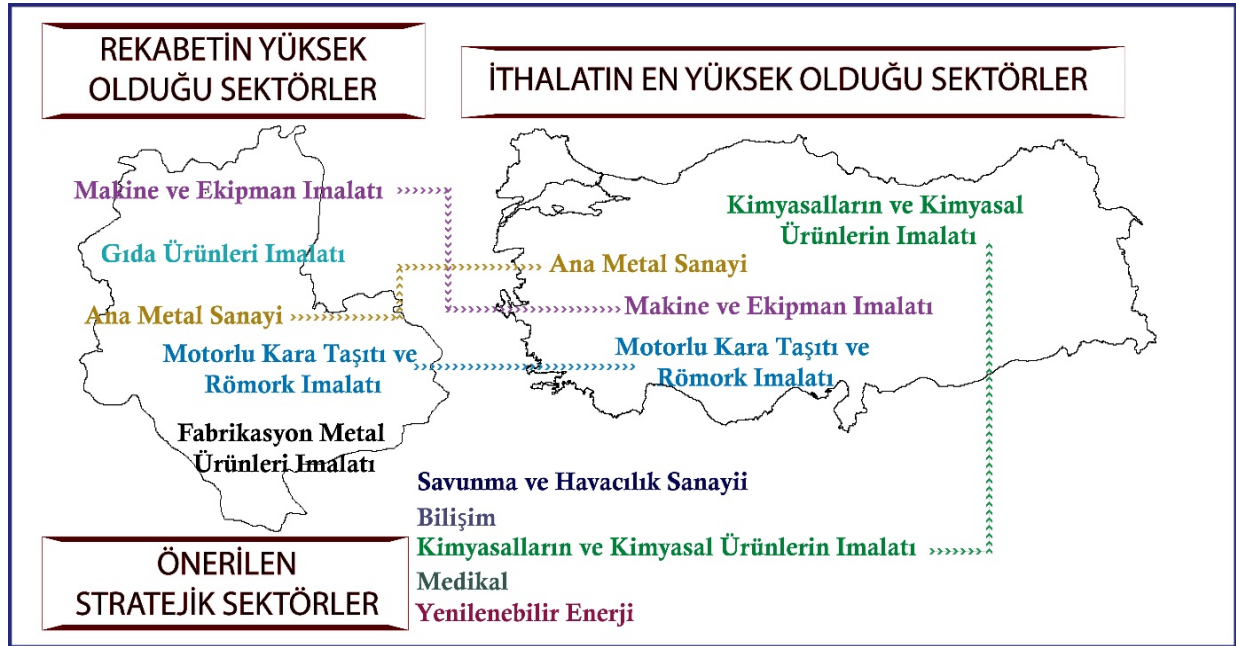
Konya, güneş enerjisi santrali kurulu gücü ve güneş enerjisinden elektrik üretimi bakımından ilk sırada yer almaktadır. Türkiye'de güneş enerji santrallerinin toplam kurulu gücünün %14'ü Konya ilindedir. Karaman ilinde kurulu güç ve üretim daha düşüktür ancak Türkiye'nin en yüksek güneş radyasyon

⁷ "On İkinci Kalkınma Planında" öncelikli gelişme alanı olarak belirlenen savunma sanayine yönelik amaç "ülkemizin savunma ve güvenlik ihtiyaçlarını milli teknolojilerin ve yeteneklerin azami ölçüde kullanımını temin ederek karşılamak, savunma ve havacılık sanayiinin rekabetçiliğini küresel ölçekte artırmak" olarak belirlenmiştir.

değerine sahip ildir. Birer adet enerji ihtisas endüstri bölgesi bulunan Konya ve Karaman illerimiz güneş enerjisi bakımından önemli bir potansiyele sahiptir. NACE sınıflamasında imalat kodu(C) içinde yer almayan **yenilenebilir enerji bölgemiz için stratejik sektör olarak önerilmiştir**. Enerji sektörü gibi bilişim sektörü de tüm sektörleri yatayda kesen bir sektördür. Teknolojinin hızla geliştiği bir ortamda imalat sanayinin hızla gelişen teknolojiye uyum sağlaması; üretim süreçlerini kolaylaştıracağı gibi verimliliği artıracak ve üretim faaliyetlerine ilişkin birçok soruna da çözüm üretecektir. Teknolojiden bağımsız şekilde düşünülemeyecek olan bilişim sektörünün geliştirilmesi hem bölge ekonomisine hem de tüm sektörlerin verimliliğine katkı sağlayacaktır. Bu sebeple **bilişim sektörü stratejik sektör olarak önerilmiştir**.

Ülkemizin en fazla ithalat yaptığı sektör kimya sektörü olup dış ticaret açığı da en fazla bu sektörde görülmektedir. Bölgemizde rekabetçi sektörler arasında yer almamakla birlikte kimya sektörünün geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılması sadece bölge ekonomisine değil aynı zamanda ülke ekonomisine de katkı sağlayacaktır. Bu sebeple **kimya sektörü stratejik sektör olarak önerilmiştir**. Nitekim On İkinci Kalkınma Planında da kimya sektörü öncelikli sektör olarak belirlenmiş ve ithalat bağımlılığının azaltılması vurgulanmıştır.

Harita 8 Konya Karaman Bölgesi'nin Rekabetçi ve Stratejik Sektörleri

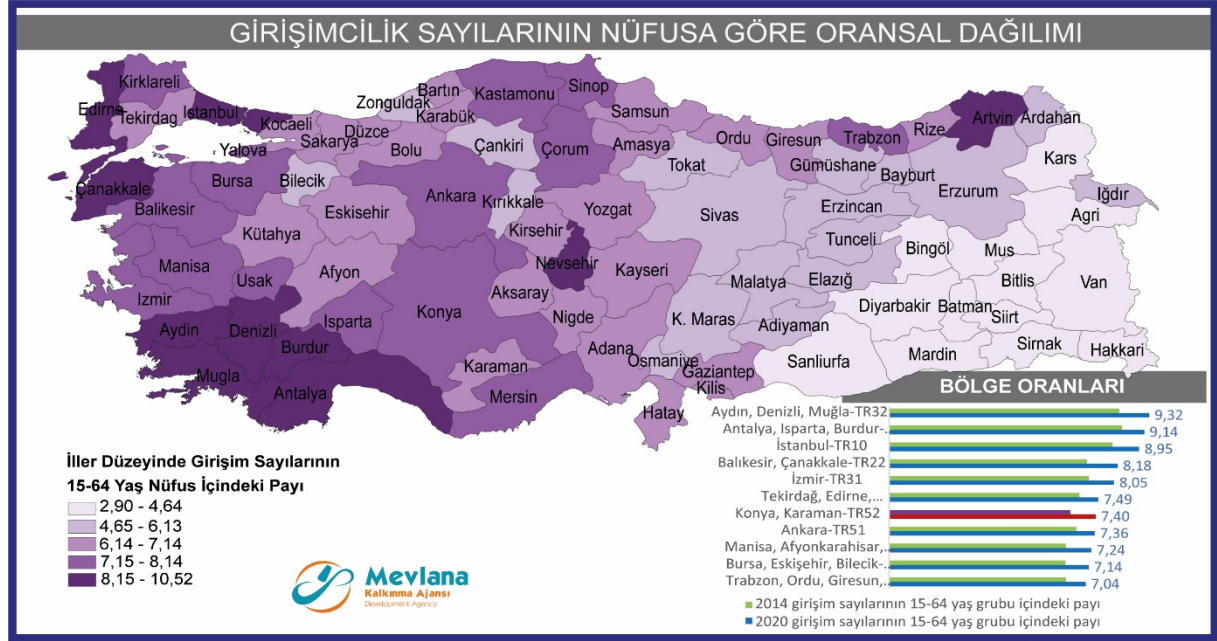

Sonuç olarak, bölgenin mevcutta rekabetçi olduğu sektörler; **makine ve ekipman imalatı, gıda ürünleri imalatı, ana metal sanayi, motorlu kara taşıtı ve römork imalatı ve fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç), savunma ve havacılık** sektörleridir. Rekabetçi sektörlerin yanı sıra bölgede rekabetçi olma potansiyeli olan ve ulusal ekonomiye de katkı sağlayacağı düşünülen sektörler; **yenilenebilir enerji, bilişim, medikal, raylı sistemler ve kimya sektörü** stratejik sektörler olarak önerilmiştir. Konya Karaman Bölge Planı bu 11 sektörü bölgenin stratejik sektörleri olarak ele almıştır.

GİRİŞİMCİLİK

İllere göre girişim sayıları incelendiğinde en yüksek girişim sayısının İstanbul'da olduğu ve girişim sayısının diğer şehirlerden önemli miktarda farklılaştığı görülmektedir. Bu sıralamada Konya 6. sırada yer alırken, Karaman 59. sırada yer almaktadır. Ancak söz konusu sıralamada nüfus büyüklüğünün önemli bir etken olduğu ve nüfus ile orantılı bir sıralama ortaya çıkması sebebiyle girişimcilik konusunda bu veri net bir fikir vermemektedir. Dolayısıyla girişim sayılarının nüfusa oranını da incelemek gerekmektedir.

Harita 9 Girişim Sayılarının 15-64 Yaş Grubu Nüfusa Göre Oransal Dağılımı

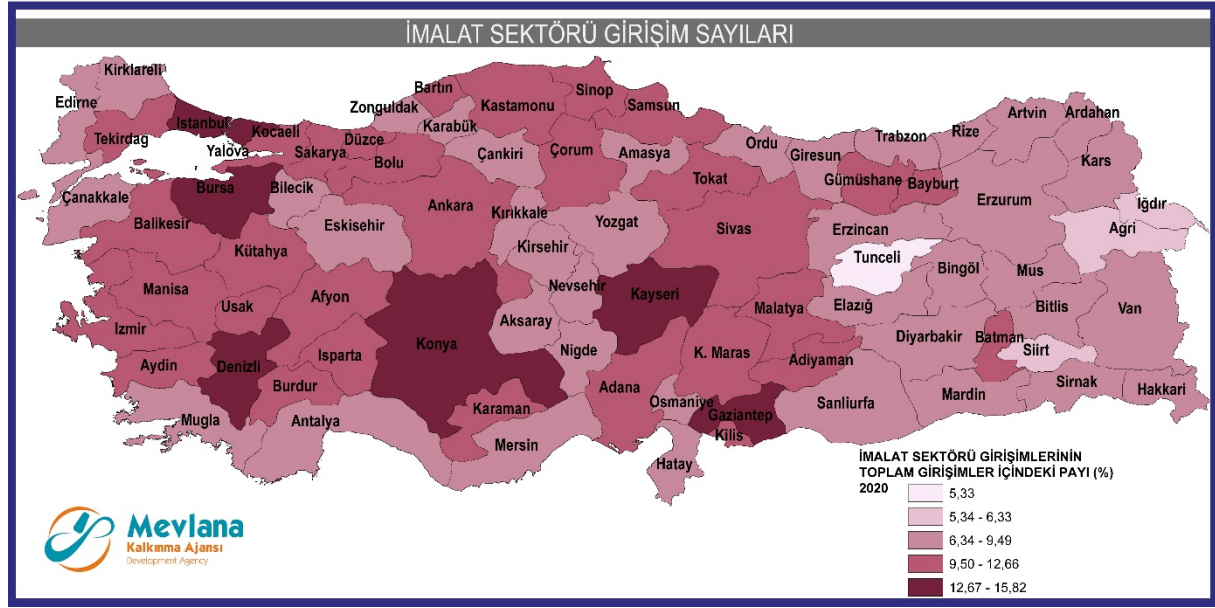

Kaynak: TÜİK, ADNKS ve İş Kayıtları, 2020 yılı verileri kullanılarak hesaplanmış ve hazırlanmıştır.

Konya Karaman Bölgesi girişimcilik oranları sıralamasında 2014 yılı verilerine göre düzey 2 bölgeleri arasında 8.sırada yer alırken önceki plan döneminde girişimcilik üzerine yürütülen çalışmaların da katkısıyla 2020 yılında Ankara'yı geride bırakarak 7. sıraya yükselmiştir.

Ancak Konya Karaman bölgesinde girişimciliğin ağırlıklı imalat sektöründe yoğunlaştığı bilimsel ve teknik girişim oranlarının görece daha düşük olduğu görülmektedir. Konya Karaman Bölgesinde teknoloji odaklı girişimlerin artırılması gerekmektedir.

Harita 10 İllerin İmalat Sektörü Girişim Sayılarının Toplam Girişim İçindeki Payı

Kaynak: TÜİK, 2020

Türkiye geneli 2020 yılı için toplam imalat sektörü girişimleri, tüm girişimlerin %11,29'unu oluşturmaktadır. Konya %14,37 oran ile 4.sırada, Karaman %11,87 ile 9.sırada yer almıştır.

Harita 11 İllere Göre Mesleki Bilimsel ve Teknik Girişimlerin Toplam Girişim İçindeki Payı

Kaynak: TÜİK, 2020

Konya'da mesleki bilimsel ve teknik girişimlerin tüm girişimlere oranı %5,53 olup 17.sırada, Karaman %4,68 ile 47.sırada yer almıştır.

Konya Karaman Bölgesi'nin rekabet gücünün artırılması için girişimciliğin ekosistem olarak gelişiminin sağlanması ve desteklenmesi gerekmektedir.

Hem bölgemizde hem de ülke genelinde girişimci olanların çoğunlukla iş bulamadıkları için yani ihtiyaç ve zorunluluklar sonucu girişimci oldukları görülmektedir. Son yıllarda bölge ve ülke genelinde yapılan çalışmalarla özellikle lise ve üniversite mezunu gençlerde bakış açısının değişmesine katkı sağlanmıştır.

Girişimcilik konusundaki problemler; fikirlerin yeterli olgunluk seviyelerinde olmamaları, fikirlerin ticarileştirilememesi, pazarlama, pazara giriş sorunları şeklinde sıralanabilir.

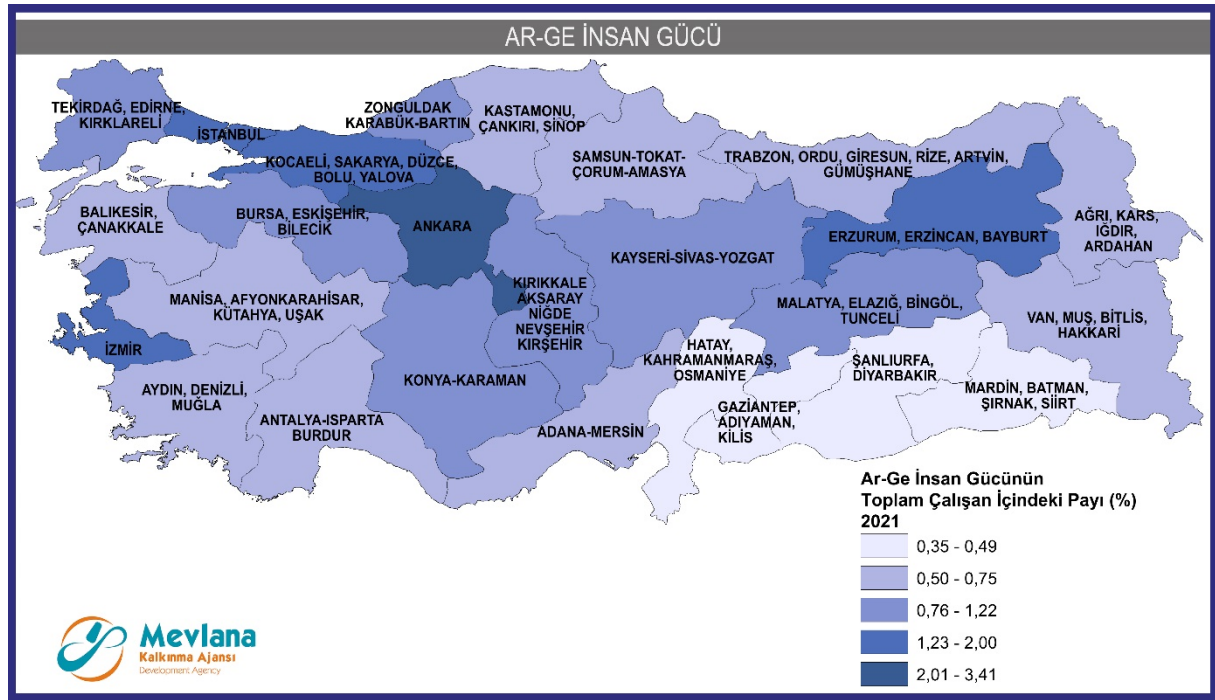
Teknoloji konusunda işgücünün niteliğinin ve niceliğinin artırılması sağlanmalıdır. Büyük şirketler ile yeni girişimlerin ilişkileri geliştirilmelidir. Sürekli eğitim, mentörlük, danışmanlık gibi faaliyetlerle girişimcilerin iş hayatında desteklenmesi sağlanmalıdır. Girişimcilik ekosisteminin önemli bir parçası olan montör açığını kapatmaya yönelik programlar geliştirilmelidir.

Girişimcilik desteklerinin bireylerin yaş, cinsiyet ve ilgi alanı gibi farklı boyutlarıyla ele alınmasıyla birlikte farklı girişimcilik gruplarına farklı girişimcilik destekleri ve eğitimleri verilmelidir.

Bölgemizde kadın istihdam oranlarının düşük olduğu göz önüne alındığında; kadınların girişimciliğe teşvik edilmesi, hem girişimcilik ekosisteminin gelişimine hem de kadın istihdam oranlarının artırılmasına katkı sağlayacaktır.

Rekabet gücünün artırılabilmesi için bilim, teknoloji ve yenilik konularına da önem verilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla özel sektörün AR-GE faaliyetleri, bu alanda yaptıkları harcamalar ve araştırmacı istihdamının artırılması; bununla birlikte üniversite ve özel sektörde araştırma altyapılarının güçlendirilmesi gerekmektedir.

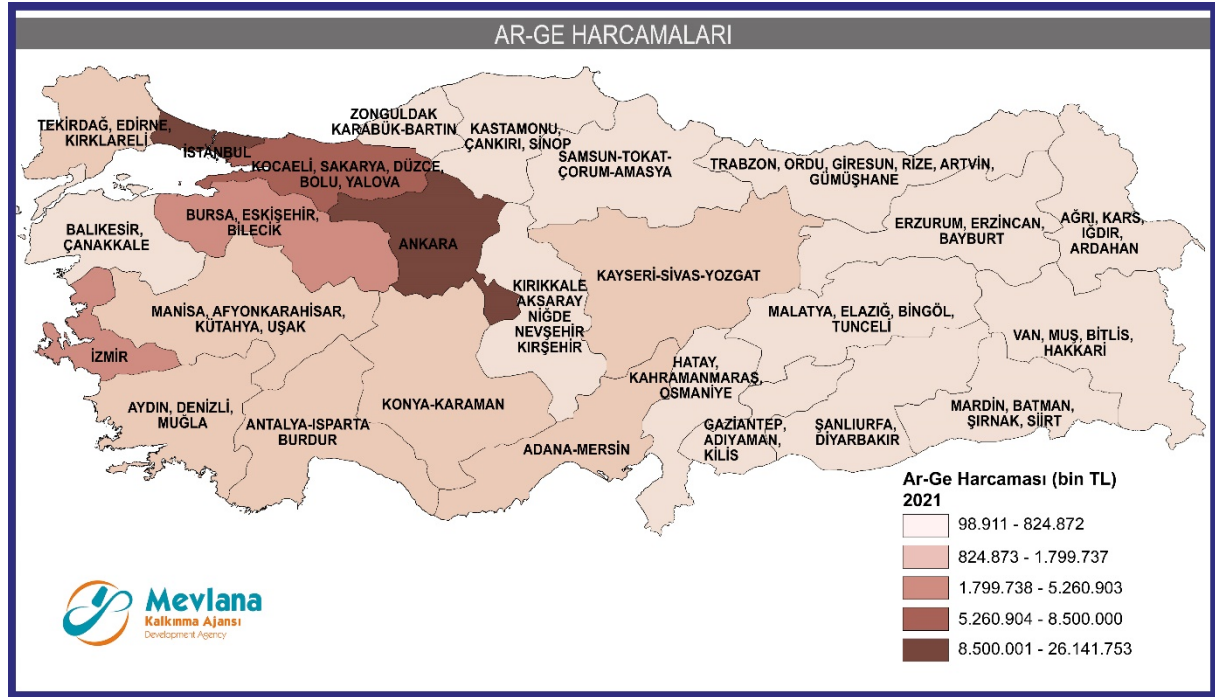
Harita 12 AR-GE İnsan Gücünün Toplam İstihdam İçindeki Payı

Kaynak: TÜİK, 2021

En fazla AR-GE çalışan sayısı %3,41 ile Ankara'da bulunmaktadır. Ülke genelinde AR-GE insan gücünün toplam çalışan iş gücü içindeki payı %1,24 olup Konya Karaman bölgesi %1,06 ile ülke ortalamasının altında kalmaktadır. Ancak 26 düzey 2 bölgesi arasında 8.sırada yer almıştır. Bölgede AR-GE faaliyetlerinin artırılabilmesi için öncelikle bu alanda istihdam edilebilecek niteliklere sahip insan kaynağının yetiştirilmesi ve AR-GE konusunda firmaların bilinçlendirilmesi gerekmektedir.

Harita 13 AR-GE Harcamalarının GSYH içindeki Payı

Kaynak: TÜİK, 2021

AR-GE harcamalarında yine Ankara'nın ciddi bir farkla öne çıktığı görülmektedir. Konya Karaman Bölgesinde AR-GE harcamalarının GSYH içindeki payı %0,71 olup bu oranla düzey 2 bölgeleri arasında 11.sırada yer almaktadır. Bölgede AR-GE harcamalarının artırılması için bilim ve teknolojinin önemi konusunda firmaların bilinçlendirilmesi gerekmektedir.

Marka tescil, patent tescil ve endüstriyel tasarım tescil; bir bölgenin ticaret kapasitesini artırmada ve ürün çeşitliliğini artırarak rekabetçi bir konuma gelmesinde oldukça önemli bir yere sahiptir. Konya, Karaman Bölgesi 10.000 kişi başına düşen marka tescil sayısı bakımından düzey 2 bölgeleri arasında 5.sırada, patent tescil sayısı bakımından 5.sırada, endüstriyel tasarım tescil sayısı bakımından 4.sırada yer almaktadır.

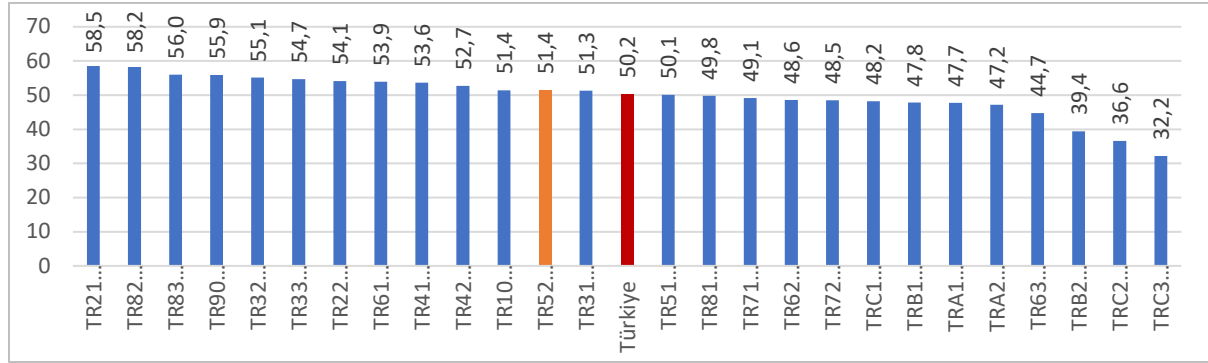
Endüstriye uygulanabilir ve firmaların rekabetçi yapı kazanmalarını sağlayan, cirolarını artırmaya yönelik hedefleri olan yüksek lisans ve doktora tezlerinin ildeki yenilikçilik kültürünü ve kapasitesini arttıracak düşüncesinden hareketle, Konya ve Karaman'ın özellikle genç nüfusunun lisans sonrası eğitimine devam etmesi ve uygulanabilir tezler üzerinde bilimsel çalışmalar yapılması yönünde teşviklerin artırılması gerekmektedir.

Katma değer sağlayacak yeni ürünlerin üretilmesi ve mevcut ürünlerin daha da geliştirilmesi adına teknoloji geliştirme bölgeleri, AR-GE merkezleri ve tasarım merkezleri önemli rol oynamaktadır. Konya ilinde teknoloji geliştirme bölgesi sayısı 2, tasarım merkezi sayısı 1, AR-GE merkezi sayısı 23 iken Karaman ilinde teknoloji geliştirme bölgesi 1, AR-GE merkezi sayısı 2 olup tasarım merkezi bulunmamaktadır.

ÇALIŞMA HAYATI

Ekonomik büyüme, bir başka ifadeyle milli gelir artışı, daha fazla insana istihdam sağladığı ölçüde anlam kazanmaktadır. İşsizliğin arttığı bir ülkede; sadece üretim ve gelir kaybı ile değil, aynı zamanda sosyal problemler, sosyal dışlanma ve yoksullukla da karşı karşıya kalınmaktadır.

Şekil 10 İstatistiki Bölgelere Göre 2021 Yılı İstihdam Oranları (%)

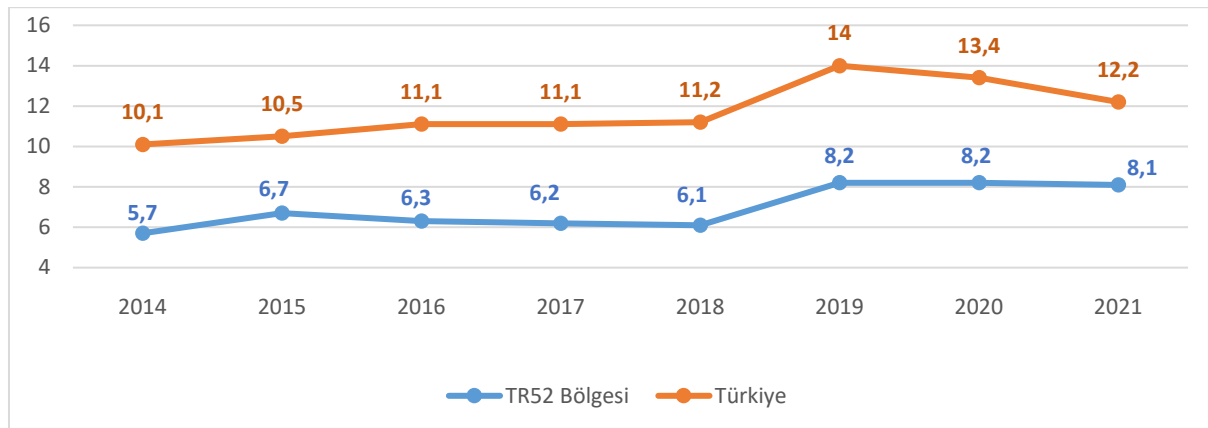

Kaynak: TÜİK, 2021

Konya Karaman Bölgesi, 26 bölge arasında en yüksek istihdam oranına sahip 12. bölge olup ülke ortalamasının altında kalmakla birlikte yakın bir değere sahiptir. TR21 (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli) Bölgesi %59 ile ilk sırada, TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt) Bölgesi ise en düşük istihdam oranıyla son sırada yer almıştır. Bölgemizde erkek istihdam oranları yüksek olsa da kadın istihdam oranının düşük olması daha yüksek istihdam oranlarının yakalanmasına engel oluşturmaktadır.

İşsiz sayısının az olması ekonominin iş yaratma kapasitesinin yeterli, üretim ve harcamanın dengede olduğunu göstermektedir. Üretim ve satış düzeyi yükseldiğinde işsizlik oranı azalmaktadır.⁸ Ekonomik büyüme, bir başka ifadeyle milli gelir artışı, daha fazla insana üretken istihdam sağladığı ölçüde anlam kazanmaktadır. Çünkü işsizliğin arttığı bir ülkede; sorunlar sadece üretim ve gelir kaybıyla sınırlı kalmayıp aynı zamanda sosyal problemler, sosyal dışlanma ve yoksulluk gibi problemlerle de karşı karşıya kalınmaktadır. Bu nedenle makroekonomik göstergelerden olan işsizlik oranı politika yapıcıların dikkate alması gereken en önemli parametreler olarak değerlendirilmektedir.

Şekil 11 Yıllar İtibariyle Ülkede ve Bölgede İşsizlik Oranı (%)

Kaynak: TÜİK, 2021

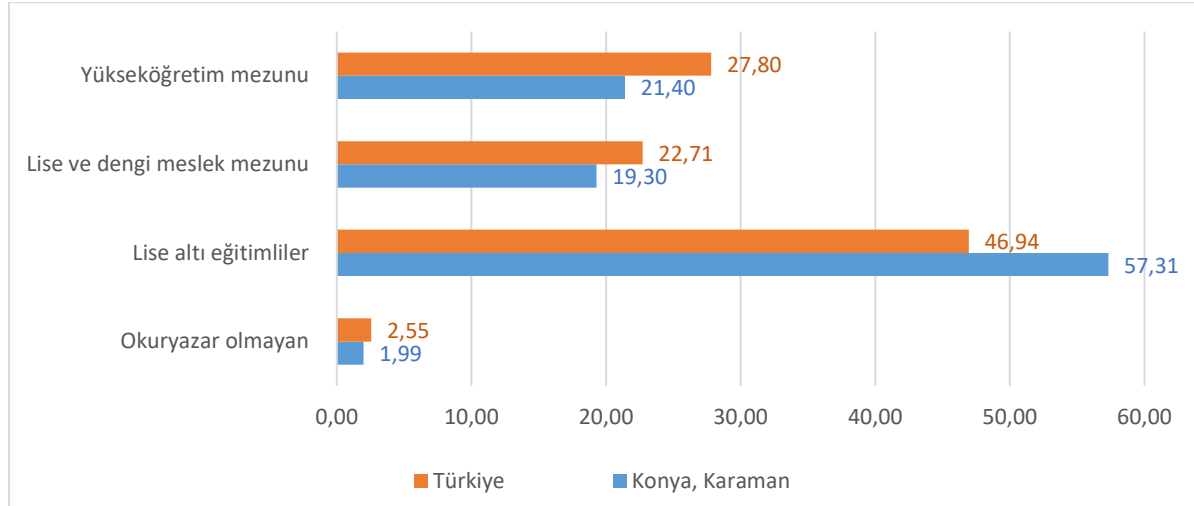
Bölgenin işsizlik oranı ülke ortalamasının altındadır. 2019 yılında işsizlik oranları hem ülkede hem de bölgede artmıştır. 2020 yılında ise salgın sebebiyle iş gücüne katılım oranlarında ve istihdam

⁸ On Birinci Kalkınma Planı, İşgücü Piyasası ve Genç İstihdamı Özel İhtisas Komisyonu Raporu, 2018

oranlarında ülke genelinde ve Konya Karaman Bölgesi'nde düşüş olmasına rağmen aynı yıl ülke genelinde işsizlik oranı da azalmıştır.

Bugün iş gücü piyasasında bir yandan işsizler iş ararken, diğer yandan firmalar nitelikli eleman bulma sıkıntısı çekmektedir. Bölgedeki iş gücünün sahip olduğu bilgi ve beceri düzeyi, piyasanın taleplerini karşılamakta yetersiz kalarak iş gücü piyasasında yapısal işsizlik sorununa yol açmaktadır.

Şekil 12 Konya Karaman Bölgesi ve Türkiye’de Eğitim Durumlarına Göre 15+ İstihdam (%)

Kaynak: TÜİK, 2021

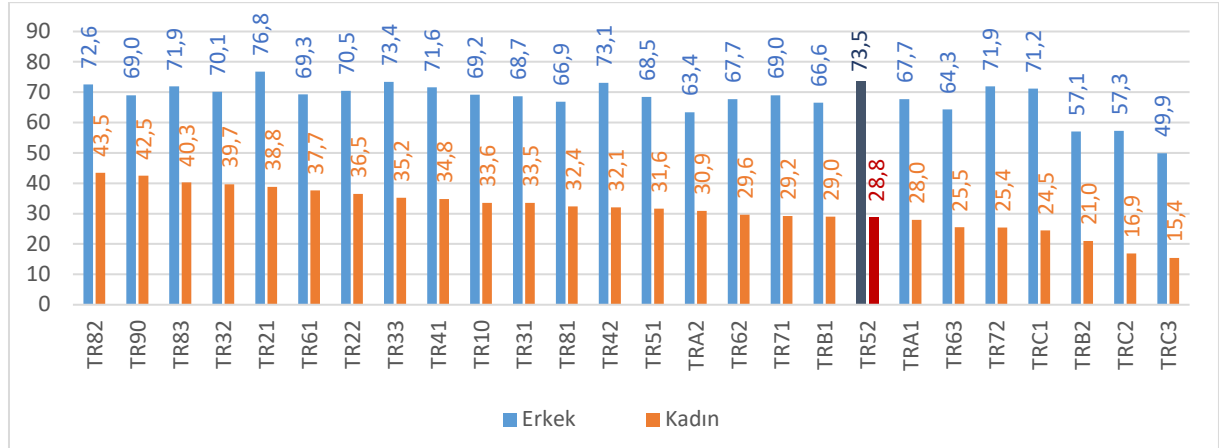
Konya Karaman Bölgesi'nde iş gücünün eğitim düzeyi düşüktür. Bölgede 15 yaş üstü istihdam edilen kişilerin %57,31'i gibi önemli bir kısmı lise altı eğitim düzeyindedir. Diğer taraftan istihdam edilenlerin yalnızca %21,40'ı üniversite mezunudur. Bu durum iş gücü piyasasında gerçekleşen istihdamın da bu çerçevede düşük verimlilik düzeyinde gerçekleştiğini ortaya koymaktadır. Bununla beraber istihdam edilen kesimin eğitim seviyelerinin düşük olması genel olarak katma değeri yüksek sektörlerdeki üretim sıkıntılarını da beraberinde getirmektedir. Bu sebeple eğitim seviyesinin yükselmesi iş gücü piyasasında verimlilik artışına ve dolayısıyla ücret seviyesinin yükselmesine katkı sağlayacaktır. Bu sayede hem katma değeri yüksek ekonomiye geçiş kolaylaşacak, hem de iş gücünün istihdamdan sağladığı fayda artırılabilecektir.⁹

Bölge istihdamı açısından mesleki ve teknik eğitim önemlidir. Mesleki eğitim piyasaya eleman yetiştirmek açısından önemlidir. Mesleki ve teknik eğitim veren okulların öğrenci potansiyellerinin artırılmasına ve altyapılarının güçlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Ayrıca, kamu kurum ve kuruluşlarıyla meslek odalarının, özel sektör ve üniversitelerin işbirliğinin, işsizlik oranlarını azaltmada önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

İş gücüne yeni teknolojilere odaklı bilgi ve becerilerin kazandırılması gerekmektedir. Bireysel bilgi, beceri ve yetenekler diğer faktörlere göre son yıllarda gelişen ve büyüyen bölgesel ekonomilerin asıl itici gücü olmaya başlamakta ve dünyada işletmelerin üretimlerini gerçekleştirmek için ihtiyaç duydukları faktörler arasında, gittikçe daha çok öne çıkmaktadır. Nitekim bireylerin sahip oldukları bilgi birikiminin yüksek olmasıyla; işgücü verimliliği daha yüksek düzeylerde gerçekleşecek, bu da işletmelerin rekabet güçlerini artıracaktır.

⁹ On Birinci Kalkınma Planı, İşgücü Piyasası ve Genç İstihdamı Özel İhtisas Komisyonu Raporu, 2018

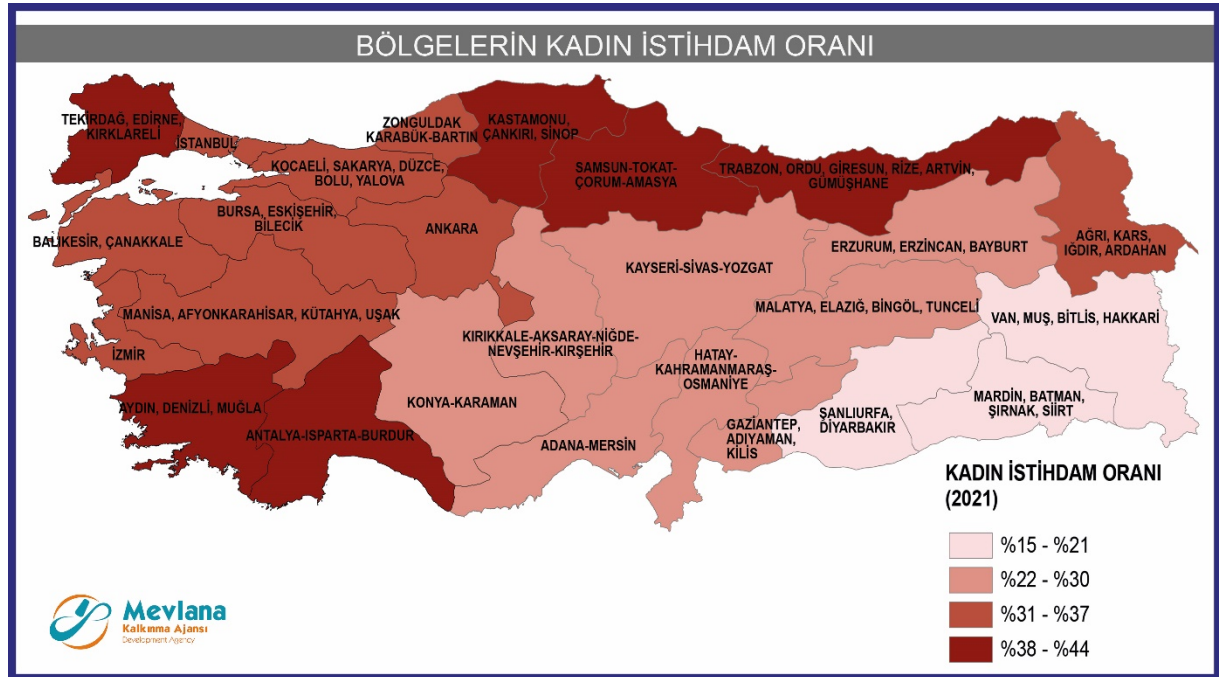
Şekil 13 İstatistiki Bölgelerde Cinsiyetlere Göre 2021 Yılı İstihdam Oranları (%)

Kaynak: TÜİK, 2021

Bölgenin kadın istihdam oranı düşüktür. 26 istatistiki bölgede kadın ve erkek istihdam oranlarına bakıldığında, erkeklerde istihdamın en yüksek olduğu bölge yaklaşık %77 istihdam oranıyla TR21 (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli) Bölgesi olup Konya Karaman Bölgesi %74 ile 2.sırada yer almaktadır. Kadın istihdam oranında ise %44 ile TR82 (Kastamonu, Çankırı, Sinop) Bölgesi ilk sırada yer almaktadır. Ülke istihdam oranları kadınlarda %31 iken, erkeklerde %68'dir. Konya Karaman Bölgesi %29 kadın istihdam oranı ile ülke ortalamasının altında kalmaktadır.

Harita 14 Kadın İstihdam Oranı (%)

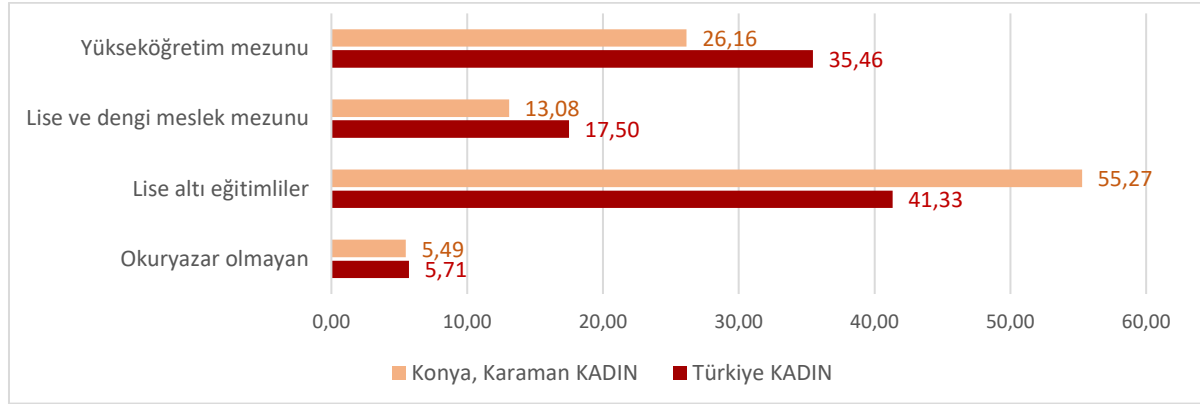

Kaynak: TÜİK, 2021

Bölgede kadın işsizlik oranları artmaktadır. 2019 yılından bu yana ülke genelinde kadın işsizlik oranı azalırken; Bölgede artış olmuştur. Bölgede 2014 yılından bu yana kadın işsizlik oranları %4'ten fazla artmışken, ülke artış oranı bunun altında kalmıştır. Bölgemizin kalkınması açısından kadınların daha fazla eğitim olanağına kavuşturulması, nitelikli ve güvenceli istihdam olanaklarının artırılması gerekmektedir. Özellikle tarım alanında yaşanan iş gücü kaybında kadınlar farklı bir iş bulamamaktadır. Kırsal yerleşim merkezlerine yönelik tarım, hayvancılık ve el zanaatları başta olmak üzere kadınların ana iş kollarına daha fazla dahil edilmeleri gerekmektedir.

Kadınların ülkede ve bölgede eğitim hayatına katılımları ve devamında iş bulabilmeleri kalkınmanın gereklerinden biridir. Yükseköğretim mezunu kadınların işsizlik oranlarındaki değişime bakıldığında ülke genelinde 2019 yılından itibaren düşüşmüş fakat bölgede artmıştır.

Şekil 14 Konya Karaman ve Türkiye’de Eğitim Durumlarına Göre 15+ Yaş Kadın İstihdamı (%)

Kaynak: TÜİK, 2021

Konya Karaman Bölgesi’nde kadın iş gücünün eğitim düzeyi düşüktür. Bölgede 15 yaş üstü istihdam edilen kişilerin %55,27’si gibi önemli bir kısmı lise altı eğitim düzeyindedir. Ülke genelinde hem kadın hem erkek istihdam oranında da eğitim seviyelerinin düşük olması dikkat çekicidir. Konya Karaman Bölgesi’nde istihdam edilen kadınların yalnızca %26,16’sı üniversite mezunu olup erkeklerde bu oran görece daha iyi olsa da, düşük olduğu görülmektedir. Bu durum iş gücü piyasasında gerçekleşen istihdamın da bu çerçevede düşük verimlilik düzeyinde gerçekleştiğini ortaya koymaktadır.

Ülkemizde ortalama çalışma sürelerinin uzun olması, istihdamdaki kişilerin iş – yaşam dengesinin bozulmasına böylece özellikle kadınlarda yeni istihdam yaratılamamasına neden olmaktadır. Bu sebeple esnek çalışma modellerinin oluşturulması kadın istihdamının artırılmasına katkı sağlayacaktır.

HEDEFLER VE TEDBİRLER

HEDEF 1.1. Üretim Yapısı ve Dış Ticaret Geliştirilecektir

Ulusal ve küresel ölçekte bölgelerin rekabetçilik göstergelerinden bir tanesi de bölgelerin dış ticaret performanslarıdır. Ulusal düzeydeki dışa bağımlılığın azaltılması ve ithalata bağımlı üretim yapısının kendi dinamikleri ile üretir hale gelmesi için bölgesel düzeyde alınacak tedbirleri büyük önem taşımaktadır. Nitekim ülkemizin ithal ettiği ürünler ile bölgenin rekabetçi olduğu sektörler arasındaki uyum ülke ithalatının azaltılması konusunda Konya Karaman Bölgesi'nin sağlayabileceği katkının yüksek olduğuna işaret etmektedir. Diğer taraftan hem bölgenin hem de ülkemizin ileri teknoloji ürünlerde dış ticaret açığının fazla olması üretimde teknoloji düzeyinin artırılması gerektiğini göstermektedir. Bu sebeple Konya Karaman Bölge Planı üretim yapısının ve dolayısıyla dış ticaret yapısının geliştirilmesine yönelik tedbirler alarak hem ülkenin hem de bölgenin rekabet gücünü artırmayı hedeflemiştir.

TEDBİR 1.1.1. Bölgenin Ara Malı Üretiminde Yerli Katkı Oranının Yükseltilmesi Desteklenecektir

1. Bir yandan ulusal düzeyde dış ticaret açığını yani ithalata bağımlılığı azaltmak diğer yandan da Konya Karaman Bölgesi olarak ihtiyaç duyduğumuz yüksek büyüme oranlarını yakalamak için özellikle ara malı üretiminde yerli katkı oranının yükseltilmesi desteklenecektir.
2. Ulusal düzeyde ithalatı yoğun olarak yapılan ürünlerin Konya Karaman Bölgesi'nde üretilebilirliği araştırılarak belirlenen ürünlerin üretimi desteklenecektir.

TEDBİR 1.1.2. Firmaların İhracat Yetenekleri Artırılacaktır

3. İhracat yapmayan firmaların ihracat yapmaları ihracat yapan firmaların ise ihracat yeteneklerini artırmalarına destek sağlanacaktır.
4. Üretimde kalite sorunlarının çözülmesine ve yüksek katma değerli ürünlerin üretim ve ihracatının geliştirilmesine katkı sağlanacaktır.
5. Pazar araştırmalarının ürün ya da ürün grubu bazında yapılarak, sürdürülebilir karlılığın ve rekabet üstünlüğünün sağlanabileceği ülkeler belirlenecektir.
6. E-ticaret sisteminin yaygınlaştırılması sağlanacaktır.

TEDBİR 1.1.3. Bölgede Orta ve İleri Teknolojili Sektörlerin Geliştirilmesine Katkı Sağlanacaktır

7. Konya'da üretim orta ileri teknoloji düzeyinde; Karaman'da ise düşük teknoloji düzeyinde yoğunlaşmaktadır. Üretimde teknoloji düzeyinin artırılması için Konya'da ileri teknoloji düzeyinde, Karaman'da ise orta düşük ve orta ileri teknoloji düzeyinde üretim desteklenecektir.
8. Karaman'daki firmaların kabiliyetleri belirlenerek hem üretimdeki teknoloji düzeylerinin artırılması hem de sektörel çeşitliliğin sağlanması yönünde destekler verilecektir.
9. Yazılıma dayalı iş kollarının oluşmasını sağlayacak ve dijital dönüşümü gerçekleştirecek fikir ve projeler desteklenecek olup bu alanda genç nüfus başta olmak üzere bilgi ve beceri düzeyi artırılacaktır.

Program Önerisi 1.1.4. Ara Malı Üretiminin Yerileştirilmesi Programı

10. İmalat sanayinde kullanılan ara malı ithalatının azaltılarak daha katma değerli üretim sağlanması programın amacı olacaktır.

Program Önerisi 1.1.5. Orta ve İleri Teknolojili Sektörlerin Geliştirilmesi Programı

11. Bölgenin imalat sanayinde katma değerini yükseltmesi, ihracatında orta ve yüksek teknoloji ürünlerin payının artırılması programın amacı olacaktır.

Program Önerisi 1.1.6. Tohum, Gübre ve İlaç Üretiminin Yerileştirilmesi Programı

12. Tarımda kullanılan ilaç, gübre ve tohum gibi girdilerin yerileştirilmesi ile ülke genelinde dış ticaret açığının kapatılması ve tarımsal üretimin girdi maliyetinin azaltılması programın amacı olacaktır.

Proje Önerisi 1.1.7. Konya Karaman Ticaret Eğitim Merkezi Projesi

13. Mesleki Eğitim Merkezi'nde iş dünyasının ihtiyaç duyduğu nitelikli insanların yetişmesi, merkezin sergi alanında yerel ürünlerin yer alması, taleplere yönelik mesleki eğitimlerin verilmesi, iş geliştirme ile ilgili kurum kuruluşlar ile kolaylıkla irtibat kurulması, danışmanlık alınması projenin amacı olacaktır.

Proje Önerisi 1.1.8. Raylı Taşımacılık İçin Demiryolu Araçlarına Ait Parçalar Üretim Tesisi

14. Raylı sistemlere yönelik bu yatırımla, demiryolu araçlarına ait parçaların yerli üretimi sağlanarak ithalatın azaltılması projenin amacı olacaktır.

Proje Önerisi 1.1.9. Mühimmat Kovan ve Çekirdek Üretim Tesisi

15. Mühimmat Kovan ve Çekirdek Üretim Tesisi kurulacak olup havan, obüs, top ve uçaksavar mühimmatlarının gövde, kovan ve çekirdek üretilerek ithalatı azaltmasına katkı sağlamak projenin amacı olacaktır.

Proje Önerisi 1.1.10. Konya Askeri Silah Parçaları ve Soğuk Dövme Namlu Üretim Tesisi

16. MIM (metal enjeksiyon kalıplama) teknolojisiyle askeri silah parçaları ve soğuk dövme namlu üretim tesisi kurulacak olup bölgenin ürün yelpazesinin büyümesi, ürün çeşitliliğinin, istihdamın, üretim kabiliyetinin ve ihracatın artması, ayrıca MIM teknolojisi gerektiren parçaların ithalatının azaltılması projenin amacı olacaktır.

Proje Önerisi 1.1.11. Konya Fişek Dolum Hattı ve Uçaksavar Fişegi Dolum Hattı Tesisi

17. Fişek dolum hattı ve uçaksavar fişegi dolum hattı tesisi kurulacak olup daha yüksek bilgi ve mühendislik üretim kabiliyeti kazanılmasına ve ithalatın azaltılmasına katkı sağlamak projenin amacı olacaktır.

Proje Önerisi 1.1.12. Karaman Gıda Aroması Üretim Tesisi Yatırımı

18. Bölgede bulunmayan gıda aroması üretim tesisi kurulacak olup doğal gıda aroması üretimi yapılacaktır. İthalatın azaltılmasına, ihracatın ve istihdamın artırılmasına katkı sağlamak projenin amacı olacaktır.

Proje Önerisi 1.1.13. Hassas Tarım Ekipmanları ve Tarım Makineleri Üretim Tesisi Yatırımı

19. Proje kapsamında hassas ilaçlama/gübreleme, rotavator, römork gibi hassas tarım ekipmanları ve tarım makineleri üretimi yapacak bir tesis kurulacaktır. Ağırlıklı olarak tek sektörlü ve gıda ürünlerinin imalatında gelişim gösteren Karaman ilinde sektörel çeşitlenmenin sağlanması ve orta yüksek teknoloji ürünlerin üretimine geçişin sağlanması projenin amacı olacaktır.

Proje Önerisi 1.1.14. Karaman Gıda Makine Üretim Tesisi

20. Proje kapsamında gıda makineleri üretimi yapan tesis kurulacak olup Karaman ilinde sektörel çeşitlenmenin sağlanması ve orta yüksek teknoloji ürünlerin üretimine geçişin sağlanması projenin amacı olacaktır.

Proje Önerisi 1.1.15. Konya İş Makinaları Araç Üstü Şase Ekipmanları Yatırımı

21. İş makinaları ekipmanları, araç üstü şase ekipmanları, vinç bomu ve iş makinalarının metal komponentleri üreten bir tesis kurulacak olup bölge ihracatının artırılmasına katkı sağlanması projenin amacı olacaktır.

HEDEF 1.2. İşletmelerde Katma Değer Artırılacaktır

Günümüz dünyasında işletmelerde katma değer artırılması için; verimlilik artışı, AR-GE ve inovasyon çalışmaları kurumsallaşma ve dijital dönüşüm kalkınma adına oldukça önemli bir yere sahiptir. Gelişmiş ülkeler incelendiğinde, AR-GE çalışmalarına önem verdikleri görülmektedir. AR-GE ve Yenilik Ekosisteminin Güçlendirilmesi Özel İhtisas Komisyon Raporunda da belirtildiği üzere; AR-GE çalışmaları ve teknolojik gelişmelerin katkılarıyla yeni ürün ve hizmetlerin ortaya çıkarılması sermaye ve işçilik verimliliğinde artışı sağlamaktadır. Bu artışların ise ülkelerin ekonomik büyümesine ciddi katkı sağladığı hesaplamalarla ortaya konulmuştur. Bu açıdan bölgede işletmelerin verimlilik artışına yönelik çalışmalar gerçekleştirilecek kurumsallaşma ve dijitalleşme çalışmaları desteklenecektir. AR-GE ve inovasyon çalışmaları geliştirilecek ve sürecin başından sonuna ticari ürüne dönüşmesine yönelik çalışmalar desteklenecektir.

TEDBİR 1.2.1. İşletmelerde Verimlilik Artırılacaktır

22. İşletmelerde verimlilik çalışmalarına katkı sağlayan uygulamalardan biri olan dijitalleşme süreçleri desteklenecek ve bu konuda firmalara danışmanlık, mentörlük, eğitim gibi hizmetler sunulacaktır.
23. İşletmelere yönelik etüt çalışmaları yapılarak işletmelerin verimliliğini artırıcı uygulamaları yapmaları sağlanacaktır.
24. Bölgede üretim süreçlerinden kaynaklanan verim ve kalite kayıplarını azaltıcı AR-GE çalışmaları desteklenecektir.
25. Bölgemizde bitkisel ve hayvansal üretim yapan tarımsal işletmelere yönelik yenilikçi projeler ve modernizasyon yatırımları kırsalda gelirlerin artmasını sağlamaktadır. Tarımsal işletmelerde verim ve kaliteyi artıran, hijyen koşullarını iyileştiren, hayvan refahını gözetim ve çevreye duyarlı modernizasyon çalışmaları ve yenilikçi çözümler desteklenecektir.

TEDBİR 1.2.2. Bölgedeki Tüm İşletmelerde, Kurum ve Kuruluşlarda Yenilikçi İş Çözümleri ve AR-GE Faaliyetleri Desteklenecektir

26. İşletmelerde, AR-GE ve yenilikçilik konusunda çalışacak nitelikli eleman istihdamının, danışmanlık alımlarının ve AR-GE birimlerinin kurulmasının teşvik edilmesi sağlanacaktır.
27. Ürün geliştirme projeleri, özellikle yeni bir ürün üretilmesi, ürün kalitesi veya standardının yükseltilmesi ile maliyet düşürücü tekniklerin uygulanması konusunda yapılacak AR-GE çalışmalarına katkı sağlanacaktır.
28. İşletmelerin yenilikçilik ve AR-GE konusunda ihtiyaç duydukları makine-donanım ve laboratuvar altyapı harcamalarını minimize edici ortak laboratuvar kurma girişimleri desteklenecektir.

29. Bölgenin rekabetçi sektörleri başta olmak üzere işletmelerin kabiliyetleri belirlenecek ve katma değerli ürün üretmeleri desteklenecektir.
30. Tarımsal faaliyetlerin planlanabilmesi için yıl boyu bölgedeki yağış, nem, sıcaklık değerleri takip edilerek, bitkisel üretimde verim ve kalitenin düşmesine neden olan hastalık ve zararlıların takibi, gübre ve ilaç uygulamaları, sulama zaman ve miktarları ile ekim dikim zamanlarının belirlenmesi gibi kaynakların etkin kullanımına katkı sağlayan hassas tarım uygulamaları ile uzaktan algılama sistemleri desteklenecektir.
31. AR-GE merkezleri, inovasyon merkezi, teknoloji geliştirme bölgesi, girişimcilik merkezi, tasarım atölyeleri gibi inovatif alanda çalışma yapacak kuruluşlar desteklenecek ve bu alanda nitelikli personel yetiştirilmesi sağlanacaktır.

TEDBİR 1.2.3. Bölgesel Gelişme Ana Odaklarında Yenilikçilik Kapasitesi Geliştirilecektir

32. Bölgesel Gelişme Ana Odaklarında rekabetçi ve stratejik sektörler başta olmak üzere yenilik kapasitesinin geliştirilmesi ve işgücünün niteliklerinin artırılması sağlanacaktır.
33. Karaman kent merkezinde imalat sanayinde sektörel çeşitlilik sağlamaya yönelik çalışmalar desteklenecektir. Sektörel çeşitlenme sağlanırken Konya imalat sanayii de göz önünde bulundurularak tamamlayıcı yaklaşımlar ortaya konulacaktır.
34. Bölgesel Gelişme Ana Odaklarında sanayi üretiminde teknoloji düzeyi artırılacaktır.
35. Stratejik sektör olarak belirlenen kimya sektörünün (ham maddesi minerallere ya da tarıma dayanan kimya sektörü alt faaliyet kollarında), yenilenebilir enerji üretiminin, medikal, bilişim ve savunma sanayi sektörlerinin geliştirilmesi sağlanacaktır. Bununla birlikte söz konusu sektörlerde yenilikçilik faaliyetleri desteklenecektir.

TEDBİR 1.2.4. Fikri ve Sınai Mülkiyet Haklarını Koruma Amaçlı Tedbirler Alınacaktır

36. Bölgedeki kurum ve kuruluşlar ile KOBİ'lerin fikri ve sınai mülkiyet hakları konusunda bilinçlenmesine yönelik farkındalık yaratılacaktır.
37. Bölgemizde coğrafi işarete konu olabilecek ürünlerin tespitinin yapılması, tescil ve korunmasının sağlanması için bilinçlendirme çalışmaları yapılacaktır.

TEDBİR 1.2.5. Kurumsallaşma ve Dijital Dönüşüm Süreçleri Desteklenecektir.

38. İşletmelerin yönetim, pazarlama, kalite ve standardizasyon konusunda becerilerinin ve kurumsal yetkinliklerinin geliştirilmesi sağlanacaktır. Konuyla ilgili faaliyet gösteren özel sektör ve diğer kurum ve kuruluşlar desteklenecektir.
39. Verimlilik süreçlerini tamamlamış işletmelerin dijitalleşme süreçlerine danışmalık ve mentörlük faaliyetleri ile destek sağlanacaktır.
40. İşletmelere yönelik mentörlük ve danışmanlık faaliyetleri desteklenecek bununla birlikte işletme çalışanlarının bilgi ve beceri düzeyleri artırılacaktır.
41. Tarım makineleri sektöründe üretilen makinelerin akıllı tarım uygulamalarına katkı sağlayacak şekilde üretilmesi ile ilgili gerekli dönüşüm sağlanacaktır. Bölgenin kurak yapısı, çölleşme ve erozyon riski gibi durumlar göz önüne alındığında toprağın nem ve organik yapısının korunması ya da geliştirilmesi, dağlık bölgelerde mekanizasyona uygun üretimin geliştirilmesi gibi bölge tarımının ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte üretim yapmaları teşvik edilecektir.
42. Elektrikli araçların yaygınlaşmasıyla bölgenin stratejik sektörlerinden olan Motorlu Kara Taşıtı, Treyler ve Yarı Treyler İmalatı sektöründe yaşanacak değişim ve dönüşüm süreçlerine adaptasyon sağlanacaktır.

Proje Önerisi 1.2.6. Talaşlı İmalat Tasarım ve Prototipleme Merkezi

43. Talaşlı imalat alanında üretim yapan firmaların ihtiyaç duydukları ürünlerin tasarım ve prototiplerinin hazırlanması sürecine katkı sağlamak projenin amacı olacaktır.

Proje Önerisi 1.2.7. Konya İli Jelatin Üretimi Yatırımı

44. Sığır kemiğinden jelatin üretimi sağlayarak hem artan dış pazardan pay almak hem de bölge içi ihtiyacı karşılamak projenin amacı olacaktır.

Proje Önerisi 1.2.8. Mermer İşleme Tesisi Yatırımı

45. Genel itibarıyla blok şeklinde pazarlanan mermerin işlenmesiyle katma değer artırılması projenin amacı olacaktır.

Proje Önerisi 1.2.9. MRE (Meal Ready to Eat) Savunma Sanayine Yönelik Gıda İmalatı

46. Askeri faaliyetlerde, acil durumlarda (deprem, sel ve salgın) ve çeşitli etkinliklerde (kamp, karavan, yürüyüş, tırmanış vb.) kullanılabilecek paketlenmiş hazır yemek imalatı yapmak, ülkemizin bu alandaki ihtiyaçlarını karşılamak ve daha katma değerli üretim yapılması projenin amacı olacaktır.

Proje Önerisi 1.2.10. Konya Alüminyum Kromat, Pasivasyon ve Yaş Boya Kaplama Tesisi

47. Konya'da bu sektörlerde faaliyet gösteren çok sayıda firma bulunmakta olup firmalar yatırım konusu işlemler için Ankara ve İstanbul gibi illere kaplaması yapılacak ürünleri götürmek zorunda kalmakta olup bu durum maliyetleri artırmaktadır. Maliyetler azaltılarak verimliliğin artırılması projenin amacı olacaktır.

HEDEF 1.3. Girişimcilik Ekosistemi Geliştirilecektir

Girişimcilik; istihdam yaratılması, rekabetin geliştirilmesi, üretim süreçlerinde yenilikçilik boyutunun artması, yeni endüstrilerin ortaya çıkması, refah düzeyinin artması ve bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması gibi konularda kalkınmaya doğrudan katkı sağlamaktadır. Konya Karaman Bölgesi girişimcilik bakımından rekabetçi bir konumdadır. Ancak girişimlerin ağırlıklı olarak imalat sektöründe yoğunlaşması teknoloji odaklı girişimlerin desteklenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu sebeple teknoloji konusunda iş gücünün niteliğinin ve niceliğinin artırılması, sürekli eğitim, mentörlük, danışmanlık gibi faaliyetlerle girişimcilerin desteklenmesi gerekmektedir. Girişimcilik desteklerinin farklı girişimcilik gruplarına farklı destekler ve eğitimler şeklinde uygulanması girişimciliğin gelişmesine katkı sağlayacaktır. Girişimcilik konusunda, fikirlerin yeterli olgunluk seviyelerinde olmamaları ve ticarileştirilememesi, pazarlama ve pazara giriş sorunlarının çözümüne yönelik tedbirler alınmalıdır. Diğer taraftan bölgede kadın istihdam oranlarının düşük olduğu göz önüne alındığında; kadınların girişimciliğe teşvik edilmesi, hem girişimcilik ekosisteminin gelişimine hem de kadın istihdam oranının artırılmasına katkı sağlayacaktır.

TEDBİR 1.3.1. Girişimcilik Altyapısı ve Girişimci Adaylarının Bilgi ve Beceri Düzeyleri Artırılacaktır

48. Karaman başta olmak üzere girişimcilik altyapısına yönelik yatırımlar desteklenecektir. Tasarım odaklı düşünce yöntemlerinin kullanıldığı, tüm paydaşların açık inovasyon yaklaşımı ile ürün geliştirme süreçlerinde ortak hareket ettiği, güçlü prototipleme ve 3D yazıcı altyapısıyla zenginleştirilmiş yaratıcılığı destekleyen yenilik merkezlerinin (maker lab. vb.) geliştirilmesi sağlanacaktır.
49. Karaman başta olmak üzere bölgede girişimcilik kültürünün oluşturulması ve girişimcilik eğitimlerinin verilmesi sağlanacaktır. Bu eğitimler için eğiticiler eğitilecek ve mentör yetiştirmek üzere mentör eğitimleri verilecektir.
50. Girişimcilerin ve start-up'ların yönetim, pazarlama ve hukuki bilgi ve becerilerinin yetersiz olması hem ticarileşme hem de hayatta kalma sorunlarına neden olmaktadır. Bu sebeple gerekli eğitimler girişimcilere verilecektir.

TEDBİR 1.3.2. Teknoloji Odaklı Girişimler Artırılacaktır

51. Bölge üniversitelerine seçmeli ders olarak eklenen teknogirişim derslerinde teknoloji odaklı girişimcilik eğitimleri verilmeye devam edilecek ve bu eğitimlerin sürdürülebilirliği sağlanacaktır.
52. Teknogirişim eğitimleri ile oluşan fikirlere mentörlük hizmeti verilecek ve fikirlerin projeye dönüştürülmesi sağlanacaktır.
53. Yapay zekâ konusunda özellikle gençlere yönelik eğitimler alanında uzman kişilerce verilecek ve yapay zekâ içeren girişimler desteklenecektir.

TEDBİR 1.3.3. Girişimlerin Ticarileştirilmesine Katkı Sağlanacaktır

54. Katma değer oluşması için yeniliklerin ticarileşmesi ve pazar payına sahip olması gerektiği evrensel bir kabuldür. Bu gerçeğe AR-GE çalışmalarının çıktısının ekonomik değere dönüşmesini sağlamak adına özel sektöre yönelik ticarileşme çalışmaları artırılacaktır.
55. Uygun işletmelerde spin-off¹⁰ oluşumları desteklenecektir.
56. Girişimci adaylarının yatırımcılarla buluşturulmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.
57. Melek yatırım ağının aktif kullanımı sağlanacak ve girişimci adayları melek yatırım ağı ile buluşturulacaktır. Daha tecrübeli ve yüksek kapasiteli firmaların bilgi tecrübe ve finans aktarması desteklenecektir.
58. Kitle fonlama altyapısı oluşturulacak ve olgunlaşmış girişim fikirlerinin desteklenmesi sağlanacaktır.
59. Firmalarını kurmuş girişimcilerin hayatta kalmalarına yönelik destekler sağlanacaktır.

TEDBİR 1.3.4. Kamu - Üniversite - Sanayi İş Birliği Artırılacak ve Mesleki ve Teknik Eğitim Desteklenecektir

60. Üniversiteler, eğitim ve öğretim kurumları ile sanayi kuruluşları arasındaki iş birlikleri kuvvetlendirilecektir.
61. Öğrencilerin teorik bilgilerin yanı sıra uygulamaya yönelik deneyimlerini artırmak adına öğrencilerin kısmi süreli çalışmalarına imkan verecek şekilde ders programının sıkıştırılması sağlanacak ve iş garantili staj olanaklarına yönelik çalışmalar ve işbirlikleri yapılacaktır.
62. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri arasında eşgüdüm sağlanacak ve işbirlikleri geliştirilecektir.

¹⁰ Şirketlerin küçük bir bölümünün ayrılması ile kurulan yeni şirketler

63. Mesleki ve teknik eğitimin önemine yönelik toplumsal bilinçlendirme çalışmaları yürütülecektir. Bu kapsamda mesleki ve teknik eğitim kurumlarının öğrencileri bölgesel ve ulusal çalışmalara dahil edilecek, fuar ve yarışmalara katılımları teşvik edilecektir.
64. Mesleki ve teknik eğitime öğrencilerin yeteneklerine göre doğru alanlara yönlendirilmesi noktasında rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinin etkililiği artırılacaktır.
65. Günümüz teknoloji ve yeniliklerine uygun şekilde mesleki ve teknik eğitim kurumlarının atölye ve laboratuvarlarının yenilenmesi ve öğretmenlerin teknoloji konusunda sürekli kendilerini geliştirecekleri eğitimler almaları sağlanacaktır.
66. Mesleki ve teknik eğitim veren okullar ile meslek yüksekokullarındaki bölümlerin; bulunduğu yerleşimin ekonomik yapısı göz önüne alınarak belirlenmesi sağlanacaktır.
67. Bölgenin stratejik sektörlerine yönelik nitelikli insan kaynağı yetiştirilmesi için bu sektörlerle yönelik eğitimlere ağırlık verilecek olup mesleki ve teknik eğitim kurumlarının bu alanlarda uzmanlaşması desteklenecektir.
68. Bölge içerisindeki mesleki ve teknik eğitim mezunlarının iş olanakları artırılacak; istihdam garantili staj programlarının geliştirilmesi için çalışmalar yürütülecektir.
69. Mesleki ve teknik eğitim ile meslek yüksekokulu öğrencilerinin yeni teknolojilerin kullanımına yönelik bilgi ve beceri düzeyleri artırılacaktır.

Program Önerisi 1.3.5. TeknoGirişim Destek Programı

70. MEVKA TeknoGirişim Dersi Programını alan öğrencilerin proje konuları başta olmak üzere Bölgede teknoloji, AR-GE ve inovasyon alanında girişimcilerin projelerinin desteklemesi programın amacı olacaktır.

Proje Önerisi 1.3.6. Konya Girişimcilik Merkezi

71. Konya'da girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi ve yeni girişimcilerin kuluçka aşamasından itibaren bilgi, beceri ve donam olarak hazır hale getirilmesi, erken aşama girişimcilere mentörlük hizmetlerinin sağlanması ve girişimcilerin bir araya gelebileceği şehrin merkezinde bir yapı oluşturulması projenin amacı olacaktır.

Proje Önerisi 1.3.7. Karaman Teknoloji ve Girişimcilik Merkezi

72. Gençlerin iş gücü piyasasında ihtiyaç duyulan mesleki beceriler ile donatılmalarını sağlayarak girişimcilik kapasitelerini ve istihdam edilebilirliklerini artırmak projenin amacı olacaktır.

HEDEF 1.4. Beşeri Sermaye Güçlendirilecektir

Kalkınmanın odağında insanın yer aldığı gerçeğiyle insanlara sağlıklı ve rahat bir yaşam sunabilmek kalkınmanın temel amaçlarından biridir. Dolayısıyla toplumun tüm kesimlerinin hem üretim süreçlerine katılması hem de ortaya çıkan refah artışından yararlanması, yoksulluğun ve eşitsizliğin azaltılması sürdürülebilir kalkınmanın vazgeçilmez unsurlarıdır. Bunu sağlarken verimli istihdam ve insana yakışır iş ortamlarının oluşturulması, eşitlikçi ve kapsayıcı bir yaklaşım ortaya konması gerekmektedir. Konya Karaman Bölgesinde kadın istihdamı ülke ortalamasının altında kaldığından bu yönde çalışmalar yapılması gerekmekte olup kadınların eğitim düzeylerinin artırılmasıyla birlikte daha nitelikli işlerde ve yöneticilik kademelerinde görev almaları teşvik edilmelidir. Kadın istihdamının yanı sıra iş ortamlarında daha verimli ve etkin çalışma koşullarının oluşturulması, çalışanların eğitim, bilgi ve beceri düzeylerinin artırılması gerekmektedir.

TEDBİR 1.4.1. Kadın İstihdamı Artırılacaktır

73. Bölgede kadınların istihdam edilmesine yönelik çalışmalar yürüten kurum ve kuruluşlar desteklenecektir.
74. Kadınların evlilik, doğum vb. sebeplerden dolayı işten çıkarılmalarının önüne geçilmesi ve güvenceli çalıştırılması için gerekli denetim tedbirleri alınacaktır. Kadınların çocuk bakımı ve çeşitli sorumlulukları sebebiyle çalışma hayatına dahil olmakta yaşadıkları problemlerin çözülmesi ve kadın istihdamının artırılması adına kadınlara kısmi süreli ve uzaktan esnek iş imkanlarının tanınması teşvik edilecektir.
75. Bölgede kadınların sosyal ve ekonomik konumlarının güçlendirilmesine yönelik olarak farkındalık çalışmaları yürütülecektir. Bu konuda kamu sektörü, özel sektör ve sivil toplum örgütleri ortaklaşa hareket edecektir.
76. Kadınların kendi işlerini kurmalarına yönelik destekler sürdürülecektir. Bu kapsamda eğitim ve danışmanlık hizmetleri ile küçük işletme sahibi girişimci kadınlar için iş geliştirme eğitim ve danışmanlık hizmetleri sağlanacaktır.
77. Kadınlara yönelik yasal haklar, okur-yazarlık, dijital okuryazarlık, e-ticaret, girişimcilik liderlik ve benzeri eğitimler verilecektir.

TEDBİR 1.4.2. Üretken İstihdamı Sağlamak İçin “İnsana Yakışır İş” Ortamı Sağlanacak ve İnsan Kaynaklarının Bilgi ve Beceri Düzeyleri Artırılacaktır

78. İş sağlığı ve güvenliği, dengeli iş ve ücret dağılımı, kadın ve erkeğe adil iş imkânları, çalışılabilir bir iş ortamı için özel sektör, kamu kurum ve kuruluşlarının yöneticileri eğitilecektir.
79. İş sağlığı ve güvenliği kültürünün yaygınlaştırılması sağlanacak ve çalışanların farkındalığı artırılacaktır.
80. İş gücünün beceri düzeylerini artırıcı yönde teknik beceri programları teşvik edilecektir.
81. Kamu hizmetlerinin temel amacı; insan sağlığını ve yararını gözeterek hizmetleri etkili bir şekilde sunmaktır. Toplumsal faydayı en üst seviyeye çıkaracak biçimde kamu istihdamının artırılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.
82. Kamu personelinin tüm gelişmelere açık olmasını sağlayacak biçimde yetiştirilmesi adına hizmet içi eğitimler düzenlenecek ve kurumsal kapasite artırılacaktır.
83. Çalışma şartları, ücret düşüklüğü, sosyal haklar gibi sebeplerden kaynaklanan genç ve nitelikli nüfusun dışarıya göçünü önlemek için özel sektöre yönelik bilinçlendirme ve ortak ücret politikalarına yönelik çalışmalar meslek odaları tarafından yapılacaktır.
84. Genç istihdamının artırılmasına yönelik; iş gücünün bilgi ve beceri düzeyleri artırılarak eğitim kurumları ve iş gücü piyasası arasında eşgüdüm ve iş birliği faaliyetleri desteklenecektir.

Proje Önerisi 1.4.3. Karaman Mesleki Eğitim Merkezi

85. İmalat sanayiinde faaliyet gösteren firmalar nitelikli eleman ihtiyacının karşılanması, bireylerin meslek seçiminde rehberlik ihtiyacının karşılanması, bireylerin seçtikleri mesleğe yönelik eğitim ihtiyaçlarının karşılanması projenin amacı olacaktır.

HEDEF 1.5. Yatırım Ortamının İyileştirilmesine Yönelik Altyapılar Geliştirilecektir

Küreselleşen dünya ile birlikte; küreselleşmeye ayak uydurmaya başlayan işletmeler sadece ürettikleri ürünleri satarken değil; ürünlerini üretirken de ülke sınırları dışına yayılmaya başlamıştır. Bunun sonucunda da doğrudan yatırımlarda bir artış olmuştur. Günümüzde gerek doğrudan yabancı yatırımlar gerekse büyük sermayeli ulusal yatırımlar büyük ve çok uluslu işletmeler tarafından yapılmaktadır. Bu işletmelerin yaptıkları yatırımlarla gittikleri bölgesel ekonomilere bilgi, teknoloji, işletme sermayesi ve yönetim becerisi gibi aktarımlarının yanı sıra bu bölgelerin pazarlama ve ihracat olanakları ile istihdamı artırmaktadır.

Dolayısıyla bir bölgeye yatırım yapacak işletme açısından da o bölgeyi diğer bölgelere göre daha cazip kılacak koşullar, o bölgedeki iş yapmanın, pazarlamanın kolaylığı ve karlılığı, nitelikli iş gücünün ve işletmeleri etkileyecek altyapıların varlığı ile lojistik ve ulaştırma gibi konular önem kazanmaktadır.

On İkinci Kalkınma Planı'nda da lojistik ve ulaştırma konusunda güvenli, erişilebilir, bütüncül, çevre dostu ve düşük maliyetli bir ulaştırma sisteminin tesis edilmesi, rekabetçi üretim ve ihracatı destekleyen altyapının oluşturulması hususu vurgulanmıştır.

Bu nedenle, Konya Karaman Bölge Planı bölgeye yatırımcı çekmek ve bununla birlikte yatırım yerlerinin seçiminde ve mevcut yatırımların daha rekabetçi yapıya kavuşmalarında etkili olan altyapı çalışmalarına yönelik tedbirler belirlemiştir.

TEDBİR 1.5.1. Üretim ve Pazarlama Süreçlerini Etkileyecek Yatırımlar Tamamlanacaktır

86. Karaman'da bulunan henüz proje ya da ihale sürecinde olan havalimanı, serbest bölge, lojistik merkez ve enerji ihtisas bölgesi yatırımları hızlandırılacaktır.
87. Yeni sanayi sitelerinin kurulum süreçlerine yönelik planlama ve altyapı ihtiyaçları ile mevcut sanayi sitelerinin teknik ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik destek sağlanacaktır.
88. Sanayinin ihtiyacı olan, ürün standardizasyonunu ve sertifikasyonunu sağlamak amacıyla sektörel ve bölgesel bazlı test merkezi ihtiyacı belirlenecek ve kurulumları desteklenecektir.

TEDBİR 1.5.2. Bölgeye Yatırımcı Çekmeye Yönelik Çalışmalar Yapılacaktır

89. Gerek bölgesel gelişme ana odaklarına gerekse bölge ilçelerine yönelik yatırımcı çekme çalışmaları yapılacaktır.
90. Yatırım ortamına yönelik tanıtım çalışmaları yapılacaktır.
91. Başta yabancı yatırımcılar olmak üzere yatırım yapmayı düşünen yatırımcıların iş ve işlemlerinin kolaylaştırılması adına kurumlar arası iş birlikleri artırılacaktır.
92. Yabancı yatırım çekmek adına hedef ülke çalışmaları yapılacaktır.

TEDBİR 1.5.3. Ulaşım Altyapısı Güçlendirilecektir

93. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından hazırlanan "2053 Ulaştırma Lojistik Ana Planı" kapsamında yer alan; bölge dış ticareti ve lojistiği için önemli olan Karaman-Mersin hızlı tren hattının, bölge turizminin gelişimi için önemli olan Antalya-Konya hızlı tren hattının, Karaman lojistik merkez projesinin ve Karaman havalimanı projelerinin vaktinde tamamlanması için yerel düzeyde yapılması gereken çalışmalar yapılacaktır.

94. Bölgenin dış ticareti için önemli olan Mersin Konteyner Limanı ile bölgenin lojistik bağlantısı daha güçlü hale getirilecektir.¹¹
95. Bölgesel Gelişme Ana Odaklarından Konya ilinde uygun olan OSB'lerin iltisak hatları ile demiryolunun entegre edilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.
96. Genellikle kent merkezinden uzak mevkilerde yer seçen OSB'lerde toplu taşıma problemleri bulunmaktadır. Bu problemlerin giderilmesi ve ulaşım türlerinin entegrasyonu sağlanacaktır. Tramvay, metro, banliyö hattı gibi toplu taşıma sistemleri ile OSB'lere erişim problemi çözümlenecektir.
97. Konya Havalimanına toplu taşımanın bulunmaması havalimanının erişilebilirliğini düşürmekte dışardan gelen ziyaretçilerin kent merkezine erişimlerini zorlaştırmaktadır. Havalimanının diğer ulaşım türleri ile entegre edilmesi gerekmekte olup özellikle havalimanı olmayan civar illerin kullanımı için daha erişilebilir hale getirilmesi için YHT hattı ile entegrasyonun sağlanması adına havalimanı mevkiine gar veya durak yatırımının yapılması için gerekli çalışmalar yürütülecektir. Benzer şekilde havalimanı-OSB arasında toplu taşıma hattı bulunmamaktadır. Özellikle iş amaçlı seyahatlerde sanayi alanlarına erişim önemli olup toplu taşıma problemlerinin çözülmesi gerekmektedir.

TEDBİR 1.5.4. Siber Güvenlik Tedbirleri Alınacaktır

98. Gelişen teknolojiye bağlı olarak; işletmelerin dijitalleşmesi, teknoloji tabanlı üretimlerin, hizmetlerin, pazarlama yöntemlerinin ve e-ticaretin gelişmesiyle üretim ve pazarlama süreçlerine yönelik saldırılar daha da artacak ve ciddi kayıplara yol açabilecektir. Bu nedenle son derece önemli hale gelen siber güvenlik konusunda kurum kuruluş ve firmalara eğitim verilecektir.
99. Özel işletmelerde olduğu gibi gün geçtikçe dijitalleşen kamu yönetiminde de siber güvenlik tedbirlerinin alınması sağlanacaktır.
100. Siber güvenlik konusunda ülkemizde birçok önemli kurum ve kuruluş yabancı sermayeli yazılımlar kullanmakta olup yerli yazılımların tercih edilmesi konusunda bilinçlendirme çalışmaları yapılacaktır.

Proje Önerisi 1.5.5. Karaman Serbest Bölge

101. Karaman Serbest Bölgesi resmi olarak kurulmuş ancak uygulama süreci henüz başlamamıştır. Karaman Serbest Bölgesinin faaliyete geçirilmesi ve altyapı çalışmalarının yapılması projenin amacı olacaktır.

Proje Önerisi 1.5.6. Karaman Lojistik Merkez Projesi

102. Lojistik giderlerinin azaltılması, ticaretin kolaylaştırılması, ticaret hacminin artırılması için lojistik merkez yapılması projenin amacı olacaktır.

Proje Önerisi 1.5.7. Konya Tier4 Veri Merkezi Projesi

103. Çağımızda gelişen teknolojilerle birlikte ortaya çıkan verinin depolanması konusu giderek önem kazanmıştır. Ülkemizde hizmet veren veri merkezlerinin birçoğunun kapasitelerinin doluluk oranına ulaştığı ve buna bağlı olarak ülkemiz genelinde veri merkezi ihtiyacı olduğu yapılan araştırmalarda belirtilmektedir. Proje kapsamında Verinin depolanmasını sağlayan Tier4 seviyesinde bir merkez kurulacaktır.

¹¹ On İkinci Kalkınma Planı, s.225, p.891.1

STRATEJİK ÖNCELİK 2. GELİŞMİŞLİK FARKLARININ AZALTILMASI VE KIRSALDA YAŞAMIN CANLANDIRILMASI

Kalkınma sürecinin ilk evrelerinde, gelişme merkezleri konumundaki büyük kentler sundukları mal, hizmet ve istihdam olanakları nedeniyle, üretim faktörleri için çekim odakları olmaktadır. Diğer bölgelerinse buna ayak uyduramadığı hatta gerilediği görülmektedir. Bu doğal ve beklenen bir süreç olsa da geri kalmış alanlar için bazı sorunlara sebep olmaktadır. Bunların başında da nüfus kayıpları gelmektedir. Az gelişmiş bölgelerdeki dinamik ve kaliteli iş gücü gelişmiş alanlara doğru göç etmektedir. Bu durum, bir yandan ilçelerde ve kırsalda, istihdam olanaklarını kısıtlı hale getirerek ekonomik gelirlerin düşmesine ve gelirlerin düşmesiyle düşen satın alma gücü karşısında bu bölgelerde sağlık, eğitim ve benzeri sosyal hizmetlerin gelişememesine neden olurken; diğer yandan da kent merkezlerine olan baskıyı artırmaktadır.

Kaynağı ekonomik nedenlere bağlı olan sosyal dengesizlikler, gelişmiş bölgeler ile geri kalmış bölgeler arasındaki benzerliklerin giderek azalmasına sebep olmaktadır. Daha az gelişmiş ve kırsal nitelik sergileyen Derebucak, Hadim, Doğanhisar, Halkapınar, Emirgazi ve Taşkent gibi ilçelerin nüfuslarında ciddi boyutlarda azalma yaşanmaktadır. Bölge ilçelerinde önemli düzeylere varan nüfus kayıpları bir tehdit oluşturmaktadır. İlçelerde yaşanan nüfus kayıplarının çoğunlukla genç yaş grubunda olması ilçelerin hızla genç nüfusunu kaybettiğinin ve dolayısıyla ilçelerde geriye kalan kesimin yaşlı nüfus olduğunun bir göstergesidir. Bunun sonucunda da giderek yaşlı nüfusun hâkim olduğu ilçelerde dinamik ve kaliteli iş gücü kaybedilmekte ve ekonomik gelir üretmekte sıkıntılar yaşanmaktadır.

Bu nedenle Konya Karaman Bölge Planı bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılabilmesi için gelişmişlik düzeyi az olan ve hızla nüfus kaybeden kırsal yerleşimlerde yaşamın ekonomik anlamda canlandırılması, gelir kaynağı yaratacak tarıma alternatif sektörlerin oluşturulması ve tarımdan elde edilen gelirleri artırıcı politikaları öncelikli olarak destekleyecektir. Gelirlerin artmasıyla birlikte sosyal dengesizlikler de giderilmiş ve bölge kırsalında sosyal canlanma da sağlanmış olacaktır.

Bölge içi gelişmişlik farklılıkları ve sosyal anlamda dezavantajlı ve dışlanmış grupların, gençlerden yaşlılara kadar farklı yaş gruplarında, kendi yetkinliklerini gerçekleştirmelerinin önünde engel teşkil etmektedir. Bu kapsamda sosyal içermeyi hedefleyen politikaların geliştirilmesi, göç nedeniyle artan yaşlı nüfusun toplumsal hayata aktif bir şekilde kazandırılmasına kadar bölge içindeki mevcut ve muhtemel sosyal risklerin azaltılmasına katkı sağlayacaktır.

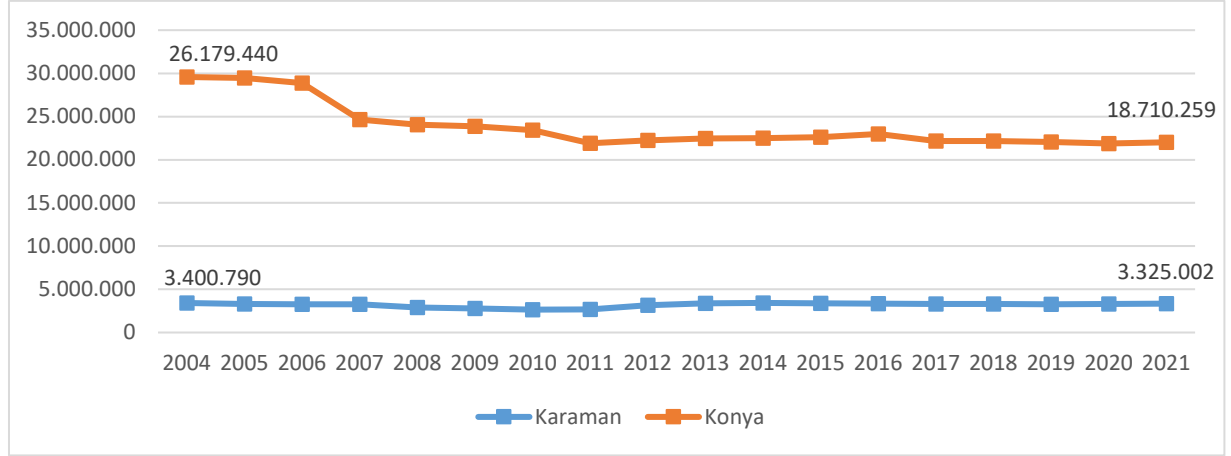
Bütün bunları dikkate alan Konya Karaman Bölge Planı bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması, tarımda orta ve uzun vadeli yapısal dönüşümlerin sağlanabilmesi ve kırsal yaşamın canlandırılması temel amacıyla öncelikli müdahale alanlarını belirlemiştir.

EĞİLİMLER

BÖLGE TARIMI

Türkiye'nin tarım alanlarının yaklaşık %9,4'ünü barındıran bölgenin 50.000 km²'yi bulan geniş yüzölçümünün yaklaşık %45'ini tarım alanları kaplamaktadır. Bölgenin hem geniş yüzölçümü, hem de yüzölçümünün önemli bir kısmının tarıma ayrılmış olması tarımın bölge için önemini ortaya koyarken, nüfusun yaklaşık %28'inin da kırsal alanda yaşıyor olması tarımın bölgede önemli bir geçim kaynağı olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, tarımsal üretimde doğa koşullarına bağlı olarak risk ve belirsizliklerin yüksek olması, diğer sektörlere göre karlılık yönünden bazı dezavantajlara sahip olması tarım sektörü için baskı unsuru olmaktadır. Nitekim sektöre olan ilginin azaldığı aşikârdır. Konya Karaman Bölgesi'nin her iki ilinde de düzenli tarım alanı kaybı görülmekte olup ülke ortalamasının üstünde bir kayıp söz konusudur. Ülkemizde 2004-2021 yılları arasında tarım alanlarının %12'si kaybedilmişken Konya Karaman Bölgesinde bu oran %26'dır. Kuraklığın yanı sıra gerek gelir yetersizliği gerekse sosyal nedenler tarıma ilginin azalmasında etkili olmuştur.

Şekil 15 Yıllara Göre Tarım Alanları Değişimi (da)

Kaynak: TÜİK, 2021

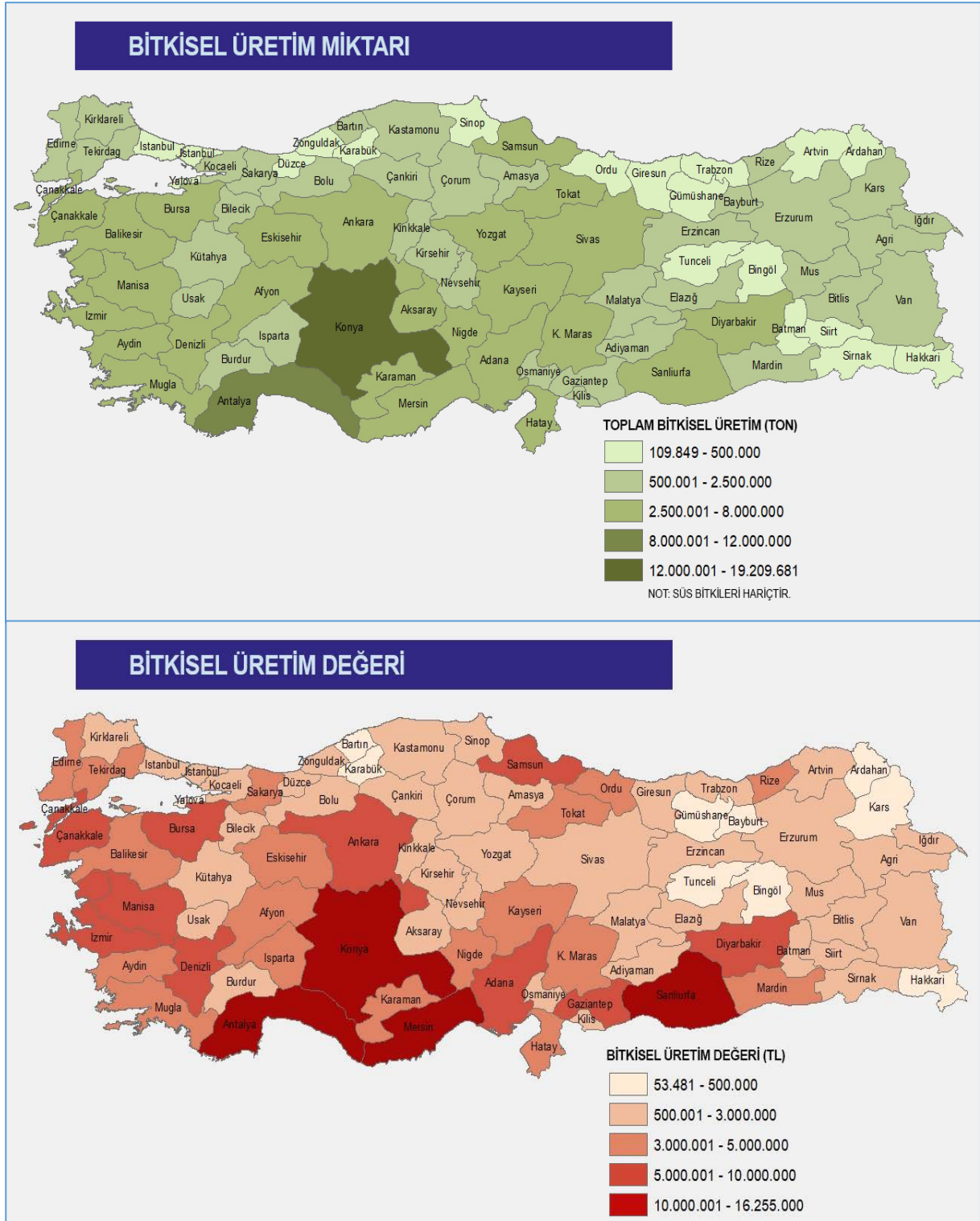
Tarıma ilginin azalmasıyla tarımsal sürdürülebilirlik riski öne çıkmaktadır. Bunun sonucunda toplumun beslenmesinin garanti altına alınması, tarımın gelişmişlik düzeyi ne olursa olsun desteklenmesi, tarımla uğraşan kesimin sosyal ve ekonomik gelir düzeyinin artırılması gerekmektedir. Tarımsal üretimin gerek ülke gerekse bölge düzeyinde çeşitli politikalarla planlı ve programlı hale getirilmesi gerekmektedir.

İşletme büyüklüklerinin küçük ve parçalı olması üretimde verimliliği ve kârlılığı azaltan en önemli faktörlerdendir. Arazilerin parçalı ve birbirinden uzak olması özellikle tarımsal mekanizasyon olanaklarını azaltmakta ve işletme maliyetlerini artırmaktadır. Bu nedenle arazi parçalanmasının önüne geçmek verimi artırmak ve maliyeti düşürmek için önemli bir unsurdur.

Tarım alanları ile ilgili başka bir sorun da toprak kalitesindeki bozulmalardır. Sürdürülebilirliğin sağlanması için toprak kalitesi iyileştirilmelidir. Toprak sağlığında etkili ana faktör topraktaki karbon miktarı olup karbonunun istenilen seviyelerin altına inmesi verimli tarım yapılmasını engellemektedir. Organik karbon haritası incelendiğinde bölgenin yeterli durumda olmadığı ve iyileştirilmesi gereken bölgelerden olduğu görülmektedir.

İllerin bitkisel üretim miktarlarına bakıldığında; **en fazla üretim Konya ilinde yapılmakta olup ülkemizin toplam bitkisel üretiminin %9,7'sini gerçekleştirmektedir.**

Harita 15 İllere Göre Bitkisel Üretim Miktarı ve Bitkisel Üretim Değeri

Kaynak: TÜİK, 2020 verileri kullanılarak hazırlanmıştır.

2020 yılı bitkisel üretim değerleri bakımından 16,3 milyon ile Antalya ilk sırada yer almaktadır. Antalya'yı 15,5 milyon ile Konya, 13,3 milyon ile Şanlıurfa ve 13 milyon ile Mersin takip etmektedir. Konya ili üretim miktarı (ton) bakımında **Antalya'dan yaklaşık %40 oranında daha fazla ürün üretmesine rağmen bitkisel üretim değeri bakımından Antalya'nın gerisinde kalmıştır**. Bu durumun üretilen ürünlerin katma değeri ve verimliliği ile ilgili olduğu düşünülmektedir. Nitekim 2020 yılı verilerine göre verim değerlerine yani dekinden elde edilen üretim miktarına baktığımızda, Antalya'nın

3,28 ton ile ilk sırada yer aldığı ve Antalya'yı sırasıyla İzmir, Mersin ve Iğdır illerinin takip ettiği görülmektedir. Bölge illerimize baktığımızda; Konya'da bu rakamın 1,03 ton ve Karaman'da 1 ton olduğu görülmektedir.

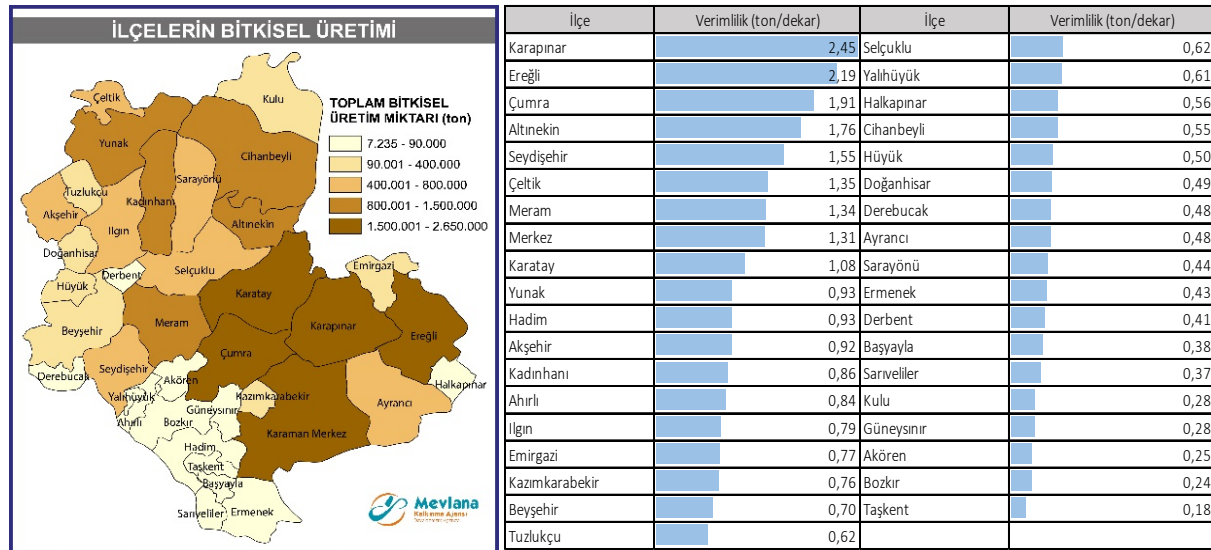
2021 yılı verilerine göre ise Konya ili hem üretim miktarı hem de bitkisel üretim değeri bakımından liderliği almıştır. Ancak Konya ili üretim miktarı(ton) bakımında **Antalya'dan yaklaşık %25 oranında daha fazla ürün üretmesine rağmen bitkisel üretim değeri bakımından %1,2 oranında daha fazla üretim değerine sahiptir.** Verimlilik değerlerinde önemli bir değişiklik olmamakla birlikte Antalya dekardan 3,86 ton ürün elde ederken Konya 1,09 Karaman 0,98 ton ürün elde etmiştir.

Hem verimin hem de katma değer düşüklüğü, bölgede tarımdan elde edilen gelirlerin yetersiz kalmasına neden olmaktadır.

Toplam bitkisel üretim miktarına göre verimlilik değerleri bakımından; Karapınar ilçesi ilk sırada yer almaktadır. Karapınar'ı; Ereğli, Çumra, Altınekin ve Seydişehir ilçeleri takip etmektedir. Toplam üretim miktarı fazla olan ilçelerde verimlilik değerlerinin de genel itibarıyla yüksek olduğu görülmektedir.

Verimlilik değerleri en düşük ilçe Taşkent'tir. Taşkent ilçesinin coğrafi yapısının dağlık olması sebebiyle tarım arazisi varlığı da düşüktür. Verim düşüklüğünde Taşkent ilçesini Bozkır, Akören, Güneysınır ve Kulu ilçeleri takip etmektedir. Tarımda sulama verimi ciddi şekilde etkileyen bir faktördür bu sebeple verimin düşük olduğu bu ilçelerde sulama ile ilgili problemlerin olduğu sonucuna varılmaktadır.

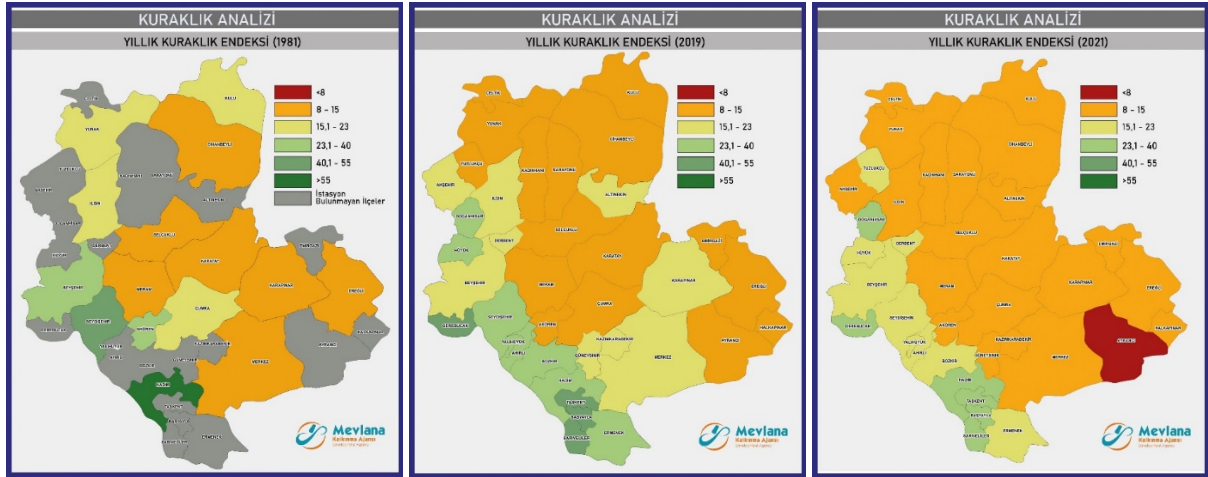
Şekil 16 İlçelerde Bitkisel Üretim Miktarı Dekardan Elde Edilen Ürün Miktarı (Verim), (ton/dekar)

Kaynak: TÜİK, 2020 yılı verileri kullanılarak Mevka tarafından hesaplanmıştır.

Tarımsal üretimde verim, sulu ve kuru tarım yapıma durumuna göre ciddi farklılıklar göstermektedir. Bölgenin ürün deseninde yer alan bitkilere göre yapılan değerlendirmede sulu tarımda verim yaklaşık 3-4 kat kadar artmaktadır. Verim değerleri yüksek olan ilçelerde sulama imkanları görece fazladır. **Kuraklığın yoğun olarak hissedildiği bölgede çölleşme ve erozyonla mücadele eden Karapınar'ın verim değeri en yüksek ilçe olması da ekolojik yapı ile uyumlu değildir.**

Harita 16 Konya Karaman Bölgesi Kuraklık Analizi

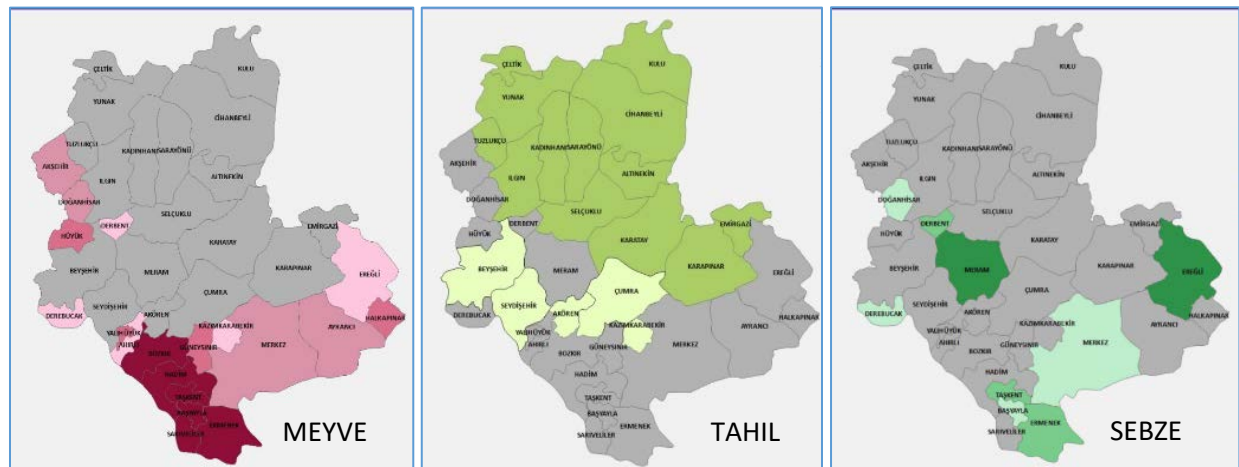

Kaynak: Meteoroloji Bölge Müdürlüğü verileri kullanılarak Erinç yöntemiyle hesaplanmıştır.

Konya Karaman Bölgesi kuraklık analizi incelendiğinde ilin büyük bir kısmının kurak yapıda olduğu görülmektedir. 1981-2021 yılları arasındaki değişim incelendiğinde Beyşehir, Seydişehir, Akören, Yunak, Çumra, Ilgın, Kulu, Hadim ilçelerinde kuraklık oranlarının arttığı görülmektedir. Kırk yıllık kuraklık endeksleri değerlendirildiğinde kurak ya da tam kurak yıl sayısı en fazla olan ilçeler; Karapınar, Ereğli, Çumra, Cihanbeyli, Ayrancı, Konya Merkez ve Karaman Merkez'dir.

Dünyada gündemin giderek güvenilir gıda, gıda milliyetçiliği gibi konular yönünde değiştiği dönemde tarımın sürdürülebilirliği hem bölge hem de ülke için kritik öneme sahiptir. Ancak tarımda sürdürülebilirliğin sağlanması için toprak ve su gibi doğal kaynaklarımızın sürdürülebilir kullanılması gerekmektedir. **Konya Karaman Bölgesinde tarımın en önemli problemi “su hiç bitmeyecek” algısıyla suyun kontrolsüz kullanılması olup bu durum tarım sektörünün sürdürülebilirliği bakımından büyük bir tehdittir.** Bölge tarımına her geçen gün yeni ürünler girmekte ancak bunlar çok su tüketen bitkiler olmaktadır. Çünkü çok su tüketen bitkilerden ve sulu tarım yapılan alanlardan elde edilen gelirler çok daha yüksektir. Tarımda su kullanımı verimi dolayısıyla üretim miktarını ve elde edilen gelirleri ciddi ölçüde etkilemektedir.

Harita 17 Meyve Sebze ve Tahıl Üretimlerinin İlçelerde Yığılması

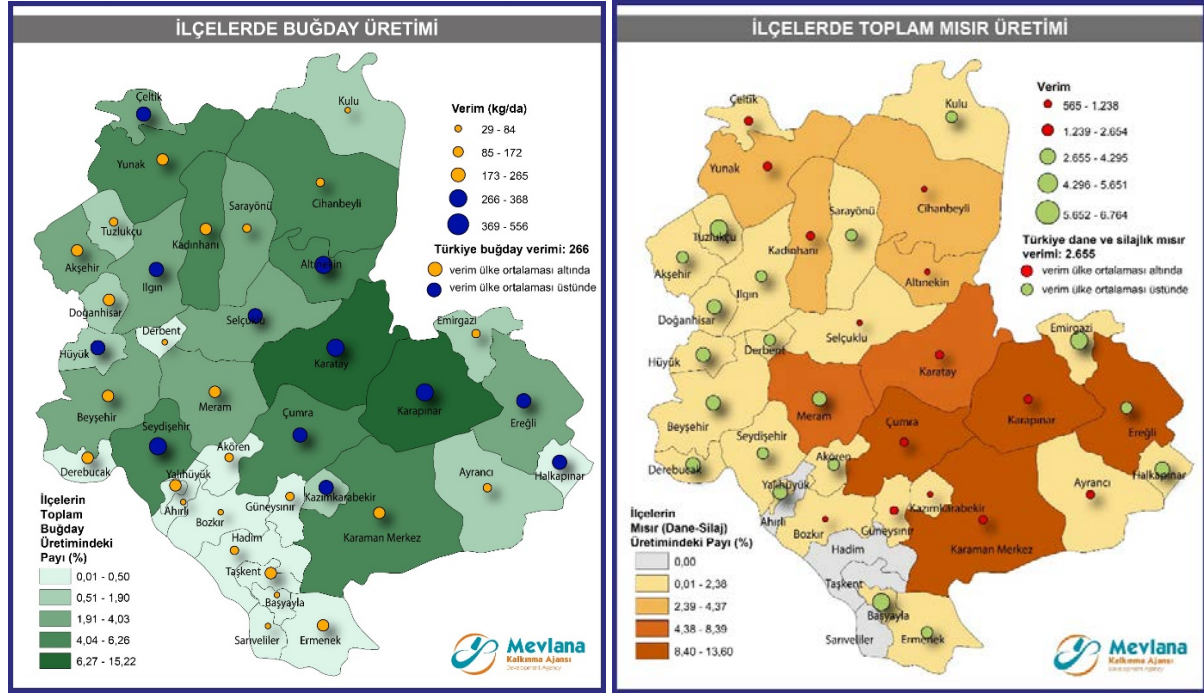

Kaynak: TÜİK, 2020 yılı verileri kullanılarak hesaplanmıştır.

Konya Karaman Bölgesi'nde ilçelerin tahıl üretiminde yığılma gösteren ilçe sayısı 18'dir. Bölgenin ağırlıklı olarak kuzeyinde yer alan ovalık ilçelerinde tahıl üretiminde yığılma olduğu görülmektedir. Toplam meyve, içecek ve baharat ürünleri üretiminde yığılma gösteren ilçe sayısı 19'dur. Bölgenin

ağırlıklı olarak güney kesiminde yer alan coğrafi yapısı görece dağlık olan ilçelerde yığılma olduğu görülmektedir. Toplam sebze üretiminde yığılma gösteren ilçe sayısı 9 olup tahıl üretiminde yığılma göstermeyen ilçelerde sebze üretiminde yığılma mevcuttur.

Harita 18 İlçelerde Buğday, Mısır Üretimi ve Verim

Kaynak: TÜİK, Tarımsal Üretim Verileri, 2021 kullanılarak hazırlanmıştır.

Konya Karaman Bölgesi içinde buğday üretiminde önde gelen ilçelerimiz Karatay, Karapınar ve Çumra'dır. Son yıllarda mısır, ayçiçeği ve yonca ekiminin yaygınlaşmasıyla üretim alanları oransal olarak daralsa da, bölge ülkenin önemli bir buğday üretim merkezidir. Bölgede çok su tüketen bitkilerin ekiminin artmasıyla kuru ve sulu şartlarda üretilen buğday ekimi de kuru tarım alanlarına doğru kayma eğilimi göstermektedir. Bu durumun devam etmesi halinde önümüzdeki yıllarda buğday üretiminde verim düşüşü yaşanabilecektir.

Konya Karaman Bölgesi'nde 2010 yılından bu yana mısır üretiminde ciddi bir artış olmuştur. Dane mısır üretimi 6 katın, silajlık mısır ise 10 katın üzerinde artış göstermiştir. 2010 yılında dane mısır üretimi ülke sıralamasında 13., silajlık mısır üretiminde 9. sırada olan Konya ilinin sırasıyla 1 ve 2.sıraya yükselmesi de bu artışın net bir göstergesidir. Benzer şekilde Karaman ili sırayla 21'den 5.sıraya ve 47'den 23.sıraya yükselmiştir. **Bölgenin kuraklık riski altında olması ve su kaynaklarının giderek azalması mısır üretim artışı ile tezat oluşturmaktadır.**

İLÇELERDE ŞEKERPANCARI ÜRETİMİ

Verim

- 4.111 - 4.766
- 4.767 - 5.875
- 5.876 - 6.519
- 6.520 - 6.993
- 6.994 - 7.561

Türkiye şekerpancari verimi: 5.876

- verim ülke ortalaması altında
- verim ülke ortalaması üstünde

İlçe	Üretimdeki Payı (%)
Çeltik	0,00
Yunak	0,01 - 2,74
Tuzlukçu	0,01 - 2,74
Yunak	0,01 - 2,74
Kadınhanı	0,01 - 2,74
Sarayönü	0,01 - 2,74
Cihanbeyli	0,01 - 2,74
Altınekin	0,01 - 2,74
Iğın	0,01 - 2,74
Doğanhisar	0,01 - 2,74
Hüyük	0,01 - 2,74
Derbent	0,01 - 2,74
Selçuklu	0,01 - 2,74
Karatay	0,01 - 2,74
Meram	0,01 - 2,74
Seydişehir	0,01 - 2,74
Çumra	0,01 - 2,74
Karapınar	0,01 - 2,74
Eregli	0,01 - 2,74
Halkapınar	0,01 - 2,74
Ayrancı	0,01 - 2,74
Karaman Merkez	0,01 - 2,74
Kadınkarabekir	0,01 - 2,74
Güneşsınır	0,01 - 2,74
Bozkır	0,01 - 2,74
Hadım	0,01 - 2,74
Taşkent	0,01 - 2,74
Başıayla	0,01 - 2,74
Sarıveliler	0,01 - 2,74
Emenek	0,01 - 2,74
Ahırli	0,01 - 2,74
Yalıhöyük	0,01 - 2,74
Derebucak	0,01 - 2,74
Beyşehir	0,01 - 2,74

İlçelerin Şekerpancari Üretimindeki Payı (%)

- 0,00
- 0,01 - 2,74
- 2,75 - 4,70
- 4,71 - 8,93
- 8,94 - 16,06

Mevlana
 Karaman Ajansı
 Karaman İlçeleri

Şekerpancarının ülke içi üretiminde Konya Karaman Bölgesi'nin bariz bir üstünlüğü olduğu görülmektedir. İller arası en fazla üretim Konya'da gerçekleşmektedir. Bu sebeple ülke ekonomisine de önemli bir katkı sağlamaktadır. Bununla beraber şeker pancarının yalnızca sulu tarım arazilerinde yetiştirilebilmesi buna karşın suyun giderek azalması şeker pancarı üretiminin sürdürülebilirliği bakımından bir risk oluşturmaktadır. Ayrıca şeker pancarı üretiminin bölge içinde kuraklığın görece yüksek olduğu ilçelerde yoğunlaşması riski daha da artırmaktadır. Bu riski yönetebilecek

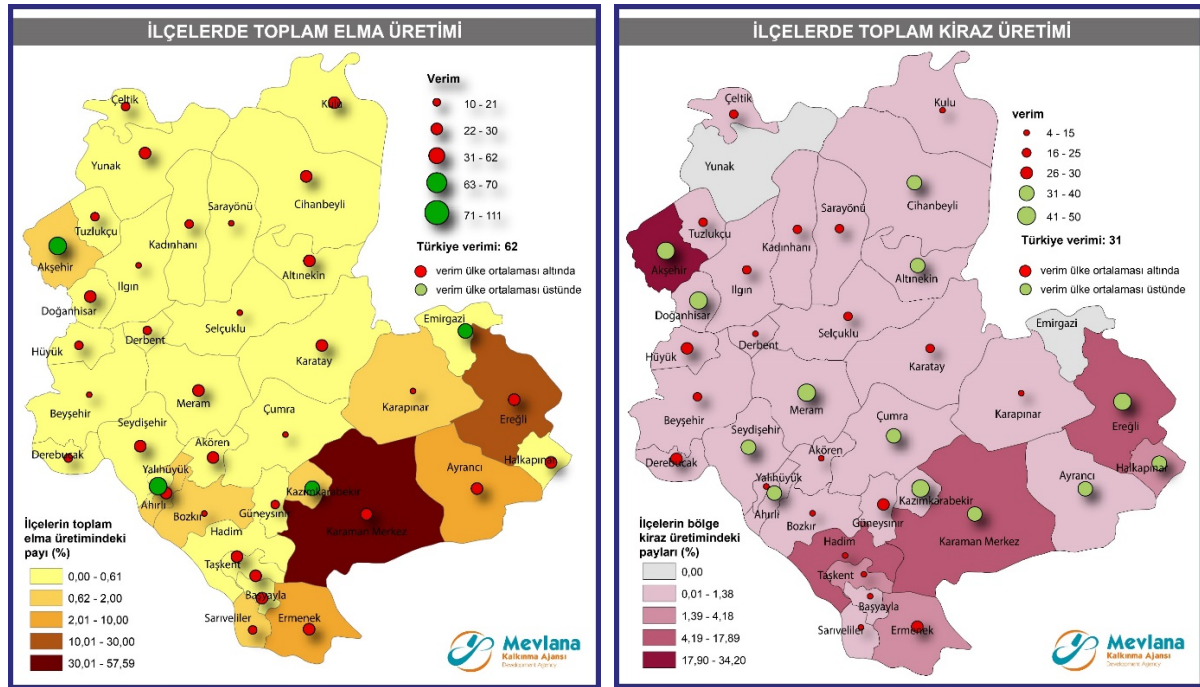
politikaların oluşturulması ve tedbirlerin alınması gerekmektedir. Hem bölge hem de ülke için önemli bir ürün olan şeker pancarı üretimi ile ilgili zorunlu münavebe uygulaması aslında sadece şeker pancarı için değil su tüketimi fazla olan diğer bitkiler için de uygulanması gerekmektedir. Çünkü çiftçiler elde ettikleri gelirlerin düşmesini istememekte ve yine çok gelir getiren dolayısıyla da çok su tüketen bitkilerin ekimine yönelmektedirler.

Bölgenin elma üretiminin yaklaşık %58'i Karaman Merkez tarafından karşılanmakta olup verim değerlerine bakıldığında elmanın fazla üretildiği ilçelerde ve Karaman Merkezde verimin düşük olduğu görülmektedir. Başta Karaman Merkez olmak üzere Ereğli, Ayrancı, Ermenek ve Akşehir ilçelerinde elma üretimindeki verimin artırılması gerekmektedir.

Bölgede kiraz üretimi Karaman Merkez ile Akşehir, Ereğli, Hadim gibi ilçelerde yoğunlaşmakta olup sürekli üretim artışı görülmektedir. Ayrıca Ereğli ve Halkapınar’da beyaz kiraz yetiştirilmekte, bu ürün genellikle işlenerek tüketilmektedir. Bu nedenle beyaz kirazı işleyerek daha katma değerli hale getirerek pazarlamak gerekmektedir. Beyaz kirazı işlemeye yönelik yatırımların desteklenmesi gerekmektedir. Kiraz ihracata yönelik bir ürün ve ihracatçı firmalar ya da aracılar tarafından yerinden alındığı için üretici tarafından memnuniyet duyulan bir üründür. Buna karşın üreticilerin hala pazarlama sıkıntıları vardır. Üreticiler aracılardan belirlediği fiyata razı olmaktadırlar. Pazarlık güçlerinin oluşabilmesi için kooperatifleşmeye gidilmesi ve fiyatların kooperatif tarafından belirlenebilmesi faydalı olacaktır.

Ayrıca, Ereğli ve Akşehir kirazı için coğrafi işaret alınmış olmasına karşın Halkapınar, Hadim, Taşkent ve Ermenek kirazlarının henüz coğrafi işaretleri bulunmamaktadır.

Harita 20 İlçelerde Elma, Kiraz Üretimi ve Verim

Kaynak: TÜİK, Tarımsal Üretim Verileri, 2021 kullanılarak hazırlanmıştır.

Hadim, Taşkent kirazının diğer kirazlara göre hayli geç olgunlaşması ve son turfanda ürünün alınması kiraz mevsimini uzatmakta ayrıca sapının çok uzun olması sayesinde de çok uzak rotalara ihracatı mümkün olabilmektedir.

Konya Karaman Bölgesi ülke toplam sebze ihtiyacının yaklaşık %6'sını gerçekleştirmektedir. Birçok sebze türü üretimi yapılabilmesine rağmen sebze üretiminde önde gelen bölgelerden biri değildir. Buna karşın, 2021 yılı verilerine göre, ülkemizde havuç üretiminin yaklaşık %60'ını Konya Karaman Bölgesi karşılanmaktadır. Bölgenin 9 ilçesinde havuç üretimi yapılmaktadır. Meram ve Çumra ilçelerinde havuç üretim miktarı oldukça yüksek olup bu iki ilçeyi Karapınar ve Ereğli takip etmektedir. Bu dört ilçe bölge üretimin %96'sını gerçekleştirmektedir.

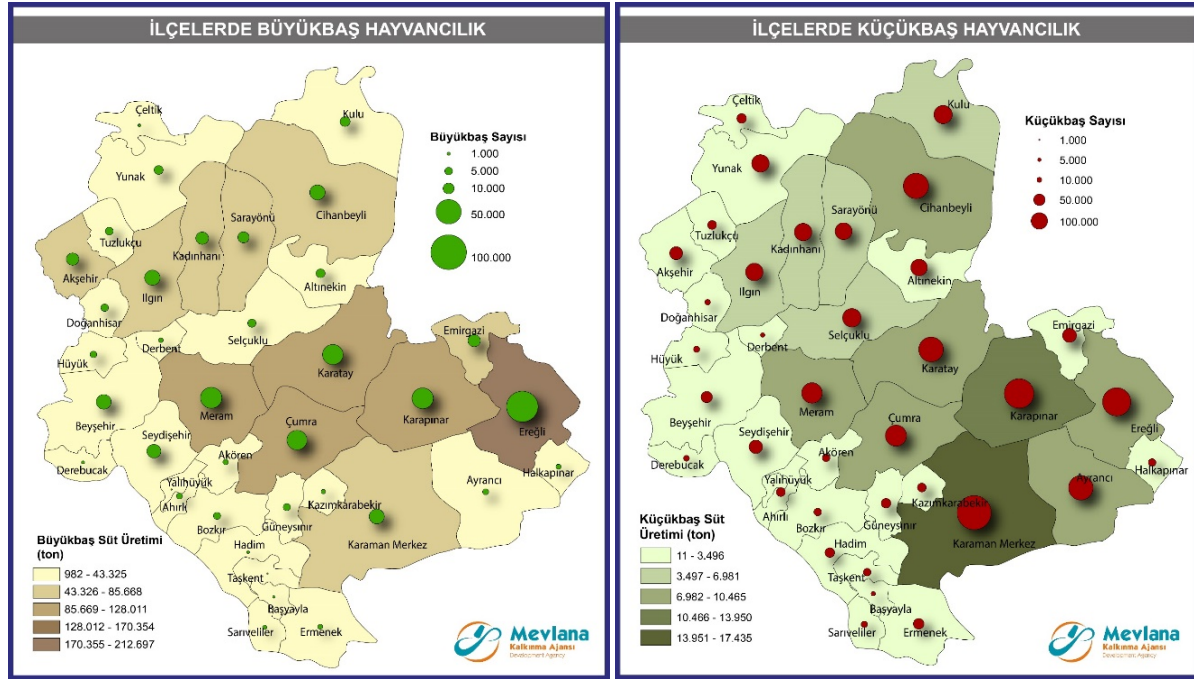
Türkiye mevcut hayvan varlığının (büyük ve küçükbaş toplam) yaklaşık %6,5'i bölgemizde bulunmaktadır. Yaklaşık 5 milyon baş hayvan bulunan Konya Karaman Bölgesi'nde, küçükbaş hayvan varlığının yaklaşık %70'i koyundur.

Konya ülkemizde en fazla büyükbaş hayvana sahip olan il konumundadır. 2019 yılında Bölgede süt sığırdan elde edilen süt üretimi 1 milyon tonun üzerinde olup bu miktar ülke üretiminin %8'idir.¹² **Konya Büyükbaş süt üretiminde ilk sırada yer almaktadır.**

2021 yılı verilerine göre, **küçükbaş hayvan sayıları bakımından Van'dan sonra ikinci sırada Konya gelmektedir.** Küçükbaş süt üretiminde ise 4.sırada yer almaktadır. Karaman ise hem hayvan varlığı hem de süt üretimi bakımından 27.sıradadır.

¹² TÜİK, 2019

Harita 21 İlçelerin Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvan Sayısı ve Süt Üretim

Kaynak: TÜİK Hayvancılık İstatistikleri, 2019

Konya Karaman Bölgesi'nde hem küçükbaş hayvan varlığı hem de küçükbaş süt üretimi bakımından Karaman Merkez'in öne çıktığı görülmektedir. Karaman Merkez'i Karapınar takip etmektedir. Bölgenin güney ve batı kesimindeki dağlık ilçelerde büyükbaş hayvancılık faaliyetlerinin daha az olduğu görülmektedir. Bununla birlikte mera alanı açısından avantajlı olan ilçelerin koyun üretiminde de baskın olduğu gözlemlenmektedir. Keçi yetiştiriciliği sınırlı olup dağlık kesimdeki ilçelerde yoğunlaşmaktadır. Bu ilçelerde, ilçenin kendi hayvan varlığı içinde, keçi ağırlığı fazladır.

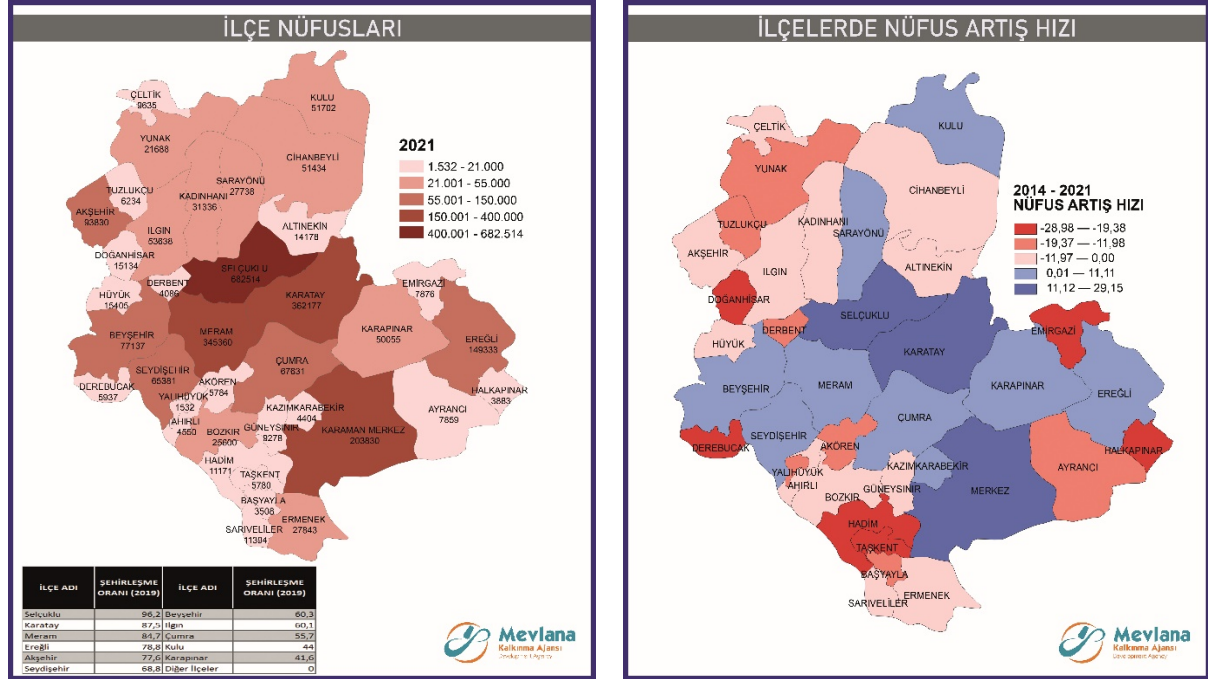
Hayvancılıkta en önemli maliyet unsuru yem giderleridir. Son dönemde maliyetlerdeki hızlı artışın da etkisiyle, özellikle süt hayvancılığının yavaş yavaş terkedildiği sahada edinilen bilgilerdir. Maliyetlerin azalması açısından hayvan yemlerinin tamamının olmasa bile bir kısmının yem bitkilerinden karşılanması hem hayvan sağlığı hem de işletmeler için önemlidir. Ancak bölgenin su kısıtı da göz önüne alındığında yem bitkileri ekiminde az su tüketen kuraklığa dayanıklı türlerin ekilmesi oldukça önemlidir.

Bölgede yem bitkilerinin yanında meralar da önemli bir yem kaynağı durumundadır. Ancak meralar etkin bir şekilde kullanılamamaktadır. Yarı kurak iklim özelliği gösteren bölgemizde meraların otlatma kapasiteleri gözetilmeksizin erken ve aşırı otlatmalar yapılmaktadır. Bu gibi nedenlerden ötürü bölge meraları zayıf mera olarak nitelendirilmektedir.

DEMOGRAFİK YAPI

Konya merkez ilçeleri ve Karaman Merkez doğal olarak en yüksek nüfusa sahip yerleşimlerdir. İlçelerdeki nüfus dağılımı, ilçelerin kentleşme oranları ile paralellik göstermekte ve kentleşme oranı yüksek görece gelişmiş ilçelerde nüfusun daha fazla olduğu görülmektedir.

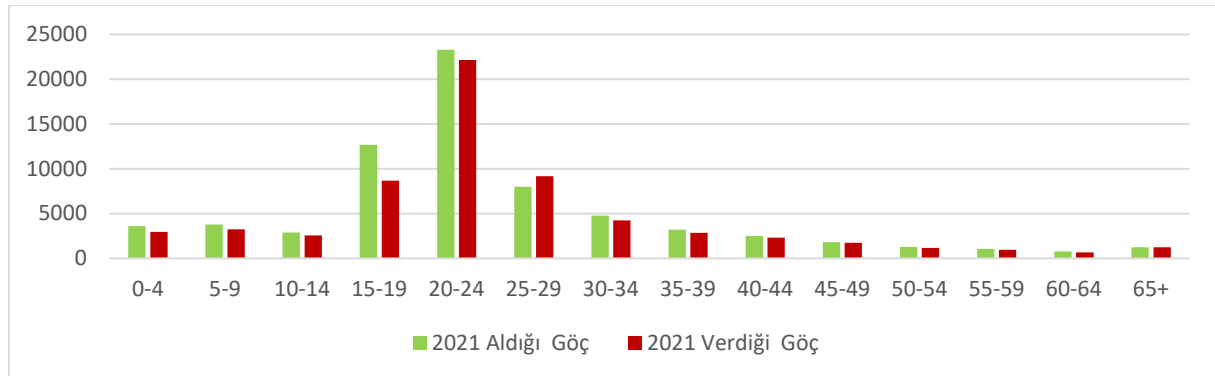
Harita 22 İlçe Nüfusları

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları, 2021 ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 2019 yılı verileri kullanılarak hazırlanmıştır.

Bölge ilçelerinin nüfusu azalmaktadır. İlçelerin 2014-2021 yılları arasındaki 7 yıllık sürece ilişkin nüfus artış hızları hesaplandığında; il merkezlerinin, il merkezlerine yakın ilçelerin ve görece gelişmiş ilçelerin nüfus artış hızlarının pozitif yönde olduğu görülmektedir. Farklı olarak Sarayönü ve Kulu ilçelerinde de nüfus artmaktadır. Bölgenin en gelişmiş ilçeleri arasında yer alan Akşehir ilçesinde dahi nüfus artış hızı negatif yönlüdür. Derebucak, Hadim, Doğanhisar, Halkapınar, Emirgazi ve Taşkent gibi görece daha az gelişmiş ve kırsal nitelik sergileyen ilçelerde ciddi boyutlarda nüfus azalmaları yaşanmaktadır.

Şekil 17 Bölgedeki Göçlerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

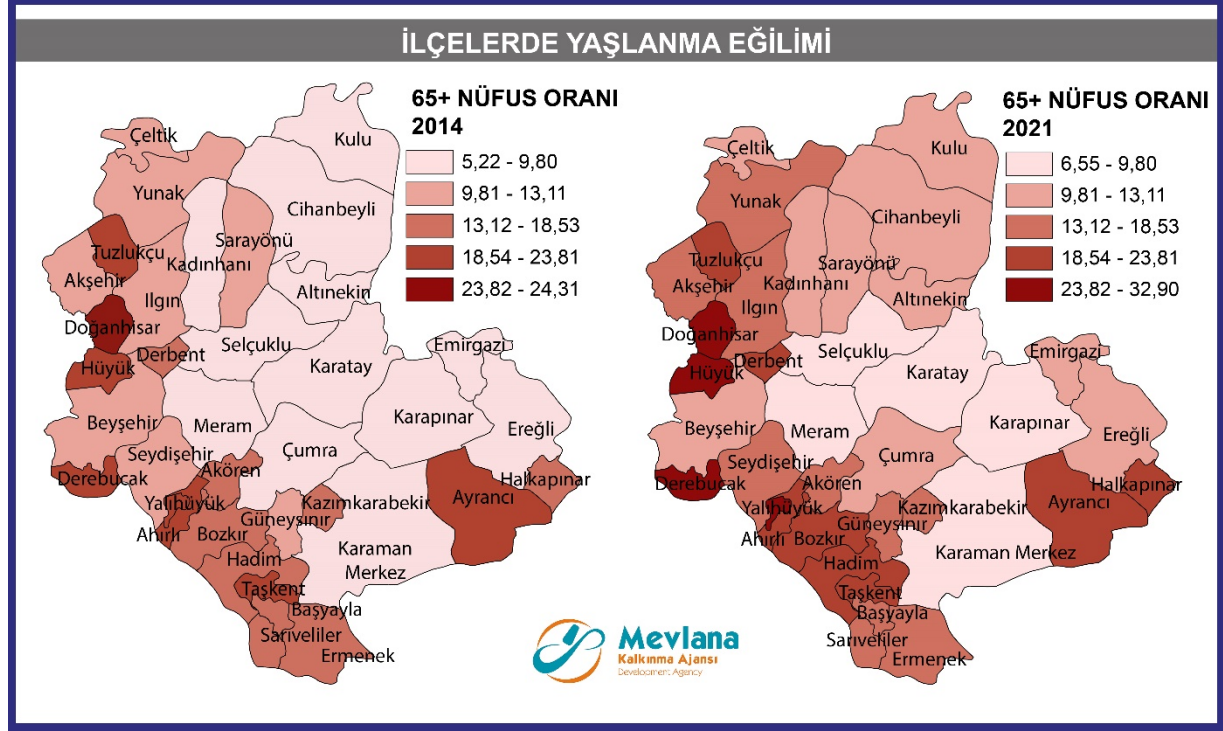

Kaynak: TÜİK, 2021

Bölgedeki göç hareketleri en fazla 20-24 yaş grubunda gerçekleşmektedir. Bu yaş grubunda; hem bölge içine hem de bölge dışına hareketliliğin fazla olduğu görülmektedir.

Konya Karaman Bölgesi'ne yönelik göçün belirleyicileri arasında eğitim önemli bir faktördür. Özellikle üniversite çağına gelmiş genç nüfusun bu yaş grubunda olduğu düşünüldüğünde ve Konya Karaman Bölgesi'nde yer alan üniversitelerin öğrenci kontenjanları da dikkate alındığında; eğitim, bölgeye yönelik göçün açıklayıcı faktörlerinden birisidir. Bir diğer faktör ise iş gücü hareketliliğidir.

Harita 23 İlçelerde Yaşlanma Eğilimi

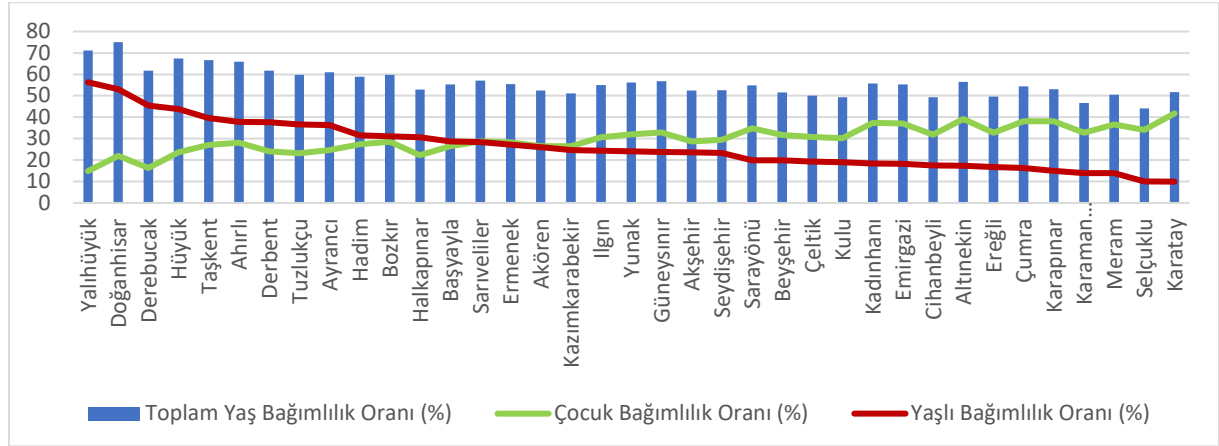
Kaynak: TÜİK, 2021

İlçeler hızla yaşlanmaktadır. Bölgenin yaşlanma eğilimi olan ilçelerinde sosyal hizmet ihtiyaçları, sağlık ve yaşlı bakım hizmetleri gibi ihtiyaçlar artış gösterecektir. Bölgesel gelişme ana odakları olarak tanımlanan Konya merkez ilçeleri ve Karaman Merkezde 65+ nüfus oranı çok değişmezken görece gelişmişlik düzeyi yüksek olan ilçelerde bile yaşlanma eğilimi görülmektedir. Yalnhüyük, Doğanhisar, Derebucak, Hüyük, Taşkent, Derbent, Tuzlukçu, Ahırlı, Ayrancı ve Halkapınar gibi gelişmişlik düzeyi düşük ilçelerin yaşlanma eğilimi ciddi boyutlara ulaşmıştır ve gelecek nüfusun garanti altına alınamaması tehlikesiyle karşı karşıyadır. Nitekim ilçelerin nüfus artış hızları da yaşlanma eğilimlerini doğrulamaktadır.

Gençlerin göçü sonucu ilçelerde kalan yaşlı nüfus, ekonomik gelir üretememektedir. Bununla birlikte doğum oranları giderek düşmekte ve çocuk sayıları azalmaktadır. Dolayısıyla bu ilçelerde gelecekteki nüfus varlığı risk altına girmektedir.

Söz konusu ilçelere azalan nüfus sebebiyle yatırımlar azalmakta, temel hizmetler yeterli düzeyde sunulamamakta, küçük esnaf nüfus azlığı sebebiyle yeterli geliri elde edemeyeceğinden bu özellikteki ilçeleri tercih etmemektedir. Ekonomik faaliyetlerin yanı sıra sosyal faaliyetler de gelişmemekte ve sosyal altyapı yetersiz kalmaktadır.

Şekil 18 İlçeler Bazında Yaş Bağımlılık Oranları (%)

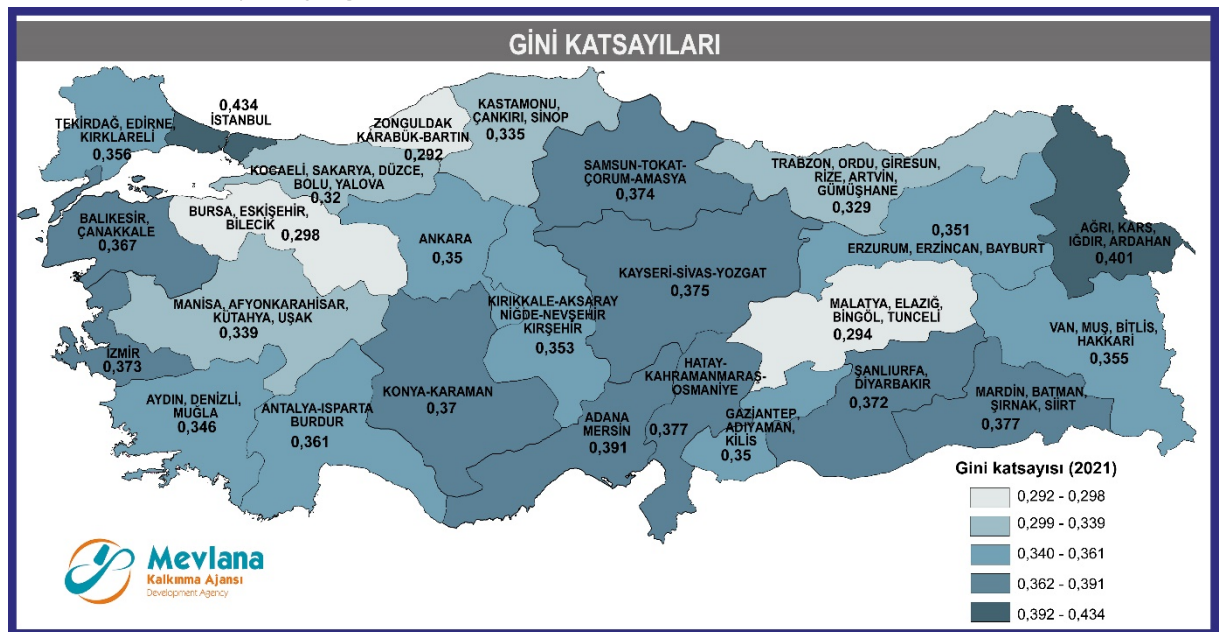

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları, 2021

Bazı ilçelerimizde yaşlı bağımlılık oranlarının çok ciddi rakamlara ulaştığı görülmektedir. Dolayısıyla söz konusu bu ilçelerde çocuk bağımlılık oranları da düşüktür. Bu da ilçelerde nüfusun giderek yok olabileceği tehdidini açıkça görünür hale getirmektedir. Söz konusu ilçeler Yalnhüyük, Doğanhisar, Derebucak, Hüyük, Taşkent Ahırlı ve Derbent şeklinde sıralanmaktadır. Diğer taraftan toplam yaş bağımlılık oranlarına bakıldığında bazı ilçelerde ekonomik gelir üretebilecek nüfusun çok az olması ilçelerin geleceği için ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. En yüksek değere sahip Doğanhisar ilçesinde çalışamayan nüfus %75'e ulaşmıştır yani nüfusun sadece dörtte biri çalışabilecek durumdadır. Benzer şekilde Yalnhüyük ilçesinde %71, Hüyük ilçesinde %67 oranlarına ulaşmış çalışamayan nüfus vardır. İlçelerin gelir üretememe noktasına gelmemesi ve gelecek nüfusunu garanti altına alması için ilçelerde ve bölge kırsalında nüfus kayıplarını önlemek adına tarımdan elde edilen gelirleri artırıcı tedbirler alınması ve alternatif gelir kaynakları oluşturulması gerekmektedir.

Konya-Karaman Bölgesi'nde gelirin ne kadar adaletli dağıldığı incelendiğinde; 2014 yılına göre az da olsa daha adil bir dağılım söz konusudur. 2017 yılında en iyi seviyeye ulaşmasına rağmen bu seviyeyi koruyamamıştır.

Harita 24 Gini Katsayısı (Eşdeğer Hanehalkı Kullanılabilir Fert Gelirine Göre)

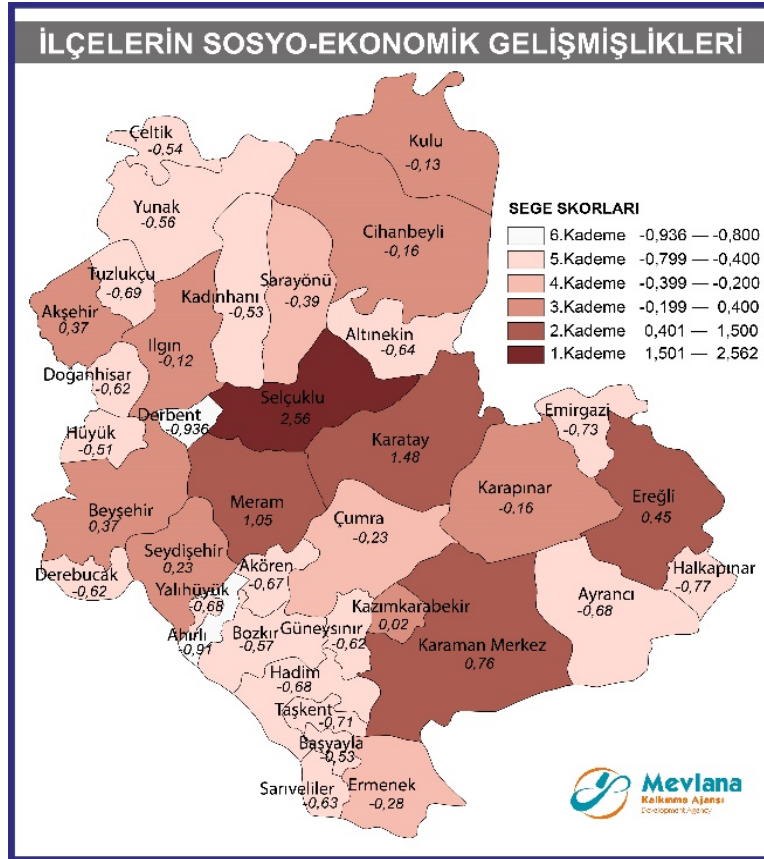
Kaynak: TÜİK, Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması Bölgesel Sonuçları, 2021 verileri kullanılarak hazırlanmıştır

Ülkede ise gelir dağılımındaki adaletsizliğin 2014-2020 yılları arasında arttığı görülmektedir. Gelir dağılımındaki adaleti en az sağlayabilen bölge İstanbul (TR10) Bölgesi olup Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan (TRA2) bölgesi İstanbul'dan sonra 2.sırada yer almaktadır. Konya Karaman Bölgesi ise 26 bölge arasında 17. sırada yer almaktadır.

BÖLGE İÇİ GELİŞİMİŞLİK FARKLARI

Bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması, bölgesel gelişme sorununun temel bileşenlerinden bir tanesidir. Bölgenin sahip olduğu geniş yüzölçümü nedeniyle kırsal ve kentsel alanlar arasındaki fiziki erişim imkânlarının sınırlı kalması ve buna bağlı olarak da mal, hizmet ve insan akımlarında kaliteli ve verimli bir hizmetin sunulamaması da bu gelişmişlik farklarını artırmaktadır.

Harita 25 İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Skorları

Toplamda 37 ilçeden oluşan Konya-Karaman Bölgesi'nde ilçeler arasında ciddi gelişmişlik farkları görülmektedir. Bölgede en gelişmiş ilçeler Konya metropoliten alanını oluşturan merkez ilçeleri ve Karaman Merkez'dir. Konya'nın Selçuklu ilçesi bölgenin en gelişmiş ilçesi olma unvanını korumaktadır. Merkez dışında ilçelere baktığımızda en gelişmiş ilçeler sırasıyla; Ereğli, Akşehir, Beyşehir ve Seydişehir olurken, Karaman'da ise sırasıyla; Kazımkarabekir ve Ermenek öne çıkmaktadır. Bölgenin sosyo-ekonomik bakımdan en geri kalmış ilçeleri Derbent, Ahırılı, Halkapınar, Emirgazi ve Taşkent ilçeleridir. Karaman'ın en az gelişmiş ilçesi ise Ayrancı'dır. Bölge içerisinde Konya'ya bağlı ilçeler, Karaman'a bağlı ilçelerden daha gelişmiştir.

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı SEGE Araştırması 2022 verileri kullanılarak hazırlanmıştır.

Coğrafi olarak tarım arazileri daha kısıtlı olan dağlık ilçelerin gelişmişlikte daha geri oldukları görülmektedir.

Ulusal kalkınma hedeflerine ulaşmak için belirlenen ulusal ve bölgesel politikalarda yerleşim sistemleri önemli bir unsurdur. Ulusal düzeyde dengeli bir kalkınmanın sağlanması adına yerleşimlerin farklılaşan ihtiyaç ve potansiyellerine uygun politikaların belirlenmesi bölge içi ve bölgelerarası gelişmişlik farklarının azaltılmasını gerektirmektedir.

MEKANSAL TİPOLOJİLER VE ALT BÖLGELER¹³

Bölgenin ağırlıklı olarak kent merkezleri odaklı büyümesi ki özellikle Konya Metropoliten alanı etrafındaki tek merkezli büyüme eğilimi, beşeri ve ekonomik sermayenin merkezde yoğunlaşmasına neden olmakta, bu ise bölge içi gelişmişlik farklarının derinleşmesine neden olabilmektedir. Alt bölgelerin oluşturulması Konya metropoliten alanı odaklı tek merkezli bir büyüme eğiliminin doğurduğu dezavantajların önüne geçilerek çok merkezli mekânsal gelişmenin sağlanmasını, hizmetin daha hızlı ve etkin bir şekilde o bölgeden verilerek il merkezleri üzerindeki baskının hafifletilebilmesini ve en nihayetinde bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması politikasını ve küresel rekabet edebilirlik politikasını hayata geçirmeyi amaçlamaktadır. Alt bölge politikasının hayata geçirilmesinde öncelikle bölge kırsalındaki ilçelere yönelik muhtemel kamu yatırım kararlarının alt bölge ilişkileri esas alınarak verilmesi gerekmektedir. Diğer bir deyişle ilçelere yönelik kamu yatırımlarında mekânsal bir önceliklendirme yapılmalıdır.

MEKÂNSAL TİPOLOJİLER: Yerleşimlerin özellik ve karakterlerini belirlemek ve ayırt etmek için yapılan sınıflamadır. Konya Karaman Bölge Planı bölgesi içinde bulunan yerleşimleri aşağıdaki şekilde sınıflamıştır:

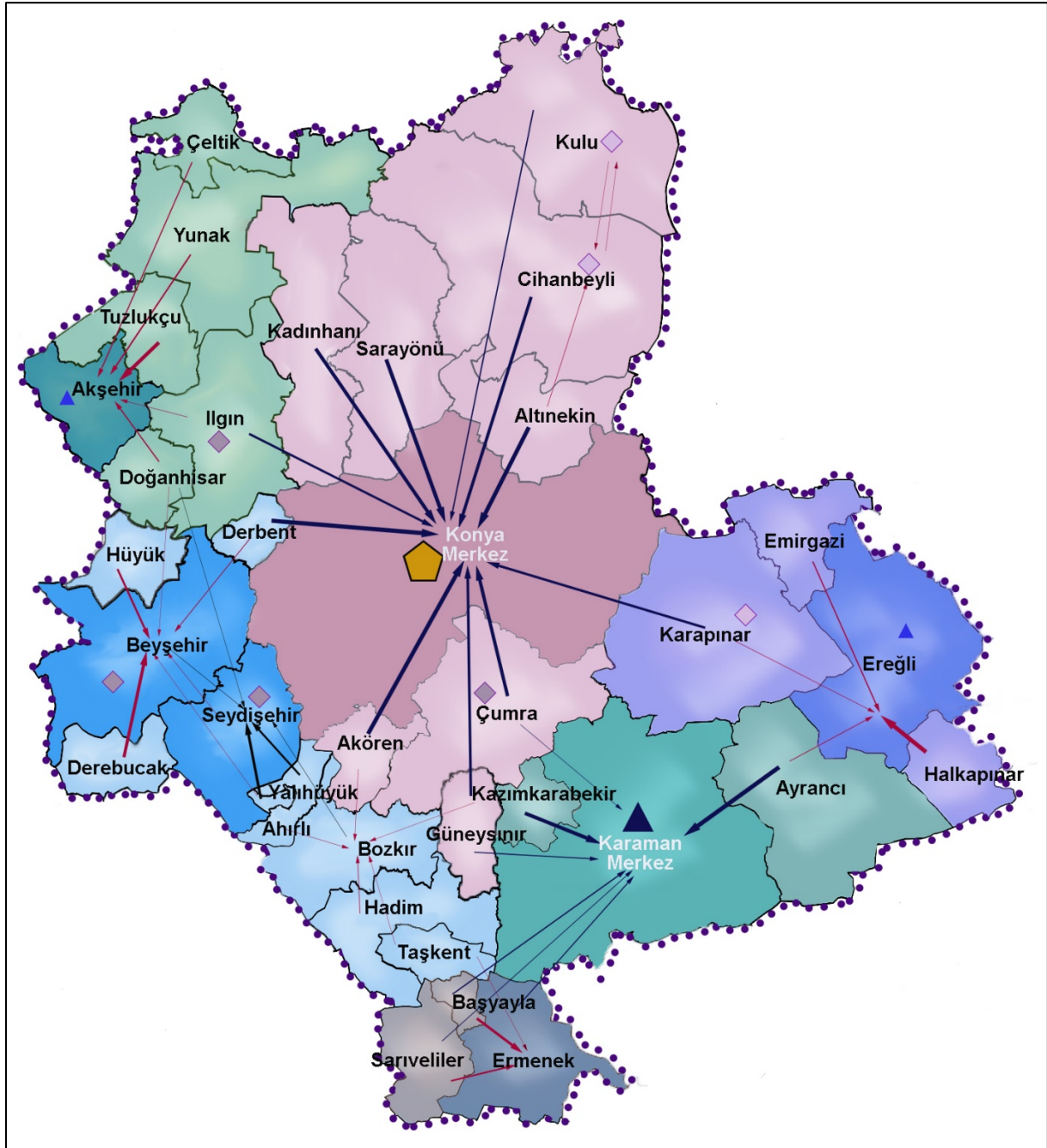
- **TİPOLOJİ 1: ÇEKİM ALANLARI:** Cihanbeyli, Çumra, Ilgın, Karapınar ve Kulu
- **TİPOLOJİ 2: POTANSİYEL ÇEKİM ALANLARI:** Kadınhanı, Sarayönü ve Bozkır
- **TİPOLOJİ 3: YAKINSAMA İLÇELERİ:** Ahırılı, Akören, Altınekin, Ayrancı, Başyayla, Çeltik, Derbent, Derebucak, Doğanhisar, Emirgazi, Güneysınır, Hadim, Halkapınar, Hüyük, Kâzımkarabekir, Sarıveliler, Taşkent, Tuzlukçu, Yalıhüyük ve Yunak
- **TİPOLOJİ 4: BÖLGESEL GELİŞME ANA ODAKLARI:** Konya Metropoliten Alan ve Karaman İl Merkezi
- **TİPOLOJİ 5: ALT BÖLGE MERKEZLERİ:** Akşehir, Beyşehir, Seydişehir, Ereğli ve Ermenek

ALT BÖLGELER: İşsizliğin yoğun olduğu, göç veren ilçelere coğrafi olarak daha yakın, bunlara hizmet verme potansiyeli görece daha yüksek ve yakın çevresiyle sıkı fonksiyonel ilişkiler kuran ilçe merkezleri ile kendisinin etkisi altında kalan diğer ilçe merkezlerini kapsamaktadır. Daha basit şekilde coğrafi olarak birbirine yakın yerleşimler olmakla birlikte fonksiyonel ilişkilerin yoğun yaşandığı ilçelerin oluşturduğu bölge içindeki kümeler denebilir. Alt Bölgeler mal, hizmet, ev ile iş arasındaki yolculuk hareketleri bakımından birbirleri ile daha yoğun ilişki kuran ilçeleri kapsamaktadır.

- **AKŞEHİR ALT BÖLGESİ:** Çeltik, Doğanhisar, Tuzlukçu, Yunak
- **BEYŞEHİR-SEYDİŞEHİR ALT BÖLGESİ:** Ahırılı, Bozkır, Derbent, Derebucak, Hadim, Hüyük, Yalıhüyük, Taşkent
- **EREĞLİ ALT BÖLGESİ:** Emirgazi, Halkapınar, Karapınar
- **ERMENEK ALT BÖLGESİ:** Başyayla, Sarıveliler

¹³ Mekânsal tipolojiler ve alt bölgeler ile ilgili detay “Mekânsal Yapı ve Çok Merkezli Gelişim” başlığı altında ele alınmıştır.

Harita 64 Konya Karaman Bölgesi Alt Bölgeleri

Kaynak: KAGM, Sosyoekonomik Gelişmişlik Endeksi değeri ve Diğer İlçelere Hizmet Sağlama Oranı verileri MEVKA tarafından analiz edilerek alt bölgeler belirlenmiştir.

ERİŞİLEBİLİRLİK

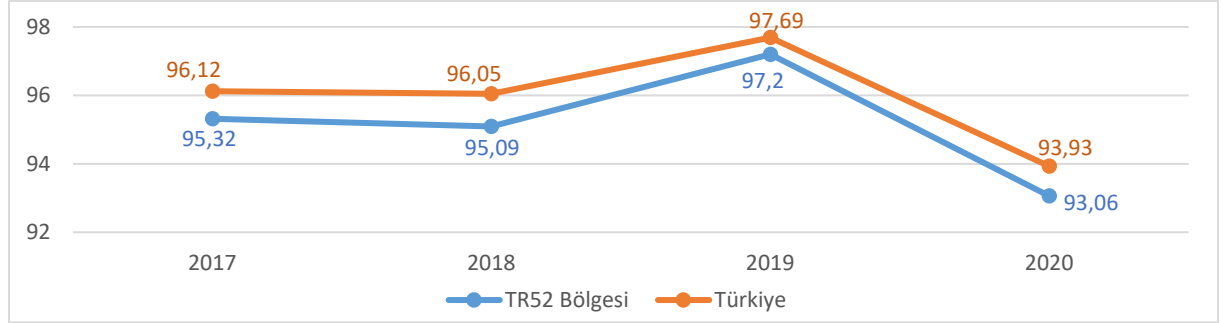
Mesafe matrisleri oluşturularak her bir merkezin diğer merkezlere olan uzaklıkları, erişim süreleri ve bu merkezlerin nüfus verileri kullanılarak ağırlıklandırılmış erişim matrisi ile her bir merkezin erişim katsayısına ulaşılmaktadır. Her ulaşım modu için ayrı ayrı (karayolu, deniz, havayolu, demiryolu) erişilebilirlik düzeyleri belirlenmiş ve her bir modun karşılaştırılmasıyla bütünlük erişilebilirlik ortaya çıkarılmıştır.

Konya Metropoliten alanını oluşturan Meram, Selçuklu, Karatay'ın erişilebilirliğinden sonra, Kadınhanı, Kulu, Sarayönü, Ilgın, Çumra ve Güneysınır gibi ilçelerin de erişilebilirlikleri yüksektir. Karaman

EĞİTİM VE SAĞLIK

Nitelikli bir genç kuşak yetiştirebilmek için eğitim ve eğitimde devamlılık oldukça önemli olup kalkınmanın sağlanabilmesi için de bir gerekliliktir. Bu sebeple hem Konya Karaman Bölgesi'nde hem de ülke genelinde okullaşma oranlarının artırılması gerekmektedir.

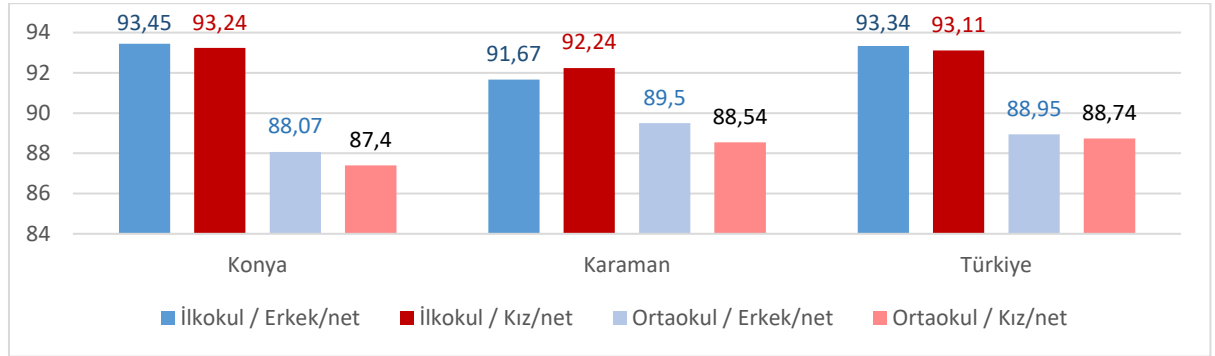
Şekil 19 İlköğretim Düzeyinde Net Okullaşma Oranları (%)

Kaynak: TÜİK, 2020

Konya Karaman Bölgesinde ilköğretimde net okullaşma oranlarının ülke ortalamasının altında kaldığı görülmektedir.

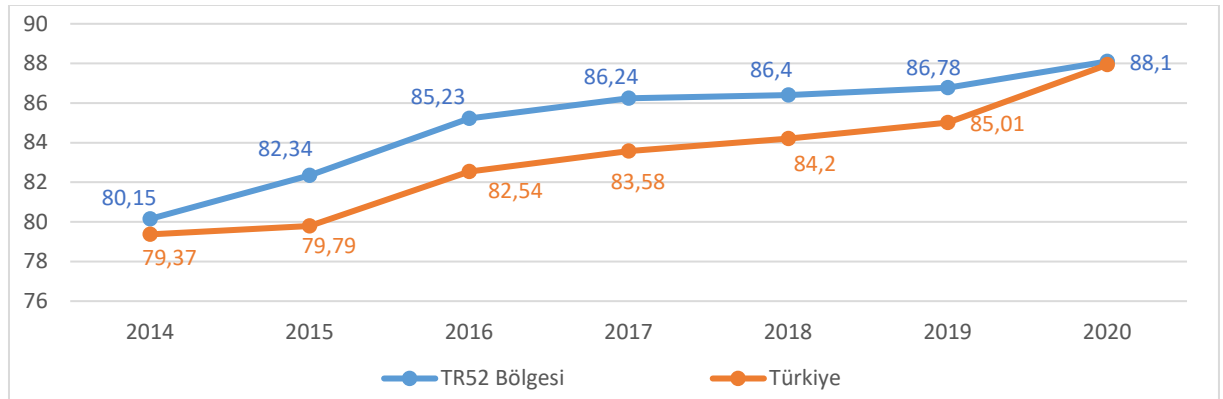
Şekil 20 Konya Karaman Bölgesi'nde Kız ve Erkek Çocukları Net Okullaşma Oranları

Kaynak: TÜİK, 2020

İlkokul okullaşma oranlarında Konya ülke ortalamasının üstünde değerlere sahip olup Karaman ülke ortalamasının altında kalmaktadır. Ortaokul düzeyinde kız çocuklarında hem Konya hem de Karaman'ın ülke ortalamasının altında kalmakta olup erkek çocuklarda Karaman ortalamasının üstündedir. Ülke genelinde olduğu gibi ortaokula devamlılık konusunda sorunlar bulunmaktadır.

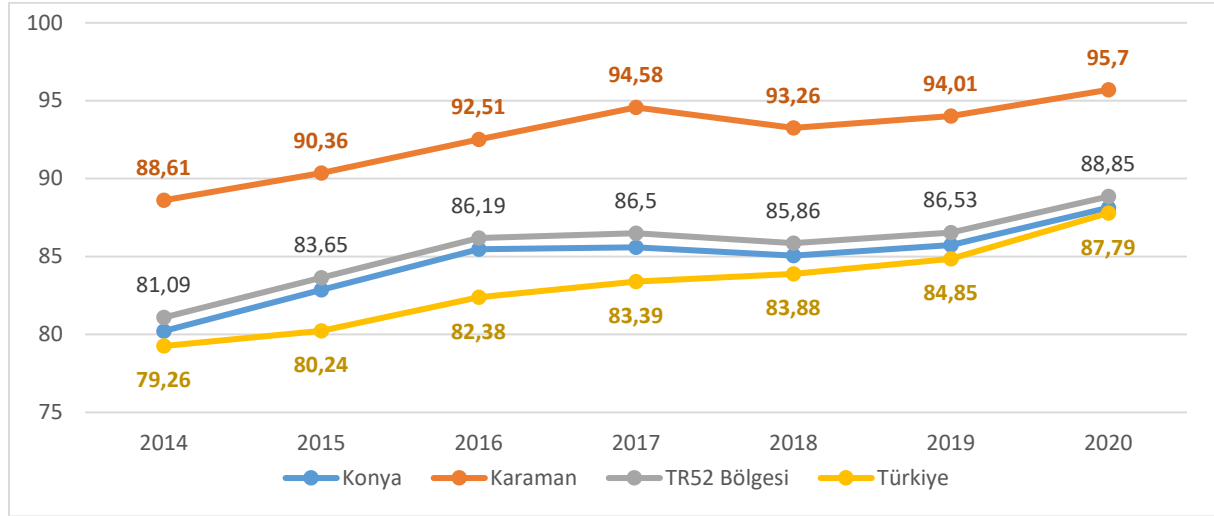
Şekil 21 Ortaöğretim Düzeyinde Net Okullaşma Oranları (%)

Kaynak: TÜİK, 2020

Ortaöğretim düzeyinde net okullaşma oranlarına bakıldığında, bölgede bu oran ülkeden daha yüksek bir seyir göstermektedir. 2014 yılından 2017 yılına kadar aradaki fark açılırken sonraki yıllarda ülke ve bölge arasındaki fark giderek kapanmıştır.

Şekil 22 Ortaöğretim Düzeyinde Kız Çocuklarının Net Okullaşma Oranları (%)

Kaynak: TÜİK, 2020

Karaman’da ortaöğretim düzeyinde kız çocuklarının eğitime devam etme oranları yüksektir. Konya Karaman Bölgesi’nde kız çocuklarının ortaöğretimde okullaşma oranı 2014 yılından beri ülke oranlarının üzerinde seyretmektedir. Özellikle Karaman’da oranların hem bölgeden hem de ülkeden bariz şekilde yüksek olması eğitime verilen önemin de daha yüksek olduğunu göstermektedir. Ancak ortaokul düzeyindeki okullaşma oranlarının düşüklüğü gelecek yıllarda ortaöğretim düzeyinde de okullaşma oranlarının düşmesine sebep olabilecektir.

YER-SİS verilerine göre, bölge kırsalına bakıldığında, ilkokulun bulunmadığı pek çok yerleşim olduğu görülmektedir. Bu yerleşimlerde taşınmalı eğitim yapılmaktadır. Dolayısıyla eğitim hizmetlerine erişimde sıkıntılar yaşanmakta ve adil erişim sağlanamamaktadır. Bununla beraber taşınmalı eğitim henüz yaşı küçük olan ilkokul çağındaki çocuklar ve aileler için bazı olumsuzluklara sebep olmaktadır.

Eğitime erişim dışında eğitimin kalitesi ve beşeri sermaye bölgeler arası gelişmişlik göstergelerini belirleyen önemli göstergeler arasındadır. Gelişen teknoloji, artan nüfus ve öğrenci sayısı Konya Karaman bölgesinin özellikle görece gelişmiş ilçelerinde daha fazla öğretmene ve dersliğe ihtiyaç duyulacağını göstermektedir.

Bölge içinde öğretmen başına öğrenci ve derslik başına öğrenci sayılarına baktığımızda bölgesel gelişme ana odakları olan Karaman il merkezi, Selçuklu, Meram, Karatay ve alt bölge merkezi olma potansiyeli taşıyan Ereğli, Seydişehir, Akşehir, Beyşehir yoğun öğrenci potansiyeline sahiptir. Bölgemizde okul çağındaki genç nüfusun fazla olması, sanayileşme ve yaşam standartlarındaki gelişim nedeniyle şehir merkezlerine doğru yaşanan göçün sonucunda bu merkezlerde eğitim altyapısında kalabalık sınıf mevcutları eğitimin niteliğini negatif yönde etkilemektedir.

Gerek toplum sağlığının korunması, gerekse de önleyici altyapı hizmetlerinin güçlendirilmesi kalkınma göstergelerinin en temel bileşenidir. Dünya sağlık örgütü bu durumu ‘*insan hayat kalitesinin geliştirilmesi süreci*’ olarak tanımlamaktadır.¹⁴ Bu bağlamda gerek insani gelişmişlik endeksi gerekse de Bin Yıllık Kalkınma hedeflerinde sağlık, beşeri ve iktisadi gelişmeyi tamamlayıcı unsur olmaktadır.

¹⁴ WHO;1992

Yaşam süresinin artması, hızla artan nüfus ve şehirleşme sağlık politikalarının önemini daha belirgin hale getirmiştir.

Bölge sağlık altyapısı ve insan kaynağı bakımından ülke ortalamasının üzerinde değerlere sahiptir. Ancak Karaman gerek yatak sayısı, gerekse doktor sayısı bakımından ülke ve bölge ortalamasının altında değerlere sahiptir. Bu sebeple Karaman’da sağlık hizmetlerinin daha da geliştirilmesi gerekmektedir. Diğer taraftan ilçelerde sağlık personeli sorunlarının yaşandığı görülmektedir. Bölge kırsalında da benzer sorunlar fazlaca bulunmakta olup YER-SİS’in “en az 1 personelin çalıştığı aile sağlığı merkezi” verisine göre; bölgenin kırsal yerleşimlerinin çoğunda yerleşimde en az 1 personelin çalıştığı aile sağlığı merkezi bulunmamaktadır. Canlılar için sağlığın her şeyden önce geldiği göz önüne alındığında sağlık hizmetlerine erişimin en üst düzeye çıkarılması gerekmektedir.

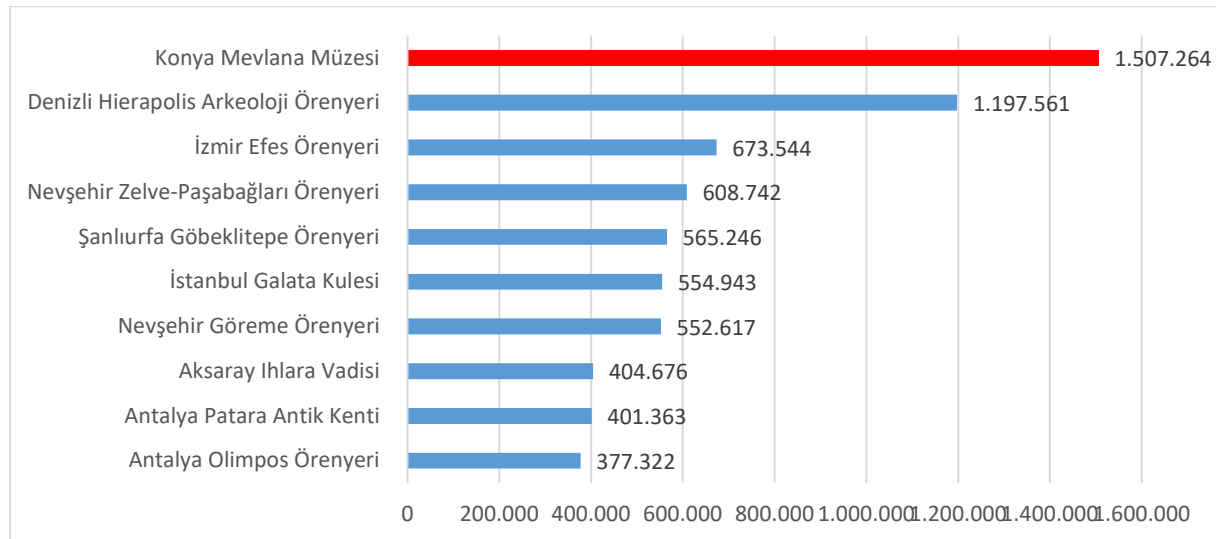
BÖLGEDE TURİZM

Son yıllarda, Turizm, dünya ekonomisinde en hızlı gelişen ve genişleyen sektörlerden biri haline gelmiştir. Turizm, çoğu zaman diğer birçok endüstri gibi bölgesel veya ulusal kalkınma için bir araç olarak kullanılmıştır. Yaygın biçimde, iş ve vergi gelirlerinin oluşturulmasına, ödemeler dengesi problemlerinin hafifletilmesine ve bölgesel ve ulusal ekonomik gelişimlere, katkıda bulunan turizm sektörü, Türkiye’nin ekonomik kalkınma stratejisinde önemli bir sektördür.

Turizm sektöründe gözlemlenen dünya eğilimlerine bakıldığında; diğer sektörlerde olduğu gibi turizmde de artan rekabet, teknolojik yenilik, hizmet kalitesi, tüketici bilinci ve tatmini gibi kavramları da beraberinde getirerek turizm sektörünün kendini yenilemesine neden olacak ve destinasyonların önemi artacak, turistik ürün çeşitlendirilmesi ve güçlendirilmesi için imaj oluşturma pek çok destinasyonlar için önde gelen koşul olacaktır. Bunun yanı sıra çevreye en fazla zarar veren, rahat ve pasif bir biçimde büyük gruplar halinde yapılan kitle turizmi, yerini bireysel ilgilerin ön plana çıktığı eko turizme bırakmaktadır.

Konya kültür ve inanç turizmi açısından ülke içinde önemli bir yere sahiptir. 2021 yılı verilerine göre Mevlana Müzesi Türkiye genelinde en fazla ziyaret edilen müze olmuştur. İkinci Denizli Hierapolis Arkeoloji Ören Yeri olarak da adlandırılan Pamukkale, üçüncü İzmir Efes Ören Yeri olmuştur.

Şekil 23 Türkiye Geneli En Fazla Ziyaret Edilen Müze ve Ören Yeri Sayıları, 2021

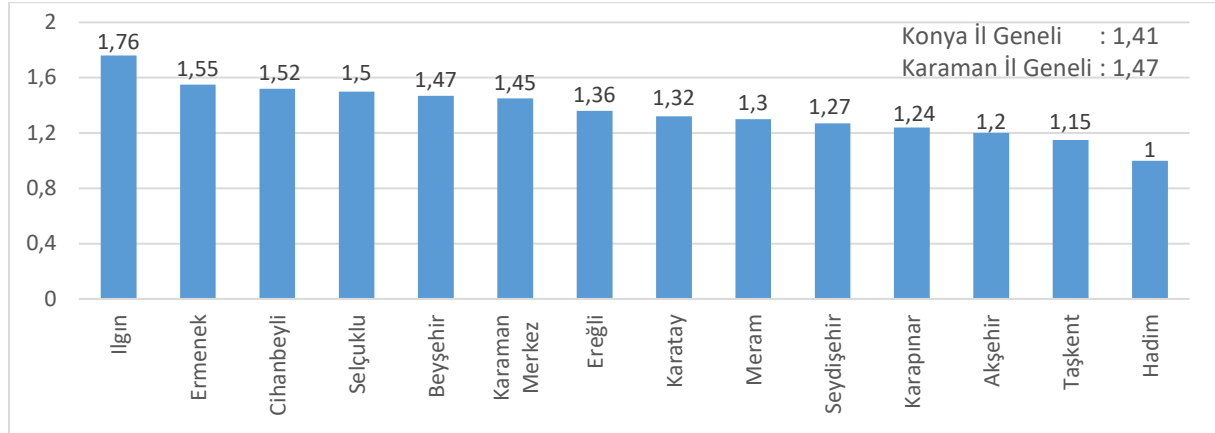

Kaynak: <https://arkeofili.com/turkiyedeki-muze-ve-oren-yeri-2021-ziyaretci-sayilari-aciklandi/>

İl bazındaki toplam müze ziyaretlerine bakıldığında Konya, Antalya ve Nevşehir'in ardından 3.sırada yer almaktadır. Karaman ilinde ise müze ziyaretçi sayıları oldukça düşük olup 53.sırada yer almaktadır.

2021 yılı itibarıyla turizm işletme ve belediye konaklama tesislerine geliş sayılarının illere ve ilçelere göre dağılımı incelendiğinde gelen turistin önemli bir kesiminin Konya il merkezine geldiği görülmektedir.

Şekil 24 Turizm ve Belediye Belgeli Konaklama Tesislerinde Ortalama Kalış Süresi

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Turizm İstatistikleri

Bölgede ortalama kalış sürelerinin düşük olduğu görülmektedir. Konya Karaman Bölgesi ortalama kalış süresi 1,42 gün iken Türkiye ortalaması 2,49'dur. Konya Karaman Bölgesi coğrafi konum olarak Antalya iline yakın olup Antalya'ya gelen turistler için önemli alternatif turizm fırsatlarına sahiptir. Ancak farklı turizm destinasyonlarına ulaşmak için özellikle Konya ili bir geçiş güzergahı olarak değerlendirilip uzun süreli konaklamalar için tercih edilmemektedir. Bu da turizmden elde edilecek katma değerden bölgenin yeterince faydalanamadığı anlamına gelmektedir.

Bölgenin güney ve güneybatısındaki dağlık kesimde kalan düşük gelişme düzeyine sahip ilçeler bulundukları konum itibarıyla ulusal ölçekte önemli bir turizm odağı olan Antalya ve ilçelerine yakın olmaları nedeniyle Antalya'ya gelen yerli ve yabancı turistlere ciddi anlamda alternatif turizm fırsatları sunmaktadır. Nitekim genç nüfusun göç eğilimlerinin azaltılması adına dağlık kesimde kalan düşük gelişme düzeyine sahip ilçeler başta olmak üzere alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması gerekmekte olup bunlardan biri de turizm sektörü olarak değerlendirilmektedir.

Konya Karaman Bölgesinin düzlük ve dağlık alanlara sahip olması, jeolojik çeşitlilik, bitki örtüsü çeşitliliği, çeşitli akarsu ve göllere sahip olması, Torosların varlığı gibi nedenlerden dolayı eko turizm açısından çeşitli potansiyelleri barındırmaktadır. Özellikle Dünyada ve Türkiye'de son yıllarda pandeminin de etkisiyle eko turizm rağbet görmesine rağmen Konya Karaman Bölgesi'ndeki eko turizm olanakları ve çeşitliliği değerlendirilememektedir.

Bölgeye gelen yabancı turistlerin büyük bir bölümü Antalya ve çevresinden tur acen-teleri tarafından paket programlar halinde gelmektedir. Bu program içinde Konya bir durak ya da mola merkezi durumundadır. Çünkü Konya'ya gelen turistler başta Mevlana Müzesi ve diğer müzeleri ziyaret ederek konaklamadan varis noktası olan Kapadokya - Nevşehir'e yönelmektedirler

**KAYSERİ
NEVŞEHİR
KAPADOKYA**

ANTALYA

bölgenin güney ve güneybatısındaki dağlık kesimde kalan düşük gelişme düzeyine sahip ilçeler bulundukları konum itibarıyla Ulusal ölçekte önemli bir turizm odağı olan Antalya ve ilçelerine yakın olmaları nedeniyle Antalya'ya gelen yerli ve yabancı turistlere ciddi anlamda alternatif turizm fırsatları sunmaktadır.

HEDEFLER VE TEDBİRLER

HEDEF 2.1. Tarımdan Elde Edilen Gelirin Artırılması Sağlanacaktır

Tarım gerek insanların beslenme ihtiyacını doğrudan karşılayan sektör olması gerekse de kırsal alanda yaşayan insanların geçimini sağladıkları temel sektör olması nedeniyle son derece kritik öneme sahiptir. Diğer taraftan tarımsal ürünler hem önemli ihracat kalemlerimiz arasında yer alırken hem de gıda sanayi için girdileri oluşturmaktadır.

Geniş tarım arazilerine sahip olması nedeniyle önemli bir avantaja sahip olan bölgede, gerek gelir düşüklüğü gerekse gelirle ilgili piyasa belirsizliği nedeniyle sektöre olan ilgi giderek azalmakta ve her geçen gün daha fazla çiftçi tarımsal üretimi bırakmaktadır. Gelir yetersizliğinin ve belirsizliğinin temelinde girdi maliyetlerindeki yükselmenin olduğu görülmektedir. Aynı zamanda, bölgede tarımsal üreticilerin yüksek katma değerli ürün üretmede yetersiz kaldığı da gözlemlenmektedir. Bu nedenle, maliyeti sabit tutabilecek tedbirlerin yanı sıra, işleme ve paketleme tesislerinin kurulması, tanıtım, markalaşma faaliyetleri ile e-ticaretin yaygınlaştırılması ve pazarlama kanallarının iyileştirilmesi gibi rekabet gücünü artırıcı tedbirlerin alınması gereklidir. Ayrıca, henüz yaygın olmayan ancak katma değer yaratabilecek tarımsal faaliyetlerin bölgede yaygınlaştırılması da çözüme katkı sağlayacaktır.

TEDBİR 2.1.1. Tarımsal Ürünlerin Katma Değerinin Artırılması Sağlanacaktır

104. Mevcut ürün desenine bölge ekolojik dengesi de gözetilerek az su tüketen katma değeri yüksek yeni ürünlerin dahil edilmesi sağlanacaktır. Su kullanımı artırılmadan bu ürünlere yönelik verim artırma çalışmaları yapılacaktır.
105. Özellikle meyveciliğin yoğun olarak yapıldığı ve ihracata yönelik ürün üreten; Akşehir, Hüyük, Ereğli, Halkapınar, Ahırılı, Yalıhüyük, Bozkır, Hadim, Taşkent Ermenek, Başyayla ve Sarıveliler ilçelerinde ve Karaman Merkezde çiftçiyi koruyacak meyve taban fiyatının belirlenmesi ve ürünün değerinin altında pazarlanmaması için meyve kooperatifleri aktif hale getirilecek ve bilinçlendirme faaliyetleri desteklenecektir.
106. İlçeler bazında spesifik ürünler belirlenerek coğrafi işaret çalışmaları yapılacak, coğrafi işareti olan ürünlerin ticarileşmesi desteklenecektir.
107. Bölgenin kırsal kesimlerindeki tarımsal ürünlerin markalaşmasına, hedef sektörlerle ve pazarlara daha etkin bir şekilde ulaştırılmasına katkı sağlayacak faaliyetler teşvik edilecektir.
108. Tarımsal üretimde ulusal ve uluslararası kalite standartlarının sağlandığını gösterir sertifika ve akreditasyon belgelerinin alınması (HACCP belgesi, organik tarım sertifikası, iyi tarım uygulamaları sertifikası, eko-etiket vb.) teşvik edilecektir.
109. Tarım ürünlerinin işlenmesi, depolanması, paketlenmesi gibi ihtiyaçlar belirlenerek ürünlerin katma değerinin yükseltilmesine yönelik yatırımlara destek verilecektir.

TEDBİR 2.1.2. Tarımda Maliyetin Azalmasına Yönelik Faaliyetler Desteklenecektir

110. Tarımda önemli maliyetlerden gübre, tohum ve ilaç gibi ithal edilen girdilerde yerileştirme çalışmaları desteklenecektir. Bölgenin öneri stratejik sektörlerinden biri olan kimya sektörüne yönelik gübre ve ilaç yatırımları ve çalışmalar desteklenecektir.
111. Başta Çumra, Altınekin, Karapınar, Ereğli, Karatay, Karaman Merkez, Ayrancı gibi geniş alanda tarım yapan ilçelerimiz olmak üzere otomatik gübreleme, ilaçlama sistemlerine geçiş yapılması sağlanacak, tarımda teknoloji kullanımı ve akıllı tarım uygulamaları teşvik edilecektir.

112. Akıllı tarım uygulamaları (sensör cihazları, yenilikçi sulama ve gübreleme sistemleri, drone teknolojileri), buna yönelik merkez ve yönetim sistemleri desteklenecektir.
113. Arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetlerinin yol çalışmaları ile birlikte tamamlanması ve arazilerin daha büyük parsellerde ekimini sağlayacak diğer tedbirlerin alınması sağlanacaktır.
114. Ölçek ekonomisi esas alınarak tarımsal işletmelerin kapasitelerinin artırılması teşvik edilecek, organize tarım ve hayvancılık bölgeleri kurulacaktır.
115. Arz talep dengesini sağlayan ve tarıma dayalı sanayinin ham madde ihtiyacının karşılanmasına katkı sağlayacak olan sözleşmeli üretim modelleri desteklenecektir.
116. Bölgede özellikle üretim süreçlerinde yaşanan olumsuzluklar nedeniyle ciddi düzeyde verim ve kalite kayıpları meydana gelmektedir. Üreticiler; bitkisel üretim süreçlerinde üretimi yapılan bitki çeşidinin bölge şartlarına uygunluğu, ekim- dikim sıklığı, ekim zamanı, gübreleme, ilaçlama, sulama, hasat gibi bitki yetiştirme teknikleri ile ilgili konularda yeterli bilgi ve uygulama düzeyine sahip değildir. Bütün bu sebeplere bağlı olarak bitkisel üretimde farklı kalitede ürünler ortaya çıkmaktadır. Bu kapsamda bölgede yetiştiricilere yönelik olarak uygun çeşit seçimi, uygun toprak işleme ve tohum yatağı hazırlama, ekim (dikim) zamanı, sıklığı, optimum sulama ve gübreleme programları, hastalık ve zararlılarla mücadele yöntemleri ile hasat gibi verim ve kalite üzerinde birinci dereceden etkili bitki yetiştirme teknikleri konularında eğitim ve yayım faaliyetleri desteklenecektir.
117. Bölge tohumluk üretimi için çok uygun iklim ve toprak yapısına sahip olup katma değeri yüksek olan tohumluk üretiminin bölgemizde geliştirilmesi büyük önem arz etmektedir. Bölgede üretilecek tohumluk üretimlerinde artan nüfus baskısını karşılayabilecek ve kuraklık etkilerine dayanıklı çeşitlerin geliştirilmesi teşvik edilecektir.
118. Bölgede tohumluk üretiminde ıslah ve çeşit geliştirmeye yönelik AR-GE ve yenilik çalışmaları teşvik edilecek; kamu, üniversite ve özel sektör işbirliklerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar desteklenecektir.
119. Bölgede sözleşmeli tohumluk üretimi yapan üreticilerin tohumluk üretimde kalite standartlarını yakalamaları konusunda eğitim faaliyetleri desteklenecektir.

TEDBİR 2.1.3. Tarımda Faaliyet Çeşitliliği Sağlanacaktır

120. Bölge kırsalında özellikle tarım arazilerinin küçük ve parçalı olduğu yerlerde ceviz, badem, zeytin, çilek, süs bitkileri gibi bitkisel ürünler ile kırsal yerleşimlerin potansiyellerine göre küçükbaş hayvancılık gibi katma değeri yüksek ürünlerin üretimi desteklenecek, eğitim ve bilgilendirme faaliyetleri uygulamalı olarak yapılarak etkililiği artırılacaktır.
121. Meyve üretiminin yoğun olduğu yerlerde arıcılık faaliyetleri geliştirilecek ve polen, arı sütü, propolis gibi ürün çeşitliliği sağlanarak katma değer artırılacaktır.
122. Beyşehir-Seydişehir Alt bölgesi ve Ermenek Alt bölgesi öncelikli olmak üzere dağlık bölgelerde tıbbi ve aromatik bitki üretimi desteklenecek ve ilaç sektörüne girdi sağlayacak nitelikte kalite ve standart sağlamaya yönelik çalışmalar yapılacaktır.
123. Son turfanda ürünlerin elde edildiği Beyşehir-Seydişehir Alt bölgesinin Bozkır, Hadim ve Taşkent İlçeleri ile Ermenek Alt bölgesinde dağlık bölgelerde sezona girişi erkene çekebilmek ve sezonun uzatılmasını sağlamak için yaz seracılığı desteklenecektir.
124. Tohumluk üretimi desteklenecektir. Bölgede tohumluk sektöründe faaliyette bulunan üretici, özel sektör, üniversite ve kamu kurumlarının tohumluk üretimine yönelik mekanizasyon, paketleme, depolama ve taşıma altyapıları desteklenecektir.

Proje Önerisi 2.1.4. Konya Agropark (Tarımsal Teknoloji Merkezi) Projesi

125. Su kısıtı nedeni ile sulanabilir alanların genişletilmesi kısa vadede mümkün olmayan bölgede, tarımsal hasılanın artırılabilmesi için akıllı mekanizasyon ile ileri tarım teknolojilerinin geliştirilip yaygınlaştırılması, sektöre altyapı desteği sunulması ve yeniliklerin ürün/hizmete dönüşmesinin sağlanması projenin amacı olacaktır.

Proje Önerisi 2.1.5. Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Projesi

126. Faaliyetlerini farklı yerlerde sürdüren gıda sanayi işletmelerinin planlı ve düzenli yerleşimlerinin sağlanması yoluyla olası çevre sorunlarının giderilmesi, altyapı ve ulaşım maliyetlerinin azaltılması ve planlı kentsel gelişmenin sağlanması, firmalar arasında yeni üretim teknikleri, pazar koşulları, teknolojik gelişmeler, personel eğitimi ve benzeri konularda karşılıklı bilgilendirme ve etkileşimin sağlanması, Bölgenin tarımsal ürün potansiyelinin daha yüksek katma değer elde edilecek şekilde değerlendirilmesinin sağlanması projenin amacı olacaktır.

Proje Önerisi 2.1.6. Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Projesi

127. İşletmelerin dağınık ve plansız yapılaşmasının, plansız kentleşmenin ve çevre kirliliğinin önüne geçilmesi, işletmelerin bilgi ve birikim teknolojilerinden yararlanması ve kaynakların rasyonel kullanılması projenin amacı olacaktır.

Proje Önerisi 2.1.7. Karaman İli Meyve Posalarından Pektin Üretim Tesisi Projesi

128. Gıda, ilaç ve kozmetik sanayilerinin pektin ihtiyaçları ithalat yoluyla karşılanmaktadır. Pektin maddesi özellikle turuncgiller ve elma posalarından elde edilmektedir. Bu ürünlerin posaları ise ülkemizde yeterince değerlendirilememekte, hayvan yemi olarak kullanılmaktadır. Pektin üretimi ile atık olarak görülen posalardan katma değere sahip ürün elde edilmesi projenin amacı olacaktır.

Proje Önerisi 2.1.8. Konya İli Buğday Kepeği ve Buğday Glütene İmalatı Yatırımı

129. Türkiye'nin buğday kepeği ve buğday glütene ithalatını yoğun olarak yaptığı görülmektedir. Tesisin kurulmasıyla ithalatın azaltılmasına katkı sağlamak c

Proje Önerisi 2.1.9. Konya İli Lisanslı Depoculuk Yatırımı

130. Hububat üretiminin fazla olduğu Konya'da lisanslı depo kurulması ile depolama maliyetlerinin düşürülmesi ve hububat ticaretinin geliştirilmesi projenin amacı olacaktır.

Proje Önerisi 2.1.10. Konya İli Beta Karoten Tesisi Yatırımı

131. Türkiye'de havuç üretimi en fazla Konya'dadır. Doğal beta karoten üretiminin en önemli hammadde olan havuçtan elde edilen katma değer artırılması projenin amacı olacaktır.

Proje Önerisi 2.1.11. Karaman İli Sirke Üretim Tesisi Yatırımı

132. Elma ve üzümün katma değerinin artırılması ve Karaman'ın elma üretimindeki avantajlı konumunun değerlendirilmesi projenin amacı olacaktır.

HEDEF 2.2. Göç Yönetimi ve Kırsal Kente Göçü Önlemeye Yönelik Çalışmalar Desteklenecektir

Her geçen gün daha fazla insan kentlerde yaşamayı tercih etmektedir. Yüzölçümünün önemli bir kısmı kırsal alanlardan oluşmasına rağmen bölge nüfusunun çok daha düşük bir kısmı bu alanlarda yaşamaktadır. Dolayısıyla kırsal özellik gösteren ve gelişmişlik seviyesi görece düşük olan yakınsama ilçelerinden genç nüfusun, daha gelişmiş ilçe ya da kent merkezlerine, göç etmesiyle geriye yaşlı nüfus kalmaktadır. Bu nedenle söz konusu ilçelerde yaşlı bağımlılık oranları artmakta ve ekonomik gelir üretilmemektedir. Bununla beraber doğurganlık oranlarının da düşmesiyle nüfus hızla azalma eğilimine girmekte ve gelecek nüfusun garanti altına alınamaması tehdidi ile karşı karşıya kalınmaktadır. Genç nüfusun göç eğiliminin yakınsama ilçelerindeki itici güç etkisinin daha fazla olduğu düşünülmektedir. Bu riskin ortadan kaldırılması adına genç nüfusun göç eğiliminin yavaşlatılması için bu ilçelerde; istihdam olanaklarının artırılması, eğitim, sağlık, ulaşım gibi temel kamu hizmetlerine erişimin artırılması, sosyal donatı alanı eksikliklerinin giderilmesi, bilimsel, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlerin artırılması gerekmektedir. Bununla birlikte yaşlı nüfusa yönelik yaşlı dostu kent çalışmalarının yapılması gerektiği öngörülmektedir. Göç neticesinde ortaya çıkan sosyo-kültürel uyum sorunlarını azaltıcı önlemlerin alınması ve göç ile oluşan yerleşim alanlarındaki toplumsal sorunların belirlenerek bu sorunların çözümüne yönelik projelerin uygulanması gerekmektedir.

TEDBİR 2.2.1. Eğitimde Bölge içi Fırsat Eşitliği Sağlanacak, Kırsalda Eğitim Alt Yapısı Güçlendirilecektir

133. Eğitim sektöründeki sorunlar çok yönlü bir şekilde ele alınacak ve yapısal sorunlar katılımcılık esasıyla ortaya çıkarılıp stratejiler belirlenecek ve uygulanacaktır.
134. Kırsal yerleşim merkezlerindeki eğitim kurumlarının fiziki kapasitelerinin ve altyapılarının iyileştirilmesi sağlanacaktır. Taşınabilir eğitimin ve birleştirilmiş eğitimin oluşturduğu sorunlara yönelik çözüm üretilerek hayata geçirilmesi sağlanacaktır.
135. Kırsal ilçelerin eğitim ve sosyal altyapı ihtiyaçlarına yönelik yatırımlar yapılacak ve eğitim kurumlarının sosyal, kültürel ve sportif etkinlikleri artırılabilecektir.
136. Akşehir Alt bölgesi ve Ereğli, Karapınar, Çumra, Altınekin, Cihanbeyli ilçelerinde mevsimlik işçi çocuklarının eğitim başta olmak üzere kamu hizmetlerine erişim sorunları bulunmaktadır. Çocukların eğitim hayatında olmalarından ziyade çalışmak zorunda bırakıldıkları görülmektedir. Mevsimlik işçi çocuklarının eğitim olanaklarına dönük saha çalışması ilgili STK'lar tarafından yapılacak ve ilgili kamu kurumları tarafından çocukların eğitime katılmaları ve devam etmeleri sağlanacaktır.

TEDBİR 2.2.2. İstihdamın Artırılması Sağlanacaktır

137. İlçelerde alternatif istihdam alanları oluşturmak adına Konya Karaman Bölge Planı'nın tanımladığı mekânsal tipolojilerden¹⁵ "Tipoloji 1. Çekim Alanları ve Tipoloji 2. Potansiyel Çekim Alanları"nda yer alan ilçelerde tarıma dayalı sanayi kuruluşlarının yaygınlaştırılması sağlanacaktır. Bu kapsamda tarım ve hayvancılığa dayalı sanayi ihtiyaçları tespit edilecek ve buna uygun destek mekanizmaları geliştirilecektir.

¹⁵ Detaylı bilgi; "Mekânsal Yapı ve Çok Merkezli Gelişim" başlığı altında ve "EK-2 Mevcut Durum Analizi, Mekânsal Tipolojiler Bölümü"nde yer almaktadır.

138. Konya Karaman Bölge Planı'nın tanımladığı mekânsal tipolojilerden "Tipoloji 3. Yakınsama İlçeleri"nde emek yoğun sektörlere yönelik yatırımlar desteklenecektir.

139. Genç nüfus tarım sektörü ile uğraşmak istememektedir. Gençlerin tarım sektörüne ilgisinin artırılabilmesi için tarımda dijitalleşmenin sağlanması ve akıllı tarım uygulamalarının artırılması gerekmektedir. Teknolojik uygulamaların kullanılabilmesi için öncelikle tarımsal faaliyet yapılan alanlarda internet ya da baz istasyonu gibi altyapı eksikliklerinin tamamlanması sağlanacaktır.

TEDBİR 2.2.3. İlçelerde Yaşlılara Yönelik Faaliyetler Artırılacak ve Yaşlı Dostu Kent ve Toplum Yapısı Oluşturulacaktır

140. Yaşlı nüfus oranının hızla arttığı Yalıhüyük, Doğanhisar, Derebucak, Hüyük, Taşkent, Derbent, Tuzlukçu, Ahırılı, Ayrancı, Halkapınar, Hadim ve Bozkır ilçeleri başta olmak üzere yaşlı vatandaşlara yönelik sosyal hizmetler ve evde bakım hizmetleri artırılacaktır.

141. Gerek kent merkezlerinde gerekse ilçelerde yaşlıların aktif yaşlanmayı gerçekleştirebilmeleri için kamusal alanların, fiziki çevrenin, yaşlının hayatını kolaylaştıracak biçimde düzenlenmesi yerel yönetimlerce sağlanacaktır.

142. Yaşlıların sosyal hayattaki refah düzeylerini artırmak amacıyla sosyal donatı alanları oluşturulacaktır. Yerel yönetimlerin ve kar amacı gütmeyen kurumların gönüllü olarak yaşlılara yönelik çalışmalarıyla sosyal ve kültürel etkinliklere katkı sağlanacaktır.

143. Yaşlıların bilgi ve birikimlerinden ve yaşam deneyimlerinden yararlanılacağı, yaşlıların da gençlerden öğrenebileceği, kuşaklararası fikirler, değerler ve yönelimler konusunda geçişin sağlanabileceği sosyal mekânların/yapıların, ortamların oluşturulması sağlanacaktır.

144. Yaşlı nüfusun ekonomiye katılımının sağlanması adına yaşlarına uygun şekilde işgücüne katılmaları sağlanacaktır. Bu kapsamda yaşlılara yönelik eğitimler ilgili kurumlarca düzenlenecektir.

145. Yaşlıların yasal hakları ve kamusal hizmetler hakkında bilgilendirilmeleri sağlanacaktır. Bununla birlikte yeniliklere (internet, sosyal medya, ATM, e-devlet gibi uzaktan erişim imkanları vb.) uyum sağlayabilmeleri adına eğitimler verilecektir.

TEDBİR 2.2.4. İlçelerde Sağlık Erişim ve Sağlık Altyapısı Güçlendirilecektir

146. Son yıllarda azalan bebek ölüm oranlarının daha da azaltılması sağlanacaktır. Anne ve bebek ölümlerinin azaltılması için anne çocuk sağlığı konusunda eğitimlerin yaygınlaştırılması ve bilinçlendirme çalışmaları yürütülecektir.

147. İlçelerde sağlık hizmetlerinin herkese adil sunulması adına başta acil müdahale altyapısı olmak üzere sağlık altyapısı ile ilgili eksiklikler giderilecektir.

148. Sağlık hizmetlerinde cihaz ve ekipman eksiklikleriyle birlikte sağlık personeli ve uzman doktor eksiklikleri giderilecektir.

TEDBİR 2.2.5. Sosyal Yapının Güçlendirilmesi ve Risklerin Azaltılması Sağlanacaktır

149. Yoğun göç neticesinde kent merkezlerinde ortaya çıkan sosyo-kültürel uyum sorunlarını azaltıcı önlemler alınacaktır.

150. Uluslararası göçle gelen nüfus oranı fazla olan Konya metropoliten alanında toplumsal uyumun sağlanmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.

151. Çocukların iyilik halini tehdit eden risk faktörleri konusunda gerekli tedbirler alınacak toplumsal duyarlılık artırılacaktır. Ailelere çocuk yetiştirme konusunda bilinçlendirmeler yapılacak ve aile çocuk etkinlikleri artırılacaktır.

152. Mevsimlik işçi ve göçmen ailelerde daha sık rastlanan çocuk işçiliği sebebiyle okula devam etmeyen çocukların okula devam etmeleri sağlanacaktır.
153. Gençlerin iyilik halini tehdit eden risk faktörleri konusunda gerekli tedbirler alınacaktır. Gençlerin daha kaliteli vakit geçirmesini, kişisel bilgi ve becerilerini geliştirmesini sağlayacak tesis eksiklikleri giderilecek ve gençlere yönelik etkinlikler artırılacaktır.
154. Sosyal yardımlarının farklı farklı kurum ve kuruluşlar tarafından yapılması yardımların mükerrerliği ve doğru kişilere ulaştırılamaması gibi sorunlara neden olmaktadır. Bu sorunların önüne geçilebilmesi ve sosyal yardımların yönetiminin birbirine entegre şekilde yürütülmesi için bilgi sistemi kurulacaktır.
155. Engellilerin toplumsal hayata entegre olmaları ve istihdama katılmaları desteklenecektir. Engelli ailelerine yönelik eğitim faaliyetleri ve rehberlik hizmetleri desteklenecektir.
156. Özellikle kent merkezlerinde yaşlıların kapalı alanlarda kalmalarına çözüm üretilecek, sosyal donatı alanı eksiklikleri giderilecek ve yaşlılara yönelik sosyal etkinlikler ve çeşitli faaliyetler yürütülecektir.

HEDEF 2.3. Turizmin Geliştirilmesi Sağlanacaktır

Son yıllarda, turizm, dünya ekonomisinde en hızlı gelişen sektörlerden birisi olup diğer birçok endüstri gibi kalkınma için önemli bir sektördür. Turizmde artan rekabet; teknolojik yenilik, hizmet kalitesi, tüketici bilinci ve tatmini gibi kavramları da beraberinde getirmiş ve turizm sektörünün destinasyonlar şeklinde ele alınması gerekliliğini ortaya koymuştur. Bu felsefeden hareketle Konya Karaman Bölgesi, Nevşehir, Afyon, Isparta, Antalya gibi turizm bölgeleri ile bir destinasyon şeklinde ele alınıp planlanmalıdır.

Birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olan Konya ve Karaman, sahip olduğu geniş coğrafya ve çeşitlenen yer şekilleri nedeniyle doğa yürüyüşü (trekking), dağcılık, yamaç paraşütü, kış turizmi, mağara turizmi vb. gibi ekoturizm olanaklarına sahip olup tüm yıla yayılan sağlık turizmine yönelik kaynaklar mevcuttur. Bununla birlikte bölgenin coğrafi olarak merkezi bir konumda olması kongre, toplantı, fuar ve spor turizmi için de imkân sağlamaktadır. Tüm bunlar değerlendirildiğinde, Konya Karaman Bölge Planı, turizm konusunda, bütünleşmiş ve planlı bir gelişim sağlanmasını öngörmektedir.

TEDBİR 2.3.1. İlçelerde Alternatif Gelir Kaynağı Oluşturmak İçin Turizmin Geliştirilmesi Sağlanacaktır

157. "Alternatif Turizm Fırsatları" haritasında ve mekânsal gelişim şemasında belirtilen potansiyel alanlarda alternatif turizm faaliyetlerinin etkinleştirilmesine katkı sağlanacaktır. Bu alanlarda; kış turizmi (Derbent, Ermenek), dağ yürüyüşü (Karaman Derbe Hristiyan kutsal yürüyüş yolu, Akşehir, Beyşehir, Seydişehir Via Sebaste antik yolu, Ermenek Alt bölgesi, Derebucak, Doğanhisar, Taşkent ilçeleri, öncelikli olmak üzere), botanik tur (Ahırlı, Akşehir, Beyşehir, Ermenek ve Seydişehir ilçeleri öncelikli olmak üzere), karavan (Beyşehir, Hadim-Taşkent, Ermenek) çadır kampı (Beyşehir-Seydişehir alt bölgesi), dağcılık (Ermenek Alt bölgesi, Beyşehir, Derebucak, Seydişehir, Doğanhisar, Taşkent ilçeleri öncelikli olmak üzere), mağaracılık (Seydişehir, Derebucak ve Ermenek ilçeleri öncelikli olmak üzere), kuş gözlemciliği (Kulu, Cihanbeyli, Beyşehir ilçeleri öncelikli olmak üzere), jeopark turizmi (Karapınar), doğa, hava ve su sporları, avcılık, binicilik, bisiklet, foto safari vb. gibi faaliyetler geliştirilecektir.
158. Alternatif turizm geliştirilirken bütüncül bir yaklaşımla destinasyon planlaması yapılması için çalışmalar yürütülecektir.

159. Ilgın ilçesi öncelikli olmak üzere sağlık turizminin gelişmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır. Ilgın'da mevcut tesislerde kalite standartları artırılacaktır. Akşehir, Hüyük, Seydişehir, Ereğli, Kadınhanı ilçelerinde bulunan sağlık turizmine yönelik çalışmalar desteklenecektir. İsmil (Karatay) mahallesinde bulunan termal tatil köyünün Mevlana müzesini ziyarete gelen turistlerin kalış sürelerinin uzatılması amacıyla tanıtımının yapılması, tur kapsamına alınması sağlanacaktır.
160. Kuraklık nedeniyle olumsuz etkilenen turizm değerlerinin (Tuz Göl'ünde sayıları azalan flamingolar, Meke Gölü vb.) korunmasına yönelik tedbirler alınacaktır.
161. Bıçakçılık, Halıcılık, Demircilik gibi yok olmaya yüz tutmuş zanaatların hem gelecek nesillere aktarılması hem de meslek edindirilerek ekonomik gelir elde edilmesi için çalışmalar yapılacak, eğitimler verilecektir. Bölgeye has yöresel ürünlerin turizm potansiyeli bulunan ilçelerde turizm sektörü aracılığıyla, turizm potansiyeli bulunmayan ilçelerde ise e-ticaret yöntemiyle pazarlanması sağlanacaktır.

TEDBİR 2.3.2. Bölgesel Gelişme Ana Odaklarında Turizme Yönelik Tanıtım ve Tanıtım Öncesi Çalışmalar Yürütülecektir

162. Metropoliten alan ve kent merkezlerinin sunduğu bu fırsatlara karşın karmaşık ve entegre sorunları da bünyesinde barındırmaktadır. Bu sebeple gerek kamusal hizmetlerde gerekse hizmetler sektöründe hizmet kalitesi artırılacaktır.
163. Konya metropoliten alanı ve Karaman il Merkezi'nin yalnızca iktisadi anlamda değil turistik amaçlarla da bölge kentlerine bıraktığı olumlu izlenimin artırılması adına bölge kentlerinin imajı üzerinde durulacak, kentsel imaj stratejisi oluşturulacak ve gerekli çalışmalar yapılacaktır.
164. Bölgenin konum olarak birçok güzergahın kesişim noktası olma avantajı kullanılarak ulusal ve uluslararası fuar, kongre ve spor faaliyetleri artırılacaktır.
165. Bölgede turizmi destekleyen yeme-içme, eğlence ve diğer ihtiyaçlara yönelik tesis eksikliklerinin ve sosyal altyapıya yönelik eksikliklerin giderilerek, bölgeye gelen turistlerin çeşitli aktivitelerle vakit geçirmeleri sağlanacaktır.
166. Turizm ürünlerinin kullanılabilir hale getirilmesi için gerekli çalışmalar iş birlikleri ile yapılacak ve desteklenecektir.
167. Bölgenin Antalya-Kapadokya arasında bir geçiş güzergahı olması ve gününbirlik uğrak noktası niteliğinde kalması sebebiyle turizmden elde edilen gelirler düşüktür. Turizmden elde edilen gelirlerin artırılması için gününbirlik turizm yerine ziyaretçilerin daha fazla vakit geçirebilecekleri olanakların ve güzergahların oluşturulması sağlanarak konaklama gün sayısı artırılacaktır. Bununla ilgili olarak bölgedeki tur operatörlerinin ve ilgili diğer kurum ve kuruluşların bilinçlendirilmesi sağlanacak kapasite ve yetkinlikleri artırılacaktır.
168. Turizm için en önemli unsurlardan biri de erişimdir. Turizm noktalarına ve destinasyonlarına yönelik ulaşım imkanları geliştirilecektir.
169. Bölgenin ve turizm değerlerinin tanıtımında sosyal medya, kitle iletişim araçları gibi yöntemlerin de kullanılması sağlanacak ve tanıtım araçları çeşitlendirilecektir. Bununla birlikte turizm ürünlerinin pazarlanması konusunda da dijital teknolojilerin kullanılması sağlanacaktır.

Proje Önerisi 2.3.3. Konya İli Beyşehir İlçesi 4 Yıldızlı Konaklama Tesis Yatırımı

170. Beyşehir ilçesinin alternatif turizm imkânların projeyle birlikte daha iyi tanıtılması ve buna bağlı olarak daha çok turistin ilçeyi ziyaret edip ve ortalama kalma sürelerinin uzaması projenin amacı olacaktır.

Proje Önerisi 2.3.4. Konya İli Ilgın İlçesi 4 Yıldızlı Termal Otel Yatırımı

171. Bölgede turist potansiyelinin çeşitlendirilmesi, turist sayısının artırılması, turistlerin kaldığı gün sayılarının artırılması projenin amacı olacaktır.

HEDEF 2.4. Çok Merkezli Mekânsal Gelişim ve Yakınsama İlçelerinde Yaşamın Canlandırılması Sağlanacaktır

Bölgede beşeri ve ekonomik sermaye birikimi Konya ve Karaman il merkezine yığılmış durumdadır. Alt bölgelerin oluşturulması; bölgenin Konya metropoliten alanı odaklı tek merkezli bir büyüme eğiliminin doğurduğu dezavantajların önüne geçilerek çok merkezli mekânsal gelişmenin sağlanmasını, hizmetin daha hızlı ve etkin bir şekilde o bölgeden verilerek il merkezleri üzerindeki baskının hafifletilebilmesini ve en nihayetinde bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması politikasını hayata geçirmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca Konya Karaman Bölgesinin oldukça geniş bir yüzölçümüne sahip olması ve bu nedenle yerelde farklı fonksiyonel ilişkileri içermesi itibarıyla alt bölge politikasına gidilmesi önemlidir. Alt bölge politikasının hayata geçirilmesinde öncelikle bölge kırsalındaki ilçelere yönelik kamu yatırım kararlarında alt bölge ilişkilerinin esas alınması ve mekânsal önceliklendirmelerin yapılması gerekmektedir. Kamu yatırımlarının minimum maliyetle en fazla nüfusa hizmet edecek şekilde yer seçmesi ve böylece kamunun hizmet sunma etkinliğinin artması adına bu yatırımların alt bölge merkezlerine yönlendirilmesi sağlanmalıdır. Ancak bunu yaparken, kamu hizmetlerine erişim imkânları yeterli düzeyde sağlanmalı ve yatırım kararları alt bölge içindeki ilçelerin birbirleriyle ilişkilerini de artırmalıdır. Bir yerleşim için temel olan kamu hizmetlerinin yerinden sağlanması gerektiği göz ardı edilmemelidir. Konya Karaman Bölge Planı, alt bölgeler içerisinde kalan ilçelerin fonksiyonel ilişkilerini kuvvetlendirebilmek adına birbirleri ile ortak projeler ve iş birliklerini, öncelikli olarak destekleyecektir.

Ahırılı, Akören, Altınekin, Ayrancı, Başyayla, Çeltik, Derbent, Derebucak, Doğanhisar, Emirgazi, Güneysınır, Hadim, Halkapınar, Hüyük, Sarıveliler, Taşkent, Tuzlukçu, Yalıhüyük ve Yunak ilçelerini Konya Karaman Bölge Planı “yakınsama ilçeleri” olarak tanımlamıştır. Bu grupta yer alan ilçeler, gerek gelişmişlik düzeyi gerekse diğer ilçelerde bulunmayan mal ve hizmetleri sağlama potansiyeli bakımından ortalamanın altında kalan ilçeler olup bu ilçeler yakınsama politikasının oluşturulmasında öncelikli olarak desteklenmesi gereken yerleşim yerleridir. Yakınsama ilçelerinde; genç nüfusun göç eğilimine bağlı olarak kalan nüfusun yaş ortalamasının arttığı, eğitim, sağlık gibi temel kamu hizmetlerine erişim imkânlarının kısıtlı olduğu, belde ve köylerinde temel altyapı eksikliklerinin bulunduğu, sosyal imkanların yetersiz olduğu, tarımsal sulama sorunlarının yaşandığı, karayolu altyapısı yetersizliğine bağlı olarak erişilebilirlik düzeylerinin düşük kaldığı, dağlık coğrafi yapılarına bağlı olarak tarım arazilerinin yetersizliği dolayısıyla ekonomik gelirlerinin görece düşük olduğu görülmektedir. Tüm bu nedenlere bağlı olarak, Konya Karaman Bölge Planı yakınsama ilçelerinde yaşamın canlandırılmasına yönelik tedbirler geliştirmiştir.

TEDBİR 2.4.1. Alt bölgeler ve Bölgesel Gelişme Ana Odakları Hinterlandında Kalan İlçeler Farklı Müdahale Yöntemleriyle Geliştirilecektir

172. Bölge planının “Alt bölgeler” ve “Bölgesel Gelişme Ana Odakları Hinterlandında Kalan İlçeler” olarak tanımladığı alanlar için farklı müdahale yöntemleri geliştirilecek ve uygulanacaktır.¹⁶
173. Alt bölgelerin kent merkezlerine olan bağımlılığının en aza indirgenebilmesi için mümkün olduğu ölçüde kendi kendine yeten alt bölgeler oluşturulması sağlanmalıdır. Bu sebeple bölgede verilen desteklerin farklı alt bölgelerin farklı ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde farklılaşması sağlanacaktır. Bu amaca yönelik ortak projeler ve işbirlikleri desteklenecektir.
174. Alt bölgeler içinde fonksiyonel ilişkiler yoğunudur. Bu sebeple alt bölgeler içinde ilçeler arasında ulaşım bağlantıları kuvvetlendirilecek toplu taşıma hizmetleri sağlanacaktır.

TEDBİR 2.4.2. Yakınsama İlçelerinde Yaşam Kalitesi Artırılacaktır

175. Düşük gelişme düzeyine sahip ilçelerde içme suyu problemleri, elektrik kesintileri, kanalizasyon sorunları, baz istasyonu yetersizliği, internet altyapısının bulunmaması gibi altyapı sorunları mevcuttur. Doğrudan yaşam kalitesini etkileyen bu sorunların çözümüne yönelik yatırımlar yapılacaktır.
176. Sosyal donatı alanlarına ilişkin eksiklerin fazla olduğu bu ilçelerde sosyal altyapı eksiklikleri giderilecektir. Gençlere ve çocuklara yönelik tesis eksiklikleri giderilecek ve sportif faaliyetler, kurslar ve benzeri etkinlikler artırılacaktır.
177. Düşük sosyal imkânlara sahip bu ilçelerde sosyal yaşamı canlandıracak projelerin geliştirilmesi sağlanacak ve desteklenecektir.
178. Düşük gelişme düzeyine sahip ilçelerin alt merkezlere ve kent merkezlerine olan ulaşım bağlantıları kuvvetlendirilecektir.

TEDBİR 2.4.3. Yakınsama İlçeleri İçin Kırsal Kalkınma Modeli Geliştirilecektir

179. Düşük gelir seviyesine sahip ilçeler olması sebebiyle tarımdan elde edilecek gelirleri artırmak amacıyla daha katma değerli ve tarımsal sanayiye girdi sağlayacak ürünlerin yetiştirilmesi için çalışmalar yürütülecektir.
180. Emek yoğun sektörlere yönelik yatırımlar desteklenecektir.
181. Düşük gelişme düzeyine sahip olan ve gelecek nüfusu garanti altına alma konusunda risk taşıyan ilçelerde kırsal kalkınma modelleri geliştirmeye yönelik çalışmalar ve pilot uygulamalar yapılacaktır.

¹⁶ Söz konusu farklı müdahale yöntemlerine ilişkin detaylı tespitlere “Mekânsal Yapı ve Çok Merkezli Gelişim” başlığı altında yer verilmiştir.

STRATEJİK ÖNCELİK 3. SÜRDÜRÜLEBİLİR YEŞİL BÜYÜMENİN SAĞLANMASI

Dünya genelinde sınırlı olan kaynakları, gelecek nesillerin kaynaklarını tüketmeden kullanmak, sürdürülebilir bir kalkınmanın gereğidir. Ancak sürdürülebilir kalkınmayı tehdit eden iklim değişikliği küresel bir gündem haline gelmiş ve etkilerinin; su kıtlığı, kuraklık, sel, aşırı doğa olayları şeklinde görüleceği belirtilmektedir. Bu etkilere bağlı olarak ekonomik, sosyal ve kültürel birçok sorunun da baş göstereceği önemle vurgulanmaktadır. Bu gerçekler ışığında; Konya Karaman Bölge Planı sürdürülebilir yeşil büyümeyi stratejik bir öncelik olarak ele almıştır.

Hiç şüphesiz ki, su, insanlığın yaşamı için gerekli en temel ihtiyaçlardan biridir. İklim değişikliğinin etkilerinin kuraklık olarak görüleceği Konya Karaman Bölgesinde yer altı ve yer üstü su kaynaklarının ve yağış miktarlarının daha da azalacağı, azalan su kaynaklarının etkisiyle topraktaki organik madde miktarının giderek azalacağı, çölleşme ve erozyon ile toprak yapısının bozulacağı, azalan yer altı sularının etkisiyle obrukların daha da artacağı gibi birbirini tetikleyen pek çok sorunu beraberinde getireceği bilinmektedir. Nitekim söz konusu etkiler bölgemizde görülmekte olup Karapınar ilçesi başta olmak üzere Cihanbeyli, Kulu, Altınekin gibi birçok mevkide toprak kalitesi ve verimliliği azalmıştır. Su kökenli bu sorunlar gerek ekonomik gerekse sosyal yönden bölge için ciddi tehdit oluşturduğundan Konya Karaman Bölge Planı kuraklık sorununu odağına almıştır.

İklim değişikliği gerçeği tüm dünya tarafından kabul edilmiş ve çok yönlü uluslararası sözleşmeler hazırlanıp uygulamaya koyulmuştur. Avrupa Yeşil Mutabakatı da 2019 yılında Avrupa Birliği tarafından açıklanmıştır. Avrupa'nın net sera gazı emisyonunun 2030 yılına kadar %55 oranında azaltılması ve 2050 yılına kadar karbon nötr ilk kıta olma amacını taşıyan Avrupa Yeşil Mutabakatı köklü bir değişimi amaçlamaktadır. Hem kalkınmayı hem de sürdürülebilirliği sağlayarak sanayi sektörü ve diğer sektörlerin yapısal dönüşümünü gerçekleştirerek yeni bir büyüme stratejisi hedeflemektedir. Bu doğrultuda Avrupa Yeşil Mutabakatı, Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizmasını (SKDM) yürürlüğe koyacaktır. Sistem iklim duyarlılığı olmayan veya karbon emisyonu yüksek olan ülkelere ithalat yapılması durumunda karbon vergisi olarak dünya genelinde iklime duyarlı bir üretim metodunun benimsenmesini amaçlamakta benimsenmeyenlerden ise vergilerle iklime yönelik çalışmaların finanse edilmesini öngörmektedir. Bu kapsamda bölgenin ekonomik olarak zarara uğramaması adına planda hedef ve tedbirler ele alınmıştır.

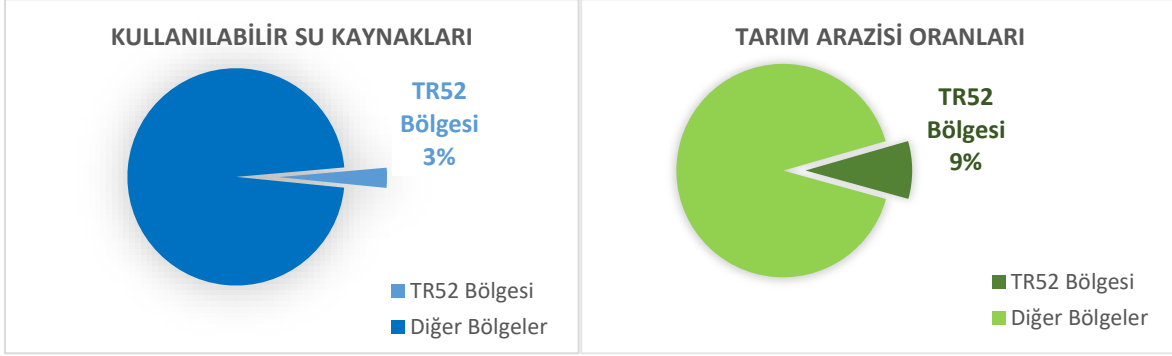
Bir taraftan doğal kaynaklar ciddi bir tehdit altında iken diğer taraftan gelişen teknoloji karşısında enerjiye olan ihtiyaç da her geçen gün artmaktadır. Kritik öneme sahip enerji konusunda dışa bağımlı olan ülkemiz yerli ve milli enerji üretimi konusunda gerekli çalışmaları yapmak zorundadır. Dünyada pek çok ülke karbon emisyonunu azaltmak için fosil yakıtlardan uzaklaşarak yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmiştir. Bölgemiz güneş enerjisi kurulu gücü bakımından Türkiye'de ilk sırada yer almakta olup Konya Karaman Bölge Planı ülkemizin yerli ve milli enerji üretimine katkı sağlayacak şekilde enerji üretimi konusunda gerekli kararları almıştır.

EĞİLİMLER

SU VE KURAKLIK

Konya ve Karaman illeri sahip oldukları su potansiyelleri bakımından dezavantajlı bir konumdadır. Konya ilinin toplam kullanılabilir su potansiyeli Türkiye kullanılabilir su potansiyelinin %2,65'ini oluştururken Karaman ili %0,42'lik kısmını oluşturmaktadır.

Şekil 25 Bölgenin Tarım Alanları ve Kullanılabilir Su Kaynakları Bakımından Ülke İçindeki Payı

Kaynak: Devlet Su İşleri ve TÜİK, 2021 verileri kullanılarak hesaplanmıştır.

Konya Karaman Bölgesi tarım alanı Türkiye tarım alanının %9'unu oluştururken bölgenin kullanılabilir su kaynakları Türkiye'nin sadece %3'ünü oluşturmaktadır. Konya Karaman Bölgesi'nde su kullanımının büyük bir kısmı tarım sektörüne aittir(%85-95).

Türkiye yıllık alansal yağış haritasına göre; Konya Karaman Bölgesi ülkemizin en az yağış alan bölgelerinden biridir. Konya ilinin 1991-2020 uzun dönem yağış miktarı incelendiğinde yıllık ortalama yağış miktarının 325,3 mm, Karaman ilinin ise 335,3 mm olduğu görülmektedir. Türkiye ortalaması olan 573,4 mm seviyesinin oldukça altında kalmaktadır. Ancak Konya Karaman Bölgesi'nin doğu ve güney kesimlerinde yağış miktarı görece daha iyi durumdadır.

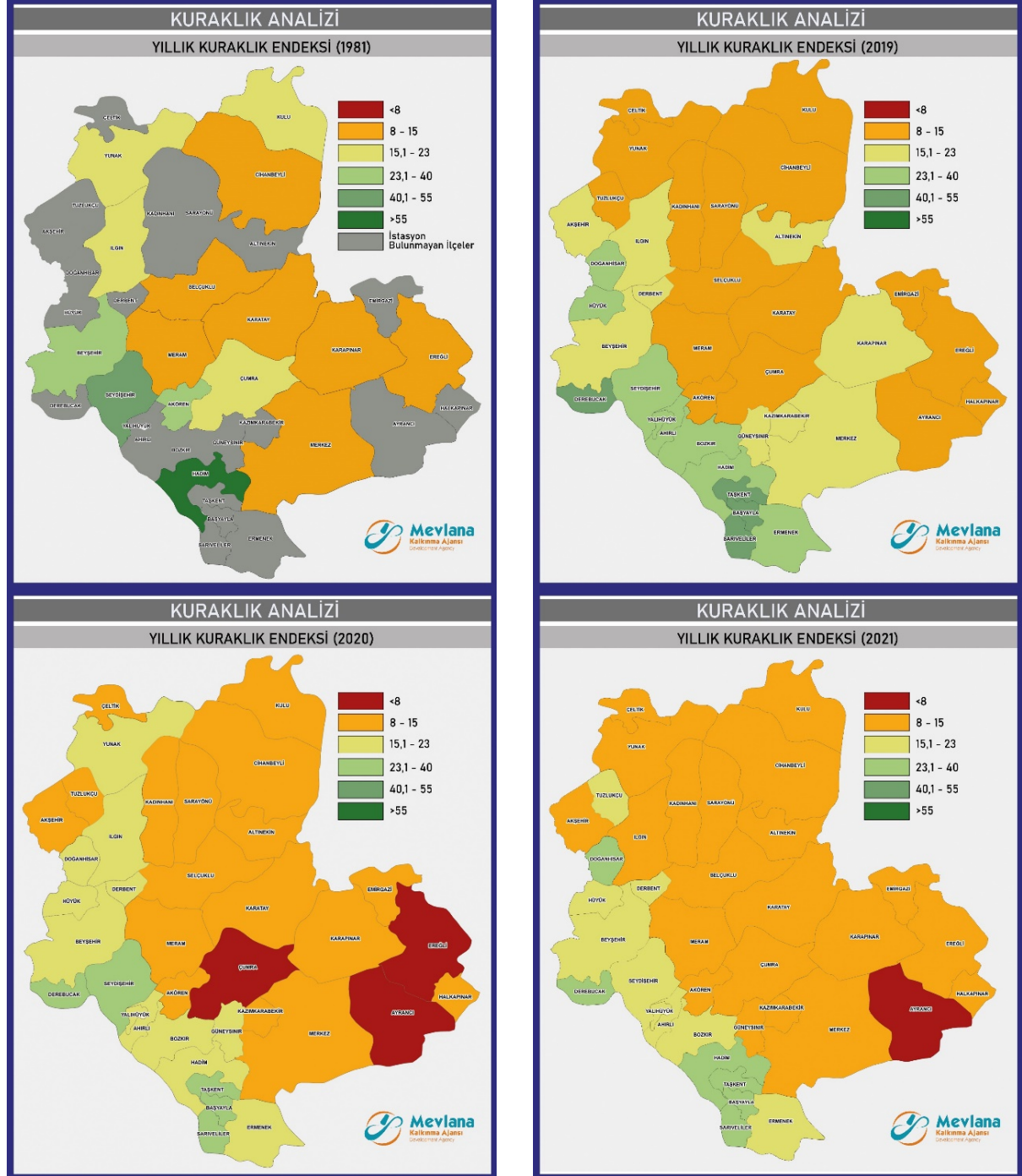
Harita 28 Ortalama Yıllık Yağış Miktarı Değişimi 2051-2060 Senaryosu

Kaynak: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Türkiye Mekânsal Strateji Plan, Stratejik Çevresel Değerlendirme Kapsam Belirleme Raporu(Taslak), 2020

“Türkiye Mekânsal Strateji Planı Taslak Stratejik Çevresel Değerlendirme Raporu” senaryosuna göre; Konya Kapalı Havzası’nda sıcaklık artacak yağış azalacak ve 2050 yılından itibaren yağıştaki azalma belirginleşecektir. Havzada su potansiyelindeki düşüş sonucu su ihtiyacı karşılanamayacak ve su açığı artarak devam edecektir.

Harita 29 Konya Karaman Bölgesi Kuraklık Analizi

Kaynak: Meteorolojik veriler kullanılarak Erinc yöntemiyle hesaplanmıştır.

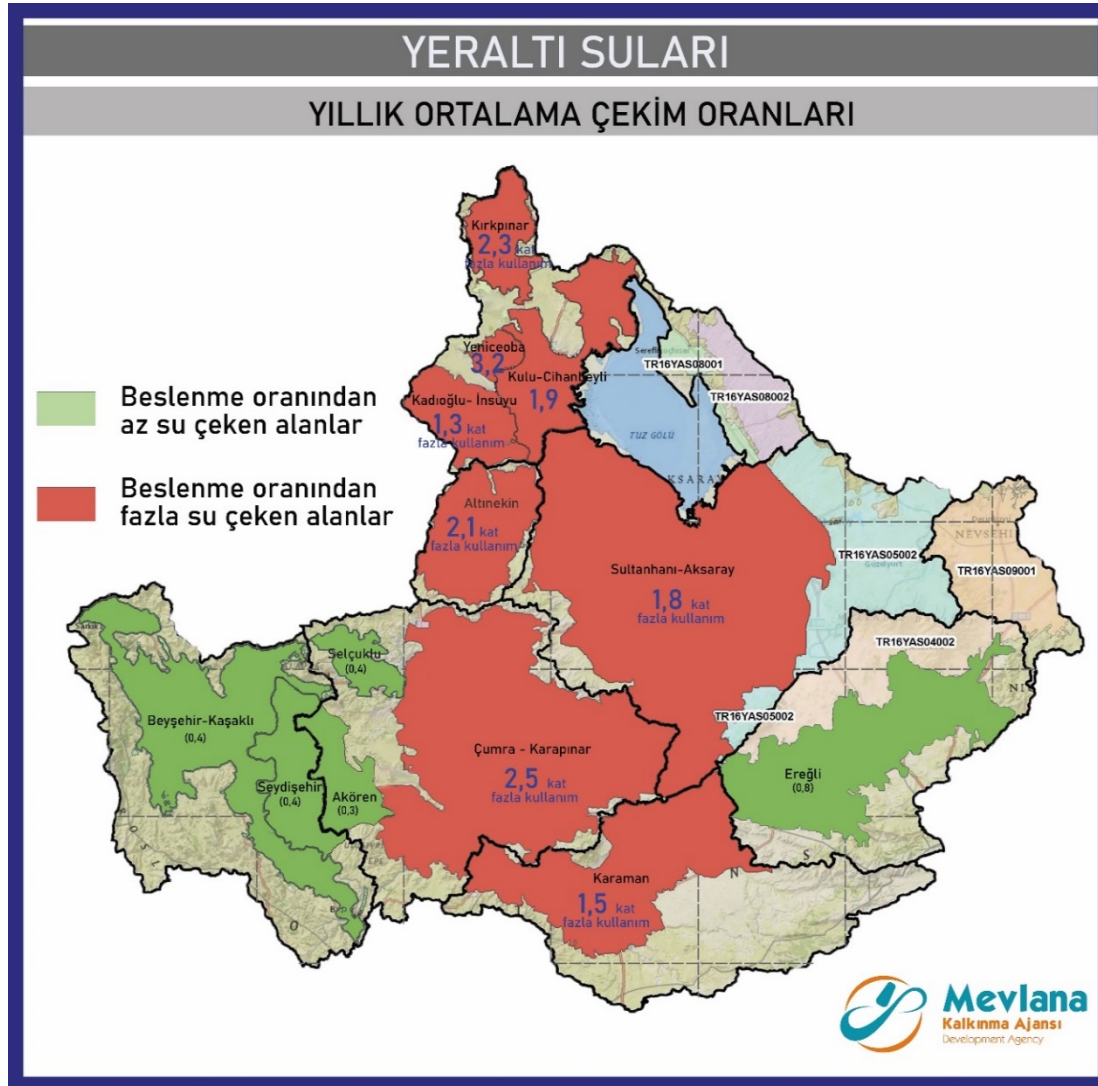
*Tam Kurak:<8 Kurak:8-15, Yarı Kurak :15-23, Yarı nemli:23-40, Nemli:40-55, Çok Nemli>55

Kuraklık analizine göre Konya Karaman Bölgesinin büyük bir kısmının kurak yapıda olduğu görülmektedir. 1981-2021 yılları arasındaki değişim incelendiğinde; Beyşehir, Seydişehir, Akören, Yunak, Çumra, Ilgın, Kulu, Hadim ilçelerinde kuraklık oranlarının arttığı görülmektedir. 2021 yılında tam kurak özellik gösteren bölgenin en kurak ilçesi Ayrancı’dır. Bölgenin en kurak ilçeleri ise; Karapınar,

Çumra, Karaman Merkez, Ereğli, Cihanbeyli ve Emirgazi ilçeleridir. Kırk yıllık kuraklık endeksleri değerlendirildiğinde kurak ya da tam kurak yıl sayısı en fazla olan ilçeler; Karapınar, Ereğli, Çumra, Cihanbeyli, Ayrancı, Konya Merkez ve Karaman Merkez'dir.

Konya Karaman bölgesinin yer altı suyu potansiyeli, yüzey suyu potansiyelinden yüksektir. Ancak bölgenin yağış bakımından dezavantajlı olması bölgede yer altı su kaynaklarının beslenmesini zorlaştırmıştır. Ayrıca su ihtiyacına yönelik **yer altı suyunun aşırı kullanımı nedeniyle bölgede yer altı su seviyesi düşüş göstermiştir.**

Harita 30 Konya Karaman Bölgesi Yıllık Yeraltı Su Çekimlerinin Yıllık Yeraltı Su Beslenmesine Oranı¹⁷

Kaynak: Su Yönetimi Genel Müdürlüğü, "Konya Kapalı Havzası Tedbirler Programı (YAS) Özet Raporu" verileri kullanılarak hazırlanmıştır.

Konya Karaman Bölgesinde bulunan yer altı su kütleleri incelendiğinde; Akören, Seydişehir, Beyşehir, Selçuklu ve Ereğli ilçelerinde yer altından çekilen suyun beslenme miktarına oranlarının 1 değerinden küçük olduğu görülmektedir. Bu bölgelerde kullanılan yer altı suyu yağmur ya da kar suları ile tekrar kendilerini besleyebilmektedirler. Karaman, Sarayönü, Kulu, Altınekin, Çumra, Akşehir, Karapınar ve Cihanbeyli ilçelerinde ise bu oran 1'den büyük olup mevcut kaynakların kendilerini yenileme hızından

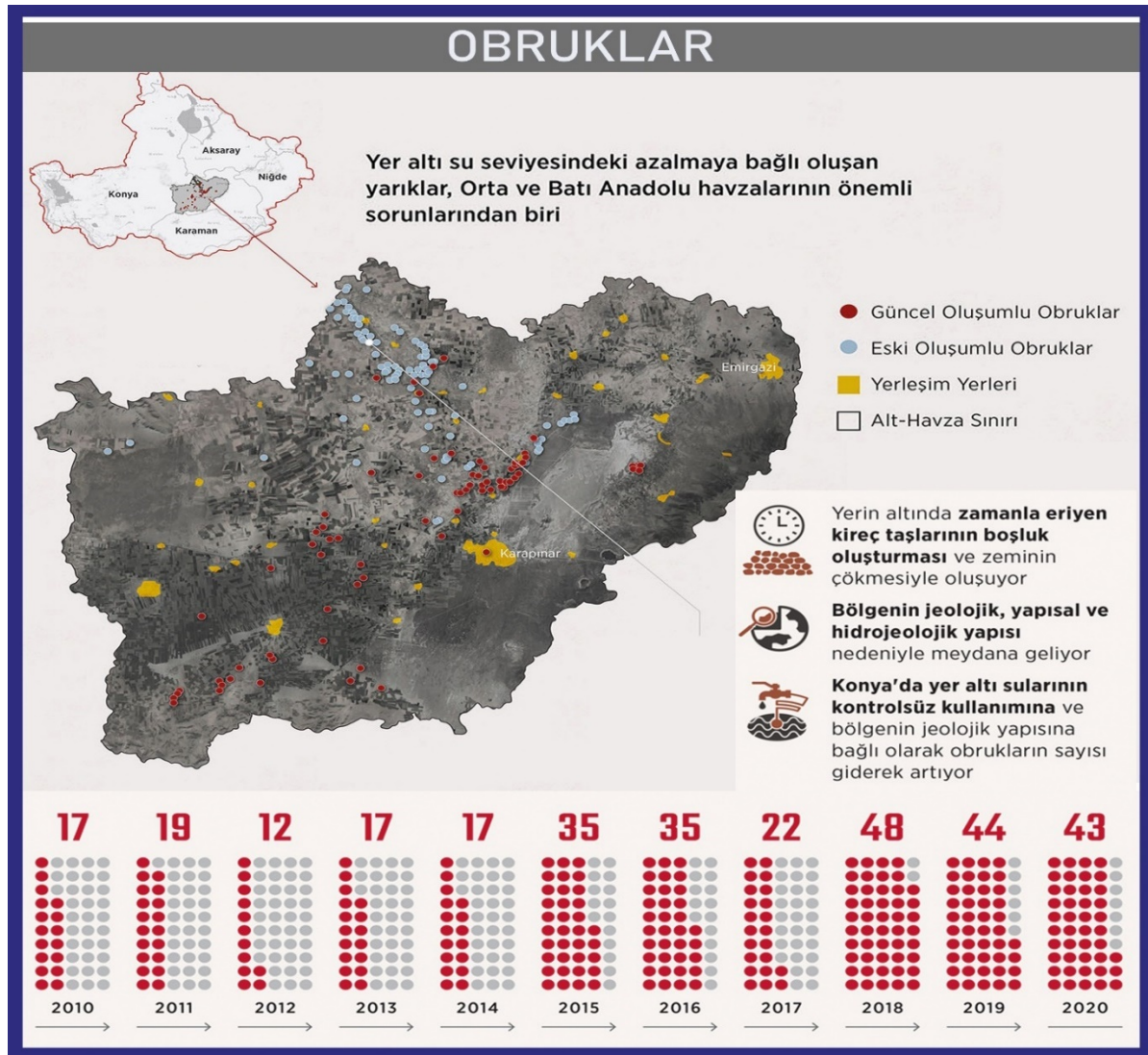
¹⁷ Yeraltından çekilen suyun beslenme miktarına oranı; "1 ise yıllık yenilenen su miktarı kadar su çekiliyor" "1'den küçük ise yıllık yenilenen su miktarından daha az su çekiliyor" ve "1'den büyük ise yıllık yenilenen su miktarından daha fazla su çekiliyor" demektir.

daha fazla oranda su kullanıldığı görülmektedir. Özellikle Cihanbeyli’de kullanılan su miktarı beslenen miktarın üç katından fazladır. Tarımda su kullanımında özellikle ruhsatsız kuyuların fazla olması yer altından ne kadar su çekildiği konusunda gerçek rakamları yansıtmamakta olup bu oranların çok daha üstünde bir su kullanımı olduğu tahmin edilmektedir.

Tarıma yönelik kullanım fazlalığı yer altı su seviyesinin azalmasına yol açmakta olup bu durum Konya Karaman Bölgesi’nin tarımsal sürdürülebilirliği bakımından büyük bir risk oluşturmaktadır. **Ülkemizin en fazla tarımsal üretimine sahip olan bölgemizin tarımsal sürdürülebilirliği sağlayamaması ülkenin gelecekteki gıda arzını da olumsuz yönde etkileyecektir.**

Bölgede yağışların az olması, yer altı suyu kullanımının fazla olması ve jeomorfolojik nedenlerden dolayı obruk oluşumları mevcuttur ve sayıları her geçen gün artmaktadır. Özellikle Karapınar ilçesinde obruk oluşumu fazla iken Çumra, Karatay, Akören, Ereğli ilçelerinde ve Karaman’da da görülmektedir.

Harita 31 Karapınar Bölgesi Obruk Haritası

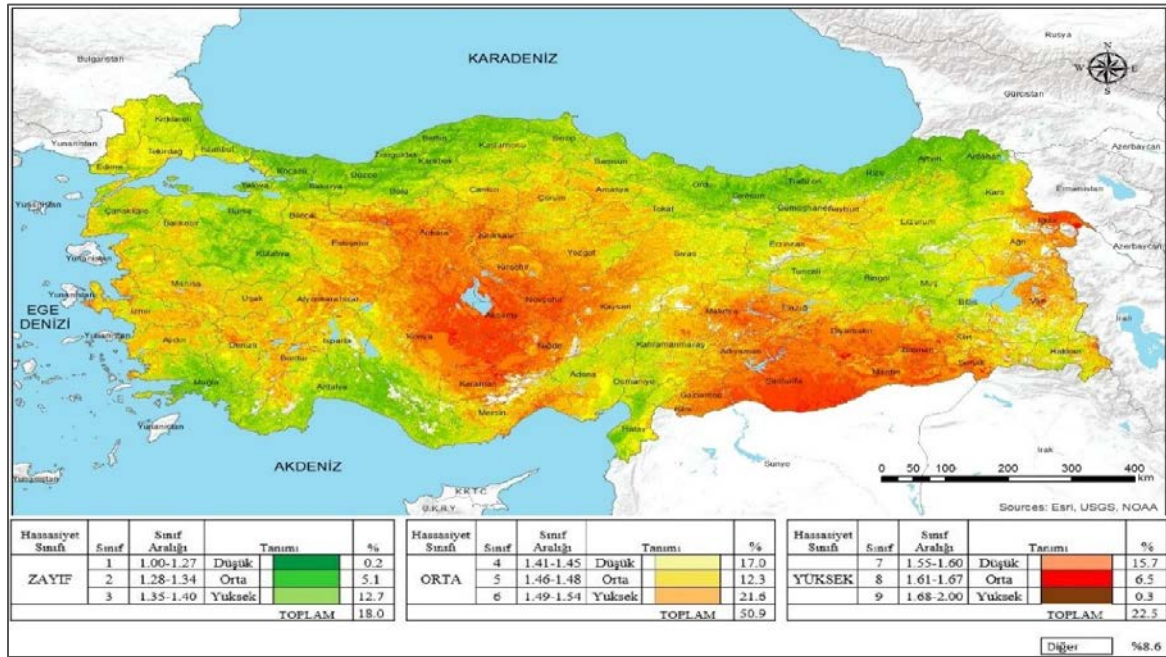

Kaynak: <https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/23423>

Karapınar obruk oluşumunun en yoğun olarak görüldüğü bölgedir. 1000’den fazla obruğun 550’den fazlası Karapınar çevresindedir. 258 obruk oluşumunun yerleşim yerlerinden 1 km uzakta, 110 obruk ise 2 km uzaktadır. Obruk oluşumu önceden öngörülemediği için bu hususta hayati risk taşımaktadır.

Yağışların az, kuraklık seviyesinin fazla olması beraberinde toprak yapısının bozulmasına dolayısıyla çölleşme ve erozyona neden olmaktadır. Bunun sonucunda tarımsal verimlilik düşmektedir.

Harita 32 Türkiye Çölleşme Hassasiyet Haritası

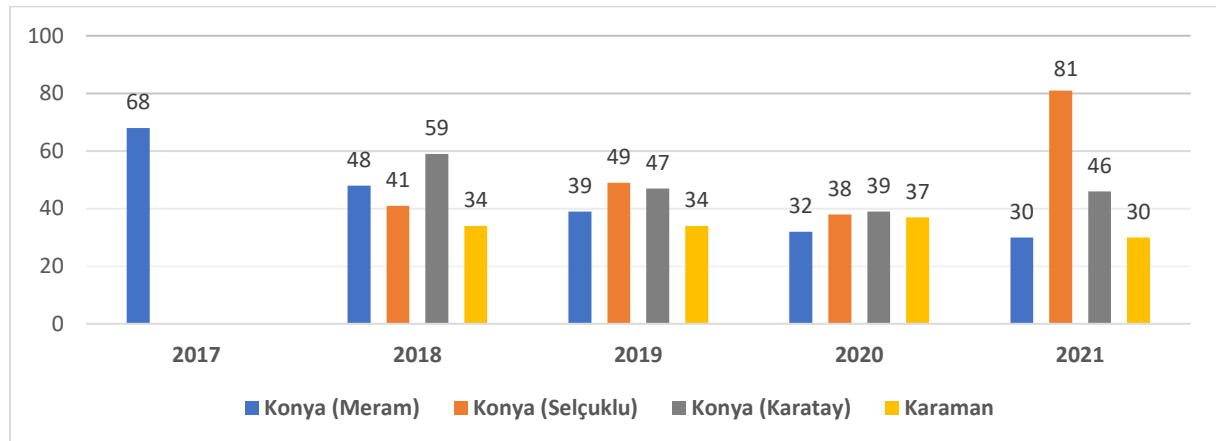

Kaynak: 2021 Türkiye Çölleşme Hassasiyet Haritası İstatistikleri, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

Yıllık yağış ortalamasıyla paralellik gösteren çölleşme riski Konya Karaman Bölgesi için yüksek hassasiyet içermektedir. Karaman ilinin kuzeyi ve Konya ilinin doğusunda daha belirgin olan çölleşme hassasiyeti bölgenin geleceği açısından sorun teşkil etmektedir. Nitekim çölleşme oluşumlarının görüldüğü Karapınar ilçesinde erozyonla mücadele çalışmaları 2014-2023 plan döneminde de yürütülmüş olup 88 bin dekarlık alanda çölleşme mücadelesi yapılmıştır. Erozyon nedeniyle çölleşen ve tamamen kum halinde olan alanların yeşertilmesi sağlanmıştır.

ÇEVRE KİRLİLİĞİ

Konya ve Karaman illerinde trafik, sanayi ve ısınma hava kirliliğinin önemli nedenleri arasındadır. Konya (Selçuklu) ve Konya (Karatay) ölçüm merkezlerinden alınan verilere göre 2021 yılı için PM10 kirlilik oranı normal düzeyin üzerinde olup insan sağlığına zararlı olabilecek seviyededir.

Konya ve Karaman illerinin aylık kirletici değerleri incelendiğinde özellikle kış aylarında PM10 oranının ve sınır değerin aşıldığı gün sayısının arttığı gözlemlenmektedir. Bu durum kışın ısınma amaçlı kullanılan fosil ve diğer kirletici yakıtların artmasından kaynaklanmaktadır.

Konya ve Karaman ilinde sanayiden kaynaklı atık su evre kirliliğine neden olmaktadır. Bu amaçla organize sanayi bölgelerinde atık su arıtma tesisleri kirliliği önlemek adına arıtma işlemini gerçekleştirmektedir. Karaman organize sanayi bölgesinde ise atık su arıtma tesisi ihale aşamasındadır.

Konya Karaman Bölgesi ülkenin tarımsal üretiminde önemli bir rol oynamaktadır. Bu sebeple üretim aşamasında hem ürün hem de tüketicisi sağlığı için tarımsal kimyasallar kullanılmaktadır. Her ne kadar faydalı olsa da bu kimyasallar toprağa işleyerek toprağın dokusunu ve verimini olumsuz yönde etkilemektedir.

Günümüz dünyasında artan tüketim dolaylı olarak sonrasında ortaya çıkan atık miktarını da etkilemiş ve atık miktarı artmıştır. Hem sürdürülebilirlik adına hem de çevreyi koruma adına atık yönetimi tüm dünyada önemli bir konu haline gelmişken atık yönetimine yönelik politikalar da önem kazanmıştır. Sıfır Atık Projesi kapsamında pilot il olan Konya ile Karaman illerinde birçok kamu kurum ve kuruluşu ve halk bu konuda bilinçlendirilmeye çalışılmış ve Konya Karaman Bölgesi'nin birçok yerine atık getirme merkezleri kurulmuştur.

ENERJİ

Bölgede sektörler itibariyle enerji tüketiminde en yüksek pay %39,7 ile sanayi işletmelerine aittir. Sanayi işletmelerini sırasıyla; %17,64 ile ticarethaneler, %16,29 ile mesken, %13,28 ile tarımsal sulama takip etmektedir.

Bölgenin enerji üretiminde yenilenebilir enerji kaynakları kurulu gücünün payı %94 oranında olup Türkiye kurulu gücü olan %53,34 oranından çok yüksek değerdedir. Bölge yenilenebilir enerji kaynakları kullanımında kurulu güç olarak çok iyi seviyededir.

Karaman ili hidroelektrik enerji üretiminde 302,4 MW kurulu güce sahip Ermenek Barajı ile öne çıkmaktadır. Santral Bölgenin HES Kurulu gücünün %51,9'unu oluşturmaktadır.

Bölgenin genelinde özellikle güney kesiminde güneş enerjisinden faydalanmak için çok uygun alanlar mevcuttur. Karaman ili 1663,8 kWh/m² ile Türkiye'nin en yüksek güneş radyasyon değerine sahip il konumundadır.

Konya güneş enerjisi üretiminde Türkiye'de lider konumdadır. Karapınar Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi'nde Türkiye'nin en büyük güneş enerji santrali mevcuttur.

Karapınar YEKA-1 ve YEKA-2 ile toplamda 3300 MW kurulu güce ulaşılmaması planlanmaktadır. Karapınar YEKA-1 bölgesinde 460,3 MW kurulu güce sahip santral, enerji üretimine başlamış olup ilerleyen dönemlerde tamamıyla devreye girecektir.

Jeotermal kaynaklar bölgede çoğunlukla sağlık turizmi için kullanılmakta olup tarımsal üretimde sera ısıtması için de kullanılan yerler mevcuttur.

Bölgede tarımsal, hayvansal atıklar ile p atıklarından enerji üretimi için potansiyel bulunmaktadır. Yakın zamanda birçok biyoktle santrali yapılmış işletmeye alınmış ve enerji üretimi gerçekleştirilmektedir.

YEŞİL MUTABAKAT VE BÖLGEYE ENTEGRASYONU

Dünyada nüfusun ve taleplerin artması insanların enerjiye olan ihtiyacını her geçen gün artırmaktadır. Enerji üretiminde fosil kaynakların kullanımının artması dünyamızda karbon salınımının da artışına neden olmakta ve dünyanın doğal dengesine zarar vererek iklim krizine neden olmaktadır.

Mevcut durumda önlem alınmazsa dünyanın yakın gelecekte daha fazla etkileneceği ve zarar göreceği gerçeğinden yola çıkarak Avrupa Yeşil Mutabakatı imzalanmıştır. Bu belgeyle 2030 yılına kadar Avrupa'nın karbon salınımının %55 oranında azaltılması, 2050 yılına kadar karbon nötr ilk kıta haline gelmek hedeflenmektedir.

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) Avrupa Yeşil Mutabakatı kapsamında 2023 yılı itibarıyla uygulamaya konulacak olup ihracata yönelik ürünlerin ürettiği karbon miktarı kadar vergi alınmasını öngörmektedir. Bu kapsamda ülkemiz için büyük bir pazar olan Avrupa ile ticari ilişkilerimizi etkilemesi kaçınılmazdır.

Konya Karaman Bölgesi olarak ihracatın %27'si AB ülkelerine yapılmaktadır. Bölgenin ihracatında önemli yer tutan AB ile ticari ilişkilerin sektöre uğramaması ve bölgede ekonomik kayıplara neden olmamak için gerekli tedbirlerin alınması gerekmektedir.

1 Ekim 2023 tarihi itibarıyla yürürlüğe girecek olan sınırdaki karbon düzenleme mekanizması 2023-2026 yılları arasında vergisiz geçiş dönemi olarak uygulanacaktır. Bu zaman aralığında fiyatlandırma uygulaması olmayacak ancak ithalatçılar ticarete yönelik ürünlerin karbon emisyonlarını tespit etmek ve raporlamak zorunda olacaklardır. 2026 yılından itibaren ise sistemin tam anlamıyla uygulamaya geçmesi planlanmaktadır. Sınırdaki karbon düzenleme mekanizmasına ilişkin 5 sektör öncelikli olarak belirlenmiş olup ilerleyen süreç içerisinde farklı sektörlerin de genişleyerek uygulamaya girmesi planlanmaktadır. Bu sektörler; çimento, demir-çelik, alüminyum, gübre ve elektrik sektörleridir.¹⁸

Konya ilinin ihracatında önemli paya sahip makine ve teçhizat, metal eşya sanayi, ana metal (alüminyum) ve otomotiv sanayi gibi sektörler sınırdaki karbon düzenlemesinden etkilenecek sektörlerdir. Karaman ihracatında önemli paya sahip sektör sayısı daha az olmakla birlikte karbon düzenlemesinden de daha az etkilenecektir.

Sınırdaki karbon düzenleme mekanizmasına yönelik ihracat ürünlerinin her iki ilde de mevcut olduğu görülmektedir. Bölgenin yeni politikalara adapte olması için önlemlerin alınması gerekmektedir. Çevreci ve sürdürülebilir bir politika oluşturma yanı sıra bölgenin mevcut ekonomik durumunun da zarar görmeden büyüme ve kalkınma odaklı bir sistemin benimsenmesi gerekmektedir.

¹⁸ Carbon Border Adjustment Mechanism: Questions and answers, Brussels, 14 July 2021

HEDEFLER VE TEDBİRLER

HEDEF 3.1. Tarımda Sürdürülebilirliği Sağlamak Amacıyla Mevcut Su Kaynakları Korunacaktır

İklim değişikliğine bağlı olarak doğal kaynaklarımızın değeri her geçen gün daha da artmaktadır. Hiç şüphesiz ki bu kaynakların başında hayatın devamlılığı için gerekli olan su gelmektedir. Konya Karaman Bölgesi su konusunda dezavantajlı ve aynı zamanda suyun en çok tüketildiği sektör olan tarımın yoğun olduğu bir bölgedir. Tarım yapılabilmesi için toprağa, suya ve uygun iklim koşullarına ihtiyaç vardır. Azalan yağış, son yıllarda giderek artan kuraklık ve aşırı yer altı suyu tüketimine bağlı olarak su seviyelerindeki düşüşle birlikte tarımda sürdürülebilirlik tehdit altına girmiştir. Nitekim yapılan projeksiyon çalışmalarına göre Konya Kapalı Havzası'nda ilerleyen yıllarda yağış miktarının daha da azalacağı belirtilmektedir. Bu bağlamda bölgenin gelecekte su sorunu yaşaması kaçınılmazdır ve bu konunun üzerinde durulması oldukça önemlidir. Çiftçilerin tarımsal üretim ve sulama konularında bilinçlendirilmesi bunun yanı sıra verimlilik artırıcı tedbirlerin de alınması gerekmektedir. Tarımda sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi için özellikle su kısıtını da dikkate alan planlı tarımsal üretim modelleri oluşturulmalıdır. İklim değişikliğinden kaynaklı üretim kayıplarını en aza indirebilmek için tarımda dönüşüme yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

TEDBİR 3.1.1. Su Kullanımında Tasarruf ve Verimlilik Uygulamaları Yaygınlaştırılacaktır

182. Bölgede su tüketiminin en fazla olduğu sektör tarımdır. Bu sebeple en fazla tasarruf yapılabilecek alan tarımsal sulama olup tarımsal sulamada su kayıplarını en aza indirmek adına vahşi ya da salma sulama yerine damlama sulama yöntemlerinin kullanımı artırılacaktır. Kapalı su iletim ve dağıtım tesislerinin inşa edilmesi ve rehabilite edilmesi gibi su tasarrufu sağlayacak uygulamalar yapılacaktır. Bunun yanı sıra gerek üniversiteler gerekse araştırma enstitüleri tarafından nemi daha fazla tutabilen yeni sulama teknolojilerinin araştırılıp geliştirilmesi desteklenecektir.
183. Son yıllarda önemli ölçüde azalma gösteren yer altı su seviyesini korumak için kaçak kullanımların önüne geçilecek takip ve gözlemler artırılacaktır. Kaçak su kullanımı konusunda sondaj yapan firmalar bilinçlendirilecektir. Suyu fazla kullanan yörelerden başlayarak bölgenin tamamında vahşi sulamanın zararları, gece sulaması, bitkilerin ihtiyacı kadar sulama, bölge suyunun kıt olduğu ve fazla su tüketiminin tarımda sürdürülebilirlik sorununa yol açacağı gibi konularda çiftçilere yönelik bilinçlendirme çalışmaları yapılacaktır.
184. Yer altı su kullanımlarının kontrol altına alınması sağlanacak ve su kullanımı ölçülmesi ve hacim bazlı ücretlendirme konularında çalışmalar yapılacaktır.
185. Atık suların bahçe ve peyzaj sulamalarında kullanılabilmesi için sulama suyu olarak kullanılabilir nitelikte ileri arıtım yapılacaktır.
186. Yağmur hasadı gibi yöntemlerle su kullanımının azaltılması sağlanacaktır. Bahçesi bulunan yeni yapılacak tesis ya da büyük siteler için ruhsat alırken yağmur suyu toplama sistemlerinin kurulması zorunlu hale getirilmelidir.
187. Doğal kaynakları koruyarak tarımsal sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi için alternatif su kaynaklarına yönelik bilimsel çalışmalar yapılacaktır.
188. Su konusunda tasarruf sağlayan AR-GE faaliyetleri ve projeler desteklenecektir.
189. Sanayi sektöründe suyun bilinçsiz kullanımının önüne geçilecek ayrıca sanayi kaynaklı su kirleticileri tespit edilerek gerekli önlemler alınacaktır.

TEDBİR 3.1.2. Bölgenin Ekolojik Yapısına Uygun Tarımsal Üretim Desteklenecektir

190. Bölge tarımı ülke için kritik öneme sahiptir. Dolayısıyla hem bölgemiz hem de ülkemiz için tarım sektörünün sürdürülebilirliğini sağlamak zorundayız. Bu sebeple öncelikle merkezi düzeyde tarımsal üretim planlaması mümkün olan en alt ölekte yapılarak ekolojik yapıya uygun olarak bitki deseni oluşturulacaktır.
191. Su tüketimi düşük olan ürünlere ve kuru tarım yapılan alanlara yönelik desteklemelerde verim farklarından doğacak gelir kayıplarının sübvansede edilmesi gerekmektedir. Desteklemelerde havza ölçeği üst düzey kalmakta ve ihtiyaca cevap vermemektedir. Bu sebeple mümkün olan en alt ölçeğe göre destekleme modelleri geliştirilerek ve bölgenin su durumu ve ürün su tüketimleri dikkate alınarak daha hassas düzenlemeler yetkili kurumlarca yapılacaktır.
192. Hem kuraklığa dayanıklı hem de verimi yüksek bitkilerin yetiştirilebilmesi için bölgenin ekolojik yapısına uygun ürünlere yönelik deneme ekimleri yapılacak ve tohum ıslahı çalışmaları yürütülecektir.
193. Su tüketiminin az olduğu ürünlerin ekimi konusunda çalışmalar yapılacak ve çiftçilere yönelik demonstrasyon faaliyetleri gerçekleştirilecektir.
194. Konya Karaman Bölgesi'nde sulamaya açılacak yeni alanlar için; yağış rejiminin görece düşük olduğu ovalık kesim değil, dağlık kesim tercih edilecektir.(Beyşehir-Seydişehir alt bölgesi ve Ermenek alt bölgesi)
195. Mevcutta sadece şeker pancarı için uygulanan zorunlu münavebenin Bölge genelinde, çok su tüketen bitkilerin tamamı için uygulanması konusunda gerekli çalışmalar yapılacaktır.
196. Tarımsal faaliyetlerin planlanabilmesi için yıl boyu bölgedeki yağış, nem, sıcaklık değerleri takip edilerek, bitkisel üretimde verim ve kalitenin düşmesine neden olan hastalık ve zararlıların takibi, gübre ve ilaç uygulamaları, sulama zaman ve miktarlarının, ekim dikim zamanlarının belirlenmesi gibi kaynakların etkin kullanımına katkı sağlayan hassas tarım uygulamaları ile uzaktan algılama sistemleri desteklenecektir.

Program Önerisi 3.1.3. Tarımsal Üretimde İklim Değişikliğine Uyum Programı

197. Gelecek gıda arzının garanti altına alınması, tarımsal üretimde sürdürülebilirliğin sağlanması için iklim değişikliğinin kuraklık etkileri altında da tarımsal üretimin yapılabilmesine yönelik araştırma, deneme ve uygulama çalışmalarının gerçekleştirilmesi programın amacı olacaktır.

HEDEF 3.2. Toprak Kalite Kaybı Erozyon, Obruk Oluşumu ve Çölleşme Gibi Doğa Olaylarına Karşı Önlem Alınacaktır

Değişen iklim şartları, yağış miktarının azlığı, aşırı yer altı suyu tüketimi gibi nedenlerden dolayı bölgede erozyon, çölleşme ve obruk oluşumu gibi su kaynaklı doğa olayları yaygın görülmektedir ve gelecekte daha da artacağı öngörülmektedir. Yağış miktarının azlığı toprakta erozyon ve çölleşmeye neden olmakta toprağın verimini ve kalitesini düşürmektedir. Yeterli yağışın olmaması bölgede tarımsal su ihtiyacı için yer altı suyu çekimini artırmaktadır. Azalan su miktarı ve toprağın jeolojik yapısından dolayı çökmeler meydana gelmekte ve obruklar oluşmaktadır. Öyle ki Türkiye'de en fazla obruğun olduğu bölgedir. Bu doğa olaylarının bölgeyi ekonomik, sosyal ve çevresel anlamda etkilediği ve etkileyeceği gerçeğiyle bölge planında üzerinde durulan ve önem verilen bir başlık olarak yer bulmuştur.

TEDBİR 3.2.1. Toprak Kalite Kaybının Önüne Geçilecektir

198. Bölge toprak yapısına ilişkin bir veri tabanı oluşturularak güncel kalması sağlanacaktır. Tarımsal verimi artırmak adına bitki ekiminin toprak yapısıyla uyumlu olması teşvik edilecektir.
199. Toprağın su tutma kapasitesini ve verimini artırmak için sürdürülebilir toprak yönetimi benimsenecek, dengeli gübreleme, uygun sulama, organik gübre kullanımı, ürün nöbeti uygulanması, kompost uygulaması, anıza ekim gibi konularda çiftçiler bilinçlendirilecek ve teşvik edilecektir.
200. Hem toprak yapısının korunması hem de gıda güvenliğinin sağlanması için pestisit ve diğer zararlı kalıntıların önüne geçilmesi desteklenecektir.
201. Bölgede tarımsal üretim amaçlı kullanılan zararlılarla mücadelede kimyasal ürünler yerine alternatif biyolojik yöntemler geliştirilecektir.

TEDBİR 3.2.2. Ereğli Alt bölgesinde ve Bölgesel Gelişme Ana Odakları Hinterlandında Kalan Altınekin, Cihanbeyli ve Kulu İlçelerinde Erozyon ve Çölleşmeye Bağlı Toprak Kaybı Önlenecektir

202. Çölleşme ile mücadele ulusal stratejisi ve eylem planına uygun olarak bölgede toprak ve su yapısına uygun olarak ağaçlandırma ve rehabilitasyon projelerinin yapılması sağlanacaktır.
203. Mevcut ormanlık alanlar ve bitki dokusu korunacaktır.
204. Özellikle Ereğli Alt bölgesinde bulunan tüm ilçeler ve Bölgesel Gelişme Ana Odakları Hinterlandında kalan Altınekin, Cihanbeyli ve Kulu İlçelerinde kuraklığa dayanıklı tarım ürünlerinin yaygınlaştırılacak ve ürün tespitine yönelik AR-GE çalışmaları yapılacaktır.
205. Bölgede rüzgar erozyonu risk belirleme ve önleme çalışmaları yapılacak ve doğrudan anıza ekim, şeritvari sürüm gibi az işlemeli tarım uygulamaları ve rüzgar perdeleri gibi teknikler konusunda eğitim yayım faaliyetleri yapılacak bu tür uygulamalar desteklenecektir.

TEDBİR 3.2.3. Ereğli Alt bölgesi Başta Olmak Üzere Obruk Oluşumlarını Azaltmaya Yönelik Çalışmalar Yapılacaktır

206. Yer altı su seviyesinin azalmasına bağlı olarak son yıllarda artan obrukların Karapınar bölgesi öncelikli olmak üzere risk taşıyan yerlerde jeolojik etüt çalışmaları artırılarak obruk oluşumlarının erken tespiti sağlanacak ve gerekli önlemler alınacaktır.
207. Obruk oluşumunun temel nedeni yer altı su seviyesinin çekilmesi olduğundan aşırı su tüketimi yapılan bölgelerde kaçak su kullanımının önüne geçilecek ve tüketim kontrol altına alınacaktır. Ayrıca, iklim değişikliği, su tüketimi, su kullanımı ve doğal afetler konusunda bilinç kazandırma çalışmaları gerçekleştirilecektir.

HEDEF 3.3. İklim Değişikliğinin Etkileri Azaltılacak ve Avrupa Yeşil Mutabakatı Politika Alanlarına Uyum Çalışmaları Yapılacaktır

Sanayi Devrimi ile birlikte dünyada köklü değişimler yaşanmış insanlar artan enerji ihtiyacını karşılamak için kaynak kullanımını daha da artırmıştır. Gerek artan dünya nüfusu gerek azalan kaynaklar ve iklim değişikliği bakımından dünyanın gelecek için önlem alma ve planlama yapma gereksinimi ön plana çıkmıştır. Türkiye İklim Değişikliği Uyum Eyleminin Güçlendirilmesi Projesi kapsamında Konya ili pilot illerden biri olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda hazırlanan Konya Yerel İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planı; kent, tarım, hayvancılık ve balıkçılık, sosyal kalkınma, enerji, sanayi, ulaşım ve iletişim, turizm ve kültürel miras, halk sağlığı, biyoçeşitlilik ve ekosistem ile su kaynakları sektörlerinde iklim değişikliğine uyuma yönelik eylemleri belirlemiştir. Eylem planında alınan kararların bölgeye yaygınlaştırılması sağlanacaktır.

Bölge sanayi, ulaşım ve ısınma kaynaklı hava kirliliğinin yoğun yaşandığı bir bölgedir. Bu kapsamda Konya ve Karaman illeri için “Temiz Hava Eylem Planları” hazırlanmış ve uygulamaya geçirilmiştir. Bölge planı; temiz üretim, temiz bir çevre ve döngüsel ekonomiye yönelik her türlü faaliyeti desteklemeyi öngörmektedir.

Konya Karaman Bölgesi başta güneş enerjisi olmak üzere yenilenebilir enerji kaynaklarına sahip bir bölgedir. Yenilenebilir enerjiden temiz ve sürdürülebilir elektrik üretiminin artırılması ve katma değer sağlanmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı’nda da değinildiği gibi enerjinin etkin ve yerinde kullanımı; enerji kayıplarını önleme, çevreyi koruma ve sürdürülebilirlik açısından oldukça önemlidir. Günümüz dünyasında gelişen teknolojik sistemlerle beraber akıllı şehir uygulamaları yaygınlaştırılarak enerji kayıplarını minimize edecek yöntemler geliştirmek ve uygulamak bölge planının hedefleri arasında yer almaktadır.

TEDBİR 3.3.1. Karapınar ve Ayrancı Enerji İhtisas Endüstri Bölgeleri Başta Olmak Üzere Bölgede Güneş Enerjisi Santralleri İle Diğer Yenilenebilir Enerji Kaynaklarından Elektrik Üretimi Artırılacaktır

208. Türkiye’nin güneş enerjisinden elektrik üretimi lideri olan Konya ilinde Karapınar Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi’nde kurulu gücün artırılmasına yönelik çalışmalar desteklenecektir.
209. Karaman Ayrancı Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi’nin arazi ve altyapı sorunları çözümlenecek ve enerji üretimine başlanacaktır.
210. Özellikle OSB’ler, kamu kurumları gibi alanların enerji ihtiyaçlarının karşılanmasında, başta güneş olmak üzere yenilenebilir enerji kaynaklarının kurulumu desteklenecektir. Tarımsal sulama tesislerinin ve kooperatiflerin yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanımı, su tüketimini artırması bakımından bölge için oldukça risklidir. Bu sebeple yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı desteklenirken su kullanımını artırmayacak yöntemlerin geliştirilmesi oldukça önemlidir.
211. Karaman’ın güney kesimi ve Sarıveliler, Başyayla ve Ermenek ilçesinin kuzey kesiminde ve Konya’nın Hadim ve Taşkent ilçelerinde uygun alanlarda rüzgâr enerjisinden elektrik üretimi desteklenecektir.
212. Tarım, hayvancılık ve endüstri potansiyeli yüksek olan Ereğli, Karapınar, Altınekin ve Çumra gibi ilçeler başta olmak üzere biyokütle enerji santrallerinin kurulumu desteklenecektir.
213. Yenilenebilir enerji kaynaklarında verimliliği artırmak adına AR-GE çalışmaları desteklenecektir.

TEDBİR 3.3.2. Enerji Verimliliği Sağlanacaktır

214. Bölgenin en fazla enerji tüketiminin olduğu sanayi sektöründe enerji kullanımını azaltıcı ve enerji verimliliği sağlayan sistemler ve uygulamalar desteklenecektir.
215. Kamu binalarında ve diğer binalarda enerji tüketimini azaltan ve tasarruf sağlayan yöntemler tercih edilecektir.
216. Mevcut elektrik üretim santrallerinde ve elektrik iletim şebekelerinde bakım faaliyetleri, yenileme, geliştirme çalışmaları ve kayıp ve kaçakları önlemeye yönelik çalışmalar yapılacaktır.

TEDBİR 3.3.3. Akıllı Şehir Uygulamaları Geliştirilerek Bölgede Kaynakların Etkin, Verimli ve Sürdürülebilir Kullanımı Sağlanacaktır

217. Teknoloji ve bilim temelli olacak şekilde kaynak kullanımını en aza indireyecek ve üst düzeyde fayda sağlayacak çalışmalar desteklenecektir.
218. Kent merkezlerinde trafikten kaynaklı oluşan karbon emisyonlarını ve zaman kayıplarını en aza indireyecek çözüm metotları yapay zekanın kullanımı ile sağlanacaktır.
219. Akıllı takip sistemleri artırılarak mevcut kaynakların israfı önleneyecektir. Konya ilinde uygulanmakta olan akıllı su şebekeleriyle suyun kontrolünü ve düzenli olarak takibini sağlayan teknolojik sistemler desteklenecektir.
220. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından hazırlanan “Akıllı Ulaşım Strateji Belgesi” kapsamında bölgede akıllı ulaşım sistemleri yaygınlaştırılacak, teknoloji ve bilim imkânları ışığında çevreci, temiz, verimli ve sürdürülebilir ulaşım sistemleri geliştirilmesi sağlanacaktır.
221. Bölgede elektrikli araç, scooter, bisiklet gibi çevre dostu ulaşım sistemleri teşvik edilerek karbon emisyonlarının azaltılması sağlanacaktır.

TEDBİR 3.3.4. Kirliliği Önlemeye Yönelik Çalışmalar Yapılacaktır

222. Sanayi faaliyetlerinin yoğun olduğu Konya Selçuklu ve Karatay ilçeleri öncelikli olmak üzere hava kirliliğinin yoğun olduğu bölgelerde filtrasyon, ölçüm, denetim, kirlletici unsur seviyesini azaltma gibi faaliyetler artırılarak kirliliği azaltıcı önlemler alınacaktır.
223. Doğalgazın olmadığı ısınma ve ticari amaçlı katı yakıt kullanılan yerlerde hava kirliliğini azaltmak amacıyla uygun kalitede yakıt kullanımı sağlanacak ve bu konuda denetimler artırılabilecektir.
224. Düzenli depolama tesisi veya transfer istasyonu bulunduğu halde sorun yaşanan ilçelerdeki problem çözümlenecek ve tesisi olmayan ilçelerde ise gerekli yatırımlar yapılacaktır.
225. Yer altı suyunun kalitesini korumak amacıyla düzenli olarak ölçümler yapılacak, kirlletici unsurlar tespit edilecek ve gerekli önlemlerin alınması sağlanacaktır.
226. Bölgede bulunan OSB'ler ve işletmelerin atık sularının kirlletici değerleri düzenli kontrol edilecek, kirlletici madde oranlarının düşürülmesi sağlanacaktır.
227. Kanalizasyonu bulunmayan ilçelerde gerekli teknik altyapıların inşası sağlanacaktır. Ayrıca ilçelerde atık suların arıtılarak deşarj edilmesi ve ekolojik yapıya zarar vermemesi sağlanacaktır.

TEDBİR 3.3.5. Döngüsel Ekonomiye Yönelik Uygulamalar Desteklenecektir

228. Bölgenin rekabetçi olduğu sektörler başta olmak üzere döngüsellik araştırmaları yapılacak ve desteklenecektir.
229. Bölgede işletmeler arasında kaynak değişimine/ortak kullanımına yönelik uygulamaları artıracak çalışmalar desteklenecektir. İşletmeler arasında kaynak değişimi/ortak kullanımına gidilebilmesine yönelik elektronik veri tabanlarının oluşturulması sağlanacaktır.

230. Her türlü kaynak verimliliği uygulamalarının desteklenmesi ve bu uygulamaların koordinasyonuna yönelik bölge dinamiklerine ve ihtiyaçlarına uygun yönetim yapılarının geliştirilmesi sağlanacaktır.

231. Yerel yönetimlerin ve işletmelerin geri dönüşüm çalışmalarına ağırlık verilip bu konuda bilinçlendirme çalışmaları yapılacaktır.

232. Atık oluşumunda çevreye verilecek zararı en aza indirmek adına yapılan AR-GE çalışmaları ve atık yönetimine ilişkin bilgi ağları ile veri tabanlarının oluşturulması desteklenecektir.

TEDBİR 3.3.6. Avrupa Yeşil Mutabakatı Politika Alanlarına Uyum ve Temiz Üretim Süreçleri Desteklenecektir

233. Avrupa Yeşil Mutabakatı kapsamında 2023-2026 yılları arası geçiş dönemi içinde olan “Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması” başlığı altında uygulanacak olan karbon vergisi işlemlerinde bölgenin ekonomik zarar görmemesi adına gerekli çalışmalar yapılacaktır.

234. Bölgenin makine ve teçhizat, metal eşya, ana metal, kimya ve otomotiv sanayi gibi sektörleri ve Seydişehir ilçesinde bulunan alüminyum üretim tesisi sınırdaki karbon düzenlemesinden etkilenen öncelikli sektörler olup bu sektörlerin uyumuna yönelik farkındalık geliştirilecek ve yatırım ihtiyaçları saptanarak bu ihtiyaçlara ilişkin destek mekanizmaları oluşturulacaktır.

235. Bölgede sanayi sektörü öncelikli olmak üzere bütün sektörlerde sera gazı azaltılmasına yönelik çalışmalar desteklenecektir.

236. Bölgede temiz üretim sağlayan ve çevreye zarar vermeyen her türlü üretim mekanizmaları desteklenecektir.

237. Yeşil dönüşümde sanayi-üniversite-kamu iş birliği geliştirilerek AR-GE çalışmaları desteklenecektir.

238. Yeşil üretimin sanayi ve diğer sektörlerde yaygınlaşması sağlanarak yeşil endüstri bölgeleri, yeşil OSB’ler desteklenecektir.

239. Sınırdaki karbon düzenlemesi ve karbon ticareti hakkında işletmelerin bilinçlendirilmesi sağlanacaktır.

240. Bölgenin karbon nötr hedefine ulaşması adına işletmelerin yeni sistem hakkında bilinçlendirmesi ve bununla ilgili gerekli tedbirlerin alınması için danışmanlık hizmetleri sağlanacaktır.

Program Önerisi 3.3.7 Çatı GES Yaygınlaştırma Programı

241. Enerji ihtiyacını karşılamak amacıyla yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının artırılması, binaların kendi enerji üretimini sağlaması programın amacı olacaktır.

Proje Önerisi 3.3.8 Mermer Sektöründe Çevresel Simbiyoz OSB Projesi

242. Mermer ocaklarında, üretim faaliyetlerinin doğal sonucu olarak meydana gelen artık malzemeler çevreyi kirleten zararlı atıklar değil ekonomik değeri olan yeniden değerlendirilebilecek nitelikte değerli hammaddeye dönüştürmek projenin amacı olacaktır.

Proje Önerisi 3.3.9 Keratin Üretim Tesisi Yatırımı

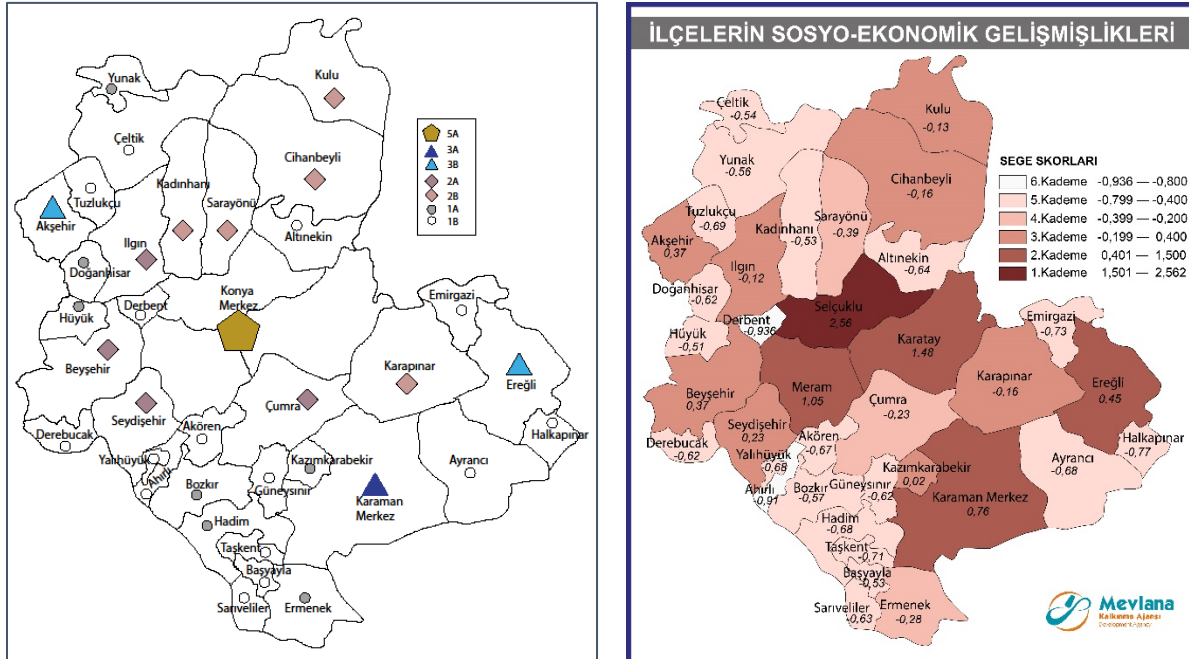
243. Konya ve çevre illerde yaygın olarak yapılan koyun yetiştiriciliği faaliyetlerinde genellikle atık olarak değerlendirilen yapağının keratin üretiminde kullanılarak değerlendirilmesi projenin amacı olacaktır.

Proje Önerisi 3.3.10 Karaman Keratin Üretim ve Yün İşleme Tesisi

244. Yapağının yüksek piyasa değerine sahip organik gübre, lanolin ve keratin üretilerek yüksek katma değerli ürüne dönüştürülmesi projenin amacı olacaktır.

Bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması, bölgesel gelişme sorununun temel bileşenlerinden bir tanesidir. Bölgenin sahip olduğu geniş yüzölçümü nedeniyle kırsal ve kentsel alanlar arasındaki fiziki erişim imkânlarının sınırlı kalması ve buna bağlı olarak da mal, hizmet ve insan akımlarında kaliteli ve verimli bir hizmetin sunulamaması da bu gelişmişlik farklarını artırmaktadır.

Harita 33 İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Seviyeleri ve Kentsel Kademeleri

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü

Toplamda 37 ilçeden oluşan Konya-Karaman Bölgesi'nde ilçeler arasında ciddi gelişmişlik farkları yaşanmaktadır. Bölgede en gelişmiş ilçeler Konya metropoliten alanını oluşturan merkez ilçeleri ve Karaman Merkez'dir. Konya'nın Selçuklu ilçesi bölgenin en gelişmiş ilçesi olma unvanını korumaktadır. Merkez dışında ilçelere baktığımızda en gelişmiş ilçeler sırasıyla; Ereğli, Akşehir, Beyşehir ve Seydişehir olurken, Karaman'da ise sırasıyla; Kazımkarabekir ve Ermenek öne çıkmaktadır. Bölgenin sosyo-ekonomik bakımdan en geri kalmış ilçeleri ise Derbent, Ahırlı, Halkapınar, Emirgazi ve Taşkent ilçeleridir. Karaman'ın en az gelişmiş ilçesi ise Ayrancı'dır. Bölge içerisinde Konya'ya bağlı ilçeler, Karaman'a bağlı ilçelerden daha gelişmiştir. Coğrafi olarak tarım arazisi varlığı daha kısıtlı olan dağlık ilçelerin gelişmişlikte daha geri oldukları görülmektedir.

Ulusal kalkınma hedeflerine ulaşmak için belirlenen ulusal ve bölgesel politikalarda yerleşim sistemleri önemli bir unsurdur. Ulusal düzeyde dengeli bir kalkınmanın sağlanması adına yerleşimlerin farklılaşan ihtiyaç ve potansiyellerine uygun politikaların belirlenmesi bölge içi ve bölgelerarası gelişmişlik farklarının azaltılmasını gerekmektedir.

MEKANSAL TİPOLOJİLER VE ALT BÖLGELER

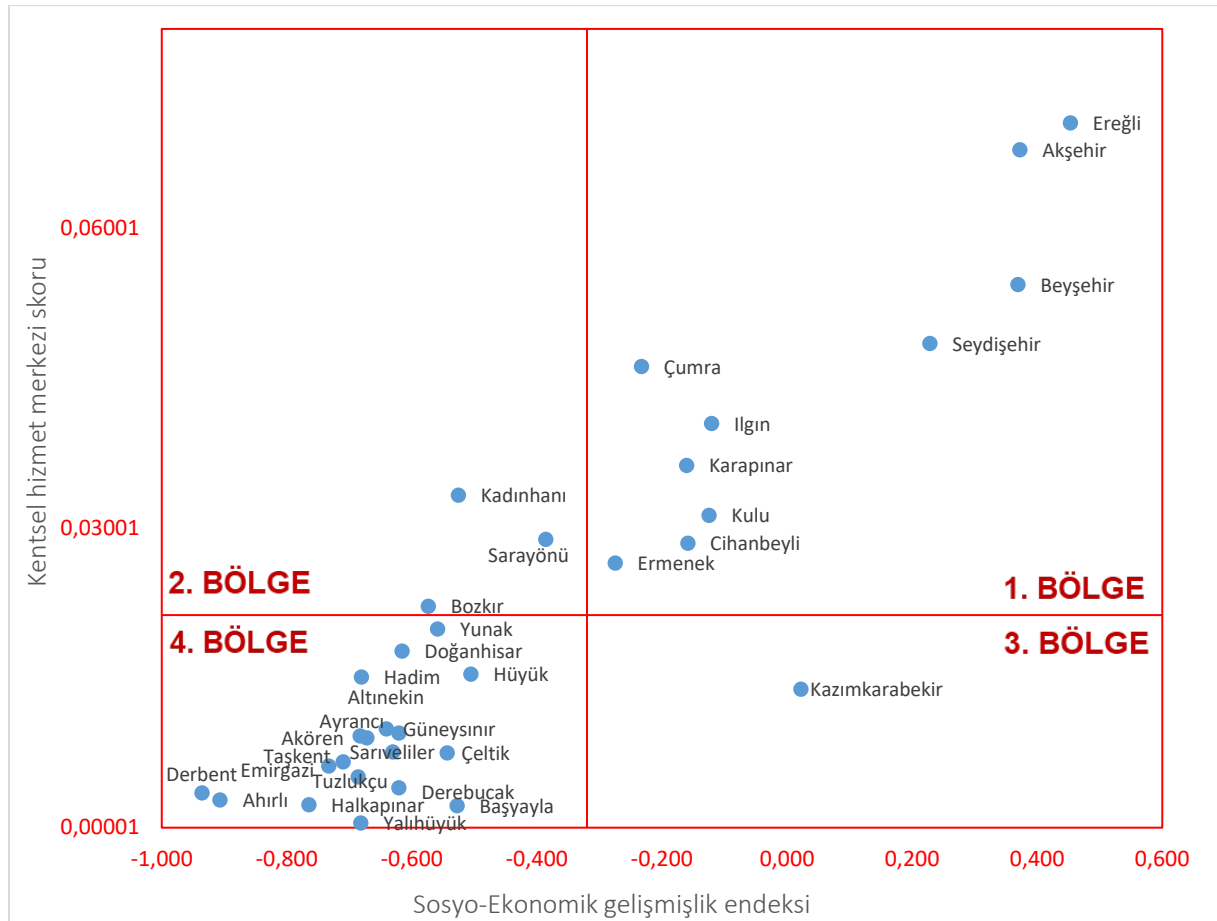
Bölgenin ağırlıklı olarak kent merkezleri odaklı büyümesi ki özellikle Konya Metropoliten alanı etrafındaki tek merkezli büyüme eğilimi, beşeri ve ekonomik sermayenin merkezde yoğunlaşmasına neden olmakta, bu ise bölge içi gelişmişlik farklarının derinleşmesine neden olabilmektedir. Alt bölgelerin oluşturulması Konya metropoliten alanı odaklı tek merkezli bir büyüme eğiliminin

doğurduğu dezavantajların önüne geçilerek çok merkezli mekânsal gelişmenin sağlanmasını, hizmetin daha hızlı ve etkin bir şekilde o bölgeden verilerek il merkezleri üzerindeki baskının hafifletilebilmesini ve en nihayetinde bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması politikasını ve küresel rekabet edebilirlik politikasını hayata geçirmeyi amaçlamaktadır. Alt bölge politikasının hayata geçirilmesinde öncelikle bölge kırsalındaki ilçelere yönelik muhtemel kamu yatırım kararlarının alt bölge ilişkileri esas alınarak verilmesi gerekmektedir. Diğer bir deyişle ilçelere yönelik kamu yatırımlarında mekânsal bir önceliklendirme yapılmalıdır.

Türkiye’de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri (YER-SİS) kapsamında yapılan analizlerden de faydalanılarak Konya Karaman Bölgesi’nin alt bölge merkezi olabilecek ilçeleri ve bunların hizmet sağladığı ilçeleri kapsayan etki alanları (hinterlandı) belirlenerek alt bölgeler tespit edilmiştir.

Kaynakların daha etkin ve etkili bir şekilde kullanabilmesi adına, kırsalda sosyal altyapının, temel kamu hizmetlerinin yetersiz ve işsizliğin yoğun olduğu, göç veren ilçelere; coğrafi olarak daha yakın, bunlara hizmet verme potansiyeli görece daha yüksek ve yakın çevresiyle sıkı fonksiyonel ilişkiler kuran ilçe merkezleri ve bunların alt bölge merkezi olma potansiyelleri Konya Karaman Bölgesi’ndeki yerleşim yerlerinin birbirleriyle olan ilişkileri analiz edilerek tespit edilmiş ve mekânsal tipolojiler belirlenmiştir.

Şekil 26 Konya Karaman Bölgesi İlçelerinde SEGE ve Kademelenme İlişkisi (Mekânsal Tipoloji)¹⁹²⁰

Kaynak: KAGM, Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi ve Kentsel Hizmet Skoru kullanılarak MEVKA tarafından analiz edilmiştir.

¹⁹ Tek merkezli büyümenin çok merkezli yapıya dönüştürülmesinde alternatif merkezlerin oluşturulması amaçlandığından il merkezleri analize dahil edilmemiştir.

²⁰ **Kentsel hizmet merkezi skoru:** Bir yerleşimin kendinden başka diğer yerleşimlere mal ve hizmet sağlama durumu
Sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksi: ilçelerin gelişmişlik seviyeleri

MEKÂNSAL TİPOLOJİLER:

- **TİPOLOJİ 1: ÇEKİM ALANLARI:** (Yüksek Gelişme ve Yüksek Kentsel Hizmet Düzeyine Sahip İlçeler)

“Mekânsal Tipolojiler” grafiğinde 1.bölgede kalan ilçeler olup gerek sosyo ekonomik gelişmişlik endeksi sıralamasında gerekse diğer ilçelerde bulunmayan mal ve hizmetleri sağlama potansiyeli bakımından ortalamanın üzerinde kalan ilçelerdir. Bu ilçeler ağırlıklı olarak istihdam imkanlarının görece daha iyi olduğu, eğitim, sağlık ve sosyal hizmetlerin daha iyi sağlandığı, yaşam kalitesinin görece yüksek olduğu ilçelerdir. Bu grupta yer alan ilçelerin bir kısmı alt bölge olma özelliği taşıdığından alt bölge merkezleri olarak belirlenmiştir. Alt bölge merkezi olarak belirlenen ilçeler dışında bu grupta **Cihanbeyli, Çumra, Ilgın, Karapınar ve Kulu** ilçeleri yer almaktadır.

- **TİPOLOJİ 2: POTANSİYEL ÇEKİM ALANLARI:** (Düşük Gelişme ve Yüksek Kentsel Hizmet Düzeyine Sahip İlçeler)

“Mekânsal Tipolojiler” grafiğinde 2.bölgede kalan ilçeler olup sosyo ekonomik gelişmişlik endeksi bakımından ortalamanın altında kalmalarına rağmen kentsel hizmet sağlama potansiyeli bakımından ortalamanın üzerinde kalan ilçelerdir. Bu grupta **Kadınhanı, Sarayönü ve Bozkır** ilçeleri yer almaktadır. Bu ilçeler kendisine yakın mesafedeki yerleşimlere hizmet sağlamakta ve fonksiyonel ilişkiler geliştirmektedir. Ancak gelişen ilişkiler arası bağlar yani diğer ilçelerin bu ilçelerden hizmet alma oranları düşüktür. Bu sebeple alt bölge merkezi olma özelliği taşımamaktadırlar.

- **TİPOLOJİ 3: YAKINSAMA İLÇELERİ:** (Yüksek Gelişme ve Düşük Kentsel Hizmet Düzeyine Sahip İlçeler ile Düşük Gelişme ve Düşük Kentsel Hizmet Düzeyine Sahip İlçeler)

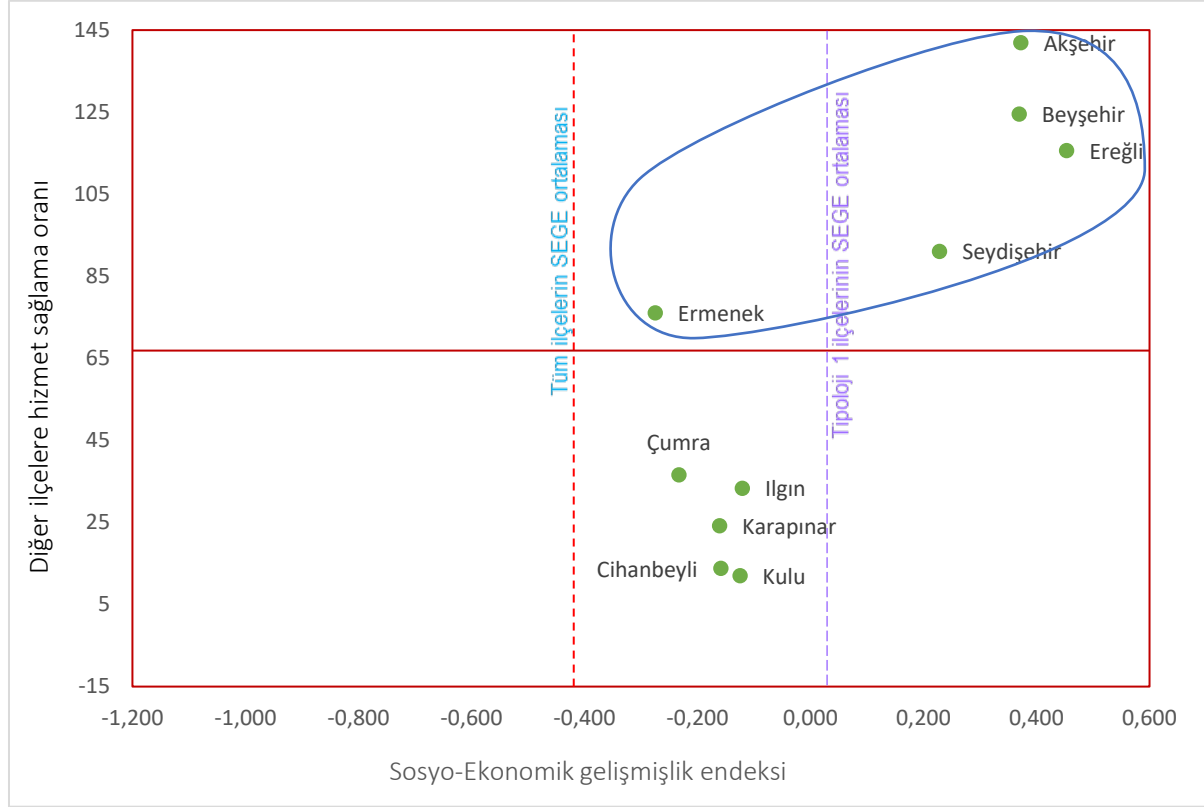
“Mekânsal Tipolojiler” grafiğinde 3.bölgede kalan **Kâzımkarabekir** ilçesi ve grafikte 4.bölgede kalan ilçeler; gerek sosyo ekonomik gelişmişlik endeksi sıralamasında gerekse diğer ilçelerde bulunmayan mal ve hizmetleri sağlama potansiyeli bakımından ortalamanın altında kalan kendinden başka bir ilçeye hizmet sağlayamayan ilçelerdir. Bu grupta yer alan ilçeler; **Ahırlı, Akören, Altınekin, Ayrancı, Başayla, Çeltik, Derbent, Derebucak, Doğanhisar, Emirgazi, Güneysınır, Hadim, Halkapınar, Hüyük, Sarıveliler, Taşkent, Tuzlukçu, Yalıhüyük ve Yunak** ilçeleridir. Bu ilçelerde temel geçim kaynağı tarımdır. Kent merkezlerine göç oranları yüksektir, nüfusları yaşlanma eğilimi göstermektedir. Eğitim, sağlık, sosyal ve kültürel hizmetlere erişim sınırlıdır. Teknik altyapı yetersizlikleri bulunmakta ve erişilebilirlikleri düşük ilçelerdir. Dolayısıyla yaşam kalitesi diğer ilçelere göre düşük kalmıştır. Bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılmasında öncelikle üzerinde durulması gereken ilçelerdir.

- **TİPOLOJİ 4: BÖLGESEL GELİŞME ANA ODAKLARI:** Sosyo-Ekonomik gelişmişlik açısından en yüksek performansı göstermekle birlikte bölgede yeniliğin, nitelikli işgücünün ve diğer tüm fırsatları ile en yaratıcı ekonomik faaliyetlerin gerçekleştiği **Konya Metropolitan Alan ve Karaman İl Merkezi**’dir.

- **TİPOLOJİ 5: ALT BÖLGE MERKEZLERİ;** İşsizliğin yoğun olduğu, göç veren ilçelere coğrafi olarak daha yakın, bunlara hizmet verme potansiyeli görece daha yüksek ve yakın çevresiyle sıkı fonksiyonel ilişkiler kuran ilçe merkezleri alt bölge merkezleri olarak belirlenmiştir. Bunlar **Akşehir, Beyşehir, Seydişehir, Ereğli ve Ermenek** ilçeleridir.

Mekânsal tipolojilerde belirtildiği üzere; 1. Bölgede kalan ilçelerin hem SEGE hem de kentsel hizmet skoru yüksektir. Dolayısıyla tipoloji 1 kategorisindeki ilçeler alt bölge merkezi potansiyeli taşıyan ilçelerdir. Ancak bu tespitin tek başına yeterli olmadığı ve alt bölge merkezi olabilmeleri için, kendinden başka diğer ilçelere hizmet sağlama oranına da bakmak gerektiği düşünülmektedir.

Şekil 27 Konya Karaman Bölgesi İlçelerinde SEGE ve Kademelenme ilişkisinde 1. Bölge ilçelerinin hizmet sağlama oranları ve SEGE ilişkisi (Alt Bölge Merkezleri)

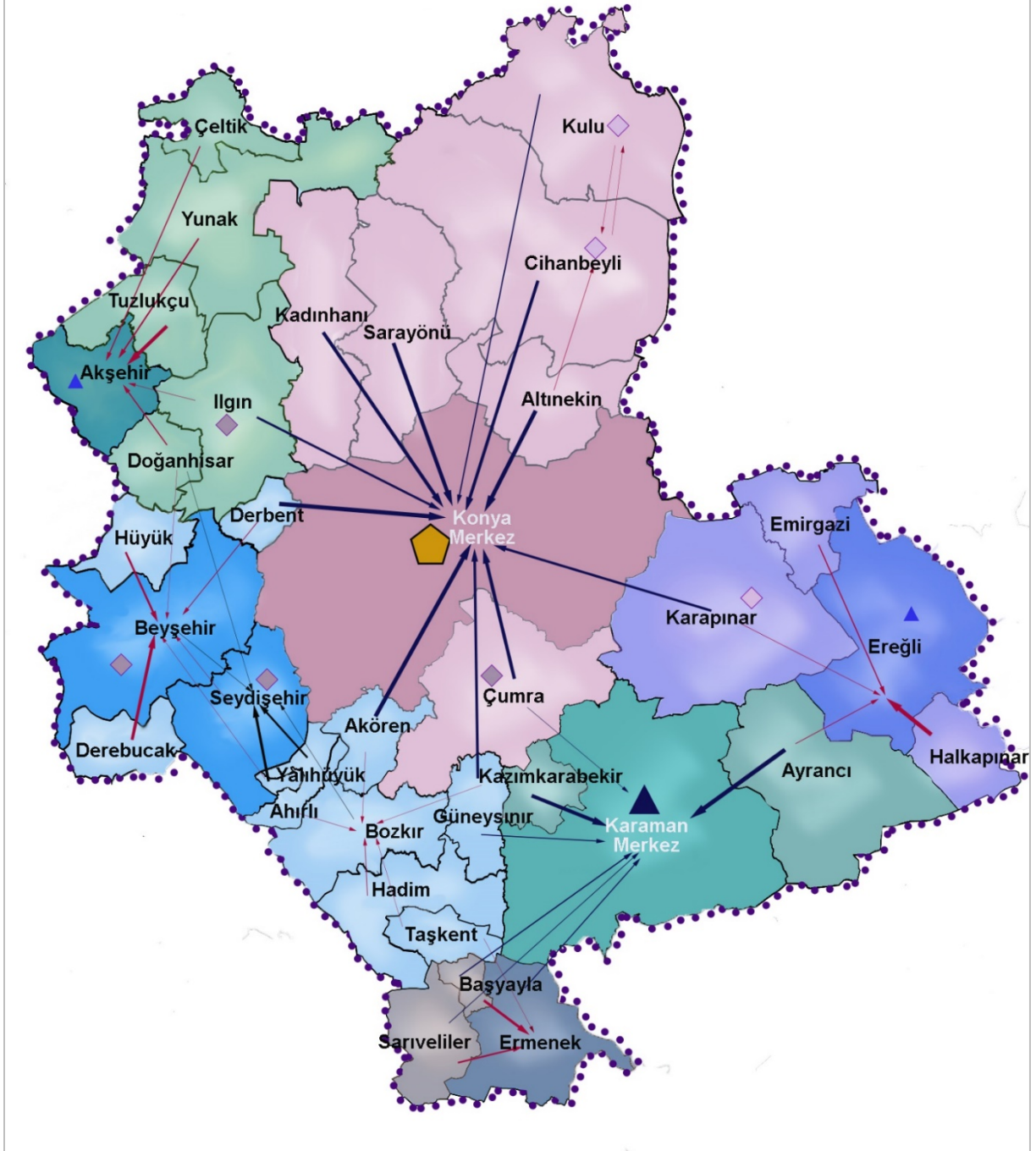
Kaynak: Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeks değeri ve Diğer İlçelere Hizmet Sağlama Oranı KAGM analizlerinden alınarak hazırlanmıştır.

Tipoloji 1 ilçelerinin hizmet sağlama oranlarını SEGE değerleri ile çaprazladığımızda 5 ilçenin hizmet sağlama oranı bakımından alt bölge merkezi olma potansiyeli taşıdığı belirlenmiştir. Dolayısıyla Akşehir, Beyşehir, Seydişehir, Ereğli ve Ermenek ilçeleri alt bölge merkezleri olarak belirlenmiştir. Belirlenen alt bölge merkezleri arasında SEGE değeri en düşük olan ilçe Ermenek ilçesi olup tipoloji 1 de yer alan ilçelerin ortalama SEGE değerlerinin altında bir değere sahiptir. **Alt bölge merkezlerinin birbirine yakınsanması noktasında Ermenek ilçesi öncelikle üzerinde durulması gereken ilçelerdendir.**

ALT BÖLGE MERKEZLERİNİN HİTERLANDI

Alt bölge merkezlerinin etki alanları belirlenirken yine Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü'nün yürüttüğü YER-SİS çalışmasından faydalanılmıştır. Belirlenen alt bölge merkezlerinden hizmet alan ilçeler ve bunların hizmet alma oranına göre alt bölgeler belirlenmiştir. **Bu kapsamda 4 adet alt bölge belirlenmiştir. Bunlar; Akşehir alt bölgesi, Ereğli alt bölgesi, Ermenek alt bölgesi Beyşehir–Seydişehir alt bölgesidir.** Ayrıca hiçbir alt bölgeye dahil olmayan ilçeler yoğun olarak il merkezlerinden hizmet sağlamak olup istisnaları olmakla birlikte ağırlıklı olarak il merkezlerine yakın ilçelerdir. Bu ilçeler, ya Karaman Merkez ya da Konya Merkez hinterlandında yer almıştır.

Harita 34 Konya Karaman Bölgesi Alt Bölgeleri

Kaynak: KAGM, Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi değeri ve Diğer İlçelere Hizmet Sağlama Oranı verileri kullanılarak MEVKA tarafından analiz edilmiş ve alt bölgeler belirlenmiştir.

ÇOK MERKEZLİ MEKÂNSAL GELİŞİM VE FARKLI MÜDAHALE YÖNTEMLERİ

Alt bölgeler; yönetsel sınırları idari sınırlarla çakışmayan, yani fonksiyonel ilişkiler açısından o sınırları aşabilen mekânsal oluşumlardır. Konya Karaman Bölge Planında alt bölgeler kırsalda sosyal altyapının yetersiz ve işsizliğin yoğun olduğu, göç veren ilçelere coğrafi olarak daha yakın, bunlara hizmet verme potansiyeli görece daha yüksek ve yakın çevresiyle sıkı fonksiyonel ilişkiler kuran kendisinin etkisi altında kalan diğer ilçelerden oluşmaktadır. Yani alt bölgeler mal, hizmet, yaşam alanı ve çalışma alanı arasındaki yolculuk hareketleri diğer insan akımları bakımından birbirleri ile daha yoğun ilişki kuran ilçeleri kapsamaktadır.

Bölgede beşeri ve ekonomik sermaye birikimi Konya ve Karaman il merkezine yığılmış durumdadır. Alt bölgelerin oluşturulması bölgenin Konya metropoliten alanı odaklı tek merkezli bir büyüme eğiliminin doğurduğu dezavantajların önüne geçilerek çok merkezli mekânsal gelişmenin sağlanmasını, hizmetin daha hızlı ve etkin bir şekilde o bölgeden verilerek il merkezleri üzerindeki baskının hafifletilebilmesini ve en nihayetinde bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması politikasını hayata geçirmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca Konya Karaman Bölgesi'nin oldukça geniş bir yüzölçümüne sahip olması ve bu nedenle yerelde farklı fonksiyonel ilişkileri içermesi itibarıyla alt bölge politikasına gidilmesi önemlidir. Alt bölge politikasının hayata geçirilmesinde öncelikle bölge kırsalındaki ilçelere yönelik kamu yatırım kararlarında alt bölge ilişkilerinin esas alınması ve mekânsal önceliklendirmelerin yapılması gerekmektedir. Kamu yatırımlarının minimum maliyetle en fazla nüfusa hizmet edecek şekilde yer seçmesi ve böylece kamunun hizmet sunma etkinliğinin artması adına bu yatırımların alt bölge merkezlerine yönlendirilmesi sağlanmalıdır. Ancak bunu yaparken, kamu hizmetlerine erişim imkânları yeterli düzeyde sağlanmalı ve yatırım kararları alt bölge içindeki ilçelerin birbirleriyle ilişkilerini de artırmalıdır. Bir yerleşim için zaruri yani temel olan kamu hizmetleri yerinde sağlanması gerektiği göz ardı edilmemelidir. Konya Karaman Bölge Planı alt bölgeler içerisinde kalan ilçelerin fonksiyonel ilişkilerini kuvvetlendirebilmek adına birbirleri ile ortak projeler ve işbirliklerini öncelikli olarak destekleyecektir.

AKŞEHİR ALT BÖLGESİ

Bölgemizin Tuzlukçu, Çeltik, Yunak, Ilgın ve Doğanhisar ilçeleri Akşehir alt bölge merkezi etkisi altında kalmaktadır.

Harita 35 Akşehir Alt Bölgesi

Akşehir ilçesi; Afyonkarahisar'a bağlı Sultandağı ilçesi başta olmak üzere Çay ve Bolvadin ilçelerine ve Isparta'ya bağlı Yalvaç ve Şarkikaraağaç ilçelerine hizmet sağlamaktadır.

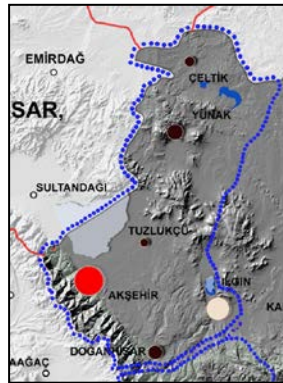
Coğrafi bakımdan alt bölgenin dağlık ve ovalık kesimleri bulunmaktadır. Özellikle Doğanhisar ilçesi ve Akşehir ilçesinin belde ve köyleri dağlık arazi üzerinde yer almaktadır. Alt bölge genel olarak tarımsal faaliyetlerin ağırlıklı olduğu bir ekonomik yapıya sahiptir. Akşehir ve Doğanhisar’da meyvecilik faaliyetleri öne çıkmaktadır. Özellikle Akşehir ilçesinde coğrafi tescili de bulunan

kiraz üretimi önemli bir ürün olup hem yaş meyve şeklinde hem de katma değeri artırmaya yönelik çeşitli ürünlere dönüştürülerek satışı yapılmaktadır ancak markalaşması ve pazarlama kanalları konusunda çalışmalar yapılması gerekmektedir. Meyvecilik faaliyetlerinin yoğun olduğu alanlar arıcılık faaliyetleri için uygun alanlardır. Yunak ilçesinde salçalık kapa biber üretimi fazladır. Söz konusu ürünün katma değerinin artırılması için işlenerek satışına yönelik yatırımlar ilçede istihdam olanaklarını da artıracaktır. Tuzlukçu ilçesinde jeotermal sera kurulmuş olup uygun termal kaynakların bulunduğu alanlarda seracılık faaliyetlerinin desteklenmesi gerekmektedir. Özellikle Ilgın, Yunak, Tuzlukçu ve Çeltik ilçelerinde tohumluk üretiminin desteklenmesi gerekmektedir. Buna yönelik tesis ihtiyaçlarının alt bölgeye hizmet edecek şekilde giderilmesi gerekmektedir.

Arıcılık, meyvecilik, küçükbaş hayvancılık, tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliği gibi faaliyetler için uygundur.

Akşehir ilçesi; YER-SİS çalışmasına göre; 2.kademe eğitim, ulaşım, ticaret, iletişim ve 3. kademe sağlık merkezi konumundadır. Akşehir ilçesi ve alt bölgesi, İzmir limanına erişim noktasında avantajlı bir konumda bulunmakta olup demiryolu bağlantılarının da bulunması sebebiyle ticari yönden görece gelişmiştir. Alt bölgede en yoğun sanayileşme Akşehir ilçesinde görülmektedir. Gıda, fabrikasyon metal ürünleri, başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı, motorlu kara taşıtı ve römork imalatı gibi sektörlerin öne çıktığı görülmektedir. Akşehir ilçesi ile birlikte Ilgın ilçesinde de sanayi oluşumları alt bölgenin diğer ilçelerine göre fazladır. Ilgın ilçesinde gıda sektörü ağırlıklı bir gelişim olmakla birlikte çeşitlenme eğilimleri mevcut olup bölgenin rekabetçi olduğu sektörlerden fabrikasyon metal ürünleri, başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı oluşumları bulunmaktadır.

AKŞEHİR ALT BÖLGESİNİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK MÜDAHALE YÖNTEMLERİ

245. Merkezi Akşehir olan alt bölge hinterlandında **Çeltik, Yunak, Tuzlukçu, Doğanhisar ve Ilgın** ilçeleri yer almaktadır. Özellikle Tuzlukçu ilçesi Akşehir'den yüksek oranda hizmet alan bir ilçedir.

246. Alt bölgede kuraklık sorunu bulunmakta olup Akşehir gölünün kuruma düzeyine gelmesi tehdidin önemini ortaya koymaktadır. Alt bölgede yer altı su kullanımı suyun kendini yıllık

yenileme (beslenme) miktarından 1,8 kat fazladır. Su kullanımının kontrol altına alınması sağlanacaktır. Su kaçak ve kayıpları yaşanan bir alt bölge olduğu bilinmekte olup kaçak ve kayıpların önlenmesine yönelik yatırımlar yapılacaktır.

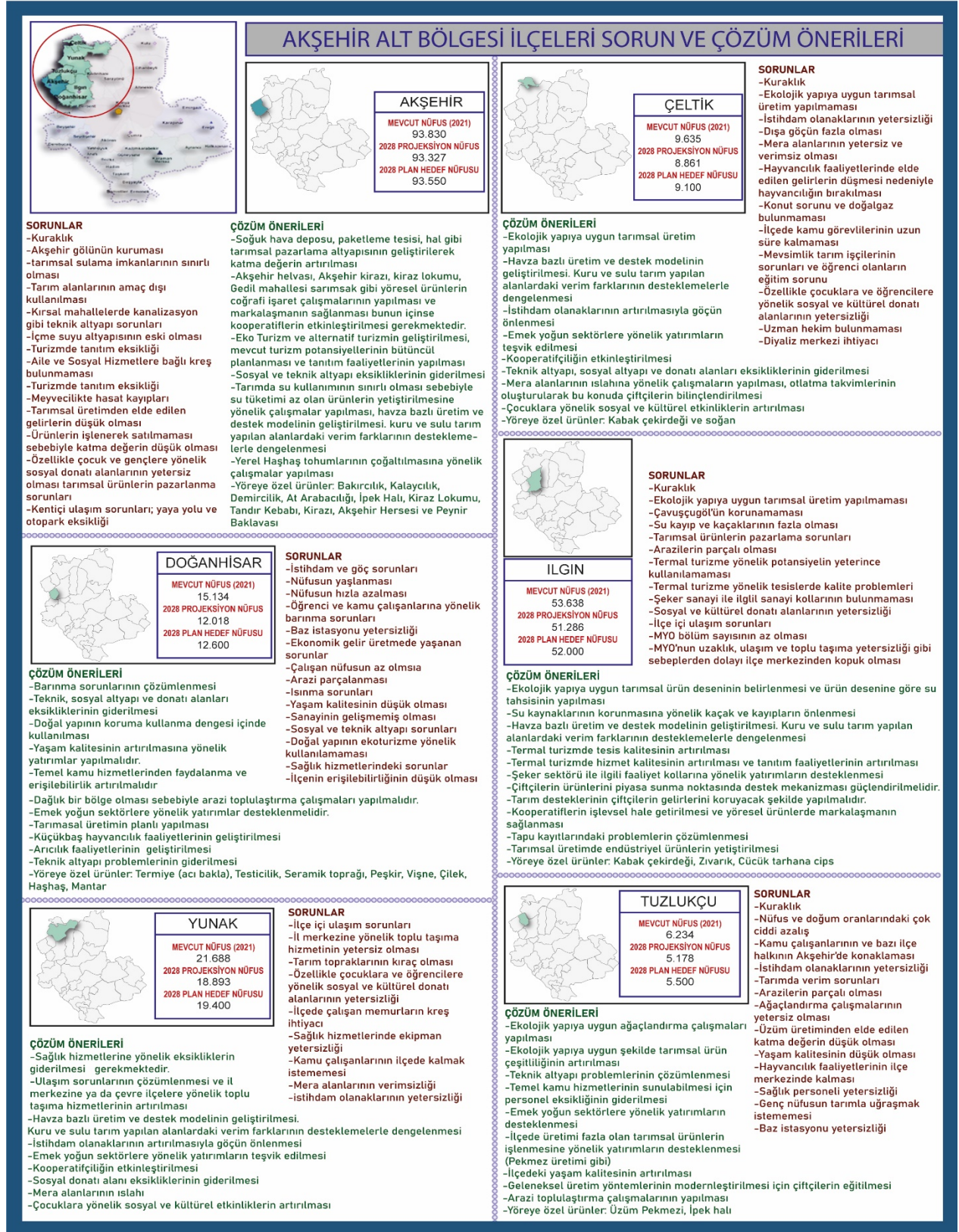
247. Alt bölgenin ekolojik yapısına uygun tarımsal üretim yapılması ile ilgili çalışmalara ağırlık verilecektir.

248. Turizme yönelik potansiyellerin değerlendirilmesi sağlanacaktır. Akşehir'de kültür turizmi, doğa turizmi ve hava sporlarına yönelik potansiyeller, Doğanhisar ilçesinde doğa turizmine yönelik potansiyellerin harekete geçirilmesi sağlanacaktır.

249. Ilgın'da termal turizme yönelik potansiyel yeterince değerlendirilememektedir. Tesislerin kalitesi ve hizmet standartları artırılacaktır.

250. Bölgenin İzmir Limanı'na erişilebilirliğinin en fazla olduğu alt bölgedir. Aynı zamanda ticari faaliyetler de gelişmiştir. Ticaret ve lojistik sektörüne yönelik faaliyetlerin gelişimini sağlayacak çalışmalar desteklenecektir.

Harita 36 Akşehir Alt Bölgesi İlçelerine İlişkin Tespit ve Öneriler

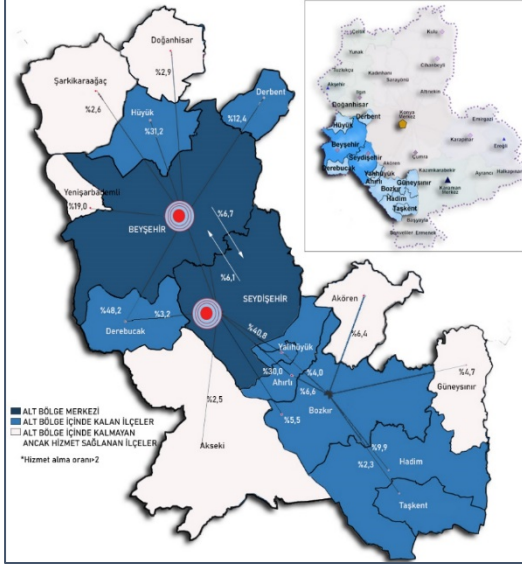

Kaynak: İlçe toplantıları

BEYŞEHİR-SEYDİŞEHİR ALT BÖLGESİ

Bölgemizin Hüyük, Derbent, Derebucak, Yalılı, Ahırlı, Bozkır, Hadim ve Taşkent ilçeleri Beyşehir ve Seydişehir alt bölge merkezleri etkisi altında kalmaktadır.

Harita 37 Beyşehir-Seydişehir Alt Bölgesi

Beyşehir ve Seydişehir ilçeleri alt bölge merkezi olma özelliği göstermelerinin ve benzer gelişme düzeyine sahip olmalarının yanı sıra mesafe bakımından yakın olmalarının da etkisiyle birbirleriyle fonksiyonel ilişki içerisinde bulunmaktadır. Ayrıca hizmet sundukları ilçeler de büyük ölçüde örtüşmektedir. Bazı ilçelere de her ikisi de hizmet sunmaktadır. Dolayısıyla bu iki alt bölge merkezi tek bir alt bölgede hizmet vermektedir. Alt bölgede bulunan bir diğer çekim gücü olan ilçe Bozkır'dır. Ancak Bozkır ilçesi kentsel hizmet skoru bakımından ortalamanın altında kalmakta olup hizmet sağladığı ilçelere hizmet oranı da düşük kalmaktadır. Bu sebeple alt bölge merkezi olarak belirlenmemiştir. Doğrudan Beyşehir ya da Seydişehir ilçelerinden

etkilenmeyen Hadim ve Taşkent ilçeleri Bozkır ilçesinden kısmen hizmet almaları sebebiyle bu alt bölgeye dahil edilmişlerdir. Ancak Taşkent ilçesi %49,2 oranında Hadim ilçesi ise %43,4 oranında Konya merkezden hizmet alan ilçeler olup benzer gelişme düzeyine sahip bu iki ilçenin çok yakın mesafede bulunmaları Hadim-Taşkent ilişkilerini geliştirmiştir. Fakat buna rağmen ilçelerin birbirlerine sunabildikleri hizmetler oldukça sınırlıdır. Söz konusu iki ilçenin Konya merkeze gidişlerinin azaltılması ve alt bölge ile bağlarının güçlendirilmesi gerekmektedir. Bu ilişkilerin gelişmemesindeki en büyük etken coğrafi olarak dağlık bir yapıya sahip olan Taşkent ve Hadim ilçelerinin erişilebilirliklerinin düşük olmasıdır.

Alt bölge coğrafi bakımdan dağlık bir yapıya sahiptir. Arıcılık, meyvecilik, küçükbaş hayvancılık, tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliği gibi faaliyetler için uygundur. Yıllık yağış miktarı bakımından bölgenin avantajlı ilçeleri bu alt bölgede yer almaktadır. Kuraklaşma eğilimleri görece az olmasına karşın bir tehdit olarak karşımıza çıkmaktadır. Alt bölgede bulunan mağaralar ve doğal yapı turizm için önemli bir potansiyel olup diğer turizm değerleri ile entegre bir destinasyon planlaması yapılması gerekmektedir. Nitekim alt bölgenin Antalya ile erişiminin yüksek olması ve geçiş güzergahında bulunması da turizme yönelik çalışmalar bakımından bir avantaj oluşturmaktadır.

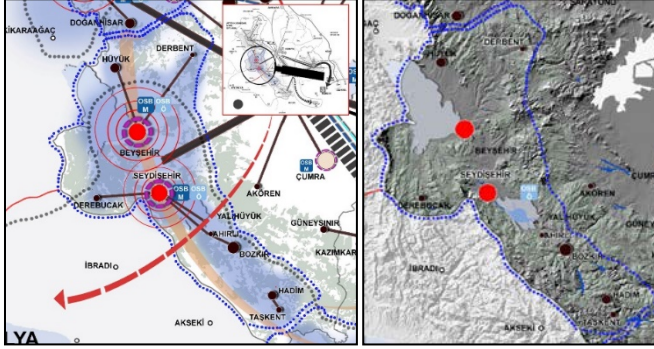
Alt bölge güneş radyasyon değerleri bakımından da görece yüksek değerlere sahip olup GES yatırımları bakımından uygundur.

Beyşehir ve Seydişehir ilçeleri YER-SİS çalışmasına göre; eğitim, sağlık, ticarete 2.kademe, ulaşım ve iletişimde 1. kademe kentsel hizmet merkezi konumundadır.

Alt bölgede en yoğun sanayileşme Beyşehir ve Seydişehir ilçelerinde görülmektedir. Beyşehir ilçesinde özellikle fabrikasyon metal ürünleri sektöründe önemli bir üretim ve istihdam söz konusudur. Bu da sektörün orta yüksek teknoloji düzeyine sahip alt faaliyet kollarından silah ve mühimmat (cephane) imalatından kaynaklanmaktadır. Bunun yanı sıra gıda, tekstil, giyim, diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı gibi sektörlerin öne çıktığı görülmektedir. Bölgenin rekabetçi olduğu sektörlerden

silah ve mühimmat (cephane) imalatında oldukça önemli bir yere sahip olup makine ve ekipman imalatı, ana metal sanayi ve motorlu kara taşıtı ve römork imalatı sektörlerinde oluşumlar bulunmaktadır. Seydişehir ilçesinde özellikle ana metal sektöründe önemli bir üretim ve istihdam söz konusudur. Bunun yanı sıra giyim, fabrikasyon metal ürünleri, gıda, makine ve ekipman imalatı, diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı gibi sektörlerin öne çıktığı görülmektedir.

BEYŞEHİR-SEYDİŞEHİR ALT BÖLGESİNİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK MÜDAHALE YÖNTEMLERİ

251. Merkezi Beyşehir ve Seydişehir olan alt bölgenin hinterlandında Hüyük, Derbent, Derebucak, Yalıhüyük, Ahırlı, Bozkır, Hadim ve Taşkent ilçeleri yer almaktadır. Alt bölge coğrafi bakımdan dağlık bir yapıya sahiptir ve arazi varlığı da sınırlıdır. Bu sebeple tarımdan elde edilen gelirler ovalık bölgelere görece düşük olup tarımda katma değeri artırmaya yönelik çalışmalar yapılacaktır.

252. Alt bölgenin Taşkent, Hadim, Bozkır, Derebucak Ahırlı ve Yalıhüyük gibi ilçelerinde arazilerin küçük olmasına bağlı olarak alınan destekler düşüktür. Arazi varlığı gibi unsurların da desteklerde dikkate alınması ve özellikle dağlık coğrafyalar için artırılması gerekmektedir. Merkezi düzeyde karar alınmasını gerektiren konu ile ilgili yerel düzeyde de gerekli çalışmalar yapılacaktır.

253. Tarımda katma değeri artırmak adına depolama, paketleme, eleme, işleme ve kurutma ya da dondurma tesislerine yönelik yatırımlar desteklenecektir.

254. Meyvecilik faaliyetlerinde verimlilik artırmaya yönelik çalışmalar yapılacaktır.

255. Meyve fiyatlarının düşürülmemesi için taban fiyat belirlemeye yönelik çalışmalara ihtiyaç bulunmakta olup kooperatifleşmenin aktif hale getirilmesiyle fiyat problemlerine çözüm üretilecektir. Aktif hale getirilen kooperatifler eliyle markalaşma ve pazarlamaya yönelik çalışmalar yürütülecek ve e-ticaret gibi pazarlama yöntemlerine yönelmeyle elde edilen gelirler artırılabilecektir. Coğrafi işaret çalışmaları yapılacaktır.

256. Alt bölgede meyvecilik faaliyetlerinin fazla olması arıcılık faaliyetleri için de uygun ortamı hazırlamaktadır. Derebucak, Hadim, Taşkent, Ahırlı, Yalıhüyük, Derbent ve Bozkır ilçeleri başta olmak üzere arıcılık faaliyetleri artırılacak katma değeri artırmaya yönelik ürün çeşitliliği (arı sütü, polen, propolis gibi) sağlanacaktır.

257. Derebucak, Hadim, Taşkent, Ahırlı, Yalıhüyük, Derbent ve Bozkır gibi ilçelerde yaşlı nüfus oranının fazla olması bununla birlikte doğum oranlarının düşük olması bu ilçelerin gelecek nüfusunu koruma noktasında önemli bir tehdit oluşturmaktadır. Ayrıca genç ve dinamik bir nüfusun az olması sebebiyle ekonomik gelir üretmekte sıkıntılar yaşanmasına sebep olmaktadır. Bu sorunların önüne geçilebilmesi adına ilgili kuruluşlar tarafından iş birliği yapılarak gerekli tedbirler alınacaktır.

258. Tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliğine yönelik demonstrasyon faaliyetleri gerçekleştirilecek, yetiştirilen ürünlerde ilaç sanayine uygun kalite ve standartların yakalanması sağlanacaktır.

259. Turizme yönelik potansiyellerin entegre ve bütüncül bir destinasyon olarak planlanması sağlanacak ve turizme yönelik faaliyetler desteklenecektir.

260. Bölgenin rekabetçi olduğu sektörlerden silah ve mühimmat imalatında alt bölge önemli bir yere sahiptir. Sektörün gelişimine katkı sağlayacak çalışmalar ve yatırımlar desteklenecektir.

Harita 38 Beyşehir-Seydişehir Alt Bölgesi İlçelerine İlişkin Tespit ve Öneriler-1

BEYŞEHİR-SEYDİŞEHİR ALT BÖLGESİ İLÇELERİ SORUN VE ÇÖZÜMLERİ

BEYŞEHİR

MEVCUT NÜFUS (2021)	77.137
2028 PROJEKSİYON NÜFUS	78.496
2028 HEDEFLenen NÜFUS	79.250

SORUNLAR

- Kuraklık
- Beyşehir gölünün kirlilik sorunu
- Sosyal kültürel olanakların yetersizliği
- Hizmet ve kalite standartlarının yetersizliği
- Öğrencilerin barınma sorunları
- Şehirci ulaşım sorunu
- Konaklama sürelerinin yeterli olmaması
- Turizm altyapı eksiklikleri
- Tanıtım ve pazarlama eksikliği
- Genç işsizliği
- Büyükşehir kanunu kapsamında ilçe yerel yönetimlerinin yetki sınırları nedeniyle ve büyükşehir belediyesi yetkisindeki alanın çok geniş olması nedeniyle sorunların çözümünde gecikmeler yaşanması
- Ara eleman eksikliği
- Altyapı yetersizliği
- Ulaşım araçlarının yetersizliği ve ulaşım türlerinin entegrasyonu sorunları
- Tarımda planlama eksikliği
- Beyşehir'de üretilen ürünlerin Antalya otelleri ile buluşturulamaması
- Üretilen meyve ve sebzelerin satış öncesi saklanma sorunu
- Firmaların kurumsal pazarlama ve strateji eksikliği
- Mermer kaynağının katma değer yaratacak şekilde kullanamaması
- Düzensiz yapılaşma ve doğrudan çevresel sorunlar
- Doğal kaynakların korunarak kullanılamaması
- Turizm potansiyelleri fazla olmasına rağmen istenilen gelirlerin elde edilememesi

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- İçme suyu olarak kullanılan gölün etrafındaki yapılaşmanın kontrol altına alınması
- Gölün etrafındaki tüm yerleşimlerin atıklarının göle deşarj edilmesi önlenmeli
- Çevre bilincinin oluşturulması
- Turizmin bütüncül olarak planlanması ve eylem planı ile uygulanması
- Glamping, kamp ve karavan turizminin geliştirilmesi
- Doğal güzelliklerin ve diğer turizm değerlerinin tanıtımı
- Konaklama tesislerinin niteliklerinin ve yatak sayılarının artırılması
- Genç nüfusun hangi sektörde olursa olsun nitelikli şekilde yetiştirilmesi sağlanmalıdır
- Tarımda ürün çeşitliliğinin sağlanması
- Pazar olanaklarının geliştirilmesi
- Girişimciliğin geliştirilmesi
- Tarımsal üretimin planlı hale getirilmesi
- Mermer ve silah üretiminde katma değer artırılması
- Yöresel Ürünler : Akçablen (Çetmi) şeker fasulyesi, tarhana ve un tarhanası, salamura keçi peyniri, Beyşehir göl sazanı

HÜYÜK

MEVCUT NÜFUS (2021)	15.405
2028 PROJEKSİYON NÜFUS	14.035
2028 HEDEFLenen NÜFUS	14.500

SORUNLAR

- Tarımdan elde edilen gelirlerin düşük olması
- Kuraklık
- Özellikle çocuklar için bir tehlike olan sulama göletlerinde güvenlik tedbirlerinin artırılması
- Meraların farklı amaçlarla kullanılması
- Çilek yetiştiriciliğinin önemli miktarda yapıldığı ilçede çilek üretici birliğinin aktif olmaması
- Katma değer düşük olması
- Arazilerin parçalı olması
- Beyşehir gölü kenarında bulunan ilçenin tarımsal sulamada gölden faydalanamaması
- Konya merkeze toplu taşıma imkanının olmaması
- İlçe merkezinde hastaneye ulaşımın çok zor olması
- Nüfusun yaşlanması
- Nüfusun yaşlanması da bağlı olarak çiftçilik faaliyetlerini bırakma eğilimi

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- Ekolojik yapıya uygun tarımsal ürün deseninin belirlenmesi ve ürün desenine göre su tahsisinin yapılması
- Su kaynaklarının korunmasına yönelik kaçak ve kayıpların önlenmesi
- Havza bazlı üretim ve destek modelinin geliştirilmesi. Kuru ve sulı tarım yapılan alanlardaki verim farklarının desteklemelerde dengelenmesi
- Termal turizmde tesis kalitesinin artırılması
- Termal turizmde hizmet kalitesinin artırılması ve tanıtım faaliyetlerinin artırılması
- Şeker sektörü ile ilgili faaliyet kollarına yönelik yatırımların desteklenmesi
- Çiftçilerin ürünlerini piyasa sunma noktasında destek mekanizması güçlendirilmelidir.
- Tarım desteklerinin çiftçilerin gelirlerini koruyacak şekilde yapılmalıdır.
- Kooperatiflerin işlevsel hale getirilmesi ve yöresel ürünlerde markalaşmanın sağlanması
- Tapu kayıtlarındaki problemlerin çözülmesi
- Tarımsal üretimde endüstriyel ürünlerin yetiştirilmesi
- Yöresel Ürünler: kabak çekirdeği, zıvank, cücük tarhana cips

BOZKIR

MEVCUT NÜFUS (2021)	25.600
2028 PROJEKSİYON NÜFUS	22.748
2028 HEDEFLenen NÜFUS	23.650

SORUNLAR

- Meyve ağaçlarının yaşlanması
- Nüfus kayıplarının fazla olması
- Öğrencilerin barınma sorunları
- Meraların verim sorunu
- Arazilerin parçalı olması
- Hayvan barınağının bulunmaması
- Aricıların yüksek rakımlara çıkabilecekleri yolun bulunmaması
- Meyvecilik faaliyetlerinde sulama problemleri sebebiyle yeterli gelir elde edilememesi
- İlçede su bulunmasına rağmen sulama altyapısının olmamasından dolayı mevcut suyun kullanılamaması. Dolayısıyla sulanabilen arazi miktarının azlığı
- Sulama yapılamadığı için nadas alanlarının fazla olduğu
- İlçede kadastro problemleri bulunmakta olup gerçek sahipler ve kadastrodaki sahipler farklıdır. Ancak on yıllık zaman aşımının geçmesi sebebiyle bu problemlerin giderilmesi için mevzuat değişikliğine gidilmesi
- Kadastro problemlerinden dolayı tarım ve sanayi gibi faaliyetlerin gerçekleştirilmesinde sorunlar yaşanmakta olup desteklerden faydalanılamaması

DERBENT

MEVCUT NÜFUS (2021)	4.086
2028 PROJEKSİYON NÜFUS	3.284
2028 HEDEFLenen NÜFUS	3.550

SORUNLAR

- Nüfusun yaşlı olması
- İstihdam olanaklarının yetersizliği nedeniyle genç nüfusun dışa göçü
- Ekonomik gelirlerin düşük olması
- Tarımsal ürünlerin pazarlama sorunları
- Gençlerin tarıma ilgisizliği
- Dağık bir coğrafyada bulunması ve arazilerin parçalı olması
- Tarımsal üretimde geleneksel yöntemlerin kullanılması
- Tarla sahibi ile çiftçilerin farklı olması nedeniyle desteklerden faydalanılamaması
- Hayvancılık faaliyetleri giderek azalmaktadır.
- Hayvancılık faaliyetlerinin ev altı ahırlar şeklinde yapılması
- Sosyal imkanların ve donatı alanlarının yetersizliği
- Yaz mevsiminde tarım işçisi sıkıntısının yaşanması
- Kooperatifleşmede yaşanan sorunlar
- Aladağ kayak merkezini yapım işlerinin tamamlanmamış olması

DEREBUCAK

MEVCUT NÜFUS (2021)	5.937
2028 PROJEKSİYON NÜFUS	4.402
2028 HEDEFLenen NÜFUS	4.700

SORUNLAR

- Genç nüfusun dışarıya göç etmesi
- Nüfusun yaşlanması
- Konut problemleri
- Sağlık personeli yetersizliği
- Elektrik altyapısındaki sorunlar
- Doğurganlık oranlarının düşmesiyle ilçede öğrenci bulunmaması
- Taşımali eğitimde özellikle kış dönemi yaşanan sorunlar
- Öğrenci azlığı nedeniyle uygulanan birleştirilmiş eğitimde yaşanan sorunlar ve kalitenin düşmesi
- Sosyal ve kültürel olanakların yetersizliği
- Keçicilik faaliyetlerinde hijyen, depolama ve pazarlama sorunları
- Süt üretiminin azalması
- Aromatik bitkiler ile ilgili potansiyellerin değerlendirilememesi
- Tarımsal ürünlerin pazarlanma problemleri
- İletişim ve internete erişim sorunları
- İlçede tarım işçisi bulunmaması
- Kamu görevlilerinin ilçede ikamet etmemeleri
- İşyeri açacak dükkan bulunmaması
- Ziyaretçiler için konaklayacak yer bulunmaması

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- Yaz seracılığı faaliyetlerinin geliştirilmesi
- Orman meyveleri yetiştiriciliğinin yapılması
- Güneş ve rüzgar enerjisinin kullanılması
- Kamu binalarında güneş enerjisi kullanımının desteklenmesi
- Yüksek yaylalarda noktasal rüzgar ölçümlerinin yapıp uygun alanların belirlenmesi
- Yeni meyve ağaçlarının dikilmesi, fide desteklerinden faydalanılması
- Atıl binaların yurt olarak kullanılması
- Mevcut yurtların yatak kapasitesinin artırılması
- Mera ıslah ve amenajman çalışmalarının yapılması
- Sulama altyapısına yönelik yatırımların yapılması
- Arazi toplulaştırma çalışmalarının yapılması
- Yöresel Ürünler: Bozkır tahini, Bozkır balı, küflü peynir

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

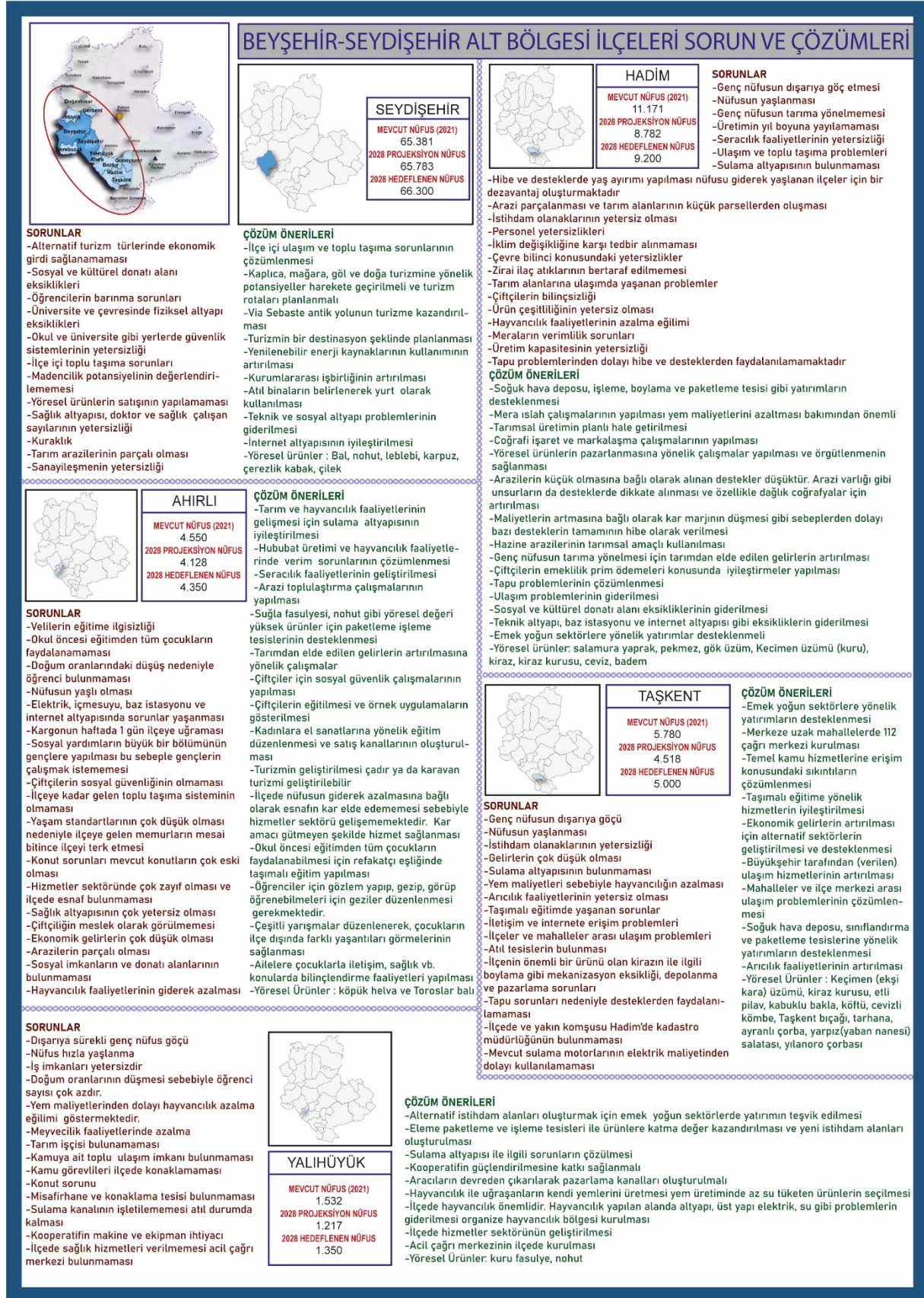
- Az su tüketen ürünlerin yetiştirilmesi
- Tarımsal ürünlerin işlenmesi
- Yöresel ürünlerin desteklenmesi
- Yabancı hayvanların tarım alanlarına zarar vermesine yönelik tedbirler alınması
- Coğrafi işaret bulunan taze fasulyenin pazarlanmasına yönelik çalışmalar yapılması
- Hasat süresinin uzatılması ve ürün kaybının azaltılması için seracılık faaliyetlerinin desteklenmesi
- Arazilerin küçük olmasına bağlı olarak alınan destekler düşüktür.
- Arazi varlığı gibi unsurların da desteklerde dikkate alınması ve özellikle dağık coğrafyalar için artırılması
- Aricılık faaliyetlerinin artırılması
- Tarımsal demonstrasyon faaliyetleri
- Hayvancılık alanlarının oluşturulması
- Teknik ve sosyal altyapı problemlerinin giderilmesi
- İnternet altyapısının iyileştirilmesi
- Aladağ kayak merkezinin faaliyete geçirilmesi
- Yöresel Ürünler : taze fasulye, kuru fasulye, çilek ve halıcık

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- İstihdam alanlarının oluşturulması için emek yoğun sektörlerle yönelik yatırımlar desteklenmeli
- Sosyal ve kültürel donatı alanlarının oluşturulması
- Konut problemlerinin çözülmesi
- Nüfusun az olmasına bağlı olarak esnaf yeterli gelir elde edememektedir. Bu sebeple bazı hizmetlerin kar amacı gütmeyen kurumlara sağlanması
- Elektrik, iletişim internet gibi temel ihtiyaçların giderilmesi
- Eğitim ve sağlık hizmetlerinde standartların artırılması
- Tarımsal ürün çeşitliliğinin artırılması
- Markalaşma sağlamıştır ancak tanıtım faaliyetlerinin artırılması
- Doğal güzellikleri ve mağaraları ile ekoturizme uygun potansiyellerin değerlendirilmesi
- İlçede konaklama ya da kamp alanının oluşturulması
- Çiftçilerin eğitilmesi hatalı uygulamaların düzeltilmesi
- Modern çiftlik sistemleri üretimde verimliliğin ve gelir artışına katkı sağlayacaktır.
- Yöresel Ürünler: şeker fasulye, yerli sarı domates, silah, kiliim

Kaynak: İlçe toplantıları

Harita 39 Beyşehir Seydişehir Alt Bölgesi İlçelerine İlişkin Tespit ve Öneriler-2

TAŞKENT

MEVCUT NÜFUS (2021)	5.780
2028 PROJEKSİYON NÜFUS	4.518
2028 HEDEFLenen NÜFUS	5.000

SORUNLAR

- Genç nüfusun dışarıya göçü
- Nüfusun yaşlanması
- İstihdam olanaklarının yetersizliği
- Gelirlerin çok düşük olması
- Sulama altyapısının bulunmaması
- Yem maliyetleri sebebiyle hayvancılığın azalması
- Arıcılık faaliyetlerinin yetersiz olması
- İletişim ve internete erişim problemleri
- İlçeler ve mahalleler arası ulaşım problemleri
- Atıl tesislerin bulunması
- İlçenin önemli bir ürünü olan kirazın ile ilgili boylama gibi mekanizasyon eksikliği, depolanma ve pazarlama sorunları
- Tapu sorunları nedeniyle desteklerden faydalanılamaması
- İlçede ve yakın komşusu Hadim'de kadaströ müdürlüğünün bulunmaması
- Mevcut sulama motorlarının elektrik maliyetinden dolayı kullanılamaması

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- Emek yoğun sektörlerle yönelik yatırımların desteklenmesi
- Merkeze uzak mahallelerde 112 çağrı merkezi kurulması
- Temel kamu hizmetlerine erişim konusundaki sıkıntılarının çözülmesi
- Taşınmalı eğitime yönelik hizmetlerin iyileştirilmesi
- Ekonomik gelirlerin artırılması için alternatif sektörlerin geliştirilmesi ve desteklenmesi
- Büyükşehir tarafından (verilen) ulaşım hizmetlerinin artırılması
- Mahalleler ve ilçe merkezi arası ulaşım problemlerinin çözülmesi
- Soğuk hava deposu, sınıflandırma ve paketleme tesislerine yönelik yatırımların desteklenmesi
- Arıcılık faaliyetlerinin artırılması
- Yöresel Ürünler : Keçimen (ekşi kara) üzümü, kiraz kuruşu, etli pırlav, kabuklu bakla, köftü, cevizli kömbe, Taşkent bıçağı, tarhana, ayrıntı corba, yarpız(yaban nanesi) salatası, yılanoro corbası

YALIHÜYÜK

MEVCUT NÜFUS (2021)	1.532
2028 PROJEKSİYON NÜFUS	1.217
2028 HEDEFLenen NÜFUS	1.350

SORUNLAR

- Dışarıya sürekli genç nüfus göçü
- Nüfus hızla yaşlanma
- İş imkanları yetersizdir
- Doğum oranlarının düşmesi sebebiyle öğrenci sayısı çok azdır.
- Yem maliyetlerinden dolayı hayvancılık azalma eğilimi göstermektedir.
- Meyvecilik faaliyetlerinde azalma
- Tarım işçisi bulunamaması
- Kamuya ait toplu ulaşım imkanı bulunmaması
- Kamu görevlileri ilçede konaklamaması
- Konut sorunu
- Misafirhane ve konaklama tesisi bulunmaması
- Sulama kanalının işletilememesi atıl durumda kalması
- Kooperatifin makine ve ekipman ihtiyacı
- İlçede sağlık hizmetleri verilmemesi acil çağrı merkezi bulunmaması

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- Alternatif istihdam alanları oluşturmak için emek yoğun sektörlerde yatırımın teşvik edilmesi
- Eleme paketi ve işleme tesisleri ile ürünlere katma değer kazandırılması ve yeni istihdam alanları oluşturulması
- Sulama altyapısı ile ilgili sorunların çözülmesi
- Kooperatifin güçlendirilmesine katkı sağlanmalı
- Aracıların devreden çıkılarak pazarlama kanalları oluşturulmalı
- Hayvancılık ile uğraşanların kendi yerlerini üretmesi yem üretiminde az su tüketen ürünlerin seçilmesi
- İlçede hayvancılık önemlidir. Hayvancılık yapılan alanda altyapı, üst yapı elektrik, su gibi problemlerin giderilmesi organize hayvancılık bölgesi kurulması
- İlçede hizmetler sektörünün geliştirilmesi
- Acil çağrı merkezinin ilçede kurulması
- Yöresel Ürünler: kuru fasulye, nohut

Kaynak: İlçe toplantıları

EREĞLİ ALT BÖLGESİ

Bölgemizin Halkapınar, Emirgazi ve Karapınar ilçeleri Ereğli alt bölge merkezi etkisi altında kalmaktadır.

Harita 40 Ereğli Alt Bölgesi

Ereğli ilçesi; Niğde'ye bağlı Bor ve Ulukışla ilçelerine de hizmet sağlamaktadır. Bununla birlikte Karaman iline bağlı olan Ayrancı ilçesi de Ereğli ile yoğun ilişki içerisinde. Ancak Karaman kent merkezinden daha yüksek oranda hizmet sağlamaktadır. İdari olarak da Karaman'a bağlı olması Karaman Merkezle ilişkilerinin öne çıkmasını sağlamaktadır.

Ereğli alt bölgesi tarımsal üretim bakımından bölgede önemli bir paya sahiptir. Bitkisel üretimde kiraz, beyaz kiraz, siyah havuç gibi özellikli ürünleri bulunmakta olup bu ürünlerin katma değerinin artırılması ve işlenerek pazarlanması bununla birlikte markalaşma çalışmalarının yapılması gerekmektedir. Küçükbaş hayvancılık faaliyetleri bakımından da önemli bir alt bölge olup özellikle koyun

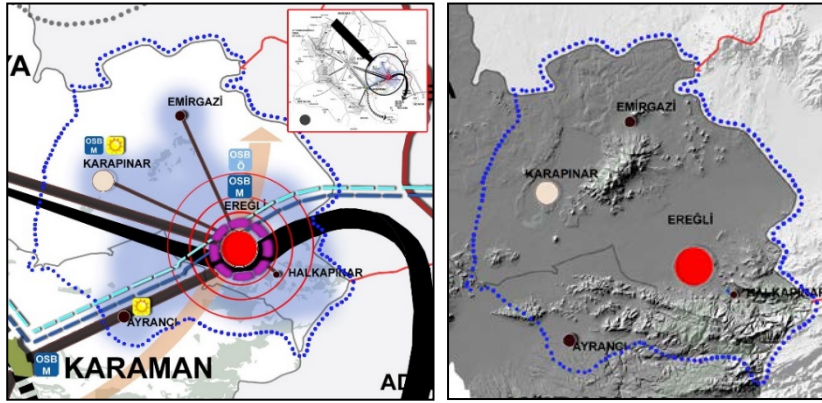
sayısı ve koyun sütü üretim miktarı yüksektir. Kuraklık alt bölge için ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Yıllık yağış miktarı bakımından bölgenin en dezavantajlı alt bölgesidir. Özellikle Karapınar ilçesi kuraklık sinyallerinin çok yoğun şekilde hissedildiği bir ilçe olup obruk oluşumları, kum fırtınaları erozyon ve çölleşme görülmektedir. İlçede çölleşme ve erozyon ile mücadele faaliyetleri yıllardır yürütülmekte olup uygulamalar olumlu sonuçlar vermektedir. Ancak su kullanımının fazla olması mücadele çalışmalarını olumsuz etkilemekte olup yeraltı su kullanımının fazlalığı obruk oluşumlarının her geçen gün artmasına sebep olmaktadır. Karapınar ilçesi başta olmak üzere alt bölgenin bitkisel üretim desenine bakıldığında çok su tüketen ürünlerin tercih edildiği görülmektedir. Çünkü söz konusu ürünlerden elde edilen gelirler daha fazladır. Ereğli alt bölgesinin tarımsal üretimde hem üretim miktarı hem de üretim değeri bakımından bölge için önemi oldukça fazladır. Bu sebeple ürün desenin değiştirilmesi ancak alt havzalar bazında uygulanacak sübvansiyon politikaları ile olabilecektir. Tarım göz ardı edilebilecek bir sektör değil devamlılığı gelecek gıda arzının güvence altına alınması bakımından zaruridir. Dolayısıyla tarımsal üretimde sürdürülebilirliğin sağlanması için suyun az kullanımına yönelik tedbirlerin alınması ve su tüketiminin görece az olduğu ürünlerin yetiştirilmesi gerekmektedir. Kuraklık sadece tarım sektörünü tehdit etmekle kalmayıp tarıma dayalı sanayi, turizm gibi pek çok sektörü etkilemektedir. Sulak alanlar yok olmaktadır. Meke Gölü ve Akgöl Sazlıklarını kurtarma çalışmaları yürütülmektedir.

Emirgazi ve Halkapınar ilçeleri, alt bölgenin en az gelişmiş ilçeleridir. Halkapınar'da UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesinde yer alan İvriz Kaya Anıtı önemli bir turizm değeridir. İlçenin doğal yapısı ekoturizm faaliyetleri bakımından potansiyel oluşturmaktadır. Diğer turizm değerleri ile de entegre bütüncül bir destinasyon planlaması yapılması gerekmektedir. Emirgazi ilçesinde başlıca geçim kaynağı tarımdır. Tarımdan elde edilen gelirleri artırmaya yönelik çalışmalar yapılması, tohumluk üretiminin,

tıbbi aromatik bitki üretiminin geliştirilmesi ve ürünlerin paketlenmesi ve işlenmesine yönelik çalışmaların desteklenmesi gerekmektedir.

Ereğli ilçesi YER-SİS çalışmasına göre; yükseköğretim ve ulaşımda 1.kademe, sağlık, ticaret, kargo ve iletişimde 2. kademe, ortaöğretimde 3.kademe kentsel hizmet merkezi konumundadır. Ereğli ilçesi ve alt bölgesi Mersin Limanı'na erişim noktasında avantajlı bir konumda bulunmaktadır. Bunun da etkisiyle ticari yönden görece gelişmiştir. Alt bölgede en yoğun sanayileşme Ereğli ilçesinde görülmektedir. Alt bölge tarımsal üretim bakımından bölgede önemli bir yere sahiptir. Dolayısıyla sanayisi de gıda sektörü ağırlıklı bir gelişim göstermiştir. Fabrikasyon metal ürünleri, makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı, mobilya imalatı Bunun dışında bölgenin rekabetçi olduğu sektörlerden fabrikasyon metal ürünleri sektörü gıda sektörünü takip eden sektör olup ana metal ile makine ve ekipman imalatı sektörlerinde de oluşumlar bulunmaktadır. Karapınar ilçesi de yine gıda sektörü ağırlıklı sanayi yapısına sahiptir.

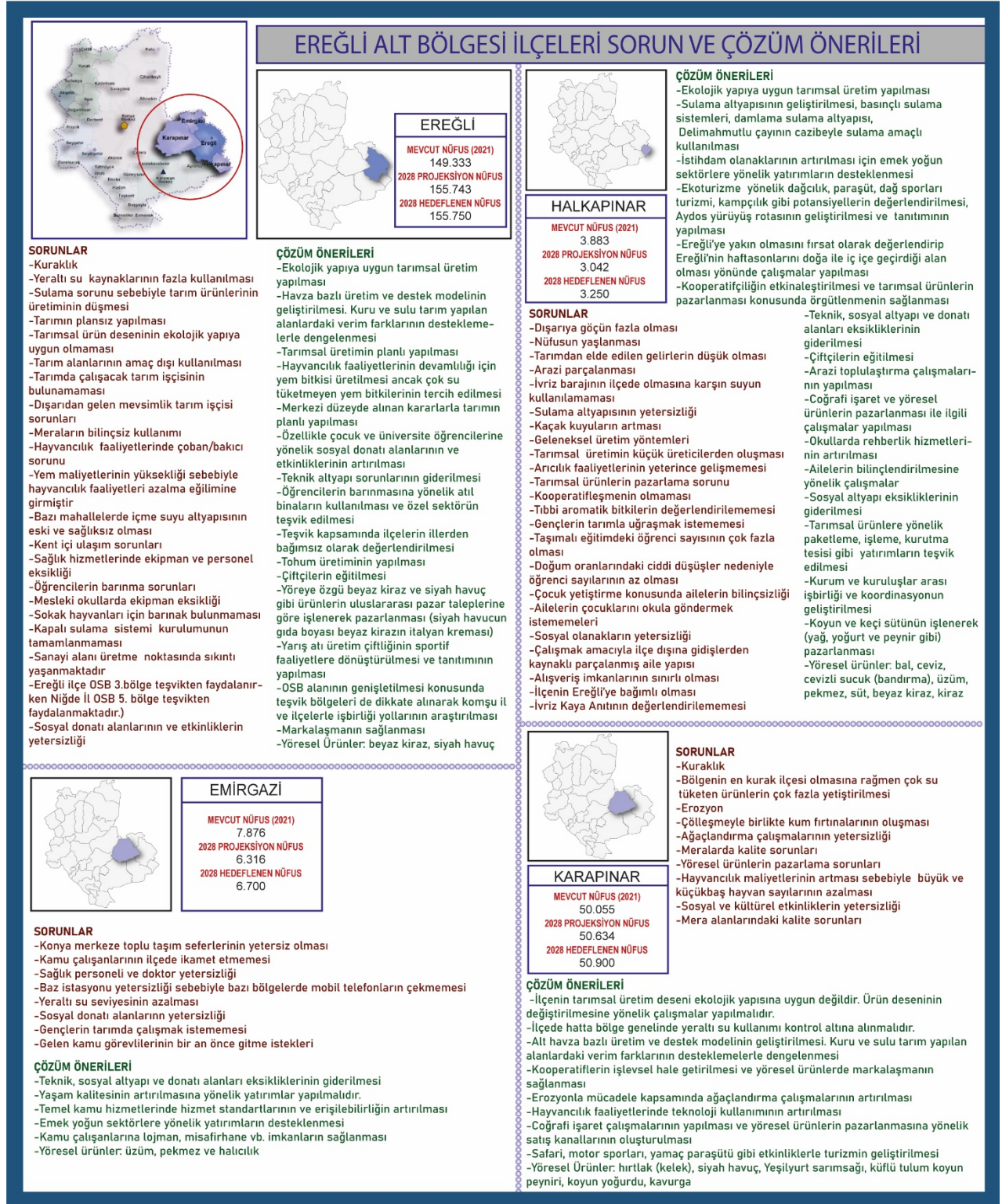
EREĞLİ ALT BÖLGESİNİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK MÜDAHALE YÖNTEMLERİ

*Sınırlar ve Gösterimler Şematiktir.

261. Merkezi Ereğli olan alt bölge hinterlandında **Emirgazi, Karapınar ve Halkapınar** ilçeleri yer almaktadır. Özellikle Halkapınar ilçesi Ereğli'den yüksek oranda hizmet almaktadır.
262. Alt bölge bir yandan tarımsal üretim bakımından bölgenin önemli bir alt bölgesidir, bir yandan da kuraklık etkilerinin yoğun şekilde hissedildiği bir bölgedir. Özellikle Karapınar ilçesinde çölleşme ve erozyon problemleriyle mücadele edilmesine rağmen; yem bitkileri, mısır, şeker pancarı gibi çok su tüketen bitkiler yetiştirilmesi, tarım politikalarının iklim, toprak ve su gibi ekolojik özellikler dikkate alınmadan uygulandığını ortaya koymaktadır. Dolayısıyla bölgenin ekolojik şartlarına uygun bitki türlerinin yetiştirilmesine yönelik faaliyetler desteklenecektir.
263. Alt bölgede yer altı su kullanımının fazladır. Nitekim Karapınar ilçesi başta olmak üzere obruk oluşumlarının fazlalığı yer altı su seviyelerinin düştüğünün bir göstergesidir. Diğer taraftan kaçak kuyuların fazlalığı sebebiyle yeraltından çekilen su miktarının da net olarak bilinmemesi su kullanımı ile ilgili tedbir almayı olanaksız hale getirmektedir. Bu sebeple kaçak yer altı su kullanımlarının denetlenmesi ve önüne geçilmesi sağlanacaktır.
264. Ereğli Alt bölgesi Mersin Limanı'na erişilebilirliği en yüksek olan bölgedir. Özellikle Ereğli ilçesinde lojistik sektörünü geliştirmeye yönelik faaliyetlerin desteklenmesi sağlanacaktır.
265. Süt ve süt ürünleri işletmeleri fazladır. Bu işletmelerin kalite standartlarının artırılmasına yönelik faaliyetlerle birlikte pazarlama çalışmalarına destek sağlanacaktır.
266. Alt bölgeye özgü siyah havuç ve beyaz kirazda katma değer artırılmasına yönelik yatırımlar desteklenecektir.
267. Ereğli ilçesinde ilave OSB kurulumuna yönelik faaliyetler desteklenecektir.

Harita 41 Ereğli Alt Bölgesi İlçelerine İlişkin Tespit ve Öneriler

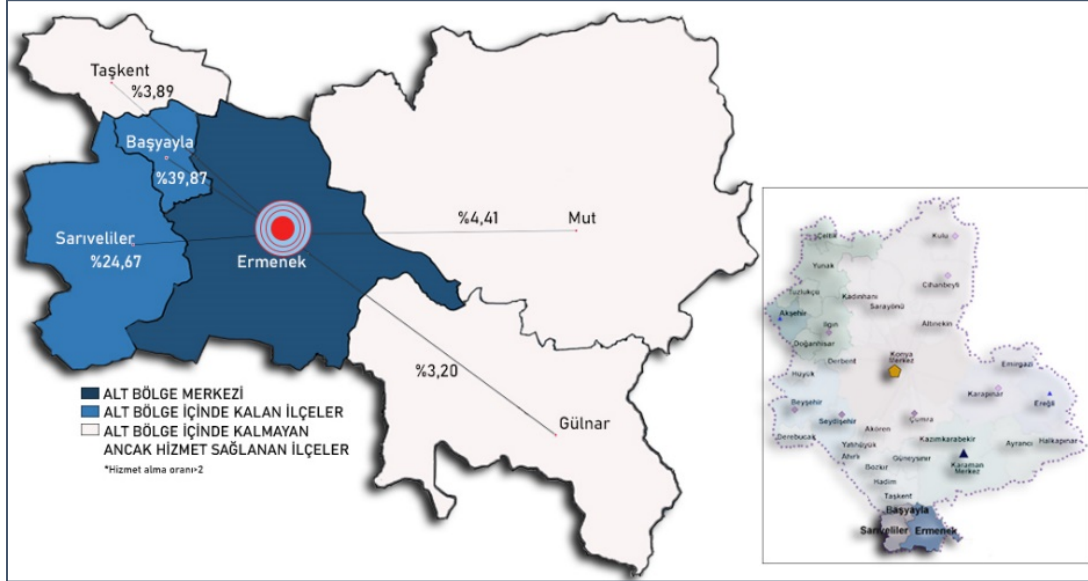

Kaynak: İlçe toplantıları

ERMENEK ALT BÖLGESİ

Bölgemizin Sarıveliler ve Başyayla ilçeleri Ermenek alt bölge merkezleri etkisi altında kalmaktadır.

Harita 42 Ermenek Alt Bölgesi

Ermenek alt bölgesi Taşkent ilçesine de hizmet sağlamaktadır. Ancak Hadim ve Taşkent ilçelerinin fonksiyonel ilişkileri daha yoğun olduğundan Taşkent ilçesi bu alt bölgeye dahil edilmemiştir.

Bölge dışı ile gelişen fonksiyonel ilişkiler incelendiğinde; Ermenek ilçesi; Mersin'e bağlı Mut ve Gülnar ilçelerine de hizmet sağlamaktadır.

Alt bölgenin tamamı coğrafi bakımdan dağlık bir yapıya sahip olan alt bölgenin erişilebilirliği de düşüktür. Ulaşım ile ilgili ciddi sorunları bulunmakla birlikte bu sorunlar mevcut yatırımların da hayata geçmesiyle birlikte görece azalacaktır. Alt bölgede demiryolu ulaşımı bulunmamakta olup sadece karayolu ile ulaşım sağlanmaktadır. Nüfus kayıplarının fazla olduğu bir alt bölgedir. Nitekim alt bölge merkezi olan Ermenek ilçesinde bile ciddi bir genç nüfus kaybı yaşanmakta ve bunun sonucunda mevcut nüfus giderek azalmaktadır.

Dağlık bir yapıya sahip olması sebebiyle arıcılık, meyvecilik, küçükbaş hayvancılık, tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliği gibi faaliyetler için uygundur.

Yıllık yağış miktarı bakımından bölgenin avantajlı ilçeleri bu alt bölgede yer almakla birlikte. Kuraklaşma eğilimleri gözlenmekte ve ciddi bir tehdit olarak karşımıza çıkmaktadır.

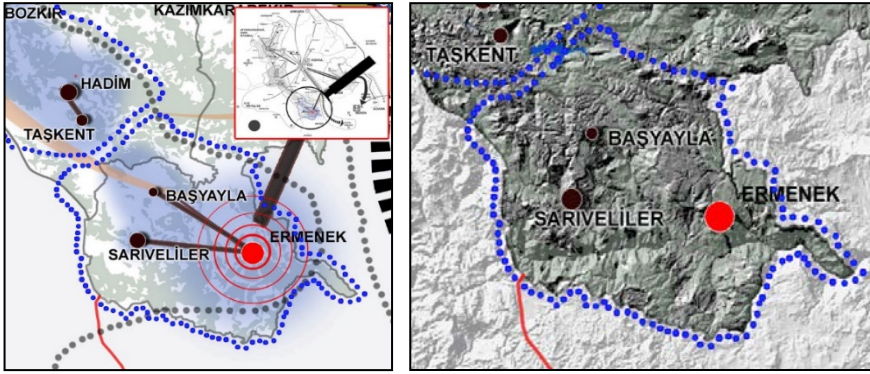
Alt bölgede genelinde bulunan mağaralar, kültür turizmine yönelik kalıntılar ve doğal yapısı ile trekking, avcılık, dağcılık, torosların zengin endemik yapısı sebebiyle botanik turizmi, Ermenek ilçesinde yer alan kayak merkezi ve turkuaz gölü gibi pek çok turizm potansiyelini barındırmaktadır.

Alt bölge güneş radyasyon değerleri bakımından da oldukça yüksek değerleri sahiptir. Ancak dağlık bir arazi yapısına sahip olması sebebiyle büyük ölçekli yatırımlar için uygun alan bulunamamaktadır.

Ermenek ilçesi YER-SİS çalışmasına göre; ortaöğretimde 2.kademe ve yükseköğretim, sağlık, ticaret ulaşım ve iletişiminde 1. kademe kentsel hizmet merkezi konumundadır.

Ermenek ilçesinde gıda, mobilya, fabrikasyon metal ürünleri imalatı, Sarıveliler ilçesinde Giyim eşyalarının imalatı öne çıkmaktadır. Alt bölgede sanayileşme diğer alt bölgelere göre düşüktür.

ERMENEK ALT BÖLGESİNİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK MÜDAHALE YÖNTEMLERİ

*Sınırlar ve Gösterimler Şematiktir.

268. Merkezi Ermenek olan alt bölgenin hinterlandında **Başayla ve Sariveliler** ilçeleri yer almaktadır. Dağlık bir coğrafyada bulunmakta olup erişilebilirlik düzeyi en düşük alt bölgedir. Erişilebilirlik düzeyini artırmaya yönelik çalışmalar yapılacaktır.
269. Önemli turizm odakları olan Alanya'ya ve Anamur'a 2 saat mesafede bulunan alt bölge, bu ilçelere gelen yerli ve yabancı turistlere alternatif turizm fırsatları sunabilecek dağ turizmi, kış turizmi, göl turizmi, trekking, kampçılık, botanik turizmi gibi çeşitlilik gösterebilen potansiyellere sahiptir. Alt bölgenin alternatif turizm potansiyelini harekete geçirecek faaliyetler, alt bölgede alternatif bir gelir oluşturmak bakımından, desteklenecektir. Turizme yönelik başta erişilebilirliği artırmak olmak üzere gerekli teknik ve sosyal altyapı eksikliklerinin giderilmesi sağlanacaktır.
270. Kayak merkezi, göl turizmi, Zeyve pazarı bungalov evleri gibi hâlihazırda var olan işletmelerde hizmet kalitesi artırılacak ve tanıtım faaliyetleri yapılacaktır.
271. Alt bölge genelinin dağlık bir coğrafya olması sebebiyle tarım alanları az olup arazi toplulaştırma çalışmaları yapılacaktır.
272. Alt bölgenin tamamında arazilerin küçük olmasına bağlı olarak alınan destekler düşüktür. Arazi varlığı gibi unsurların da desteklerde dikkate alınması ve özellikle dağlık coğrafyalar için artırılması gerekmektedir. Merkezi düzeyde karar alınmasını gerektiren konu ile ilgili yerel düzeyde de gerekli çalışmalar yapılacaktır.
273. Salma sulama yöntemlerinin yaygın olarak kullanıldığı alt bölge sulama altyapısının yetersizliği ve çeşitli nedenlerle kendi suyunu kullanamaz durumdadır. Sulama altyapısına yönelik yatırımlar yapılacak ve damla sulama yöntemlerinin kullanımı desteklenecektir.
274. Alt bölge genelindeki yerleşmelerin birbirleri ile ilişkileri fazla olup benzer kültürel özellikleri yansıtmaktadırlar. Bu kültürel özelliklerin yaşatılması yöresel ürünlerin üretilmesi ve yöresel el sanatlarının geliştirilmesine yönelik faaliyetler desteklenecektir.
275. Bitkisel üretimde meyvecilik faaliyetlerinin öne çıktığı görülmektedir. Ancak erişilebilir sorunu ile birlikte nakliye maliyetleri de artmakta ve tarımsal üretimden yeterli gelir elde edilememektedir. Pazarlama sorunlarının çözülmesi konusunda birlik ve kooperatifler örgütlenmeler ve bu kuruluşların etkinliğinin artırılması ve üreticilerin bilinçlendirilmesine yönelik çalışmalar desteklenecektir.
276. Coğrafi işaret çalışmaları, markalaşma ve e-ticaret gibi pazarlama kanallarının geliştirilmesine katkı sağlanacaktır.
277. Tarımsal katma değeri artırmak için soğuk hava depoları, paketleme, kurutma ve sıkma tesisleri gibi yatırımlar desteklenecektir.
278. Meyvecilik faaliyetleri desteklenecek bununla birlikte ceviz, badem, zeytin, antep fıstığı, çilek, orman meyveleri ve süs bitkileri gibi katma değeri yüksek ürünlerin üretimi desteklenecektir.

279. Tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliğine yönelik demonstrasyon faaliyetleri gerçekleştirilecek, yetiştirilen ürünlerde ilaç sanayine uygun kalite ve standartların yakalanması sağlanacaktır.

280. Küçükbaş hayvancılık özellikle de keçi üretimi desteklenecektir. Keçi sütünün işlenmesine yönelik yatırımlar desteklenecektir.

281. Alt bölge ilçelerinin tamamı güneşlenme durumları bakımından ülkemizde önemli bir potansiyele sahip yerleşmelerdir. Başta kamu kurumları ve işletmeler olmak üzere güneş enerjisinden faydalanarak kendi tüketimlerini karşılayacakları enerjiyi üretmelerine yönelik destekler sağlanacaktır.

Harita 43 Ermenek Alt Bölgesi İlçelerine İlişkin Tespit ve Öneriler

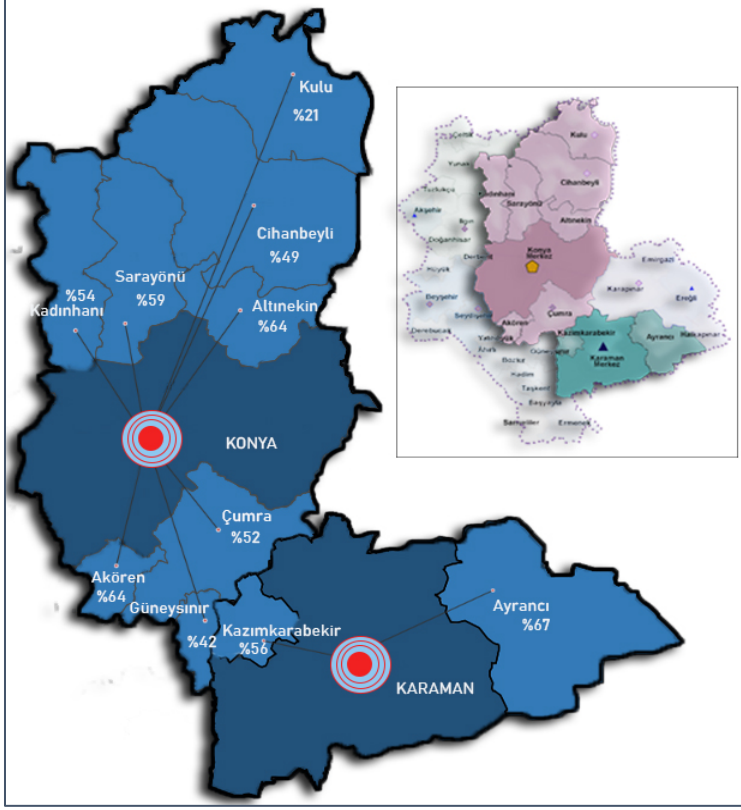

Kaynak: İlçe toplantıları

BÖLGESEL GELİŞME ANA ODAKLARI HİTERLANDINDA KALAN İLÇELER

Alt bölgelerin hinterlandına girmeyen ilçeler bölgesel gelişme ana odakları olan il merkezlerinin etkisi altında kalmaktadır. **Ayrancı ve Kazımkarabekir Karaman Merkez'in; Akören, Altınekin, Cihanbeyli, Çumra, Güneysınır, Kadınhanı, Kulu ve Sarayönü Konya Merkez'in etkisi altındadır.**

Harita 44 Bölgesel Gelişme Ana Odakları Hinterlandında Kalan İlçeler

Konya hinterlandında kalan ilçeler ova kesiminde yer almaktadırlar. Genellikle Konya kent merkezine yakın ilçeler olup, kent merkezi ile yoğun fonksiyonel ilişkiler kurmaktadır. Kulu ilçesi ise ağırlıklı olarak kendi kendine yetebilen bir yapı göstermekte olup yakınlığı sebebi ile Ankara'yla fonksiyonel ilişkiler kurmaktadır.

Tarımsal faaliyetlerin yoğun olarak yapıldığı bu ilçelerde diğer ilçelere nazaran sulu tarım daha fazla yapılmaktadır. Ancak kuraklık tehdidinin her geçen gün giderek artması bu ilçelerdeki tarımsal politikaların iyileştirilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu sebeple bu ilçelerin genelinde suyun tasarruflu kullanılmasına yönelik

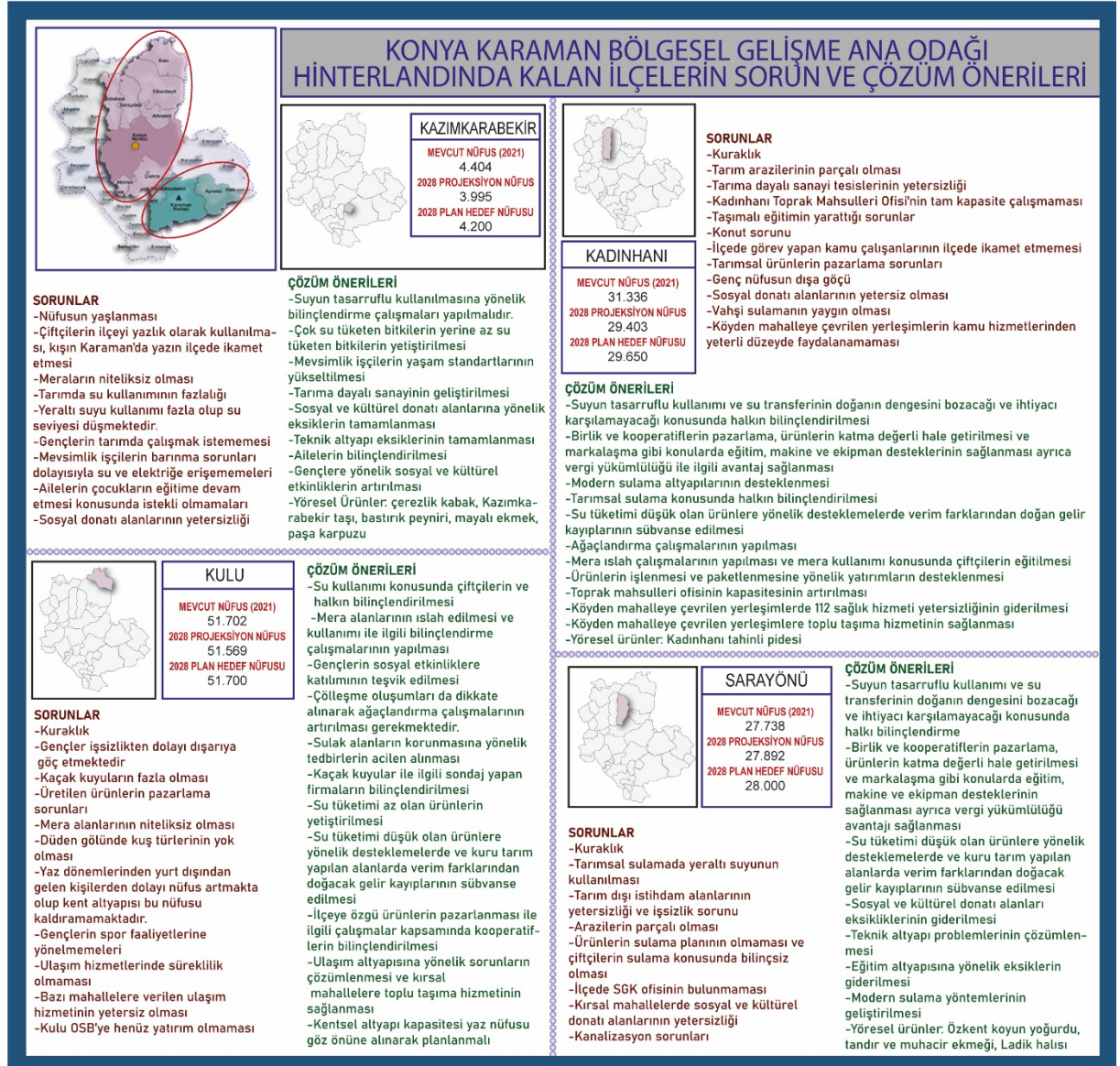
altyapı çalışmaları ile üreticilerin bilinçlendirilmesine yönelik faaliyetlerin artırılması gerekmektedir. Ayrıca bölgenin ekolojik şartlarına uygun bitki türlerinin yetiştirilmesine yönelik faaliyetlerin desteklenmesi gerekmektedir. Ulusal düzeyde alınan kararların ve desteklerin de bu doğrultuda verilmesi sürecin hızlandırılmasına katkı sağlayacaktır. Gelişmişlik seviyesi diğer ilçelere göre görece yüksek olan Çumra, Cihanbeyli ve Kulu gibi ilçelerde tarıma dayalı sanayi kollarının geliştirilmesine yönelik çalışmalar desteklenmelidir. Tarımda verimlilik ve kalite sorunu yaşanan ilçelerde verim ve kaliteyi artırmaya yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Meralara yönelik ıslah çalışmaları yapılarak küçükbaş hayvancılık desteklenecektir. Cihanbeyli ilçe sınırlarında yer alan Tuz Gölü başta olmak üzere, turizme yönelik potansiyellerin harekete geçirilmesine yönelik faaliyetler desteklenmelidir.

Karaman Bölgesel Gelişme Ana Odağı hinterlandında kalan ilçeler ova kesiminde yer almaktadırlar. Genellikle Karaman kent merkezine yakın ilçeler olup, kent merkezi ile yoğun fonksiyonel ilişkiler kurmaktadır. Tarımsal faaliyetlerin ağırlık kazandığı bu ilçelerde suyun tasarruflu kullanımına yönelik altyapı ve bilinçlendirme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Küçükbaş hayvancılık faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik mera ıslahı gibi gerekli çalışmalar yapılarak üreticilerin bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Karaman kent merkezinde sanayide teknoloji düzeyinin artırılmasına ve Kâzımkarabekir ilçesinde tarımsal sanayinin geliştiği ve daha da geliştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca Ayrancı ilçesinde kurulan Enerji İhtisas OSB ve havaalanının yine Ayrancı'ya yakın bir mevkide olması ilçenin gelişimine katkı sağlayacak yatırım kararlarıdır.

BÖLGESEL GELİŞME ANA ODAKLARI HİTERLANDINDA KALAN İLÇELERİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK MÜDAHALE YÖNTEMLERİ

282. Tarımsal faaliyetler ağırlıklı olup su tüketimi görece fazladır. Ancak kuraklık tehdidinin her geçen gün giderek artması bu ilçelerdeki tarımsal politikaların iyileştirilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu ilçelerde suyun tasarruflu kullanılmasına yönelik altyapı çalışmaları yapılacak, üreticiler bilinçlendirilecektir. Ayrıca bölgenin ekolojik şartlarına uygun bitki türlerinin yetiştirilmesine yönelik faaliyetler desteklenecektir. Ulusal düzeyde alınan kararların ve desteklerin de bu doğrultuda verilmesi su kaynaklarının sürdürülebilirliğine katkı sağlayacaktır.
283. Gelişmişlik seviyesi diğer ilçelere göre görece yüksek olan Çumra, Cihanbeyli, Kulu ve Kazımkarabekir ilçelerinde tarıma dayalı sanayi kolları geliştirilecektir.
284. İlgin ve Sarayönü ilçelerinde halıcılık faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar desteklenecektir.
285. Üretilen tarımsal ürünlerin ve yöresel ürünlerin pazarlanmasına yönelik sorunların çözümüne ilişkin gerekli altyapı çalışmaları yapılacak ayrıca birlik ve kooperatiflerin etkinliğinin artırılması sağlanacaktır.

Harita 45 Bölgesel Gelişme Ana Odakları Hinterlandında Kalan İlçelere İlişkin Tespit ve Öneriler-1

Harita 46 Bölgesel Gelişme Ana Odakları Hinterlandında Kalan İlçelere İlişkin Tespit ve Öneriler-2

KONYA KARAMAN BÖLGESEL GELİŞME ANA ODAĞI HİNTERLANDINDA KALAN İLÇELERİN SORUN VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

AKÖREN
MEVCUT NÜFUS (2021)
5.784
2028 PROJEKSİYON NÜFUS
5.055
2028 PLAN HEDEF NÜFUSU
5.150

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- İlçe içi ulaşım altyapısına yönelik sorunların çözülmesi
- İlçede görev yapan memurların Konya'da oturması sebebiyle il merkezine göç geliş çok olması sebebiyle toplu taşıma imkanlarının sunulması
- Kooperatiflere yönelik çalışmalar yapılması
- Arazi toplulaştırma çalışmalarının yapılması
- İlçede yetiştirilen ürünlerin ekolojik yapıya uygun hale getirilmesi için bitki deseninde değişikliğe gidilmesi
- Ağaçlandırma çalışmalarının artırılması ve daha sonra bakımlarının sürdürülmesi
- Suyun tasarruflu kullanımı ve su transferinin doğanın dengesini bozacağı bununla birlikte çözüm olmayacağı konusunda halkın bilinçlendirilmesi
- Ailelerin eğitim konusunda bilinçlendirilmesi
- İl merkezine yakın bir ilçe olmasının avantajı ile sanayi tesislerine yönelik yatırımların desteklenmesi istihdam olanaklarını artıracaktır.
- Kadınların da iş hayatına katılması teşvik edilmelidir.
- İlçede üretilen tarımsal ürünlerin katma değeri bir şekilde satılması için tarıma dayalı tesislerin desteklenmesi
- İşletilemeyen tekstil atölyesinin yeniden ekonomiyi kazandırılması için çalışmalar yapılması
- Yöresel Ürünler: tahin, kilitim, pekmez, tirit, cıbrı, susam, mantar

ALTINEKİN
MEVCUT NÜFUS (2021)
14.178
2028 PROJEKSİYON NÜFUS
13.789
2028 PLAN HEDEF NÜFUSU
14.010

SORUNLAR

- Kuraklık
- Kaçak kuyuların fazlalığı
- Erozyon sorunları
- Sanayi alanının yetersizliği
- Tarımda işgücü sorunu
- Mevsimlik işçiler ile ilgili sorunlar
- Genç nüfusun göç etmesi
- Gençlerin tarım ve hayvancılıkla uğraşmak istememesi
- Kadınların sosyal hayata entegrasyonunun yeterli olmaması
- Konya merkez belediyeye ait toplu taşıma hizmetinin bulunmaması

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- Suyun tasarruflu kullanımı ve su transferinin doğanın dengesini bozacağı bununla birlikte ihtiyacı karşılamayacağı konusunda bilinçlendirilme
- Az su tüketen tarım ürünlerine yönelme sağlanması
- Kaçak kuyular ile ilgili tedbirlerin artırılması
- Katma değeri yüksek ürünlerin tercih edilmesi
- Gençlerin eğitime katılımı özendirilmesi
- Erozyonu önlemeye yönelik ağaçlandırma ve diğer çalışmaların yapılması
- Hem ilçede hem de bölge genelinde desteklerin ağaç dikmeyi zorunlu kılaacak şekilde yapılması
- Konya merkez belediye tarafından toplu taşıma hizmetinin verilmesi
- Sosyal donatı alanı eksikliklerinin giderilmesi
- Yöresel Ürünler: kabak çekirdeği, zıvırlık küçük tarhanası

AYRANCI
MEVCUT NÜFUS (2021)
7.859
2028 PROJEKSİYON NÜFUS
6.873
2028 PLAN HEDEF NÜFUSU
7.000

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- Suyun tasarruflu kullanılmasına yönelik bilinçlendirme
- Çok su tüketen bitkilerin yerine az su tüketen bitkilerin yetiştirilmesi
- Sosyal atölye eksikliklerinin giderilmesi
- Bitkilerin ihtiyacına göre sulama yapılmasını sağlayacak ölçüm mekanizması geliştirilmesi
- Kapalı sistem sulama altyapısına geçilmesi
- İstihdam sağlamaya yönelik ilçenin yapısına uygun yatırımların desteklenmesi
- Özellikle çocuk ve gençlere yönelik sosyal ve kültürel atölye eksikliklerinin giderilmesi ve etkinliklerin artırılması
- Hayvancılıkla ilgili daha profesyonel büyük tesis yapılması ile sağlıklı ve verimli üretim sağlanması
- Yöresel ürünler: yoğurt, kayısı ve kayısı kurusu, beyaz kiraz, kiraz reçeli, Divle obruk peyniri

CİHANBEYLİ
MEVCUT NÜFUS (2021)
51.434
2028 PROJEKSİYON NÜFUS
47.576
2028 PLAN HEDEF NÜFUSU
47.900

SORUNLAR

- Kuraklık
- Kaçak kuyuların fazlalığı
- Tuz gölünde flamingoların ölmesi
- İlçeye çalışmak için gelen personele yeterli imkanların sağlanmaması
- İçme suyu ile ilgili ciddi problemler
- Sağlık hizmetlerinde ekipman personel ve uzman doktor yetersizliği
- Mera alanlarının amacı dışında kullanılması
- Toplu taşıma sorunları
- Uzak mahallelere sağlık hizmetinin yeterli ölçüde sunulmaması
- Eğitim kalitesinin düşük olması sebebiyle ilçede ikamet edilmemesi
- Gençlerin kötü alışkanlıklardan uzak tutulmasına yönelik çalışmalar yapılmaması
- Gençlerin istihdam olanaklarının yetersiz olması
- Sosyal ve kültürel donatı alanlarının ve etkinliklerin yetersizliği

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- Su tüketimi düşük olan ürünlere yönelik desteklemelerde ve kuru tarım yapılan alanlarda verim farklarından doğacak gelir kayıplarının sübvansede edilmesi
- Su kullanımı konusunda çiftçilerin ve halkın bilinçlendirilmesi
- İlçede çalışan personel için konut, lojman, kreş gibi imkanların sunulmasına yönelik yatırımların yapılması
- Eğitim altyapısının ve kalitesinin iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yapılması
- İlçedeki içmesuyu probleminin bir an önce çözülmesi
- Çölleşme oluşumları da dikkate alınarak ağaçlandırma çalışmalarının artırılması gerekmektedir.
- Tarıma dayalı sanayinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılması ve yatırımların desteklenmesi
- Gençlerin sosyal ve kültürel etkinliklerle, kurs ve benzeri eğitim faaliyetleri ile boş zamanlarını kaliteli geçirmeleri sağlanarak kötü alışkanlıklara yönelmeleri engellenmelidir
- Ailelerin gençler konusunda bilinçlendirilmesi
- Sosyal ve kültürel donatı alanlarına yönelik eksikliklerin giderilmesi

ÇUMRA
MEVCUT NÜFUS (2021)
67.631
2028 PROJEKSİYON NÜFUS
68.533
2028 PLAN HEDEF NÜFUSU
69.450

SORUNLAR

- Kuraklık
- Kaçak kuyuların çok fazla olması
- Tarımsal sulama konusunda havza dışından ilçeye su getirilmesine rağmen suyun verimli kullanılmaması ve yeraltından sürekli su çekilmesi
- Meraların niteliksiz olması
- Tarıma dayalı teknolojinin geliştirilememesi
- Konut ihtiyacı
- Sanayiye yönelik kalifiye eleman yetiştirilememesi
- OSB'nin ulaşım bağlantılarının yetersiz olması

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- Suyun tasarruflu kullanımı ve su transferinin doğanın dengesini bozacağı ve ihtiyacı karşılamayacağı konusunda halkın bilinçlendirilmesi
- Kayıt dışı kuyuların denetim altına alınması
- Su tüketimi az olan ürünlerin yetiştirilmesi
- Konut ve barınma problemlerinin çözülmesi
- OSB'nin ulaşım türleri ile entegrasyonunun sağlanması
- Ekolojik yapıya uygun şekilde mera ıslah çalışmalarının yapılması ve mera kullanımı konusunda çiftçilerin bilinçlendirilmesi
- Mera işgallerinin önlenmesi
- Yöresel Ürünler: kavun, kuru fasulye, çerezlik kabak, havuç

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- Su kullanımı konusunda çiftçilerin ve halkın bilinçlendirilmesi
- Modern sulama altyapısının oluşturulması
- Su kayıp ve kaçaklarının önlenmesi
- İçmesuyu problemlerinin acilen çözülmesi
- Teknik altyapıya yönelik sorunların çözülmesi
- Ürünlerin katma değerinin artırılmasına yönelik işleme ve paketeleme tesisi yatırımlarının desteklenmesi
- Mera ıslah çalışmalarının yapılması
- Hayvancılığın geliştirilmesine yönelik tesislerin yapılması
- Yöresel ürünlerin pazarlanmasına yönelik coğrafi işaret çalışmalarının yapılması ve kooperatifliğin desteklenmesi
- Su tüketimi az olan ürünlerin yetiştirilmesi
- Su tüketimi düşük olan ürünlere yönelik desteklemelerde ve kuru tarım yapılan alanlarda verim farklarından doğacak gelir kayıplarının sübvansede edilmesi
- Öğrencilerin ve ilçeye çalışmak için gelen personellerin konut ve barınma sorunlarının çözülmesi bunun için atıl tesislerin bu amaçla kullanımı ile ilgili çalışmalar yapılması
- Sosyal ve kültürel donatı alanı eksikliklerinin giderilmesi
- Sağlık, eğitim ve ulaşım gibi temel kamu hizmetlerinde kalitenin artırılması
- Yöresel ürünler: Tarıma yönelik küçük el aletleri, üzüm, pekmez, kabak çekirdeği

GÜNEYSINIR
MEVCUT NÜFUS (2021)
9.278
2028 PROJEKSİYON NÜFUS
8.242
2028 PLAN HEDEF NÜFUSU
8.600

SORUNLAR

- Yeraltı su seviyelerinin düşmesi
- İstihdam alanlarının yetersizliği
- Gençlerin istihdam yetersizliği sebebiyle dışarı göç etmesi
- Taşınmaz eğitimden kaynaklı problemler
- Öğrencilere yönelik sosyal etkinliklerin yetersizliği
- Öğrencilerin barınma ve toplu taşıma problemleri
- Sosyal ve kültürel donatı alanlarının yetersizliği
- Konut problemleri
- Çalışan personelin ilçede ikamet etmemesi
- İçme suyu şebekesinin eski olması ve yaz dönemlerinde kesintilerin çok fazla yaşanması
- Tarımda verim sorunlarının yaşanması
- Sağlık hizmetleri yetersiz kalmaktadır
- Kati atık depolama alanının yerleşim alanı içinde kalması
- Üzüm üretiminin azalma eğilimi
- Meraların niteliksiz olması

Kaynak: İlçe toplantıları

• **TİPOLOJİLER**

Tipoloji 1: Çekim Alanları

* “Çekim Alanları” tipolojisi kapsamındaki ilçeler, hem gelişmişlik düzeyleri hem de kentsel hizmet skorları yüksek ilçelerdir. Ancak bu ilçelerle kurulan fonksiyonel ilişkilerin yoğunluğu düşük olduğu için alt bölge merkezi özelliği taşımamaktadırlar. Çünkü bu ilçeler ya kent merkezine ya da kendilerinden daha fazla gelişmiş ilçelere yakın oldukları için etrafına daha düşük oranda hizmet sağlamaktadırlar.

Konya Karaman Bölge Planının “HEDEF 2.2. Göç Yönetimi ve Kırdan Kente Göçü Önlemeye Yönelik Çalışmalar Desteklenecektir” hedefi altında hem çekim ilçelerinin hem de çekim ilçeleri ile aynı alt bölgede bulunan daha az gelişmiş ilçelerin kente göçünü önlemek için çekim ilçelerinde tarıma dayalı sanayinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. (TEDBİR 2.2.2. İstihdamın Artırılması Sağlanacaktır)

Konya Karaman Bölge Planında;
HEDEF 2.1. Tarımdan Elde Edilen Gelirin Artırılması Sağlanacaktır
HEDEF 2.2. Göç Yönetimi ve Kırdan Kente Göçü Önlemeye Yönelik Çalışmalar Desteklenecektir
HEDEF 3.1. Tarımda Sürdürülebilirliği Sağlamak Amacıyla Mevcut Su Kaynakları Korunacaktır
HEDEF 3.3. İklim Değişikliğinin Etkileri Azaltılacak ve Avrupa Yeşil Mutabakatı Politika Alanlarına Uyum Çalışmaları Yapılacaktır

Tipoloji 2: Potansiyel Çekim Alanları

Potansiyel Çekim Alanları kapsamında sadece 3 ilçe bulunmaktadır. Aslında bu ilçeler gelişmişlik seviyeleri bakımından “Yakınsama İlçeleri” kapsamında yer alsa da kentsel hizmet sağlama potansiyeli bakımından ortalamanın üzerinde kalmaktadırlar. Ancak Çevresine sunabildikleri hizmet oldukça sınırlıdır.

Gelişmişlik seviyeleri ortalamanın altında olduğu için “Yakınsama İlçelerine” uygulanacak politikalar bu kapsamda bulunan ilçelere de uygulanacaktır.

Kentsel hizmet sağlama potansiyeli bakımından ortalamanın üzerinde olmalarına rağmen "Çekim Alanları" ilçelerine göre çevresine sunabildiği hizmet sınırlıdır ve hem imalat sanayi iş yeri sayıları hem de toplam iş yeri sayıları daha düşüktür.

Konya Karaman Bölge Planının **“Stratejik Öncelik 2.Gelişmişlik Farklarının Azaltılması ve Kırsalda Yaşamın Canlandırılması”** altında yer alan hedef ve tedbirler potansiyel çekim alanlarında uygulanacaktır.

Tipoloji 3: Yakınsama İlçeleri

Gelişmişlik seviyesi düşük ilçelerdir. Kent merkezi ya da yakınında yer alan görece gelişmiş yerleşimlerden hizmet alma sıklığı ve oranları yüksektir. Nüfus kayıpları fazla, temel kamu hizmetlerinin zayıf olduğu ilçelerdir. Bu ilçelerin gelişmişlik seviyelerinin yükseltilmesi ekonomik ve sosyal yapılarının geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Konya Karaman Bölge Planının **“Stratejik Öncelik 2. Gelişmişlik Farklarının Azaltılması ve Kırsalda Yaşamın Canlandırılması”** altında yer alan hedef ve tedbirler ile yakınsama politikaları uygulanacaktır.

Konya Karaman Bölge Planında;
HEDEF 2.1. Tarımdan Elde Edilen Gelirin Artırılması
Sağlanacaktır
HEDEF 2.2. Göç Yönetimi ve Kırdan Kente Göçü
Önlemeye Yönelik Çalışmalar Desteklenecektir
HEDEF 2.3. Turizmin Geliştirilmesi Sağlanacaktır
HEDEF 2.4. Çok Merkezli Mekânsal Gelişim ve
Yakınsama İlçelerinde Yaşamın Canlandırılması
Sağlanacaktır
HEDEF 3.1. Tarımda Sürdürülebilirliği Sağlamak
Amacıyla Mevcut Su Kaynakları Korunacaktır

Tipoloji 4: Bölgesel Gelişme Ana Odakları

Kent Merkezleridir. Bölge Planı bölgesel gelişme alanlarını; ana sanayi odağı ve kentsel turizm odağı olarak belirlemiştir. Yenilik ve AR-GE faaliyetlerinin yoğunlaşacağı, üretimed teknoloji düzeyinin artırılacağı, dış ticaret ve lojistik altyapısının geliştirileceğı, girişimcilik ekosisteminin öncelikli geliştirileceğı alanlar olarak belirlemiştir. Bunun yanı sıra temiz üretim süreçlerinin, yenilenebilir enerji kaynakları kullanımı öncelikle bu alanlarda yaygınlaştırılacaktır.

Konya Karaman Bölge Planının “**Stratejik Öncelik 1. İşletmelerde Verimlilik, Katma Değer ve Kalitenin Artırılması**” öncelikli olarak bu alanlarda uygulanacaktır.

Konya Karaman Bölge Planında;
HEDEF 1.1. Üretim Yapısı ve Dış Ticaret Geliştirilecektir
HEDEF 1.2. İşletmelerde Katma Değer Artırılacaktır
HEDEF 1.3. Girişimcilik Ekosistemi Geliştirilecektir
HEDEF 1.4. Beşeri Sermaye Güçlendirilecektir
HEDEF 2.3. Turizmin Geliştirilmesi Sağlanacaktır
HEDEF 3.3. İklim Değişikliğinin Etkileri Azaltılacak ve
Avrupa Yeşil Mutabakatı Politika Alanlarına Uyum Çalışmaları Yapılacaktır

Tipoloji 5: Alt Bölge Merkezleri

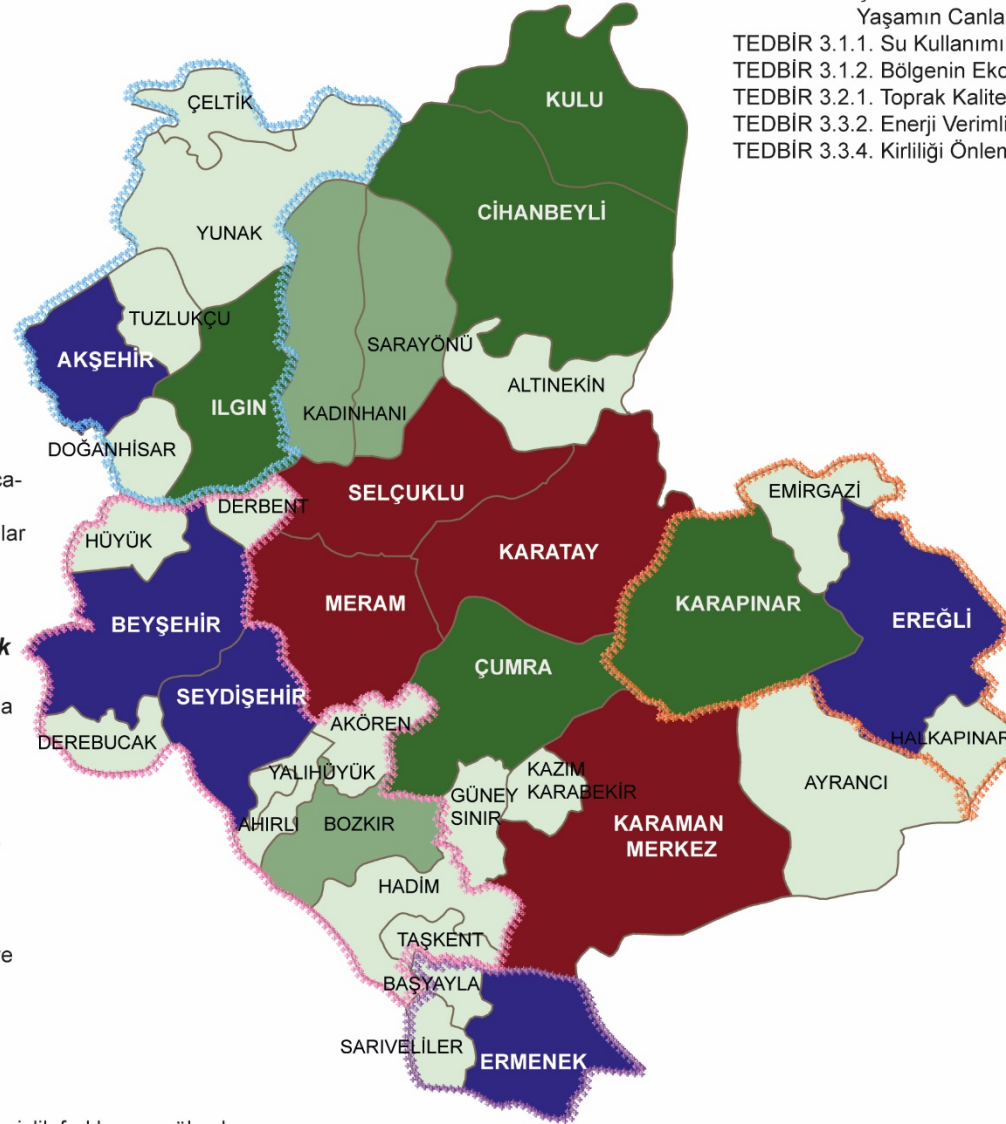
Konya Karaman Bölgesi ilçeleri arasında gelişmişlik farklarının yüksek olması bununla birlikte gelişmişlik düzeyi düşük ilçe sayısının ve hizmet kademesi düşük ilçe sayısının fazla olması ilçelerin kent merkezlerine geliş gidişlerini artırmaktadır. Konya Karaman bölgesinin geniş bir yüzölçümüne sahip olması mesafeleri artırmasına rağmen kent merkezlerine bağımlılık fazladır. Bu sebeple çok merkezli bir yapı oluşturularak ilçelerin il merkezlerine geliş gidişlerinin azaltılması hedeflenmiştir.

Alt bölge merkezlerinin kendi etki alanında (hinterlandında) bulunan ilçelere bazı hizmetleri sağlayarak il merkezine geliş-gidişleri azaltması beklenmektedir. Bunun için yakın ilçelerin ortaklaşa kullanabilecekleri yatırımların yer seçiminde alt bölge merkezleri öncelikli olacaktır.

Konya Karaman Bölge Planında Alt Bölge Merkezleri (Ermenek dışında) **“İkincil Sanayi Odakları”** olarak belirlenmiştir. Konya Karaman Bölge Planının **“Stratejik Öncelik 1. İşletmelerde Verimlilik, Katma Değer ve Kalitenin Artırılması”** ile ilgili hedef ve tedbirler alt bölge merkezlerinin kendi dinamikleri esas alınarak uygulanacaktır.

Alt bölge merkezleri ve YER-ŞİS Ağ Analizleri esas alınarak TR52 Bölgesi'nin alt bölgeleri belirlenmiş ve Bölge Planı bazı kararlarını alt bölgeler ölçeğinde almıştır.

MEKANSAL TİPOLOJİLER VE ALT BÖLGELER İLE BÖLGE PLANI KARARLARI İLİŞKİSİ

- **ALT BÖLGELER**

AKŞEHİR ALT BÖLGESİ

TEDBİR 1.5.1. Üretim ve Pazarlama Süreçlerini Etkileyecek Yatırımlar Tamamlanacaktır

TEDBİR 2.1.1. Tarımsal Ürünlerin Katma Değerinin Artırılması Sağlanacaktır

TEDBİR 2.1.2. Tarımda Maliyetin Azalmasına Yönelik Faaliyetler Desteklenecektir

HEDEF 2.2. Göç Yönetimi ve Kırdan Kente Göçü Önlemeye Yönelik Çalışmalar Desteklenecektir

TEDBİR 2.3.1. İlçelerde Alternatif Gelir Kaynağı Oluşturmak İçin Turizmin Geliştirilmesi Sağlanacaktır

HEDEF 2.4. Çok Merkezli Mekânsal Gelişim ve Yakınsama İlçelerinde Yaşamın Canlandırılması Sağlanacaktır

TEDBİR 3.1.1. Su Kullanımında Tasarruf ve Verimlilik Uygulamaları Yaygınlaştırılacaktır

TEDBİR 3.1.2. Bölgenin Ekolojik Yapısına Uygun Tarımsal Üretim Desteklenecektir

TEDBİR 3.2.1. Toprak Kalite Kaybının Önüne Geçilecektir

TEDBİR 3.3.2. Enerji Verimliliği Sağlanacaktır

TEDBİR 3.3.4. Kirliliği Önlemeye Yönelik Çalışmalar Yapılacaktır

BEYŞEHİR-SEYDİŞEHİR ALT BÖLGESİ

TEDBİR 1.5.1. Üretim ve Pazarlama Süreçlerini Etkileyecek Yatırımlar Tamamlanacaktır

HEDEF 2.1. Tarımdan Elde Edilen Gelirin Artırılması Sağlanacaktır

HEDEF 2.2. Göç Yönetimi ve Kırdan Kente Göçü Önlemeye Yönelik Çalışmalar Desteklenecektir

TEDBİR 2.3.1. İlçelerde Alternatif Gelir Kaynağı Oluşturmak İçin Turizmin Geliştirilmesi Sağlanacaktır

HEDEF 2.4. Çok Merkezli Mekânsal Gelişim ve Yakınsama İlçelerinde Yaşamın Canlandırılması Sağlanacaktır

TEDBİR 3.1.1. Su Kullanımında Tasarruf ve Verimlilik Uygulamaları Yaygınlaştırılacaktır

TEDBİR 3.1.2. Bölgenin Ekolojik Yapısına Uygun Tarımsal Üretim Desteklenecektir

TEDBİR 3.2.1. Toprak Kalite Kaybının Önüne Geçilecektir

TEDBİR 3.3.2. Enerji Verimliliği Sağlanacaktır

TEDBİR 3.3.4. Kirliliği Önlemeye Yönelik Çalışmalar Yapılacaktır

ERMENEK ALT BÖLGESİ

HEDEF 2.1. Tarımdan Elde Edilen Gelirin Artırılması Sağlanacaktır
HEDEF 2.2. Göç Yönetimi ve Kırdan Kente Göçü Önlemeye Yönelik Çalışmalar Desteklenecektir
TEDBİR 2.3.1. İlçelerde Alternatif Gelir Kaynağı Oluşturmak İçin Turizmin Geliştirilmesi Sağlanacaktır
HEDEF 2.4. Çok Merkezli Mekânsal Gelişim ve Yakınsama İlçelerinde Yaşamın Canlandırılması Sağlanacaktır
TEDBİR 3.1.1. Su Kullanımında Tasarruf ve Verimlilik Uygulamaları Yaygınlaştırılacaktır
TEDBİR 3.1.2. Bölgenin Ekolojik Yapısına Uygun Tarımsal Üretim Desteklenecektir
TEDBİR 3.2.1. Toprak Kalite Kaybının Önüne Geçilecektir
TEDBİR 3.3.1. Karapınar ve Ayrancı Enerji İhtisas Endüstri Bölgeleri Başta Olmak Üzere Bölgede Güneş Enerjisi Santralleri ile Diğer Yenilenebilir Enerji Kaynaklarından Elektrik Üretimi Artırılacaktır
TEDBİR 3.3.2. Enerji Verimliliği Sağlanacaktır
TEDBİR 3.3.4. Kirliliği Önlemeye Yönelik Çalışmalar Yapılacaktır

EREĞLİ ALT BÖLGESİ

TEDBİR 1.5.1. Üretim ve Pazarlama Süreçlerini Etkileyecek Yatırımlar Tamamlanacaktır

TEDBİR 2.1.1. Tarımsal Ürünlerin Katma Değerinin Artırılması Sağlanacaktır

TEDBİR 2.1.2. Tarımda Maliyetin Azalmasına Yönelik Faaliyetler Desteklenecektir

HEDEF 2.2. Göç Yönetimi ve Kırdan Kente Göçü Önlemeye Yönelik Çalışmalar Desteklenecektir

TEDBİR 2.3.1. İlçelerde Alternatif Gelir Kaynağı Oluşturmak İçin Turizmin Geliştirilmesi Sağlanacaktır

HEDEF 2.4. Çok Merkezli Mekânsal Gelişim ve Yakınsama İlçelerinde Yaşamın Canlandırılması Sağlanacaktır

TEDBİR 3.1.1. Su Kullanımında Tasarruf ve Verimlilik Uygulamaları Yaygınlaştırılacaktır

TEDBİR 3.1.2. Bölginin Ekolojik Yapısına Uygun Tarımsal Üretim Desteklenecektir

TEDBİR 3.2.1. Toprak Kalite Kaybının Önüne Geçilecektir

TEDBİR 3.2.2. Ereğli Alt bölgesinde ve Bölgesel Gelişme Ana Odakları Hinterlandında Kalan Altınekin, Cihanbeyli ve Kulu İlçelerinde Erozyon ve Çölleşmeye Bağlı Toprak Kaybı Önlenecektir

TEDBİR 3.2.3. Ereğli Alt bölgesi Başta Olmak Üzere Obruk Oluşumlarını Azaltmaya Yönelik Çalışmalar Yapılacaktır

TEDBİR 3.3.1. Karapınar ve Ayrancı Enerji İhtisas Endüstri Bölgeleri Başta Olmak Üzere Bölgede Güneş Enerjisi Santralleri İle Diğer Yenilenebilir Enerji Kaynaklarından Elektrik Üretimi Artırılacaktır

TEDBİR 3.3.2. Enerji Verimliliği Sağlanacaktır

TEDBİR 3.3.4. Kirliliği Önlemeye Yönelik Çalışmalar Yapılacaktır

MEKÂNSAL GELİŞİM ŞEMASI

Kalkınmanın çok boyutlu yapısı, iller ve bölgeler arası ilişki sisteminin ve yerleşimlerin bu sistem içindeki rollerinin ortaya çıkarılmasını gerekli kılmaktadır. Ekonomik ve sosyal faaliyetlerin hepsi bir mekanda gerçekleşir bu sebeple kalkınmayı sadece ekonomik sektörler itibarıyla ele almak ve mekan boyutunu göz ardı etmek; kaynakların optimum şekilde dağılımının sağlanamaması anlamına gelecek ve bu durum bir yandan kaynak israfına yol açarken, diğer yandan da dengesiz kalkınmaya sebep olacaktır. mekanın özelliklerini dikkate alan bölgesel politikalar, kaynakların daha etkin kullanılmasını ve daha etkili uygulamaların ortaya çıkmasını sağlamaktadır.

Dolayısıyla ekonomik, sosyal ve çevresel gelişmeler ve politikalar bölgelerin mekânsal yapısı üzerinde etkili olup mekânın ve yerleşimlerin bölgesel kalkınmada ne şekilde ele alınacağı bölgenin kalkınmasına ne şekilde hizmet edeceği bölge planının politika ve kararlarıyla belirlenmiş ve hangi mekanlarda uygulanacağı mekânsal gelişim şemasıyla gösterilmiştir.

Bölge genelinde farklı potansiyeli ve işlevi olan yerleşimlerin gelişmelerine yön verilmesi amacıyla bunlara yönelik politika ve stratejiler belirlenmiştir. Bu yerleşimlerin daha etkili ve dengeli bir yerleşim yapısı oluşturması hedeflenmiştir. Bu hedef doğrultusunda temel yaklaşım, nüfusun büyük kentlerdeki yığılma eğilimini azaltıp yaşam kalitesini yükseltecek ve sosyal yapıyı güçlendirecek daha dengeli bir yerleşim yapısına ulaşmaktır. Yerleşimlerin birbirleriyle ve kırsal alanlarla bağlantılarının güçlendirilmesi, ekonomik ve sosyal bütünleşmenin sağlanmasında, işgücü hareketliliği ve verimliliğin artmasında etkili olmaktadır. Bu çerçevede, yerleşimlerin ağ ilişkisine dayalı çok merkezli ve dengeli bir yerleşim sistemi oluşturulması öngörülmektedir.

Bu kapsamda Konya Karaman Bölge Planı;

-Bölgesel Gelişme Ana Odağı (Tipoloji 4) olarak tanımlanan il merkezlerinde; daha rekabetçi bir üretim yapısını, küresel değer zincirlerinin yüksek katma değerli halkalarına doğru yönltilmesini, yenilikçi ve teknoloji odaklı temiz üretim süreçlerini, nitelikli iş koşullarının sunulmasını,

-Büyüme odağı niteliğindeki kentsel özellik gösteren, görece gelişmiş ve çevresine hizmet sunma gücü yüksek olan Alt bölge merkezlerinin (Tipoloji 5); rekabet gücünün il merkezlerine yakınsanmasını, il merkezlerine yönelik yığılma eğiliminin azaltılmasını, ikincil sanayi odağı yapısına kavuşturulmasını, temiz üretim süreçlerini, Ar-Ge ve yenilikçilik kültürünün yaygınlaştırılmasını,

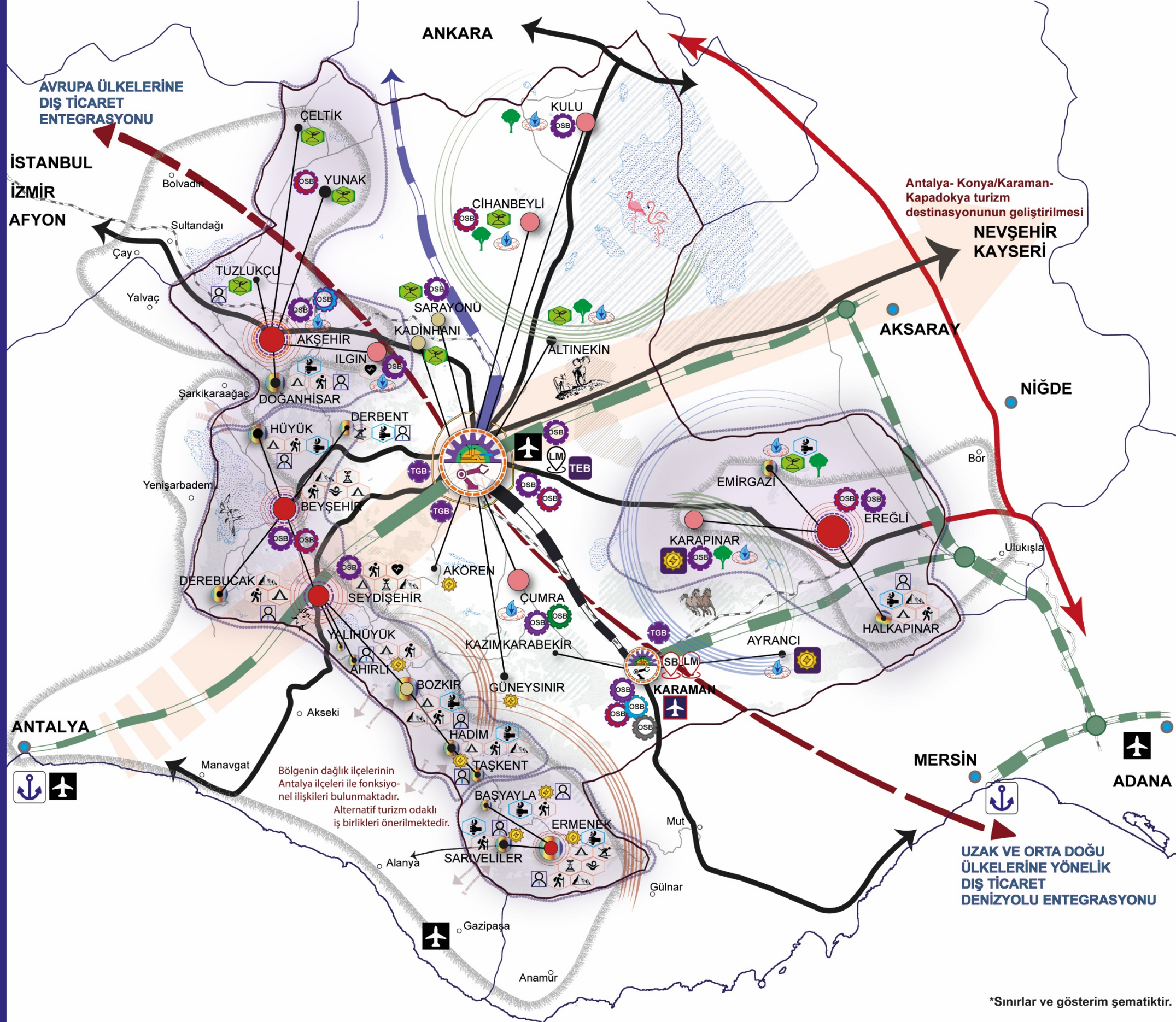
-Şehirleşmenin, gelişmişliğin ve hizmet gücünün alt bölge merkezlerine görece düşük olduğu bölgesel çekim alanları ve potansiyel çekim alanlarının(Tipoloji 1 ve Tipoloji 2); alt bölge merkezi özelliği gösteren yerleşimlere doğru yakınsanmasını böylece alt bölge merkezlerinin istihdam ve hizmet yükünün hafifletilmesini, tarıma dayalı düşük teknolojili sanayi oluşumlarının gelişimini, tarımsal verimliliğin artırılmasını, yaşam kalitesinin artırılmasını,

-Gelişmişlik farklarının azaltılmasında öncelikli olan yakınsama ilçelerinde (Tipoloji 3); yaşam kalitesinin artırılmasını, sosyal ve teknik alt yapının güçlendirilmesini, istihdam imkânlarının artırılmasını, ekonomik gelirlerin artırılmasını, tarımsal verimliliğin artırılmasını, maliyetlerin azaltılmasını sosyal hizmet ve imkânların artırılmasını, genel olarak kısıtların azaltılmasını ve böylece nüfus kayıplarının azaltılmasını,

hedeflemiş ve buna göre mekânsal gelişim şemasını ortaya koymuştur.

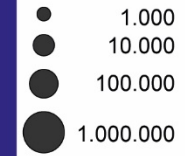
KONYA-KARAMAN BÖLGE PLANI

MEKANSAL GELİŞİM ŞEMASI

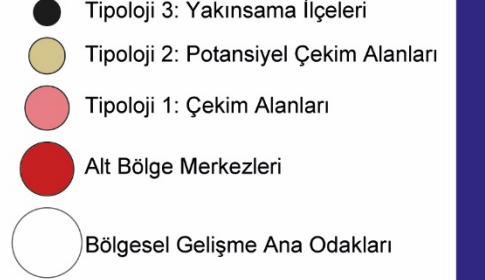

GÖSTERİM

Nüfus

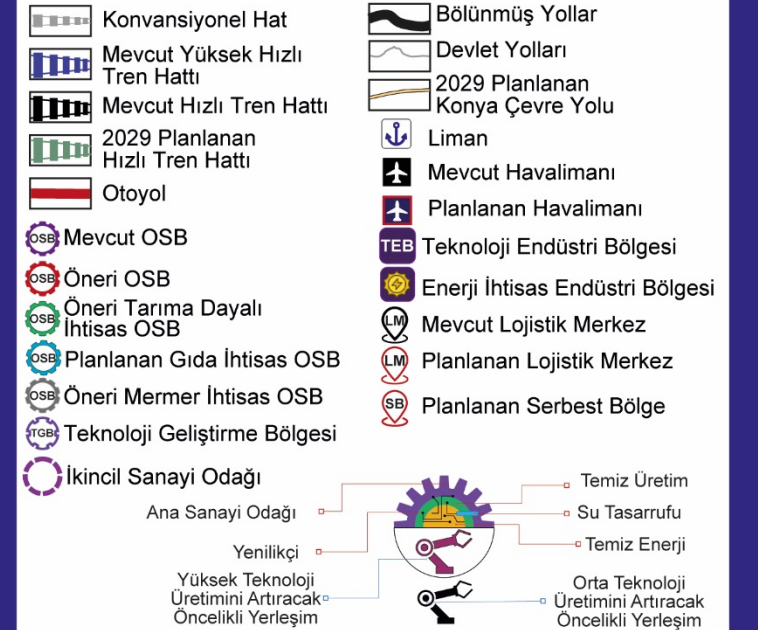
Mekansal Tipolojiler

Sınırlar

Stratejik Öncelik 1. İşletmelerde Verimlilik Katma Değer ve Kalitenin Artırılması

Stratejik Öncelik 2. İlçelerin Gelişmişlik Farkının Azaltılması

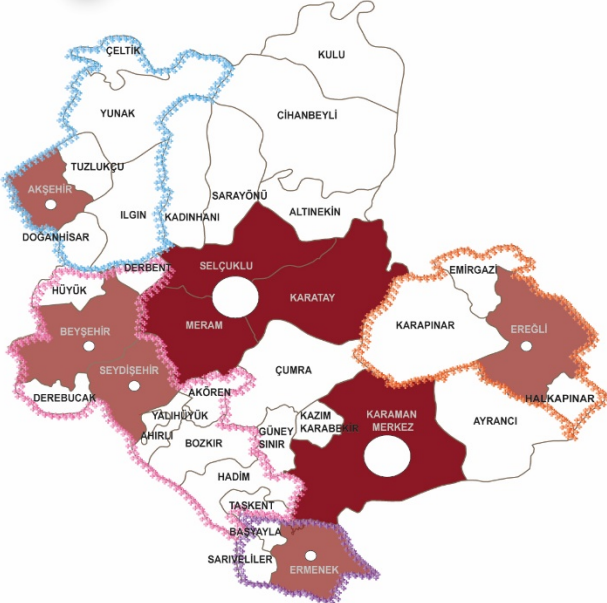

Stratejik Öncelik 3. Sürdürülebilir Yeşil Büyümenin Sağlanması

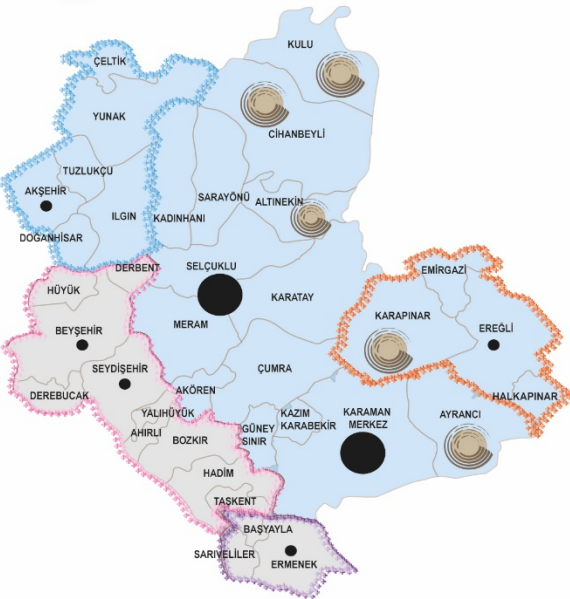
*Sınırlar ve gösterim şematiktir.

1 İŞLETMELERDE VERİMLİLİK, KATMA DEĞER VE KALİTENİN ARTIRILMASI

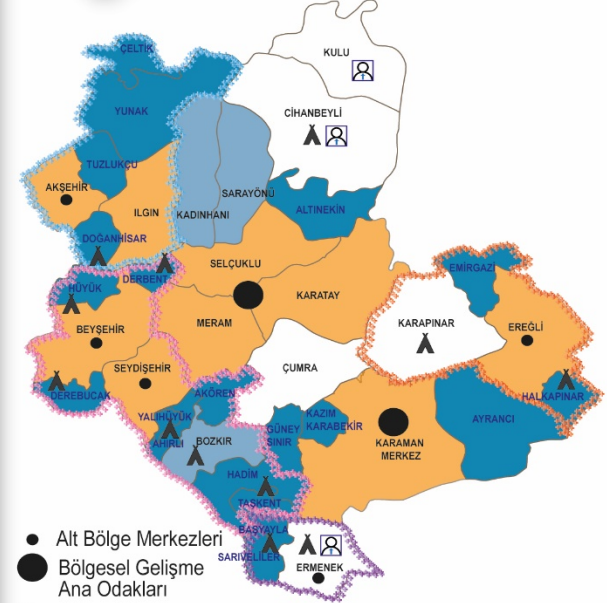

- Alt Bölge Merkezleri
- Bölgesel Gelişme Ana Odakları
- Alt Bölge Sınırları
- “Stratejik Öncelik 1” uygulanacak öncelikli yerleşimler (Bölgesel gelişme ana odakları)
- “Stratejik Öncelik 1” uygulanacak diğer yerleşimler (Alt bölge merkezleri)

3 SÜRDÜRÜLEBİLİR YEŞİL BÜYÜMENİN SAĞLANMASI

2 GELİŞMİŞLİK FARKLARININ AZALTILMASI VE KIRSALDA YAŞAMIN CANLANDIRILMASI

- Alt Bölge Merkezleri
- Bölgesel Gelişme Ana Odakları
- Alt Bölge Sınırları
- “Stratejik Öncelik 2” uygulanacak öncelikli yerleşimler (Yakınsama ilçeleri)
- “Stratejik Öncelik 2” uygulanacak ikincil yerleşimler (Potansiyel çekim alanları)
- “Stratejik Öncelik 2” kapsamında kentsel turizm tedbirlerinin uygulanacağı yerleşimler
- “Stratejik Öncelik 2” kapsamında alternatif kırsal turizm tedbirlerinin uygulanacağı yerleşimler
- “Stratejik Öncelik 2” kapsamında göç yönetim tedbirlerinin “yakınsama ilçelerine” ve “potansiyel çekim alanlarına” ilaveten uygulanacağı yerleşimler
- “Stratejik Öncelik 2” kapsamında erişilebilirliğin artırılacağı yerleşimler (Ermenek Alt Bölgesi, Beyşehir-Seydişehir Alt Bölgesi)

- Alt Bölge Merkezleri
- Bölgesel Gelişme Ana Odakları
- Alt Bölge Sınırları
- “Stratejik Öncelik 3” kapsamında Tarımda Sürdürülebilirliği Sağlamak Amacıyla Su Kaynaklarının Korunmasına yönelik tedbirleri tüm bölgede uygulanacaktır.
- Su kullanım tasarrufu ve kontrolü ilişkin tedbirlerin uygulanacağı öncelikli Yerleşimler: Ereğli Alt Bölgesi, Akşehir Alt Bölgesi, Bölgesel Gelişme Ana Odakları ve Hinterlandı
- Salma sulama yapılan yerleşimlerde damla sulama altyapısı geliştirilecek öncelikli yerleşimler: (Ermenek Alt Bölgesi, Beyşehir-Seydişehir Alt Bölgesi)
- “Stratejik Öncelik 3” kapsamında uygulanacak Erozyon, Obruk Oluşumu ve Çölleşme tedbirlerinin uygulanacağı öncelikli yerleşimler (Ereğli Alt Bölgesi)
- “Stratejik Öncelik 3” kapsamında uygulanacak Erozyon, Obruk Oluşumu ve Çölleşme tedbirlerinin uygulanacağı diğer yerleşimler
- “Stratejik Öncelik 3” kapsamında İklim Değişikliği ve Avrupa Yeşil Mutabakatı Politika Alanlarına Uyum tedbirleri tüm bölgede uygulanacaktır.

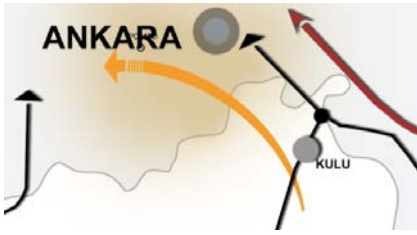
Konya Karaman Bölgesi yerleşimleri bölge dışındaki yerleşimlere hizmet sağladığı gibi bölge ilçeleri de talep ettikleri bazı mal ve hizmetleri bölge dışından sağlayabilmektedir. Bölgeler idari sınırlar dışındaki yerleşimlerle fonksiyonel ilişkiler kurabilmektedir.

Konya Karaman Bölgesi'nin fonksiyonel ilişkiler kurduğu bölgeler; TR51 (Ankara), TR10 (İstanbul), TR61 (Antalya, Burdur, Isparta), TR62 (Adana, Mersin) ve TR31 (İzmir) ve TR71 (Aksaray, Kırıkkale, Kırşehir, Nevşehir, Niğde) bölgeleridir.²¹

Bölgenin kuzey batısında kalan Çeltik, Yunak, Akşehir ilçeleri Ankara, Eskişehir ve Afyonkarahisar'ın il merkezi ve Polatlı, Sultandağı ve Emirdağ ilçeleri ile sağlık, eğitim ve ekonomik ilişkiler kurmaktadır. Bunun temel nedeni ekonomik etkinlikler

ve bu ilçelerin il merkezine olan uzaklığıdır. Ayrıca TR33 (Kütahya, Manisa, Afyonkarahisar, Uşak) Bölgesi ile özellikle termal turizmin geliştiği Afyonkarahisar ve çevre ilçeleri de ele alacak şekilde turizm destinasyonlarının oluşturulması mümkündür.

Bölgenin kuzeydoğusunda kalan erişim süresi olarak Konya il merkezi ile Ankara il merkezine yaklaşık olarak aynı mesafede olan Kulu İlçesi'nin Ankara ile olan günlük ekonomik ilişkileri yoğundur. Konya ve Ankara arasında daha yüksek kültürel ve bilimsel iletişim imkânlarının araştırılması ve sanayi alt yapılarının birbirini destekleyecek bir perspektifle yeni bir vizyona

bağlanması ve bu çerçevede savunma sanayinde yeni iş birliği arayışlarına zemin hazırlanması adına TR51 (Ankara) Bölgesi ile iş birlikleri geliştirilmelidir. Tuz Gölü'nün sınırları göz önüne alındığında, Tuz Gölü'nün potansiyellerinin kullanılmasına ve gölün korunmasına yönelik, Ankara ve TR71 (Aksaray, Kırıkkale, Kırşehir, Nevşehir, Niğde) Bölgesi de dahil edilerek, ortak projelerin geliştirilmesi mümkündür.

Beyşehir Gölü'nün sınırını Isparta ile paylaşmamız sebebiyle göle ilişkin planlama çalışmalarının yapılması, gölün turizme kazandırılması ve korunmasına yönelik TR61(Antalya, Isparta, Burdur) Bölgesi ile ortak çalışmaların yapılması gerekmektedir.

Diğer yandan ülkemizin güney sahillerine yönelen turistler, Antalya ve çevresinden Konya Karaman Bölgesi'ne uğrayıp ardından Kapadokya'ya geçmektedirler. Hızlı tren projesinin de tamamlanmasıyla TR52(Konya, Karaman), TR61(Antalya, Isparta, Burdur), TR71(Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir) ve TR72(Kayseri, Sivas, Yozgat) Bölgelerini kapsayacak şekilde hızlı trenin olası etkileri üzerine çalışmalar yapılması mümkündür. Bununla birlikte alternatif turizm fırsatlarının yaratılması adına söz konusu bölgeleri ve bu bölgelerin kırsal alanlarını kapsayacak şekilde iş birlikleri kurulmalıdır. Antalya-Konya/Karaman-Kapadokya-Kayseri eksenli turizm destinasyonunun geliştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca TR71(Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir) ve TR72(Kayseri, Sivas, Yozgat) Bölgeleri ile tarım ve sanayiye yönelik ortak ürünler ya da değer zincirleri üzerine çalışmalar yapılarak ortak destek programlarının kurgulanması mümkündür.

Bölgenin coğrafi yapısı da bölge ekonomisi üzerinde belirleyici olabilmektedir. Konya Karaman

²¹ Türkiye'de Yerleşme Merkezlerinin Kademelenmesi, DPT, 1982

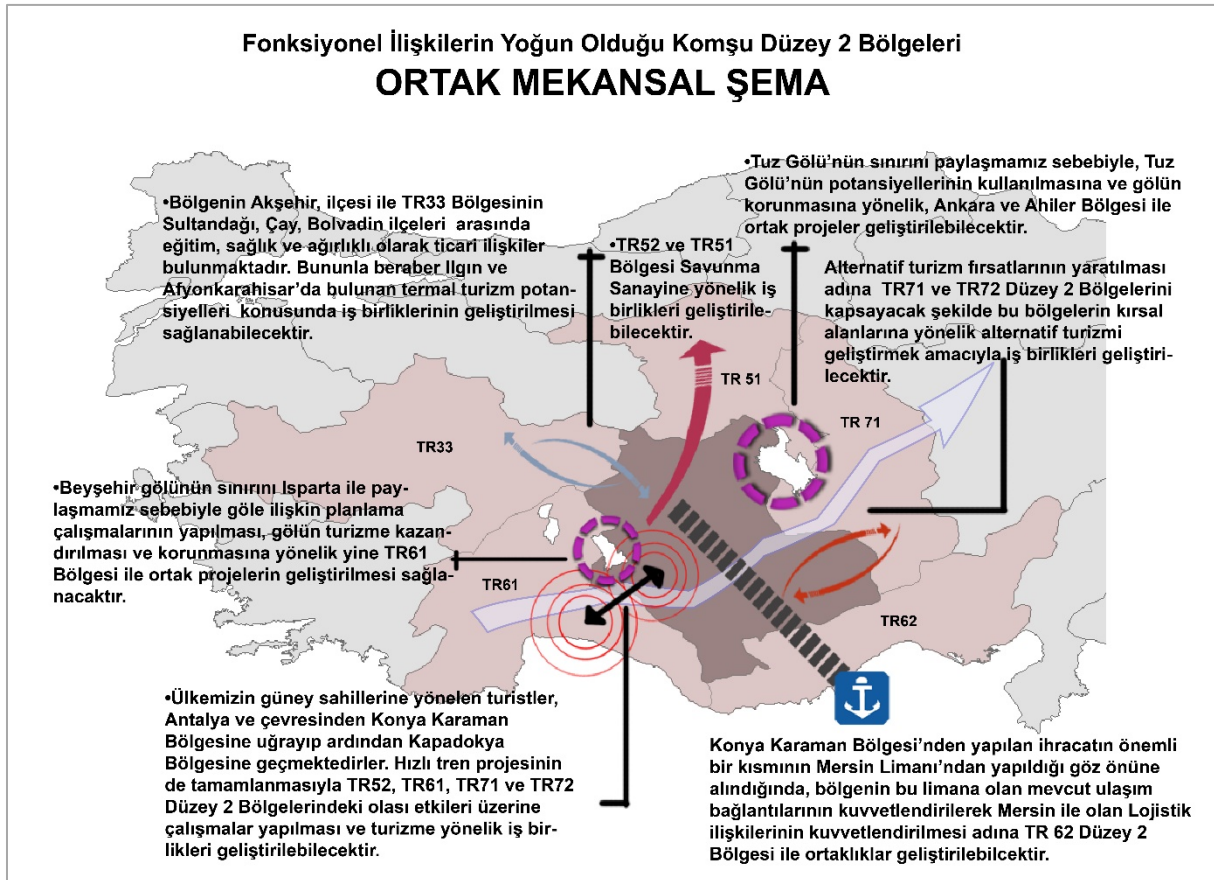
Bölgesi'nin dağlık kesimde kalan ilçelerde arazinin engebeli yapısı nedeniyle tarım alanları sınırlıdır. Bu da ekonomisi ağırlıklı olarak tarım ve hayvancılığa dayalı bu ilçelerdeki ekonomik büyüklüğün ovada yer alan ilçelere kıyasla daha düşük olmasına neden olmaktadır. Bu durum ise bu ilçelerden dışarıya olan göçü hızlandırmakta ve nüfus kaybına neden olmaktadır.²²

Bölgenin güneyindeki dağlık kesimde kalan, Konya ve Karaman il merkezlerine erişim imkânları görece daha kısıtlı olan Başyayla, Sarıveliler, Ermenek, Derebucak, Hadim ve Taşkent ilçeleri bulundukları konum itibarıyla ulusal ölçekte önemli bir turizm odağı olan Antalya ve ilçeleri ile ilişkileri kuvvetlidir. İlçe toplantılarında da belirtildiği üzere bu ilçelerin Antalya ilçeleri ile mevsimlik ekonomik ilişkilerinin yoğun olması da bunu destekler niteliktedir. Özellikle Antalya-Kapadokya eksenli turizm açısından bölge, bir geçiş noktası ve durak konumundadır. Bu eksen

üzerinde kalan söz konusu ilçelerin Akdeniz sahilindeki Manavgat- Side - Alanya gibi turizm merkezlerine olan erişim sürelerinin de kısalması ile bu ilçelerdeki alternatif turizm fırsatlarının değerlendirilmesi gerekmektedir.

Konya Karaman Bölgesi'nden yapılan ihracatın önemli bir kısmının Mersin Limanı'ndan yapıldığı göz önüne alındığında, iki bölge arasındaki lojistik iş birliklerinin geliştirilmesi gerekmektedir.

²² İlçe Toplantıları, 2022

BÖLGE PLANI VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARI

İZLEME DEĞERLENDİRME VE KOORDİNASYON

286. Planlama sürecinin en önemli birleşenlerinden bir tanesi de izleme ve değerlendirme boyutudur. Alınan stratejik kararların hayata geçirilme durumuna ilişkin faaliyetlerin ve diğer aktivelerin ve performans göstergelerinin düzenli aralıklarla izlenmesi ve değerlendirilmesi yapılacaktır.
287. 2024-2028 Konya Karaman Bölge Planı; plan ekinde yer alan “EK-1 Program ve Proje Önerileri” ve “EK-2 Mevcut Durum Analizi” ile bir bütündür.
288. 2024-2028 Konya Karaman Bölge Planı Mevlana Kalkınma Ajansı koordinatörlünde hazırlanmış olup bölge aktörlerini, kurum ve kuruluşlarını ortak bir gelecek tasavvuru etrafında buluşturan bir plandır. Uygulama sürecinde de tüm kurum ve kuruluşlar için yönlendirici olacaktır.
289. Planda ortaya konan tüm stratejik öncelik, hedef ve tedbirlerin hayata geçirilmesinde bölgedeki tüm paydaşlar rol alacaktır.
290. Bölgede faaliyet gösteren tüm kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idareler başta olmak üzere tüm aktörlerin bölgesel gelişmeyi ilgilendiren faaliyetlerinde 2024-2028 Konya Karaman Bölge Planı’nı temel almaları esastır.
291. Plan uygulama sürecinde Mevlana Kalkınma Ajansı, Bölge Kalkınma İdaresi ve yereldeki tüm kurumlar tarafından eylem planları ve programlar hazırlanabilecektir.
292. Bölge Planı Konya ve Karaman’da 2024-2028 yıllarını kapsayacak şekilde hazırlanıp uygulanacak plan ve programlara temel teşkil edecektir. Belirlenen stratejik öncelik, hedef ve tedbirler Bölgede bulunan kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve özel sektörü de içerecek şekilde hazırlayacakları kalkınma odaklı çalışmalarda referans kaynak niteliği taşımaktadır.
293. Gerek yerel düzeyde gerekse ulusal düzeyde, bölgeye ya da bölge illerine yönelik verilecek desteklerde, destek konularının Konya Karaman Bölge Planı kararlarını gözetmeleri beklenmektedir.
294. Bölge Planı özel sektörün yatırımlarını bağlayıcı olmasa da Yatırım Destek Ofisi tarafından yönlendirme yapılması ve gerek Mevlana Kalkınma Ajansı gerekse diğer kurumlar tarafından çıkılacak teklif çağrıları ile özel sektörün yatırımlarının da Bölge Planı amaçlarına katkı sağlayacak şekilde gerçekleşmesine çaba gösterilecektir.
295. Plan içerisinde yer alan performans göstergeleri etki alanlarındaki gelişimleri gözlemleme aşamasında önemli bir niceliksel veri olarak karşımıza çıkmakta olup izleme aşamasında planın başarısının ölçülmesine de kaynak teşkil edecektir. Ajansın bünyesinde kurulan bir yapı olan Kalkınma Kurulu’nda bulunan kamu, özel sektör ve STK’lardan katılan kanaat önderleri ile planın değerlendirmesi aşamasında kritik geri dönüşler ve tespitler alınacaktır.
296. Bölgedeki aktörlerin bölge planına ilişkin olarak yaptıkları faaliyetler izlenecektir. Ayrıca planın uygulanabilirliğini artırmak için Bölge Planı’nın tanıtımı yapılacaktır. Bölge Planı’nın uygulama sürecinde merkezi düzeyde alınan kararların ve çeşitli destek mekanizmaların plan doğrultusunda düzenlemesi yönünde çaba gösterilecektir. Bölge Planı’nın dikkate alınması ile uygulanabilirliği artacaktır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Stratejik Öncelik/Hedef	Performans Göstergeleri	Birim	Doğrulama Kaynakları	2021 (Mevcut Durum)	2028 (Hedef)
Stratejik Öncelik 1. İşletmelerde Verimlilik Katma Değer ve Kalitenin Artırılması	Bölge İhracatı	Milyar dolar	TÜİK	3,3	5
	Kişi Başına GSYH	Dolar	TÜİK	7.392	7.980
	AR-GE Harcamasının GSYH İçindeki Payı	%	TÜİK	0,708	1
	AR-GE İnsan Gücünün Toplam Çalışan İçindeki Payı	%	TÜİK	1,06	1,25
Hedef 1.1. Üretim Yapısı ve Dış Ticaret Geliştirilecektir	Kurulan Yabancı Şirket Sayısı	Adet	TOBB	162	207
Hedef 1.2. İşletmelerde Katma Değer Artırılacaktır	10.000 Kişi Başına Marka Tescil Sayısı	Adet	Türk Patent Kurumu	14,28	21,42
	10.000 Kişi Başına Patent Tescil Sayısı	Adet	Türk Patent Kurumu	0,323	0,49
	10.000 Kişi Başına Endüstriyel Tasarım Tescil Sayısı	Adet	Türk Patent Kurumu	2,33	3,5
	AR-GE Merkezi Sayısı	Adet	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	25	30
	Teknoloji Geliştirme Bölgesi Sayısı	Adet	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	3	4
Hedef 1.3. Girişimcilik Ekosistemi Geliştirilecektir	1000 Kişi Başına Düşen Yüksek Lisans ve Doktora Mezunu Sayıları	Binde	TÜİK	17,19	20
	Girişim sayılarının 15-64 yaş grubuna göre oranı	%	TÜİK	7,4	8,5
	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Girişimlerin Sayısının Tüm Girişimlere Oranı	%	TÜİK	5,45	6,5
Hedef 1.4. Beşeri Sermaye Güçlendirilecektir	Kadın İstihdam Oranı	%	TÜİK	28,8	31

Stratejik Öncelik/Hedef	Performans Göstergeleri	Birim	Doğrulama Kaynakları	2021 (Mevcut Durum)	2028
Stratejik Öncelik 2. Gelişmişlik Farklarının Azaltılması ve Kırsalda Yaşamın Canlandırılması	İşgücüne Katılma Oranı	(%)	TÜİK	55,9	58
	Toplam İstihdam Oranı	(%)	TÜİK	51,4	54
	İşsizlik Oranı	(%)	TÜİK	7,9	7,7
	Turizmde Tesislere Gelen Ziyaretçilerin Ortalama Geceleme Süreleri	Gün	Kültür ve Turizm Bakanlığı	1,42	1,54
	Tarım, ormancılık ve balıkçılık ihracat miktarı	(1000 USD)	TÜİK	85.293	90.303
Hedef 2.1. Tarımdan Elde Edilen Gelirin Artırılması Sağlanacaktır	Bal üretimi	(ton)	TÜİK	1,741	2,25
	Coğrafi İşaretle Ürün Sayısı	Adet	Türk Patent Kurumu	17	22
	Meyve Üretimi	(bin ton)	TÜİK	1.101	1.560
	Örtü altı sebze ve meyve üretimi	(ton)	TÜİK, Tarımsal Göstergeler	9.339	11.325
	Tarıma Dayalı İhtisas OSB	Adet	Tarım ve Orman Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü	0	2
Hedef 2.2. Göçü Azaltmaya Yönelik Çalışmalar Desteklenecektir	Kurulan Ticari Ünvanlı İş Yeri Sayısı	Adet	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği	2275	3710
	Ortaöğretimde net kız okullaşma oranı	(%)	TÜİK, ADNKS İstatistikleri	88,85	90
Hedef 2.3. Turizmin Geliştirilmesi Sağlanacaktır	Turizm Belgeli Tesis Sayısı	Adet	Kültür ve Turizm Bakanlığı	46	60
	Turizmde Konaklama İçin 1000 Kişiye Düşen Yatak Sayısı	Binde	Kültür ve Turizm Bakanlığı	12,9	13,9
Stratejik Öncelik 3. Sürdürülebilir Yeşil Büyümenin Sağlanması	Net Göç Hızı	(%)	TÜİK	2,73	2
	Toplam Yaş Bağımlılık Oranı	(%)	TÜİK, ADNKS İstatistikleri	49,69	49,6
	Güneş Enerjisi Santrali Kurulu Gücü	(MW)	Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu	1196	1800
	Toplam Temiz Enerji Elektrik Üretimi	MW	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, EPDK	2212	5100
Hedef 3.3. İklim Değişikliğinin Etkileri Azaltılacak ve Avrupa Yeşil Mutabakatı Politika Alanlarına Uyum Çalışmaları Yapılacaktır	İçme ve Kullanma Suyu Arıtma Tesisi İle Hizmet Verilen Nüfusun Belediye Nüfusu İçindeki Oranı	(%)	TÜİK, Çevre İstatistikleri	64	80
	Kanalizasyon Şebekesi İle Hizmet Verilen Belediye Nüfusunun Toplam Belediye Nüfusuna Oranı	(%)	TÜİK, Çevre İstatistikleri	92	95

ÖNCELİKLER VE FİNANSAL KAYNAKLAR

STRATEJİK ÖNCELİKLER	HEDEFLER	KAYNAK TÜRÜ	VADE		
			Kısa	Orta	Uzun
İşletmelerde Verimlilik Katma Değer ve Kalitenin Artırılması	Üretim Yapısı ve Dış Ticaret Geliştirilecektir	Özel Sektör, Ajans, Ulusal, STK		●	
	İşletmelerde Katma Değer Artırılacaktır	Özel Sektör, Destek Veren Kurum ve Kuruluşlar		●	
	Girişimcilik Ekosistemi Geliştirilecektir	Özel Sektör, Ajans, Ulusal, Uluslararası	●		
	Beşeri Sermaye Güçlendirilecektir	Kamu, Özel, STK, Ajans, KOP, Ulusal, Üniversiteler			●
	İşletmeleri Etkileyecek Altyapılar İyileştirilecektir	Ulusal, Kamu, Yerel Yönetimler		●	
Gelişmişlik Farklarının Azaltılması ve Kırsalda Yaşamın Canlandırılması	Tarımda Elde Edilen Gelirin Artırılması Sağlanacaktır	Ulusal, Kamu, Ajans, KOP, Destek Veren Kurum ve Kuruluşlar			●
	Göç Yönetimi ve Kırdan Kente Göçü Önlemeye Yönelik Çalışmalar Desteklenecektir	Ulusal, Kamu, Ajans, KOP, Destek Veren Kurum ve Kuruluşlar			●
	Turizmin Geliştirilmesi Sağlanacaktır	Ulusal, Kamu, Ajans, KOP, Destek Veren Kurum ve Kuruluşlar, Özel Sektör, Yerel Yönetimler			●
	Çok Merkezli Mekânsal Gelişim ve Yakınsama İlçelerinde Yaşamın Canlandırılması Sağlanacaktır	Kamu, Ajans, Ulusal, KOP, Özel Sektör, Yerel Yönetimler, Destek Veren Kurum ve Kuruluşlar			●
Sürdürülebilir Yeşil Büyümenin Sağlanması	Tarımda Sürdürülebilirliği Sağlamak Amacıyla Mevcut Su Kaynakları Korunacaktır	Ulusal, Kamu, KOP, Uluslararası, Yerel Yönetimler	●		
	Toprak Kalite Kaybı Erozyon, Obruk Oluşumu ve Çölleşme Gibi Doğa Olaylarına Karşı Önlem Alınacaktır	Kamu, Yerel Yönetimler, Ajans, Ulusal, KOP, Uluslararası, Üniversiteler	●		
	İklim Değişikliğinin Etkileri Azaltılacak ve Avrupa Yeşil Mutabakatı Politika Alanlarına Uyum Çalışmaları Yapılacaktır	Ulusal, Kamu, Ajans, KOP, Özel Sektör, STK, Destek Veren Kurum ve Kuruluşlar, Uluslararası	●		

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

YEREL
KALKINIM
HATİLESİ

Mevlana
Kalkınma Ajansı

TR52 KONYA KARAMAN BÖLGE PLANI

EK-1 PROGRAM VE PROJE ÖNERİLERİ

© 2022, MEVKA Tüm hakları saklıdır. Bu eserin tamamı ya da bir bölümü, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kullanılmadan önce hak sahibinden 52. Maddeye uygun yazılı izin alınmadıkça, hiçbir şekilde ve yöntemle işlenmek, çoğaltılmak, çoğaltılmış nüshaları yayılmak, satılmak, kiralanmak, ödünç verilmek, temsil edilmek, sunulmak, telli/telsiz ya da başka teknik, sayısal ve/veya elektronik yöntemlerle iletilmek suretiyle kullanılamaz.

Hazırlanmış olan çalışmanın tüm hakları Mevlana Kalkınma Ajansı'na aittir. Çalışmadan kaynak gösterilmek suretiyle alıntı yapılabilir.

Aralık , 2022

Konya Karaman Bölge Planı Ek-1 Program ve Proje Önerilerinde Yer Alan;

1- Proje fikirleri: bölge planı kapsamında yapılan sosyo ekonomik analizler ve saha çalışmaları çerçevesinde ilgili paydaşlarla örnek olarak geliştirilmiş olup bölge planlarının hayata geçirilmesi için gereken bütün projeleri kapsamamaktadır. Ayrıca bu projeler, proje konusunun tabi olduğu mevzuat çerçevesinde izin, onay, görüş ve ruhsat gibi gerekli ön koşulların yerine getirilmesi halinde uygulanabilecektir.

2- Program fikirleri: bölge planı kapsamında yapılan sosyo ekonomik analizler ve saha çalışmaları çerçevesinde ilgili paydaşlarla örnek olarak geliştirilmiş olup bölge planlarının hayata geçirilmesi için gereken bütün programları kapsamamaktadır. Ayrıca bu program, program konusunun tabi olduğu mevzuat çerçevesinde gerekli onayların alınması halinde uygulanabilecektir.

ÖNERİ PROGRAM, PROJE VE YATIRIM FIRSATLARI LİSTESİ

STRATEJİK ÖNCELİK 1. İŞLETMELERDE VERİMLİLİK, KATMA DEĞER VE KALİTENİN ARTIRILMASI. 128

ÖRNEK YATIRIM FIRSATI VE PROJE FİKRİ KÜNYELERİ 128

1. Konya Ticaret Eğitim Merkezi Projesi.....	128
2. Konya Raylı Taşımacılık İçin Demiryolu Araçlarına Ait Parça Üretim Tesisi.....	129
3. Konya Mühimmat Kovan ve Çekirdek Üretim Tesisi.....	130
4. Konya Askeri Silah Parçaları ve Soğuk Dövme Namlu Üretim Tesisi.....	131
5. Konya Fişek Dolum Hattı ve Uçaksavar Fişegi Dolum Hattı Tesisi.....	132
6. Karaman Gıda Aroması Üretim Tesisi Yatırımı.....	133
7. Karaman Hassas Tarım Ekipmanları ve Tarım Makineleri Üretim Tesisi Yatırımı.....	134
8. Karaman Gıda Makine Üretim Tesisi.....	135
9. Konya İş Makinaları Araç Üstü Şase Ekipmanları Yatırımı.....	136
10. Talaşlı İmalat Tasarım ve Prototipleme Merkezi.....	137
11. Konya İli Jelatin Üretimi Yatırımı.....	138
12. Mermer İşleme Tesisi Yatırımı.....	139
13. Karaman MRE Savunma Sanayine Yönelik Gıda İmalatı.....	140
14. Konya Alüminyum Kromat, Pasivasyon ve Yaş Boya Kaplama Tesisi.....	141
15. Konya Girişimcilik Merkezi.....	142
16. Karaman Mesleki Eğitim Merkezi.....	143
17. Karaman Serbest Bölge Projesi.....	144
18. Karaman Lojistik Merkez Projesi.....	145
19. Konya Veri Merkezi Kurulumu.....	146

ÖRNEK PROGRAM FİKRİ KÜNYELERİ 147

20. Ara Malı Üretiminin Yerleştirilmesi Programı.....	147
21. Orta ve İleri Teknolojili Sektörlerin Geliştirilmesi Programı.....	148
22. Tohum, Gübre ve İlaç Üretiminin Yerleştirilmesi Programı.....	149
23. TeknoGirişim Destek Programı.....	150

STRATEJİK ÖNCELİK 2. GELİŞMİŞLİK FARKLARININ AZALTILMASI VE KIRSALDA YAŞAMIN

CANLANDIRILMASI 151

ÖRNEK YATIRIM FIRSATI VE PROJE FİKRİ KÜNYELERİ 151

1. Konya Agropark (Tarımsal Teknoloji Merkezi) Projesi 151
2. Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Projesi 152
3. Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Projesi 153
4. Karaman İli Meyve Posalarından Pektin Üretim Tesisi Yatırımı 154
5. Konya İli Buğday Kepeği ve Buğday Glütenu İmalatı Yatırımı 155
6. Konya İli Lisanslı Depoculuk Yatırımı 156
7. Konya İli Beta Karoten Tesisi Yatırımı 157
8. Karaman İli Sirke Üretim Tesisi Yatırımı 158
9. Karaman Meyve İşleme Tesisi Yatırımı 159
10. Konya İli Beyşehir İlçesi Konaklama Tesisi Yatırımı 160
11. Konya İli Ilgın İlçesi Termal Otel Yatırımı 161

STRATEJİK ÖNCELİK 3. SÜRDÜRÜLEBİLİR YEŞİL BÜYÜMENİN SAĞLANMASI 162

ÖRNEK YATIRIM FIRSATI VE PROJE FİKRİ KÜNYELERİ 162

1. Mermer Sektöründe Çevresel Simbiyoz OSB Projesi 162
2. Keratin Üretim Tesisi Yatırımı 163
3. Karaman Keratin Üretim ve Yün İşleme Tesisi 164

ÖRNEK PROGRAM FİKRİ KÜNYELERİ 165

4. Tarımsal Üretimde İklim Değişikliğine Uyum Programı 165
5. Çatı GES Yaygınlaştırma Programı 166

STRATEJİK ÖNCELİK 1. İŞLETMELERDE VERİMLİLİK, KATMA DEĞER VE KALİTENİN ARTIRILMASI
ÖRNEK YATIRIM FIRSATI VE PROJE FİKRİ KÜNYELERİ

1. Konya Ticaret Eğitim Merkezi Projesi

Proje adı	Konya Ticaret Eğitim Merkezi (KKBP, Proje Önerisi 1.1.7)
Proje konusu	Ticaret ve eğitim
Proje özeti	Proje kapsamında Konya Ticaret Eğitim Merkezi kurulacaktır. Kurulacak tesiste ofis, sergi alanı, iş geliştirme merkezleri, eğitim alanları, atölyeler ve iş geliştirme uzmanları yer alacaktır.
Sektör	85. Eğitim
Projenin amacı	Kurulacak olan merkezde taleplere yönelik meslek edindirme eğitimleri verilmesi, uygulama atölyeleri, iş geliştirme ile ilgili konularda danışmanlık hizmetleri verilmesi amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Meslek edindirme faaliyetleri çeşitli kurumlar tarafından (İŞKUR, belediye gibi) gerçekleştirilmektedir. Bu faaliyetlerin tek bir çatı altında ortak düzenlenmesi ve piyasa ihtiyaçlarına göre belirlenmesi, meslek sahibi olmak, iş bulmak ya da iş geliştirmek isteyenlerin farklı farklı kurumlara yönelmesi yerine tek bir merkezde ihtiyacını karşılayabilmesi adına bölge için önemli görülmekte olup bölgedeki genç istihdamına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.
Yatırımın/tesisin ölçeği (Kapasite)	30 ofis ve eğitim alanı, 1 sergi alanı
Proje yürütücüsü	İlgili kamu kurumları, ilgili meslek odaları ve yerel yönetimler
Uygulama yeri	Konya
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	1.000.000 ABD Doları
Projenin ilave istihdam öngörüsü	10 geçici ve 10 sürekli olmak üzere toplam 20 kişi
Proje uygulama süresi	18 ay
Projenin hedef kitlesi	Mezun öğrenciler, yerel ürünler üreten kişiler, girişimci adayları
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 8: İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme
Bölge Planı ilişkisi	Hedef 1.1. Dış Ticaret Ortamı İyileştirilecektir

2. Konya Raylı Taşımacılık İçin Demiryolu Araçlarına Ait Parça Üretim Tesisi

Proje adı	Raylı Taşımacılık İçin Demiryolu Araçlarına Ait Parçalar Üretim Tesisi (KKBP, Proje Önerisi 1.1.8)
Proje konusu	İmalat sanayi, tesis kurulumu
Proje Özeti	Raylı Taşımacılık İçin Demiryolu Araçlarına Ait Parça Üretim Tesisi kurulacak olup tesiste raylı taşımacılık boji alt komponentleri, hızlı tren fren sistemi (manyetik frenleme) ve vagon kritik güvenlik bağlantı parçaları (tampon, süspansiyon parçaları) üretilecektir.
Sektör	30. Diğer ulaşım araçlarının imalatı
Projenin amacı	Raylı sistemlere yönelik bu yatırımla, demiryolu araçlarına ait parçaların yerli üretimi sağlanarak ithalatın azaltılması ve bu sektörde ihracat yapılması amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Konya demiryolu lokomotifleri ve vagonlarının imalatı için sahip olduğu üretim altyapısı ile potansiyel bir ildir. Proje kapsamında üretilmesi öngörülen parçalar orta ileri teknoloji ürünlerdir. Konya ihracatının da yaklaşık %60'ı orta ileri teknoloji sektörlerde gerçekleşmekte olup bölge imalat sanayi alanında nitelikli işgücüne sahiptir. Hâlihazırda ithal edilmekte olan bu ürünlerin Konya'da üretilmesi hem bölge ekonomisine, hem de dış ticaret açığının kapatılmasına katkı sağlayacaktır.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	39.000 ton/yıl
Proje yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama yeri	Konya
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	103.000.000 ABD Doları
Projenin İstihdam Öngörüsü	750 kişi (sürekli)
Proje uygulama süresi	48 ay
Projenin hedef kitlesi	İmalat sanayi firmaları, İşsizler
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla İlişkisi	Hedef 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı
Bölge Planı İlişkisi	Hedef 1.1. Dış Ticaret Ortamı İyileştirilecektir

3. Konya Mühimmat Kovan ve Çekirdek Üretim Tesisi

Proje adı	Mühimmat Kovan ve Çekirdek Üretim Tesisi (KKBP, Proje Önerisi 1.1.9)
Proje konusu	İmalat sanayi, tesis kurulumu
Proje Özeti	Mühimmat Kovan ve Çekirdek Üretim Tesisi kurulacak olup havan, obüs, top ve uçaksavar mühimmatlarının gövde, kovan ve çekirdeği üretilecektir.
Sektör	25. Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)
Projenin amacı	Ülkemizde uçaksavar top mermisi gövdesi imalatı bulunmakla birlikte üretim miktarı, talebi karşılamamaktadır. Birçok ülkenin uçaksavar mermisi stokları bitmeye yakın olduğundan son birkaç yılda ürüne olan talep artmış bu da fiyatların yükselmesine sebep olmuştur. Bu projeyle; ülke güvenliğine katkı sağlamak ve ithalatı azaltmak amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Konya savunma ve havacılık sanayinde önemli bir konumda yer almaktadır. Bölge nitelikli eleman temini, hammaddeye ulaşım, satış kanallarına yakınlık ve güvenlik açısından ihtiyaçlara cevap verebilmektedir. Yapılacak olan yatırım bölgenin ürün yelpazesinin büyümesine, ürün çeşitliliğinin artmasına ve böylece istihdam ve ihracatın artmasına katkı sağlayacaktır.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	120.000 adet/yıl
Proje yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama yeri	Konya
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	80.000.000 ABD Doları
Projenin İstihdam Öngörüsü	75 kişi (sürekli)
Proje uygulama süresi	24 ay
Projenin hedef kitlesi	Savunma ve havacılık sanayi firmaları, İşsizler
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı
Bölge Planı ilişkisi	Hedef 1.1. Dış Ticaret Ortamı İyileştirilecektir

4. Konya Askeri Silah Parçaları ve Soğuk Dövme Namlu Üretim Tesisi

Proje adı	Askeri Silah Parçaları ve Soğuk Dövme Namlu Üretim Tesisi (KKBP, Proje Önerisi 1.1.10)
Proje konusu	İmalat sanayi, tesis kurulumu
Proje Özeti	Proje kapsamında MIM (metal enjeksiyon kalıplama) teknolojisiyle askeri silah parçaları ve soğuk dövme namlu üretim tesisi kurulacaktır.
Sektör	25. Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)
Projenin amacı	Proje ile bölgenin ürün yelpazesinin büyümesi, ürün çeşitliliğinin, istihdamın, üretim kabiliyetinin ve ihracatın artması, ayrıca MIM teknolojisi gerektiren parçaların ithalatının azaltılması amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Bölge, ülkemizin silah ve mühimmat ihracatında 3. sırada yer almakta olup Konya’da 500’den fazla silah ve mühimmat üreten firma bulunmaktadır. Bu sebeple Bölge nitelikli eleman temini, hammaddeye ulaşım, satış kanallarına yakınlık ve güvenlik açısından ihtiyaçlara cevap verebilmektedir. Bununla birlikte sektöre yönelik tüm bileşenlerin aynı bölgede toplanması, kümelenme avantajlarını ortaya çıkarması bakımından Konya’yı daha güçlü kılacaktır. MIM teknolojisi gerektiren parçaların çoğunluğu yurtdışından ithal edilmektedir. Bu yatırım ile yüksek teknolojlili ürünler üretilmesi ve sektördeki talebin önemli seviyede karşılanması planlanmaktadır.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	12.000.000 adet/yıl MIM Parça Üretim Kapasitesi 120.000 adet/yıl Askeri Silah 1.200.000 adet/yıl Namlu
Proje yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama yeri	Selçuklu/Konya
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	70.000.000 ABD Doları
Projenin ilave İstihdam Öngörüsü	600 kişi (sürekli)
Proje uygulama süresi	60 ay
Projenin hedef kitlesi	Silah ve mühimmat üretimi yapan işletmeler, dolaylı olarak MIM teknolojisinin kullanıldığı sektörler
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı
Bölge Planı ilişkisi	Hedef 1.1. Dış Ticaret Ortamı İyileştirilecektir

5. Konya Fişek Dolum Hattı ve Uçaksavar Fişegi Dolum Hattı Tesisi

Proje adı	Fişek Dolum Hattı ve Uçaksavar Fişegi Dolum Hattı Tesisi (KKBP, Proje Önerisi 1.1.11)
Proje konusu	İmalat sanayi, tesis kurulumu
Proje Özeti	Proje kapsamında fişek dolum hattı ve uçaksavar fişegi dolum hattı tesisi kurulacaktır.
Sektör	25. Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)
Projenin amacı	Ülkemizde uçaksavar top mermisi gövdesi imalatı bulunmakla birlikte, üretim miktarı talebi karşılayamamaktadır. Bu proje ile ithalatın azaltılmasına katkı sağlanması amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Ülkemizde uçaksavar top mermisi gövdesi imalatı bulunmakla birlikte, üretim miktarı, talebi karşılamaktan uzaktır. Türkiye'de son dönemlerde özellikle savunma sanayisine yönelik yapılan yatırımlarla önemli düzeyde ateşli silah kapasitesine ulaşılmıştır. Ancak yapılan silahların kullanılması için zorunlu olan fişek genellikle ithal edilmektedir. İlçe, belirli teknoloji seviyesinde silah imalatı yapmakta olup bu alanda yetişmiş nitelikli insan kaynağına, satış kanallarına ve pazara sahiptir. Bu yatırımla; daha yüksek bilgi ve mühendislik gerektiren mühimmat alanında ilçenin üretim kabiliyeti kazanması ve ithalatın azaltılmasına katkı sağlanması planlanmaktadır.
Yatırımın/tesisin ölçeği (Kapasite)	49.920.000 adet/yıl 7.62x39mm Fişek, 49.920.000 adet/yıl 7.62x51mm Fişek, 6.240.000 adet/yıl 12.7mm Uçaksavar Fişegi
Proje yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama yeri	Konya/Beyşehir
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	13.000.000 ABD Doları
Projenin ilave İstihdam Öngörüsü	75 kişi (sürekli)
Proje uygulama süresi	30 ay
Projenin hedef kitlesi	Fişek imalatı yapan işletmeler
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı
Bölge Planı ilişkisi	Hedef 1.1. Dış Ticaret Ortamı İyileştirilecektir

6. Karaman Gıda Aroması Üretim Tesisı Yatırımı

Proje adı	Gıda Aroması Üretim Tesisı (KKBP, Proje Önerisi 1.1.12)
Proje konusu	İmalat sanayi, tesis kurulumu
Proje Özeti	Proje kapsamında yörede ve çevre illerde yetiştirilen meyvelerin hammadde olarak kullanılmasıyla doğal gıda aroması üreten bir tesis kurulacaktır.
Sektör	10. Gıda ürünlerinin imalatı
Projenin amacı	Gıda ve içecek sektöründeki büyüme, aromalar için talebi artırmaktadır. Yerli üretim de bulunmasına rağmen artan talep için yeterli gelmemekte ve Türkiye, aroma hammaddelerinin bir kısmını ithal etmektedir. Doğal ve yapay şekilde üretilen aromalardan özellikle doğal ve organik olana ilgi giderek artmaktadır. Bu tesisin; ithalatın azaltılmasına ve ihracatın, doğal üretimin ve istihdamın artırılmasına katkı sağlaması amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	İlde gıda sektörü (Bisküvi, çikolata, şekerleme, süt ve süt ürünleri) yoğun bir şekilde kümelenmiş durumdadır. Gıda sektöründe oldukça yaygın bir şekilde kullanılan doğal ve yapay aromalar kritik öneme sahip ürünlerdir. Bölgede doğal gıda aroması üretilmiyor olması ve ilin kendi ihtiyacına karşılaması bakımından bölge için önemli bir yatırımdır.
Yatırımın/tesisın ölçeği (Kapasite)	2.000 Ton/Yıl
Proje yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama yeri	Karaman
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	15.000.000 ABD Doları
Projenin ilave İstihdam Öngörüsü	120 kişi (sürekli)
Proje uygulama süresi	18 ay
Projenin hedef kitlesi	Gıda üreten ve gıda aroması ihtiyacı olan işletmeler
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Amaç 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı
Bölge Planı ilişkisi	Hedef 1.1. Dış Ticaret Ortamı İyileştirilecektir

7. Karaman Hassas Tarım Ekipmanları ve Tarım Makineleri Üretim Tesisi Yatırımı

Proje adı	Hassas Tarım Ekipmanları ve Tarım Makineleri Üretim Tesisi (KKBP, Proje Önerisi 1.1.13)
Proje konusu	İmalat sanayi, tesis kurulumu
Proje Özeti	Proje kapsamında hassas ilaçlama/gübreleme, rotavatör, römork gibi hassas tarım ekipmanları ve tarım makineleri üretimi yapacak bir tesis kurulacaktır.
Sektör	28. Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı
Projenin amacı	Ağırlıklı olarak tek sektörlü ve gıda ürünlerinin imalatında gelişim gösteren Karaman ilinde sektörel çeşitlenmenin sağlanması ve orta yüksek teknoloji ürünlerin üretimine geçişin sağlanması amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	TR52 bölgesi ve Karaman tarım ürünlerinin pek çoğunda Türkiye'nin ambarı niteliğindedir. Bu durum sanayinin tarıma dayalı olarak gelişmesine neden olmuştur. Bisküvi, Çikolata ve Şekerleme sanayisi Karaman ekonomisinin uzmanlaştığı ana sektördür. Karaman ihracatının %83'ünün düşük teknoloji ürünler olması da bu durumu doğrulamaktadır. Diğer taraftan Karaman'ın ihracatında eşdeğer katkıya sahip olan 2 ana sektör; gıda ürünleri ve tarım ve hayvancılık sektörleridir. Bu durum ilde tarım sektörünün önemini ortaya koymaktadır. Yapılacak olan bu tesisle; hem tarım ve hayvancılık sektörüne katkı sağlamak hem de Karaman'da sektörel çeşitlenmeye ve teknoloji düzeyinin artırılmasına katkı sağlamak planlanmaktadır.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	100 adet/yıl Hassas İlaçlama/Gübreleme Makineleri 350 Adet/Yıl Rotavatör Grubu Makinesi 200 Adet/Yıl Römork 1000 Adet/Yıl Mekanik Grup
Proje yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama yeri	Karaman
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	3.500.000 ABD Doları
Projenin ilave İstihdam Öngörüsü	25 kişi (sürekli)
Proje uygulama süresi	18 ay
Projenin hedef kitlesi	Makine ve ekipman üreten işletmeler, tarımsal üreticileri
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Amaç 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı
Bölge Planı ilişkisi	Hedef 1.1. Dış Ticaret Ortamı İyileştirilecektir

8. Karaman Gıda Makine Üretim Tesisi

Proje adı	Karaman Gıda Makine Üretim Tesisi (KKBP, Proje Önerisi 1.1.14)
Proje konusu	İmalat sanayi, tesis kurulumu
Proje Özeti	Proje kapsamında meyve ve sebze işlemeye yönelik gıda makinesi üreten bir tesis kurulacaktır.
Sektör	28- Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı.
Projenin amacı	Ağırlıklı olarak tek sektörlü ve gıda ürünlerinin imalatında gelişim gösteren Karaman ilinde sektörel çeşitlenmenin sağlanması ve orta yüksek teknoloji ürünlerin üretimine geçişin sağlanması amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	TR52 bölgesi ve Karaman tarım ürünlerinin pek çoğunda Türkiye'nin ambarı niteliğindedir. Bu durum sanayinin tarıma dayalı olarak gelişmesine neden olmuştur. Bisküvi, Çikolata ve Şekerleme sanayisi Karaman ekonomisinin uzmanlaştığı ana sektörüdür. Karaman ihracatının %83'ünün düşük teknoloji ürünler olması da bu durumu doğrulamaktadır. Gıda imalat sanayi; ambalaj, hammadde, makine gibi çeşitli sektörleri de tetiklemiş ancak il ekonomisi içindeki payları oldukça düşüktür. Tesisin kurulmasıyla sektörel çeşitlenmeye ve teknoloji düzeyinin artırılmasına katkı sağlamak planlanmaktadır.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	18 adet/yıl
Proje yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama yeri	Karaman
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	4.500.000 ABD Doları
Projenin ilave istihdam öngörüsü	25 kişi (sürekli)
Proje uygulama süresi	24 ay
Projenin hedef kitlesi	Gıda imalat sanayinde faaliyet gösteren firmalar
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı
Bölge Planı ilişkisi	Hedef 1.1. Dış Ticaret Ortamı İyileştirilecektir

9. Konya İş Makinaları Araç Üstü Şase Ekipmanları Yatırımı

Proje adı	Konya İş Makinaları Araç Üstü Şase Ekipmanları Yatırımı (KKBP, Proje Önerisi 1.1.15)
Proje konusu	İmalat sanayi, tesis kurulumu
Proje Özeti	Proje kapsamında iş makinaları ekipmanları, araç üstü şase ekipmanları, vinç bomu ve iş makinalarının metal komponentleri üreten bir tesis kurulacaktır.
Sektör	28- Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı
Projenin amacı	Proje ile yurt dışındaki büyük iş makinesi üreticilerinin ürün taleplerini karşılayacak bir üretim bandı oluşturulacaktır. Almanya başta olmak üzere Fransa, Avusturya, vb. ülkelerin iş makinesi üreticilerine yoğun bir ihracat gerçekleştirilmesi dolayısıyla bölge ihracatının artırılmasına katkı sağlamak amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Motorlu kara taşıtları yedek parça sektöründe Türkiye'nin itici gücü olan ve önemli bir ihracat payına sahip olan Konya, sektörde yüksek bir teknik donanım, tecrübeye ve ihracat kültürüne sahiptir. Yatırım Bölgenin üretim ekosistemine ve ürün gamına uygundur. Geri bağlantı ve ileri bağlantılar yönünden incelendiğinde de hammadde tedariki ve yedek parça temini yönünden avantajlı konumda bulunmaktadır. Konya'nın bu sektörde uzmanlaşma düzeyi, ihracat kabiliyeti, nitelikli personel bulma potansiyeli, yatırım konusu ürünün üretilmesi için gerekli yan komponentlerin bölgeden temin kolaylığı bu yatırım için önemli hususlardır. Bununla birlikte tesisin kurulması bölge ihracatının ve istihdamın artırılmasına katkı sağlayacaktır.
Yatırımın/tesisin ölçeği (Kapasite)	4.500 ton/yıl
Proje yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama yeri	Çumra/Konya
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	25.000.000 ABD Doları
Projenin ilave istihdam öngörüsü	150 kişi (sürekli)
Proje uygulama süresi	48 ay
Projenin hedef kitlesi	İş makineleri sektöründe faaliyet gösteren firmalar
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı
Bölge Planı ilişkisi	Hedef 1.1. Dış Ticaret Ortamı İyileştirilecektir

10. Talaşlı İmalat Tasarım ve Prototipleme Merkezi

Proje adı	Talaşlı İmalat Tasarım ve Prototipleme Merkezi (KKBP, Proje Önerisi 1.2.6)
Proje konusu	İmalat sanayi, tesis kurulumu
Proje Özeti	Talaşlı İmalat Tasarım ve Prototipleme Merkezi kurulacak olup merkezde bu alanda üretim yapan firmaların ihtiyaç duydukları ürünlerin tasarım ve prototiplerinin hazırlanması hizmeti sunulacaktır.
Sektör	25. Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)
Projenin amacı	Talaşlı imalat alanında üretim yapan firmaların ihtiyaç duydukları ürünlerin tasarım ve prototiplerinin hazırlanması sürecine katkı sağlamak bunun yanında katma değeri ve kalitesi yüksek ürünler üretilmesini sağlamak amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	TR52 Bölgesi makine imalatı, otomotiv, döküm gibi sektörlerde sahip olduğu firma sayısı, teknoloji, makine ekipman sayısı bakımından Türkiye’de önemli bölgelerden biridir. Bölgede söz konusu alanda üretim kalitesinin ve katma değer artırılması bölge ekonomisine katkı sağlayacaktır. Bunun yanı sıra ortak üretim alanı olarak planlanan tesis ile maliyetler azaltılmış olacak ve ihtiyaç duyan tüm firmalara bu alanda hizmet sunulacaktır. Diğer taraftan bölge sanayisinin ve insan kaynağının tasarım konusunda yetkinliğini artırmaya ihtiyaç vardır. Kurulacak olan merkezde verilecek eğitimlerle tasarım konusunda nitelikli insan kaynağının da yetiştirilmesi sağlanacaktır.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	Merkezin hizmetleri kapsamında yılda en az 20 farklı ürünün tasarımı ve/veya prototipleşmesi hedeflenmektedir. Ayrıca, bu merkezde yılda en az 5 eğitim programıyla en az 100 kişi eğitilecektir.
Proje yürütücüsü	İlgili meslek odaları
Uygulama yeri	Selçuklu/Konya
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	681.000 ABD Doları
Projenin İstihdam Öngörüsü	10 kişi (sürekli)
Proje uygulama süresi	24 ay
Projenin hedef kitlesi	Talaşlı imalat sanayi firmaları
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla İlişkisi	Hedef 8: İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme Hedef 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı
Bölge Planı İlişkisi	Hedef 1.2. İşletmelerde Katma Değer Artırılacaktır

11. Konya İli Jelatin Üretimi Yatırımı²³

Proje adı	Konya İli Jelatin Üretimi (KKBP, Proje Önerisi 1.2.7)
Proje konusu	Tarıma dayalı sanayi, tesis kurulumu
Projenin özeti	Jelatin; gıda, kozmetik, ilaç, fotoğraf ve boya endüstrisinde yaygın olarak kullanılan önemli bir endüstriyel katkıdır. Yapıştırıcı, kıvam artırıcı, köpük önleyici ve emülgatör olarak kullanılması jelatinin başlıca kullanım alanıdır. Jelatin üretim yöntemi açısından A Tipi ve B Tipi olarak sınıflandırılmaktadır. A Tipi jelatin sığır, domuz ve balık derileri ekstraksiyon öncesi asit ile muamele edilerek üretilmektedir. B Tipi jelatinde ise sığır kemik ve derileri ekstraksiyon öncesi alkali ile ön işleme sokulmaktadır. Tesiste sığır kemikleri kullanılarak ve alkali ön işlem uygulanarak B Tipi jelatin üretimi yapan tesis kurulacaktır.
Sektör	20. Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı
Projenin amacı	Sığır kemiğinden jelatin üretimi sağlayarak hem artan dış pazardan pay almak hem de bölge içi ihtiyacı karşılamak amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Konya ve yakın çevresinde yapılan sığır kesim miktarlarının yüksek olması sebebiyle jelatin üretimi için gerekli hammadde bölgede bulunmaktadır. Ayrıca bölge gıda sektörü hem Konya hem de Karaman'da illerinde rekabetçi bir sektör olması sebebiyle jelatin fazlaca kullanılan bir ara mamul olması sebebiyle söz konusu tesisin kurulumu bölgede gıda sektöründe faaliyet gösteren firmalar için de önem arz etmektedir. Bunlara ilaveten helal jelatin konusundaki hassasiyetler de tesise olan ihtiyacı ortaya koymaktadır.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	1.500 Ton/Yıl Standart Toz Jelatin Üretimi (sığır kemiğinden)
Proje yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama yeri	Konya
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	20.300.000 ABD Doları
Projenin ilave istihdam öngörüsü	153 kişi (sürekli)
Proje uygulama süresi	15 ay
Projenin hedef kitlesi	Gıda sektörüne yönelik üretim yapan firmalar
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 8: İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme Hedef 12: Sorumlu Üretim ve Tüketim
Bölge planı ilişkisi	Hedef 1.2. İşletmelerde Katma Değer Artırılacaktır

²³ Yatırıma ilişkin detaylı bilgiye <https://www.yatirimadestek.gov.tr/> adresinden yatırım fırsatları bölümünden erişim sağlanabilmektedir.

12. Mermer İşleme Tesisi Yatırımı²⁴

Proje adı	Mermer İşleme Tesisi (KKBP, Proje Önerisi 1.2.8)
Proje konusu	İmalat sanayi, tesis kurulumu
Proje Özeti	Proje kapsamında mermer işleme tesisi kurulacaktır.
Sektör	23. Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı
Projenin amacı	Mermerin blok olarak pazarlanması yerine kurulacak tesis ile çeşitli ebatlarda işlenip pazarlanması ile katma değerin artırılması amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Karaman'da çok sayıda faal mermer ocağının bulunmaktadır. Buna ilaveten çevre illerde de farklı özelliklere sahip blok mermer çıkartan ocakların bulunması sebebiyle hammadde teminini kolaylaştırmaktadır. Mermerin blok halde pazarlanması sebebiyle yeterli katma değer üretilmemektedir. Bölge içinde değerlendirildiğinde hem hammaddeye hem de pazara yakınlığı sebebiyle Karaman'da kurulacak mermer işleme tesisi ile katma değer artırılabilecektir.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	160.000 m ² /yıl
Proje yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama yeri	Karaman
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	3.300.000 ABD Doları
Projenin ilave İstihdam Öngörüsü	23 kişi (sürekli)
Proje uygulama süresi	12 ay
Projenin hedef kitlesi	Doğrudan mermer işletmeleri, dolaylı olarak mermerin kullanıldığı sektörler
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 8: İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme Hedef 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı
Bölge Planı ilişkisi	Hedef 1.2. İşletmelerde Katma Değer Artırılacaktır

²⁴ Yatırıma ilişkin detaylı bilgiye <https://www.yatirimadestek.gov.tr/> adresinden yatırım fırsatları bölümünden erişim sağlanabilmektedir.

13. Karaman MRE Savunma Sanayine Yönelik Gıda İmalatı

Proje adı	MRE (Meal Ready to Eat) Savunma Sanayine Yönelik Gıda İmalatı (KKBP, Proje Önerisi 1.2.9)
Proje konusu	Paketlenmiş hazır yemek imalatı, tesis kurulumu
Proje Özeti	Askeri faaliyetlerde, acil durumlarda (deprem, sel ve salgın) ve çeşitli etkinliklerde (kamp, karavan, trekking, tırmanış vb.) kullanılabilecek paketlenmiş hazır yemek imalatı yapacak bir tesis kurulacaktır.
Sektör	10. Gıda ürünlerinin imalatı
Projenin amacı	Askeri amaçlı ve acil durumlarda (deprem, sel, salgın vb. afet durumlarında) kullanılabilir olması nedeniyle MRE hazır gıda ürünlerine olan talep artmaktadır. Projeyle; bir kısmı ithal edilen bu ürünlerin ülkemizdeki üretim kapasitesinin artırılarak ülkemizin bu alandaki ihtiyaçlarının yerli olarak karşılanması, diğer taraftan da bölgede gıda alanında daha katma değerli bir üretim yapılması amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Karaman’da imalat sanayii gıda sektöründe yoğunlaşmaktadır. Gıda sektörünün gelişmesi ambalaj ve gıda makine sanayisinin de ilerlemesine etken olmuştur. Dolayısıyla bölgede birçok ambalaj ve gıda makine firması faaliyet göstermektedir. Karaman’ın tarım, gıda ve ambalaj sanayisinde gelişmiş durumda olması MRE gıda üretim tesisi projesi için bir avantajdır. Projenin tamamlanmasıyla ülkemizin ihtiyaçlarının karşılanmasına ek olarak hazır gıdaya olan küresel talebin her geçen gün artıyor olması nedeni ile bölge ihracatı da artacaktır.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	1.000 ton/yıl
Proje yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama yeri	Karaman Merkez
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	3.000.000 ABD Doları
Projenin ilave İstihdam Öngörüsü	50 kişi (sürekli)
Proje uygulama süresi	24 ay
Projenin hedef kitlesi	İmalat sanayi, Paketlenmiş hazır yemek kullanıcıları, işsizler
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı
Bölge Planı ilişkisi	Hedef 1.2. İşletmelerde Katma Değer Artırılacaktır

14. Konya Alüminyum Kromat, Pasivasyon ve Yaş Boya Kaplama Tesisi

Proje adı	Konya Alüminyum Kromat, Pasivasyon ve Yaş Boya Kaplama Tesisi (KKBP, Proje Önerisi 1.2.10)
Proje konusu	İmalatı sanayi, tesis kurulumu
Proje Özeti	Alüminyum kromat kaplama (alodin kaplama), pasivasyon ve yaş boya kaplama tesisi kurulacaktır.
Sektör	25. Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)
Projenin amacı	Bölgede böyle bir tesis bulunmamakta olup bu işlem için bölge dışından hizmet alınmaktadır. Bu durum maliyetleri artırmaktadır. Yapılacak olan bu tesis ile maliyetler azaltılarak verimliliğin artırılması amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Konya'da gelişmiş olan savunma sanayi, otomotiv sanayi ve havacılık sanayi sektörlerinde faaliyet gösteren çok sayıda firma bulunmakta olup firmalar yatırım konusu işlemler için Ankara ve İstanbul gibi illere kaplaması yapılacak ürünleri götürmek zorunda kalmaktadır. Bu durum tüm alüminyum kaplama ihtiyacı olan firmalar için hem maliyetli hem de süreçleri uzatan bir durum oluşturmaktadır. Bu sebeple bölgede bu tesise ihtiyaç bulunmakta ve tesisin kurulumu ile çeşitli sektörlerde maliyetlerin düşürülmesine katkı sağlanacaktır.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	600 ton/yıl
Proje yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama yeri	Konya
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	3.000.000 ABD Doları
Projenin ilave İstihdam Öngörüsü	40 kişi (sürekli)
Proje uygulama süresi	30 ay
Projenin hedef kitlesi	Savunma sanayi, otomotiv sanayi ve havacılık sanayinde faaliyet gösteren firmalar
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı
Bölge Planı ilişkisi	Hedef 1.2. İşletmelerde Katma Değer Artırılacaktır

15. Konya Girişimcilik Merkezi

Proje adı	Konya Girişimcilik Merkezi (KKBP, Proje Önerisi 1.3.6)
Proje konusu	Girişimcilik, merkez kurulumu
Proje Özeti	Proje kapsamında erişilebilirliği yüksek bir alanda/şehrin merkezinde girişimcilerin bir araya gelebileceği bir yapı oluşturmak adına girişimcilik merkezi kurulacaktır. Kurulacak bu merkezde, erken aşama girişimcilere mentörlük hizmetlerinin sağlanacak ve girişimci yetiştirme programları uygulanacaktır.
Sektör	85. Eğitim
Projenin amacı	Konya’da girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi ve yeni girişimcilerin kuluçka aşamasından itibaren bilgi, beceri ve donanım olarak hazır hale getirilmesi amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Konya kent merkezinde gerek ofis kiralama gerekse ortak kullanım alanları ile bütünleşmiş bir yapı bulunmamaktadır. Girişimci ve girişimci adayları için kent merkezine yakın erişilebilir bir yerde ortak çalışma alanlarına ihtiyaç vardır. (kolektif house örneği) Konya’da kent merkezine uzak noktalarda sunulan bu hizmetlerin kent merkezinde sunulması bu alana yönelik talebi artıracaktır.
Yatırımın/tesisın ölçeği (Kapasite)	• 10 kuluçka merkezi • Erken aşama girişimciler için 10 adet ofis • 2 çok amaçlı salon; 1 konferans salonu, 3 eğitim salonu Merkezde her yıl en az 10 eğitim programı ile 500 girişimci adayına eğitim verilecektir.
Proje yürütücüsü	Yerel yönetimler
Uygulama yeri	Konya
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	511.000 ABD Doları
Projenin ilave istihdam öngörüsü	5 geçici ve 5 sürekli olmak üzere toplam 10 kişi
Proje uygulama süresi	24 ay
Projenin hedef kitlesi	Girişimci adayları
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 8: İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme
Bölge Planı ilişkisi	Hedef 1.3. Girişimcilik Ekosistemi Geliştirilecektir

16. Karaman Mesleki Eğitim Merkezi

Proje adı	Karaman Mesleki Eğitim Merkezi (KKBP, Proje Önerisi 1.4.3)
Proje konusu	Mesleki eğitim, merkez kurulumu
Proje Özeti	Mesleki eğitime yönelik atölyeler oluşturulacak, bu atölyelerde planlı kurs programları ve talep edilen konulara bağlı olarak ek kurs programları düzenlenerek eğitimler verilecektir. (Gıda paketleme atölyesi (bisküvi sektörü için), elektrik elektronik atölyesi, plastik atölyesi, makine bakım atölyesi, ahşap/ağaç işleri atölyesi, iklimlendirme atölyesi, otomasyon ve yazılım atölyesi, kaynak atölyesi)
Sektör	85. Eğitim
Projenin amacı	Mesleki eğitime yönelik kurs programları ile gerek teorik gerekse uygulamalı eğitimler ile nitelikli eleman sayısının artırılması amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Karaman’da mesleki eğitime yönelik piyasa ihtiyaçları doğrultusunda verilecek gerek teorik gerek uygulamalı eğitimler ile nitelikli eleman sayısının artırılmasına katkı sağlanacaktır.
Yatırımın/tesis in ölçeği (Kapasite)	Merkezde 8 farklı alanda 8 farklı atölye/derslik bulunacaktır.
Proje yürütücüsü	İlgili kamu kurumları ve ilgili meslek odaları
Uygulama yeri	Karaman Merkez
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	1.700.000 ABD Doları
Projenin ilave İstihdam Öngörüsü	5 kişi (sürekli)
Proje uygulama süresi	24 ay
Projenin hedef kitlesi	Genç işsizler, meslek lisesi ve meslek yüksekokulu mezunları
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 8: İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme
Bölge Planı ilişkisi	Hedef 1.4. Beşeri Sermaye Güçlendirilecektir

17. Karaman Serbest Bölge Projesi

Proje adı	Karaman Serbest Bölge (KKBP, Proje Önerisi 1.5.5)
Proje konusu	Altyapı, depolama, serbest bölge kurulumu
Proje Özeti	Bölgede ihracata yönelik kurulacak işletmeler için zemin etüdü, kanalizasyon ve atık su vb. altyapı çalışmaları tamamlanacak ve serbest bölge kurulacaktır.
Sektör	52. Taşımacılık için depolama ve destekleyici faaliyetler
Projenin amacı	Serbest Bölgeyle; ihracat odaklı yatırımcıların yatırım yapması, ilin ve bölgenin ihracatının artması, teknoloji transferi ve yeni istihdam sağlanması amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Bölge içi iller değerlendirildiğinde Karaman'ın görece gelişmişlik düzeyi düşük olup imalat sanayinde tek sektörlü bir gelişim göstermekte ve düşük teknoloji ürünler üretmektedir. Kurulacak serbest bölge ile ilin gelişim hızının artırılmasına, imalat sanayinde sektörel çeşitliliğin artırılmasına, yabancı sermaye, teknoloji ve know-how girişinin hızlandırılmasına, ihracatın artırılmasına ve ihracatçı firmaların rekabet gücünün artırılmasına, dış ticaret maliyetlerinin azaltılmasına ve istihdamın artırılmasına katkı sağlayacaktır.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	100 ha
Proje yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama yeri	Karaman Merkez
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	13.000.000 ABD Doları
Projenin ilave istihdam Öngörüsü	4.000 kişi (sürekli)
Proje uygulama süresi	24 ay
Projenin hedef kitlesi	İmalat sanayinde faaliyet gösteren firmalar, girişimciler, işsizler
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı
Bölge Planı ilişkisi	Hedef 1.5 İşletmeleri Etkileyecek Altyapılar İyileştirilecektir

18. Karaman Lojistik Merkez Projesi

Proje adı	Karaman Lojistik Merkez Projesi (KKBP, Proje Önerisi 1.5.6)
Proje konusu	Lojistik
Proje Özeti	Paketleme, vagon yükleme, antrepo hizmetleri, soğuk hava deposu gibi şehrin mevcut ve ileriki yıllarda ortaya çıkabilecek lojistik ihtiyaçlarını karşılayacak bir merkez kurulacaktır.
Sektör	52. Taşımacılık için depolama ve destekleyici faaliyetler
Projenin amacı	Projenin hayata geçirilmesiyle; firmaların lojistik giderlerinin azaltılması, tedarik süresinin kısaltılması, teslim zamanının kısaltılması, kayıp, bozulma ve hasarların azaltılması, hizmet kalitesinin artırılması, ticaretin kolaylaştırılması ve ticaret hacminin artırılması amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Karaman ilinde mevcut lojistik talebi büyük oranda karayolu taşımacılığı ile karşılanmakta olup, kimi işletmelerde lojistik faaliyetlerini kendi bünyesinde çözerken kimi işletmeler Karaman ve komşu (Konya, Mersin gibi) illerdeki nakliye firmalarından hizmet almaktadır. İhracat için ağırlıklı olarak Mersin Limanı kullanılmakta olup Karaman Mersin hızlı tren projenin de tamamlanması ve Lojistik Merkezin kurulmasıyla; karayoluna ilaveten demiryolu taşımacılığı da artacak, nakliye maliyetleri düşecek ve firmaların rekabet gücünün artmasına katkı sağlanacaktır.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	650.000 m ²
Proje yürütücüsü	İlgili kamu kurumları
Uygulama yeri	Karaman Merkez
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	15.307.000 ABD Doları
Projenin ilave İstihdam Öngörüsü	8 kişi (sürekli)
Proje uygulama süresi	36 ay
Projenin hedef kitlesi	İmalat sanayi, lojistik sektörü ve ithalat-ihracat yapan işletmeler
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı
Bölge Planı ilişkisi	HEDEF 1.5.İşletmeleri Etkileyecek Altyapılar İyileştirilecektir

19. Konya Veri Merkezi Kurulumu

Proje adı	Konya Veri Merkezi Projesi (KKBP, Proje Önerisi 1.5.7)
Proje konusu	Veri Merkezi kurulumu
Proje Özeti	Yüksek standartlara sahip (Tier4) bir veri merkezi kurulacaktır.
Sektör	63. Bilgi hizmet faaliyetleri
Projenin amacı	Çağımızda gelişen teknolojilerle birlikte hızla artan verinin depolanması konusu giderek önem kazanmıştır. Ülkemizde hizmet veren veri merkezlerinin birçoğunun kapasitelerinin doluluk oranına ulaştığı ve buna bağlı olarak ülkemiz genelinde veri merkezi ihtiyacı olduğu yapılan araştırmalarda belirtilmektedir. Bu tesisin kurulumu ile veri depolama ihtiyacının giderilmesi ve istihdamın artırılması amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Ülkemizde düzenlenen yasalarla birlikte hizmet veren firmaların bilgilerini ülkemizde tutma zorunluluğu getirilmesi sebebiyle İstanbul'a alternatif deprem riskinin bulunmadığı illerde veri merkezi kurulması gerekliliği oluşmuştur. Konya, deprem riskinin ve yatırım maliyetlerinin düşüklüğü, düşük nem oranı ve düşük ortalama sıcaklık değerleri bakımından uygunluğu ve merkezin enerji ihtiyacının fazlalığı göz önüne alındığında güneş enerjisi konusundaki potansiyeli gibi sebeplerden dolayı merkezin kurulumu için oldukça uygundur. Bölgenin imalat sanayisinin dijital dönüşümüne dolaylı bir katkı sağlaması beklenmektedir.
Yatırımın/tesisin ölçeği (Kapasite)	5.000 m ² beyaz alan
Proje yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama yeri	Karatay/Konya
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	10.000.000 ABD Doları
Projenin ilave İstihdam Öngörüsü	130 kişi (sürekli)
Proje uygulama süresi	48 ay
Projenin hedef kitlesi	İşletmeler, işsizler
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı
Bölge Planı ilişkisi	HEDEF 1.5.İşletmeleri Etkileyecek Altyapılar İyileştirilecektir

20. Ara Malı Üretiminin Yerileştirilmesi Programı

Programın adı	Ara Malı Üretiminin Yerileştirilmesi Programı (KKBP, Program Önerisi 1.1.4)
Programın konusu	Yerli ve Milli Üretim
Programın amacı	Program kapsamında; Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri ve OSB Müdürlükleri tarafından, işletmelerin üretim yeteneklerine ve mevcut üretim altyapılarına göre ithalatı fazla olan ürünleri yerli olarak üretebilecek sektörler ve firmalar belirlenecek. Söz konusu firmalara KSO, KTO ve KTSO tarafından danışmanlık desteği verilecek olup gerekli yatırımlar için ise KOSGEB programlarına başvuruda bulunulması sağlanacaktır. Böylece İmalat sanayinde kullanılan ara malı ithalatının azaltılarak daha katma değerli üretim sağlanması amaçlanmaktadır.
Programın bölge için önemi	TR52 Bölgesi dış ticaret fazlası veren bir bölge olması sebebiyle ülke ekonomisine olumlu katkılar sağlamakta ve ülkemizde ithalatın fazla olduğu sektörlerde (ana metal, makine ve ekipman imalatı ve motorlu kara taşıtı ve römork imalatı) rekabetçi bir konumdadır. Bu sebeple ülke genelinde ithalatı fazla olan ara ürünlerin üretimi konusunda yeterli potansiyele sahip olan bölgede bu ürünlerin üretilmesine katkı sağlanması, ülke ekonomisine de katkı sağlayacaktır.
Programın öncelikleri	Öncelik 1: İmalat sanayinde sıklıkla kullanılan ara mallarının bölgede üretilmesinin desteklenmesi
Programın uygulama yeri	TR52 Bölgesi (Konya, Karaman)
Program süresi	24 ay
Program yürütücüsü	İlgili kamu kurumları, ilgili meslek odaları ve OSB'ler
Uygulayıcı kurum/kuruluşlar	Özel sektör
Destek türü ve bileşenleri	• Stratejik Ürün Destek Programı (İlgili kamu kurumları) • Danışmanlık Desteği (İlgili meslek odaları) • İşletmelerin mevcut üretim altyapısı ve yeteneklerine göre yerli ve milli üretim yapılacak sektörlerin belirlenmesi (İlgili kamu kurumları ve OSB'ler)
Programın bütçesi	1.700.000 ABD Doları
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı
Programın Bölge Planı ile ilişkisi	Hedef 1.1. Dış Ticaret Ortamı İyileştirilecektir

21. Orta ve İleri Teknolojili Sektörlerin Geliştirilmesi Programı

Programın adı	Orta ve İleri Teknolojili Sektörlerin Geliştirilmesi Programı (KKBP, Program Önerisi 1.1.5)
Programın konusu	Orta ve yüksek teknolojili ürün üretimi
Programın amacı	Özel sektörde orta ve ileri teknolojili üretim yapılmasına yönelik KSO, KTO, KTSO tarafından çeşitli eğitim programları ile insan kaynaklarının geliştirilmesi sağlanacak, Teknokentler tarafından ise mentörlük hizmeti verilerek firmaların orta ve ileri teknolojiye üretim yapabilmeleri konusunda yol gösterilecektir. Gerekli yatırımlar için ise KOSGEB ve TÜBİTAK gibi kurumların konu ile ilgili destek programlarına proje başvuruları yapılacaktır. Böylece bölgenin imalat sanayinde katma değerinin yükselmesi, ihracatında orta ve yüksek teknolojili ürünlerin payının artırılması dolayısıyla rekabet edilebilirliğin artırılması amaçlanmaktadır.
Programın öncelikleri	Öncelik 1: Konya’da belirlenen sektörlerde ileri teknoloji düzeyinde üretim yapan/yapacak işletmelerin desteklenmesi Öncelik 2: Karaman’da üretimdeki teknoloji düzeylerinin artırılması ve sektörel çeşitliliğin sağlanması
Programın bölge için önemi	Konya ili (kent merkezi), imalat sanayinde ağırlıklı olarak orta ileri teknolojili ürünler üretmektedir. İleri teknoloji ürünlerin üretiminde ülke ortalamasının altında bir paya sahiptir. İmalat sanayinde katma değeri ve rekabeti artırmak adına ileri teknolojili ürünlerin üretiminin de artırılması gerektiği düşünülmektedir. Karaman ilinde ise ağırlıklı olarak düşük teknolojili ürünler üretilmekte olup tek sektörlü bir gelişim göstermektedir. Karaman ilinin tek sektörlü yapıdan çıkıp sektörel çeşitliliğin sağlanması ve bu çeşitliliğin orta düşük ve orta ileri teknolojili sektörlerin geliştirilmesi şeklinde yapılması gerektiği düşünülmektedir.
Programın uygulama yeri	TR52 Bölgesi (Konya, Karaman)
Program süresi	8-36 ay
Program yürütücüsü	İlgili kamu kurumları, ilgili meslek odaları ve Teknokentler
Uygulayıcı kurum/kuruluşlar	Özel sektör
Destek türü ve bileşenleri	• KOBİ Teknoyatırım Destek Programı (İlgili kamu kurumları) • AR-GE ve Yenilik Destekleri (İlgili kamu kurumları) • İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi (İlgili meslek odaları) • Danışmanlık ve Mentörlük Hizmetleri (Teknokentler)
Programın bütçesi	1.700.000 ABD Doları
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı
Programın Bölge Planı ile ilişkisi	Hedef 1.1. Dış Ticaret Ortamı İyileştirilecektir

22. Tohum, Gübre ve İlaç Üretiminin Yerileştirilmesi Programı

Programın adı	Tohum, Gübre ve Tarımsal İlaç Üretiminin Yerileştirilmesi (KKBP, Program Önerisi 1.1.6)
Programın konusu	Tarımda yerileştirme
Programın amacı	Tarımda kullanılan ilaç, gübre ve tohum gibi girdilerin dış ticaret açığının kapatılması ve tarımsal üretimin girdi maliyetinin azaltılması amaçlanmaktadır.
Programın bölge için önemi	Tarımda girdi maliyetlerinin giderek artması ve bazı ürünlerde dışa bağımlılığın fazla olması sebebiyle tarım sektörü için önemli maliyet kalemleri olan tohum, gübre ve zirai ilaç gibi ürünlerin yerileştirilmesi desteklenecektir. Böylece tarım sektöründe elde edilen gelirlerin artırılmasına katkı sağlanacaktır.
Programın öncelikleri	Öncelik 1: Ülkede üretilmeyen/üretim miktarı düşük olan tarımsal girdilerin bölgede üretilmesinin desteklenmesi Öncelik 2: Ülkede üretilip verim düşüklüğü vb. nedenlerle kullanımı düşük olan girdilerin kalitelerinin artırılmasının desteklenmesi
Programın uygulama yeri	TR52 Bölgesi (Konya, Karaman)
Program süresi	24 ay
Program yürütücüsü	İlgili kamu kurumları
Uygulayıcı kurum/kuruluşlar	Özel sektör ve tarımsal üretim yapan kuruluşlar
Destek türü ve bileşenleri	Sertifikalı Tohum Üretim Desteği Gübre Üretim Desteği Tarımsal ilaç Üretim Desteği
Programın bütçesi	850.000 ABD Doları
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 2: Açlığa Son Hedef 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı
Programın Bölge Planı ile ilişkisi	Hedef 1.1. Dış Ticaret Ortamı iyileştirilecektir

23. TeknoGirişim Destek Programı

Programın adı	Teknogirişim Destek Programı (KKBP, Program Önerisi 1.3.5)
Programın konusu	Teknoloji odaklı girişimcilik
Programın amacı	“MEVKA Teknogirişim Dersi”ni alan öğrencilerin proje konuları başta olmak üzere bölgede teknoloji, AR-GE ve inovasyon alanındaki girişimci projelerinin desteklenmesi amaçlanmaktadır.
Programın bölge için önemi	Bölgede teknoloji odaklı girişimlerin sayısının artırılması adına MEVKA tarafından üniversitelerle yapılan iş birlikleri sonucunda “MEVKA TeknoGirişim” dersleri programa eklenmiş olup müfredat MEVKA ve bölgedeki üniversitelerin ortak çalışmasıyla hazırlanmıştır. Üniversitelerde derslere başlanmıştır. Söz konusu dersler sonunda başarılı öğrencilere mentörlük hizmeti verilerek projelerin olgunlaştırılması sağlanacak ve akabinde ticarileştirilmesi sağlanacaktır. Böylece bölgede fikir ve teori aşamasından ticarileşme aşamasına geçen proje sayıları dolayısıyla girişim sayıları artacaktır.
Programın öncelikleri	Öncelik 1: Teknoloji, AR-GE ve yenilikçiliğin desteklenmesi
Programın uygulama yeri	TR52 Bölgesi (Konya, Karaman)
Program süresi	12 ay
Program yürütücüsü	Program ana yürütücüsü MEVKA, diğer program yürütücüleri; Üniversiteler, TGB’ler ve ilgili STK’lar
Uygulayıcı kurum/kuruluşlar	Girişimciler
Destek türü ve bileşenleri	- Eğitim Programı: Üniversiteler (Teknoloji odaklı girişimlerin artırılması için seçmeli dersler üniversite müfredatı kapsamında verilecektir. Müfredat içeriği sürekli güncel tutulacak olup bölge üniversitelerinin ortak çalışmalarıyla aynı müfredat uygulanacaktır) - Mentörlük Desteği: TGB’ler (teknogirişim dersi alan öğrencilerin fikirlerinin olgunlaştırılması sağlanacaktır) - Fikrin Ticarileştirilmesi Desteği: ilgili STK’lar - Mali Destek Programı: MEVKA (fikrin ticarileştirilmesi sürecine mali destek sağlanması)
Programın bütçesi	511.000 ABD Doları
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 8: İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme Hedef 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı
Programın Bölge Planı ile ilişkisi	Hedef 1.3. Girişimcilik Ekosistemi Geliştirilecektir

STRATEJİK ÖNCELİK 2. GELİŞMİŞLİK FARKLARININ AZALTILMASI VE KIRSALDA YAŞAMIN CANLANDIRILMASI

ÖRNEK YATIRIM FIRSATI VE PROJE FİKRİ KÜNYELERİ

1. Konya Agropark (Tarımsal Teknoloji Merkezi) Projesi

Proje adı	Konya Agropark (Tarımsal Teknoloji Merkezi) Projesi (KKBP, Proje Önerisi 2.1.4)
Proje konusu	Kırsal kalkınma, AR-GE, inovasyon
Proje Özeti	Tarım, gıda ve hayvancılık alanına yönelik AR-GE çalışmaları yapılması, yeniliklerin ürün/hizmete dönüşmesi için bir merkez kurulacaktır.
Sektör	72. Bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetleri
Projenin amacı	Bölgede su kısıtı nedeni ile sulanabilir alanların genişletilmesi kısa vadede mümkün olmayıp tarımsal hasılanın artırılabilmesi için akıllı mekanizasyon ile ileri tarım teknolojilerinin geliştirilerek yaygınlaştırılması, sektöre altyapı desteği sunulması ve yeniliklerin ürüne/hizmete dönüşmesi amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	TR52 bölgesi tarım sektörü sadece bölge için değil Türkiye için de oldukça önemli bir konumdadır. Ülke genelinde en fazla üretim Konya ilinde yapılmaktadır. Bölgenin tarımsal faaliyetlerinde sürdürülebilirliğin sağlanması sadece bölge için değil ülke için de oldukça önemlidir. Bölge tarımındaki en önemli problem su olarak karşımıza çıkmakta olup su kısıtı nedeniyle verimlilik sorunları yaşanmaktadır. Bu sorunların çözümüne yönelik çeşitli faaliyetler yürütmek üzere Ar-Ge, inovasyon ve teknoloji içeren fikirlerin ve yeniliklerin ürüne/hizmete dönüşmesine katkı sağlayacak bir merkezin kurulması bölge tarımı için faydalı olacaktır.
Yatırımın/tesisin ölçeği (Kapasite)	8.000 m ² kapalı alan ve 60.000 m ² sera ve açık alan
Proje yürütücüsü	Teknokentler ve üniversiteler
Uygulama yeri	Konya
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	2.381.000 ABD Doları
Projenin ilave İstihdam Öngörüsü	15 kişi (sürekli)
Proje uygulama süresi	24 ay
Projenin hedef kitlesi	Tarım makineleri üreticileri, girişimciler, çiftçiler, tarım 4.0 ve biyoteknoloji araştırmacıları
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 2: Açlığa Son
Bölge Planı ilişkisi	Hedef 2.1. Tarımdan Elde Edilen Gelirin Artırılması Sağlanacaktır

2. Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Projesi

Proje adı	Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Projesi (KKBP, Proje Önerisi 2.1.5)
Proje konusu	OSB kurulumu
Proje Özeti	Gıda sanayinde faaliyet gösterecek firmalara yer tahsisinin sağlanması ve ihtiyaç duyacakları ortak hizmetlerin temin edilmesi için gıda ihtisas organize sanayi bölgesi kurulacaktır.
Sektör	68. Gayrimenkul faaliyetleri
Projenin amacı	Faaliyetlerini farklı yerlerde sürdüren gıda sanayi işletmelerinin planlı ve düzenli yerleşimlerinin sağlanması yoluyla olası çevre sorunlarının giderilmesi, altyapı ve ulaşım maliyetlerinin azaltılması ve planlı kentsel gelişmenin sağlanması, firmalar arasında yeni üretim teknikleri, pazar koşulları, teknolojik gelişmeler, personel eğitimi ve benzeri konularda karşılıklı bilgilendirme ve etkileşimin sağlanması amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Gıda ihtisas organize sanayi bölgesi Konya ili Akşehir ilçesi ve Karaman Merkez için önerilmiştir. Akşehir’de gıda sanayinde faaliyet gösteren firma sayısı fazladır. Karaman’da imalat sanayinde gıda üzerine tek sektörlü bir gelişim bulunmaktadır. Sektörde faaliyet gösteren firmaların planlı ve düzenli yerleşiminin sağlanması ile çevreye olumsuz etkilerinin azaltılması, firmaların maliyetlerinin azaltılması ve firmalar arası etkileşimin artırılarak uzmanlaşmalarının artırılmasını sağlamak adına ihtisas OSB kurulması faydalı olacaktır.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	35 ha alan üzerinde 20 parsel ve işletmeler için gerekli altyapı
Proje yürütücüsü	İlgili Belediyeler
Uygulama yeri	Akşehir/Konya, Karaman
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	5.100.000 ABD Doları
Projenin ilave İstihdam Öngörüsü	7 kişi (sürekli)
Proje uygulama süresi	48 ay
Projenin hedef kitlesi	Gıda imalatı yapan firmalar ve dolaylı olarak çiftçiler
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı
Bölge Planı ilişkisi	Hedef 2.1. Tarımdan Elde Edilen Gelirin Artırılması Sağlanacaktır

3. Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Projesi

Proje adı	Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi (KKBP, Proje Önerisi 2.1.6)
Proje konusu	OSB Kurulumu
Proje özeti	Tarımsal üretimde faaliyet gösterecek işletmelere yer tahsisinin sağlanması ve ihtiyaç duyacakları ortak hizmetlerin temin edilmesi için tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgesi kurulacaktır.
Sektör	68. Gayrimenkul faaliyetleri
Projenin amacı	Bitkisel ve hayvansal üretim yapan işletmelerin organize sanayi bölgesinde yapılandırarak altyapı sağlanması, ayrıca gıda sanayine de kolayca girdi sağlamasını temin etmek amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Tarımsal üretimde önemli bir konumda olan TR52 bölgesinde Karaman Merkez ve Konya'nın Çumra ilçesinde tarım sektörüne altyapı sağlanmasıyla çevreye yönelik olumsuz etkilerin azaltılması, maliyetlerin azaltılması, bölgede öne çıkan sektörlerden gıda sanayine kolayca girdi sağlaması bakımından bölge için önemlidir.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	50 ha alan, 20 parsel
Proje yürütücüsü	İlgili kamu kurumları
Uygulama yeri	Çumra/Konya
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	3.400.000 ABD Doları
Projenin ilave istihdam Öngörüsü	7 kişi (sürekli)
Proje uygulama süresi	48 ay
Projenin hedef kitlesi	Çiftçiler, gıda imalatı yapan firmalar
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı
Bölge Planı ilişkisi	Hedef 2.1. Tarımdan Elde Edilen Gelirin Artırılması Sağlanacaktır

4. Karaman İli Meyve Posalarından Pektin Üretim Tesis Yatırımı²⁵

Proje adı	Karaman İli Meyve Posalarından Pektin Üretim Tesis (KKBP, Proje Önerisi 2.1.7)
Proje konusu	Kırsal kalkınma, tesis kurulumu
Proje özeti	Pektin özellikle bisküvi, kek, çikolata ve şekerli mamuller sektöründe, reçel sektöründe, şıracılıkta çökertme amacıyla vb. amaçlarla kullanılan hammadde niteliğinde bir yarı mamuldür. Türkiye'de üretimi bulunmamakla birlikte ağırlıkla AB ülkelerinden ithal edilmektedir. Bisküvi, kek, çikolata ve şekerli mamuller sektörünün lider ili olması nedeniyle gerekli görülen meyve posalarından pektin üretim tesisi bu proje kapsamında kurulacaktır.
Sektör	10. Gıda ürünlerinin imalatı
Projenin amacı	Özellikle turunçgiller, elma ve şeker pancarı posalarından elde edilen pektin üretimi ile atık olarak görülen posalardan katma değerli ürün elde edilmesi amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Karaman ili ülke genelinde elma üretiminde ilk 3 il arasında yer almaktadır. Önemli miktarda elma üretimi yapmasına karşın elma posaları değerlendirilememektedir. Pektin maddesi özellikle turunçgiller, elma ve şeker pancarı posalarından elde edilmektedir. Turunçgiller bakımından Karaman'ın Mersin'e yakınlığı, şeker pancarı üretiminin TR52 bölgesi genelinde yüksek olması ve elma üretiminde de yine Karaman'ın önemli bir üretim miktarına sahip olmasının yanında Karaman'ın bisküvi, kek, çikolata ve şekerli mamuller sektöründe rekabetçi konumda olması gibi sebeplerle tesisin kurulması faydalı olacaktır.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	100 ton/yıl pektin, 34 ton/yıl selüloz, 64 ton/yıl hemiselüloz
Proje yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama yeri	Karaman
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	2.035.000 ABD Doları
Projenin ilave istihdam Öngörüsü	14 kişi (sürekli)
Proje uygulama süresi	18 ay
Projenin hedef kitlesi	Meyve sebze üreticileri, gıda sanayi imalatı yapan işletmeler, ilaç ve kozmetik sanayi firmaları
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 8: İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme
Bölge Planı ilişkisi	Hedef 2.1. Tarımdan Elde Edilen Gelirin Artırılması Sağlanacaktır

²⁵ Yatırıma ilişkin detaylı bilgiye <https://www.yatirimadestek.gov.tr/> adresinden yatırım fırsatları bölümünden erişim sağlanabilmektedir.

5. Konya İli Buğday Kepeği ve Buğday Glütene İmalatı Yatırımı²⁶

Proje adı	Konya İli Buğday Kepeği ve Buğday Glütene İmalatı Yatırımı (KKBP, Proje Önerisi 2.1.8)
Proje konusu	Tarıma dayalı sanayi, tesis kurulumu
Projenin özeti	Proje kapsamında buğday glütene tesisi kurulacak olup üretim sürecinde elde edilen kepek bir yan ürün olarak ticarete konu olacaktır. Ayrıca yine üretim prosesi sonrası elde edilen buğday nişastası da ilave yatırımlarla nihai bir ürün olarak değerlendirilecektir.
Sektör	10. Gıda ürünlerinin imalatı
Projenin amacı	Türkiye'nin küresel buğday kepeği dış ticaretine bakıldığında ülkenin ciddi anlamda ithalat yaptığı görülmektedir. Tesisin kurulmasıyla ithalatın azaltılmasına katkı sağlamak amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Her ne kadar Konya'da buğday glütene üretimi olmasa da hâlihazırda Konya, un imalat sektöründe Türkiye'nin önde gelen illerinden biridir ve mevcut altyapıları sayesinde un imalatçıları ile yatırım açısından diğer illere göre rekabet avantajına sahiptir.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	3.000 ton glüten 3.500 ton kepek
Proje yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama yeri	Konya/Merkez
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	2.000.000 ABD Doları
Projenin ilave istihdam öngörüsü	25 kişi (sürekli)
Proje uygulama süresi	24 ay
Projenin hedef kitlesi	İmalat sanayinde gıda üretimi yapan firmalar
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 1: Yoksulluğa Son Hedef 2: Açlığa Son
Bölge planı ilişkisi	Hedef 2.1 Tarımdan elde edilen gelirin artırılması sağlanacaktır.

²⁶ Yatırıma ilişkin detaylı bilgiye <https://www.yatirimadestek.gov.tr/> adresinden yatırım fırsatları bölümünden erişim sağlanabilmektedir.

6. Konya İli Lisanslı Depoculuk Yatırımı²⁷

Proje adı	Konya İli Lisanslı Depoculuk Yatırımı (KKBP, Proje Önerisi 2.1.9)
Proje konusu	Tarımsal ürünlerin depolanması
Projenin özeti	Depolamaya uygun nitelikteki hububat, baklagiller, yağlı tohumlar, pamuk, fındık, zeytin, zeytinyağı ve kuru kayısı gibi standardize edilebilen temel ve işlenmiş tarım ürünlerinin standartları belirlenerek emniyetli ve sağlıklı koşullarda lisanslı depo işletmelerine ait depolarda depolanmasını ve bu ürünlerin ticaretinin yine bu işletmeler tarafından düzenlenen ürün senetleri vasıtasıyla yapılmasını amaçlayan lisanslı depo kurulacaktır.
Sektör	52. Taşımacılık için depolama ve destekleyici faaliyetler
Projenin amacı	Konya ilinde hububat odaklı lisanslı depo kurulması ile depolama maliyetlerinin düşürülmesi ve yüksek hububat tarımı yapılan Konya’da bu alanda ticaretin gelişmesi amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Konya lisanslı depoculukta önde gelen illerden biridir. Coğrafi konumu gereği ulaşım ve lojistikte ayrıcalıklı konumu Konya’yı lisanslı depoculuk için önemli bir il yapmaktadır. İlde mevcut lisanslı depo kuruluş kapasitesi 2.852.800 ton’dur. Ancak bu kapasite ihtiyacı karşılama konusunda yeterli değildir. Bunların yanı sıra tarım ürünleri üreticileri açısından kolay pazarlanabilen, iyi muhafaza edilen ve nakliye masrafları en aza indirilmiş bir sistemle istikrarlı ve daha yüksek bir gelir seviyesi elde edilmesi bakımından lisanslı depoculuk faaliyeti bölge için faydalı olacaktır.
Yatırımın/tesisin ölçeği (Kapasite)	1 ha (20.000 ton kapasiteli)
Proje yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama yeri	Konya/ Cihanbeyli, Ilgın, Seydişehir
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	2.100.000 ABD Doları
Projenin ilave istihdam öngörüsü	14 kişi (sürekli)
Proje uygulama süresi	24 ay
Projenin hedef kitlesi	Çiftçiler, hububat ticareti yapanlar
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 11: Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar
Bölge planı ilişkisi	Hedef 2.1 Tarımdan elde edilen gelirin artırılması sağlanacaktır.

²⁷ Yatırıma ilişkin detaylı bilgiye <https://www.yatirimadestek.gov.tr/> adresinden yatırım fırsatları bölümünden erişim sağlanabilmektedir.

7. Konya İli Beta Karoten Tesisi Yatırımı ²⁸

Proje adı	Konya İli Beta Karoten Tesisi (KKBP, Proje Önerisi 2.1.10)
Proje konusu	Tarıma dayalı sanayi, tesis kurulumu
Projenin özeti	Beta karoten, bitkilerde ve meyvelerde bol miktarda bulunan organik, kırmızı-turuncu bir pigmenttir. Beta karoten, provitamin A olarak sağlıklıdır. Proje kapsamında bölgede çokça yetişen havuçtan beta karoten üretimi yapılacaktır.
Sektör	20. Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı 21. Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malz. imalatı
Projenin amacı	Küresel beta karoten pazar payı az sayıda ve çok uluslu firmalar tarafından paylaşılmaktadır. Küresel beta karoten pazarı, türe göre doğal ve sentetik olarak bölümlere ayrılmıştır. İldeki potansiyelden yararlanarak doğal beta karoten üretimini gerçekleştirmek amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Konya İli'nin doğal beta karoten üretiminin en önemli hammaddesi olan havucun en büyük üreticisi durumunda olması nedeniyle hammadde temininde sorun yaşanmayacak olup tesisin kurulmasıyla katma değer de artacaktır.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	17.500 kg/yıllık
Proje yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama yeri	Konya/Çumra
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	5.604.000 ABD Doları
Projenin ilave istihdam öngörüsü	40 kişi (sürekli)
Proje uygulama süresi	12 Ay
Projenin hedef kitlesi	Üretimlerinde beta karoten kullanan firmalar (katkı, renklendirici veya vitamin girdisi olarak)
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 8: İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme
Bölge planı ilişkisi	Hedef 2.1. Tarımdan Elde Edilen Gelirin Artırılması Sağlanacaktır

²⁸ Yatırıma ilişkin detaylı bilgiye <https://www.yatirimadestek.gov.tr/> adresinden yatırım fırsatları bölümünden erişim sağlanabilmektedir.

8. Karaman İli Sirke Üretim Tesisi Yatırımı²⁹

Proje adı	Karaman İli Sirke Üretim Tesisi (Elma-Üzüm) (KKBP, Proje Önerisi 2.1.11)
Proje konusu	Kırsal kalkınma, tesis kurulumu
Projenin özeti	Elma ve üzüm üretiminde katma değeri artırmak için sirke üretim tesisi kurulacaktır.
Sektör	10. Gıda ürünlerinin imalatı
Projenin amacı	Karaman'ın elma üretimindeki avantajının daha yüksek katma değere dönüştürülmesi ve tarımsal üretimden elde edilen gelirlerin artırılması amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Karaman elma üretiminde avantajlı konumdadır. Ülke genelinde elma üretiminde ilk 3'te yer almakta ve bunu yaş meyve olarak pazarlamaktadır. Karaman'ın elma ve üzüm üretim potansiyelinin katma değeri yüksek bir şekilde değerlendirilmesi üretilen tarımsal ürünlerden elde edilen gelirlerin artmasını sağlayacaktır. Böylece il ve bölge ekonomisinin gelişmesine de katkı sağlayacaktır.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	16 Ton/Gün
Proje yürütücüsü	Özel Sektör
Uygulama yeri	Karaman Merkez
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	861.000 ABD Doları
Projenin ilave istihdam öngörüsü	16 kişi (sürekli)
Proje uygulama süresi	12 ay
Projenin hedef kitlesi	Meyve üreticileri, gıda sanayi imalatı yapan işletmeler
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 8: İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme
Bölge planı ilişkisi	Hedef 2.1. Tarımdan Elde Edilen Gelirin Artırılması Sağlanacaktır

²⁹ Yatırıma ilişkin detaylı bilgiye <https://www.yatirimadestek.gov.tr/> adresinden yatırım fırsatları bölümünden erişim sağlanabilmektedir.

9. Karaman Meyve İşleme Tesisi Yatırımı

Proje adı	Karaman Meyve İşleme Tesisi (KKBP, Proje Önerisi 2.1.12)
Proje konusu	İmalat sanayi, tesis kurulumu
Proje Özeti	Proje kapsamında; bisküvi, kek ve unlu mamuller sektöründe kullanılmak üzere endüstriyel kuru meyve şekerlemesi ve üretilen tarımsal ürünlerin değerini artırmak için dondurulmuş meyve ve sebze üretimi yapacak bir tesis kurulacaktır.
Sektör	10. Gıda ürünlerinin imalatı
Projenin amacı	Karaman ve ilçelerinin elma ve diğer meyvelerin üretimindeki potansiyelinin daha yüksek katma değere dönüştürülmesi ve tarımsal üretimden elde edilen gelirlerin artırılması, ayrıca üretilen ürünlerin Karaman bisküvi, kek ve unlu mamuller sektöründe kullanılması amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	İl, yapılan bölgen içi yığılma analizine göre, meyve üretiminde uzmanlaşma göstermektedir. Nitekim elma üretiminde Türkiye'de 2. sırada yer almaktadır. Dolayısıyla hammaddeye yakınlık ve üretilen ürünlerin kullanılacağı bisküvi, kek ve unlu mamuller sektörünün ilde gelişmiş olması bu tesisin kurulumu için avantajdır. Karaman'da üretilen meyveler ağırlıklı olarak yaş meyve olarak pazarlamaktadır. Kurulacak olan bu tesis tarımsal ürünlerden elde edilen gelirlerin artmasına katkı sağlayacaktır.
Yatırımın/tesisin ölçeği (Kapasite)	700 Ton/Yıl Kurutulmuş Meyve 17.000 Ton/Yıl Dondurulmuş Meyve ve Sebze
Proje yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama yeri	Karaman
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	4.000.000 ABD Doları
Projenin ilave İstihdam Öngörüsü	60 kişi (sürekli)
Proje uygulama süresi	24 ay
Projenin hedef kitlesi	Gıda üreticileri, son tüketiciler ve meyve sebze üreticileri
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Amaç 8: İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme. Amaç 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı.
Bölge Planı ilişkisi	Hedef 2.1. Tarımdan Elde Edilen Gelirin Artırılması Sağlanacaktır

10. Konya İli Beyşehir İlçesi Konaklama Tesis Yatırımı³⁰

Proje adı	Konya İli Beyşehir İlçesi Konaklama Tesis (KKBP, Proje Önerisi 2.3.3)
Proje konusu	Turizm, konaklama tesisi
Projenin özeti	Konya Beyşehir ilçe merkezinde 4 yıldızlı ve 100 yatak kapasiteli konaklama tesisi kurulacaktır.
Sektör	55. Konaklama
Projenin amacı	Beyşehir ilçesinin alternatif turizm imkânların projeye birlikte daha iyi tanıtılması ve buna bağlı olarak daha çok turistin ilçeyi ziyaret edip ve ortalama kalma sürelerinin uzaması amaçlanmıştır.
Projenin bölge için önemi	Göller Bölgesi Eko Gelişim Turizm Bölgesi içerisinde yer alan ilçe, Türkiye'nin en büyük tatlı su gölü kenarında bulunmaktadır. İlçenin en önemli turizm potansiyellerinden biri göl turizmidir. Bunun yanı sıra doğa ve kültür turizmine yönelik potansiyeller fazladır. Ancak ilçede yeterli kalitede ve sayıda konaklama tesisi bulunmamaktadır. Ayrıca ilçede turizm MYO bulunmakta olup hem buradan mezun olan gençlere istihdam olanağı sağlanmış olacak hem de tesis için çalışan sıkıntısı yaşanmayacaktır.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	Oda sayısı: 50 Yatak Sayısı: 100
Proje yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama yeri	Beyşehir/Konya
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	2.200.000 ABD Doları
Projenin ilave istihdam öngörüsü	36 kişi (sürekli)
Proje uygulama süresi	21 ay
Projenin hedef kitlesi	Bu alanda faaliyet gösteren firmalar, genç işsizler, yerli-yabancı turistler
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 8: İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme
Bölge planı ilişkisi	Hedef 2.3. Turizmin Geliştirilmesi Sağlanacaktır

³⁰ Yatırıma ilişkin detaylı bilgiye <https://www.yatirimadestek.gov.tr/> adresinden yatırım fırsatları bölümünden erişim sağlanabilmektedir.

11. Konya İli Ilgın İlçesi Termal Otel Yatırımı ³¹

Proje adı	Konya İli Ilgın İlçesi Termal Otel Yatırımı (KKBP, Proje Önerisi 2.3.4)
Proje konusu	Turizm, konaklama tesisi
Projenin özeti	Konaklama imkanı, günübirlik kullanım imkanı, yiyecek & içecek hizmetleri, SPA merkezi hizmetleri, toplantı salonu gibi bölümleri bulunan 4 yıldızlı bir tesis kurulacaktır
Sektör	55. Konaklama
Projenin amacı	Bölgede turist potansiyelinin çeşitlendirilmesi, turist sayısının artırılması, turistlerin kaldığı gün sayılarının artırılması amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Termal turizm sektörünün en büyük avantajlarından biri mevsime bağlı olmaması ve turizm etkinliğinin yılın 12 ayına yayılabilmesidir. Bu nedenle geleneksel deniz, kum, güneş turizmi ile karşılaştırıldığında otellerin kapasite kullanım oranları (doluluk oranları) daha fazladır. Ilgın ilçesinde ortalama geceleme sayısı bölge geneline göre yüksek olmasına rağmen mevcuttaki termal tesisler ekonomik ömrünü tamamlamış olup kalite bakımından da standartları düşük olduğundan yeterince talep görmemektedir. Nitelikli bir tesis ile hem gelen turist sayısı hem de geceleme sayılarında artış olacağı düşünülmektedir.
Yatırımın/tesisin ölçeği (Kapasite)	100 Oda – 200 Yatak kapasitesi
Proje yürütücüsü	Özel Sektör
Uygulama yeri	Konya/Ilgın
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	3.272.000 ABD Doları
Projenin ilave istihdam öngörüsü	85 kişi (sürekli)
Proje uygulama süresi	24 ay
Projenin hedef kitlesi	Yerli ve yabancı turistler
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 8: İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme
Bölge planı ilişkisi	Hedef 2.3 Turizmin Geliştirilmesi Sağlanacaktır

³¹ Yatırıma ilişkin detaylı bilgiye <https://www.yatirimadestek.gov.tr/> adresinden yatırım fırsatları bölümünden erişim sağlanabilmektedir.

STRATEJİK ÖNCELİK 3. SÜRDÜRÜLEBİLİR YEŞİL BÜYÜMENİN SAĞLANMASI

ÖRNEK YATIRIM FIRSATI VE PROJE FİKRİ KÜNYELERİ

1. Mermer Sektöründe Çevresel Simbiyoz OSB Projesi

Proje adı	Mermer Sektöründe Çevresel Simbiyoz OSB Projesi (KKBP, Proje Önerisi 3.3.8)
Proje konusu	Döngüsel ekonomi, OSB kurulumu
Projenin özeti	Mermer işlenmesine yönelik tesislerin ve mermer atıklarını kullanan sektörlerin bir araya getirilmesini sağlayan OSB kurulacaktır.
Sektör	68. Gayrimenkul faaliyetleri
Projenin amacı	Mermer üretim atıklarının çevreye zararlarının azaltılması için söz konusu işletmelerin bir arada bulunmaları ve atık yönetimi adına OSB kurulması ve OSB içinde mermer atıklarının kullanımına yönelik sektörlerin de yer alması amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Karaman'da mermer üzerine faaliyet gösteren çok sayıda işletme ve çok sayıda maden yatağı bulunmaktadır. Mermer işletmelerinin çevreye olumsuz etkilerinin fazla olduğu bilinmekte olup üretimde üründen daha fazla miktarda atık ortaya çıkmaktadır. Söz konusu mermer atıkları yol zemini malzemesi, inşaat, çimento, cam, seramik, plastik, kâğıt, gübre, boya, gıda, yem, tarım gibi endüstri alanlarına çeşitli sektörlerde kullanılabilir. Mermer atıklarını işleyen firmalar ile mermer işletmelerinin aynı OSB'de yer seçmesi ile hem mermer sektörünün çevreye etkileri hem de maliyetler azaltılacaktır.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	20 ha OSB alanı (OSB'de yaklaşık 12.000 ton/yıl atık çıkacağı ve dönüştürüleceği öngörülmektedir)
Proje yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama yeri	Karaman
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	6.803.000 ABD Doları
Projenin ilave İstihdam Öngörüsü	10 kişi (sürekli)(firma istihdamları hariçtir)
Proje uygulama süresi	18 ay
Projenin hedef kitlesi	Mermer işletmeleri ve Mermer atıklarını işleyen firmalar, genç işsizler
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 8: İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme
Bölge Planı ilişkisi	Hedef 3.3. İklim Değişikliğinin Etkileri Azaltılacak ve Avrupa Yeşil Mutabakatı Politika Alanlarına Uyum Çalışmaları Yapılacaktır

2. Keratin Üretim Tesisi Yatırımı ³²

Proje adı	Keratin Üretim Tesisi (KKBP, Proje Önerisi 3.3.9)
Proje konusu	Hayvancılığa dayalı sanayi, tesis kurulumu
Projenin özeti	Konya ve çevre illerde yaygın olarak yapılan koyun yetiştiriciliği faaliyetlerinde genellikle atık olarak değerlendirilen ve ticari değeri neredeyse olmayan yapağının, bir takım ön işlemlerden geçirildikten sonra kimyasal özütleme ile birlikte yüksek katma değerli keratin üretimine yönelik olarak bir tesis kurulacaktır.
Sektör	20. Kimyasal ürünlerin imalatı
Projenin amacı	Kaba yünü hem bir atık olmaktan çıkarmak hem de bir ticari ürüne dönüştürerek katma değerli bir ürün üretmek amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Konya küçükbaş hayvan sayısı bakımından ülke genelinde 2.sırada yer almaktadır. Bölgede küçükbaş hayvancılık çok yaygın olmasına karşın kaba yünü değerlendirilememektedir. Yünün satışından elde edilen gelir kırılma maliyetlerini karşılayamamaktadır. Bu sebeple atık olmaktadır. Kurulacak bu tesis ile kaba yünden keratin üretilerek yüksek katma değerli ürüne dönüşüm sağlanacak ayrıca küçükbaş hayvancılık ile uğraşan çiftçilerin gelirlerinin artmasına katkı sağlayacaktır.
Yatırımın/tesisnin ölçeği (Kapasite)	1.500 ton/yıl keratin
Proje yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama yeri	Konya/Selçuklu
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	1.910.000 ABD Doları
Projenin ilave istihdam öngörüsü	54 Kişi (sürekli)
Proje uygulama süresi	24 Ay
Projenin hedef kitlesi	Kozmetik ve kişisel bakım endüstrisi başta olmak üzere üretim süreçlerinde keratin kullanan tüm işletmeler.
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 12: Sorumlu Üretim ve Tüketim
Bölge planı ilişkisi	Hedef 3.3. İklim Değişikliğinin Etkileri Azaltılacak ve Avrupa Yeşil Mutabakatı Politika Alanlarına Uyum Çalışmaları Yapılacaktır

³² Yatırıma ilişkin detaylı bilgiye <https://www.yatirimadestek.gov.tr/> adresinden yatırım fırsatları bölümünden erişim sağlanabilmektedir.

3. Karaman Keratin Üretim ve Yün İşleme Tesisi

Proje adı	Keratin Üretim ve Yün İşleme Tesisi (KKBP, Proje Önerisi 3.3.10)
Proje konusu	Hayvancılığa dayalı sanayi, tesis kurulumu
Projenin özeti	Koyun yetiştiriciliği faaliyetlerinde genellikle atık olarak değerlendirilen ve ticari değeri neredeyse olmayan yapağıdan, organik gübre, lanolin ve keratin üreten bir tesis kurulacaktır.
Sektör	20. Kimyasal ürünlerin imalatı
Projenin amacı	Kaba yünü hem bir atık olmaktan çıkarmak hem de bir ticari ürüne dönüştürerek katma değerli bir ürün üretmek amaçlanmaktadır.
Projenin bölge için önemi	Küçükbaş hayvancılık faaliyetleri özellikle Karaman Merkez ve Ayrancı ilçesinde yoğun bir şekilde yapılmaktadır. Küçükbaş hayvan yapağı önemli bir gelir kaynağı olmasına karşın küçükbaş hayvan yapağı genellikle atık olarak değerlendirilmekte ve ticari değere dönüştürülememektedir. Tesisin kurulumu ile yapağı, bir takım ön işlemlerden geçirildikten sonra yüksek piyasa değerine sahip organik gübre, lanolin ve keratin üretilerek yüksek katma değerli ürüne dönüşüm sağlanacaktır. Ayrıca küçükbaş hayvancılık ile uğraşan üreticilerin gelirlerinin artmasına katkı sağlayacaktır.
Yatırımın/tesisin ölçeği (Kapasite)	1.500 ton/yıl keratin üretimi (3.000 ton yapağı işlenerek) 396,6 ton/yıl yün ipi - 237 ton/yıl temizlenmiş yün üretimi (1.000 ton yapağı işlenerek)
Proje yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama yeri	Karaman
Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	4.000.000 ABD Doları
Projenin ilave istihdam öngörüsü	52 Kişi (sürekli)
Proje uygulama süresi	18 Ay
Projenin hedef kitlesi	Kozmetik ve kişisel bakım endüstrisi başta olmak üzere üretim süreçlerinde keratin kullanan tüm işletmeler
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 12: Sorumlu Üretim ve Tüketim
Bölge planı ilişkisi	Hedef 3.3. İklim Değişikliğinin Etkileri Azaltılacak ve Avrupa Yeşil Mutabakatı Politika Alanlarına Uyum Çalışmaları Yapılacaktır

4. Tarımsal Üretimde İklim Değişikliğine Uyum Programı

Programın adı	Tarımsal Üretimde İklim Değişikliğine Uyum Programı (KKBP, Program Önerisi 3.1.3)
Programın konusu	Tarımsal üretimde sürdürülebilirliğin sağlanması
Programın amacı	Gelecek gıda arzının garanti altına alınması, tarımsal üretimde sürdürülebilirliğin sağlanması için iklim değişikliğinin kuraklık etkileri altında da tarımsal üretimin yapılabilmesine yönelik araştırma ve uygulama çalışmalarının gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır.
Programın bölge için önemi	TR52 Bölgesi Türkiye'nin tarımsal üretiminde önemli bir konuma sahiptir. Konya tek başına ülkede en fazla tarımsal ürün üreten il konumundadır. Gelecek gıda arzının garanti altına alınması, bölgedeki tarımsal sürdürülebilirliğin sağlanması sadece bölge için değil ülke için önemli bir unsurdur. Bölgede tarımsal sürdürülebilirliğin sağlanması sorun alanlarının çözüme kavuşturulması ve tarım sektöründe de iklim değişikliğine uyumun sağlanması oldukça önemlidir.
Programın öncelikleri	Öncelik 1: Kuraklık etkileri altında tarımsal üretim yapılabilmesine yönelik araştırma, deneme ve geliştirme çalışmalarının yapılması Öncelik 2: Tarımsal üretime yönelik Ar-Ge çalışmaları yapılacak merkez kurulması ve/veya mevcut merkezlerin geliştirilmesi Öncelik 3: Tarımsal üretimde su kullanımının azaltılması, su kullanımını artırmadan verimliliğin artırılması için çiftçilere yönelik demonstrasyon ve mentörlük hizmetleri Öncelik 4: Gençlerin çiftçilikle uğraşmasını destekleyecek modeller Öncelik 5: Tarımsal üretimde genetik çeşitliliğinin korunmasına yönelik projeler
Programın uygulama yeri	TR52 Bölgesi (Konya, Karaman)
Program süresi	3-24 ay
Program yürütücüsü	İlgili kamu kurumları
Uygulayıcı kurum/kuruluşlar	Özel sektör, sivil toplum kuruluşları, kooperatifler, üniversiteler, araştırma merkezleri
Destek türü ve bileşenleri	• Kırsal Kalkınma Destekleri • Tarımsal Üretim Destekleri • Tarımsal Girişimcilik Destekleri
Programın bütçesi	1.000.000 ABD Doları
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 2: Açlığa Son
Programın Bölge Planı ile ilişkisi	Hedef 3.1. Tarımda Sürdürülebilirliği Sağlamak Amacıyla Mevcut Su Kaynakları Korunacaktır

5. Çatı GES Yaygınlaştırma Programı

Programın adı	Çatı GES Yaygınlaştırma Programı (KKBP, Program Önerisi 3.3.7)
Programın konusu	Yenilenebilir enerji
Programın amacı	Yenilenebilir enerji kaynakları kullanılarak kaynak verimliliğini sağlamak amaçlanmaktadır.
Programın bölge için önemi	TR52 bölgesinin radyasyon değerleri yüksek olan bazı ilçeler coğrafi olarak dağlık yerleşimler olup güneş tarlası yapılmaya uygun alanlar değildir. Diğer taraftan söz konusu dağlık ilçelerde arazi yapısı ve varlığına da bağlı olarak gelir kaynakları oldukça sınırlı ve ekonomik güçleri zayıf yerleşimlerdir. Söz konusu bu yerleşimler başta olmak üzere çatı GES uygulamaları ile binaların kendi enerjilerini kendileri üretmeleri sağlanarak hem temiz enerji kullanımı artırılacak hem de maliyetler azaltılacaktır.
Programın öncelikleri	Binaların kendi enerji üretimini sağlayarak kaynak verimliliği sağlanması
Programın uygulama yeri	Akören, Ahırılı, Güneysınır, Hadim, Taşkent, Başyayla, Sarıveliler, Ermenek ilçeleri başta olmak üzere TR52 Bölgesi geneli
Program süresi	18 ay
Program yürütücüsü	İlgili kamu kurumları
Uygulayıcı kurum/kuruluşlar	İlgili kamu kurumları, yerel yönetimler
Destek türü ve bileşenleri	Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Programı (Mali Destek)
Programın bütçesi	1.000.000 ABD Doları
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkisi	Hedef 7: Erişilebilir ve Temiz Enerji
Programın Bölge Planı ile ilişkisi	Hedef 3.3. İklim Değişikliğinin Etkileri Azaltılacak ve Avrupa Yeşil Mutabakatı Politika Alanlarına Uyum Çalışmaları Yapılacaktır

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

Mevlana
Kalkınma Ajansı